

Est. 63-2

TRACTATVS
DE CONFESSARIIS
SOLICITANTIBVS.

AUTHORE ILLVSTRISSIMO, ET
Reuerendissimo D. Roderico à Cunha, Episcopo
Portugalenſi à Conſilio Regiæ Maieſtatis.

CVM ADDITIONIBVS DOCTORIS Fr:
Seraphin de Freitas Luſitani, Veſpertinæ ſacrorum Ca-
nonum Cathedræ Pincianæ proprietarij,
è Mercenarijs minimi.

*es de la Universidad de
Soria*

*Al Celeſtigio
de ſena de*

Anno

Soria

*de la Compañia
de Soria de Soria*

1620.

Soria

CVM PRIVILEGIO.

Valliſoleti, Apud Ioannem de Rueda.

TRACTATUS
DE CONFESSARIIS
SOLICITANTIBUS.

NOTHORE ILLUSTRISSIMO
Reverendissimo D. Roberto a Card. & Episcopo
Portugallensi & Capllo Regis Illustrissimi
CVM ADDITIONIBUS DOCTORIS FR.
Seraphin de Ferris Lusitani, Vespertine sacrorum Ca-
nonum Cathedralis Pinetanae provinciarum
S. Martiniensis in primis.

Alta de ...

...

1620

...

Annos

...

CVM PRIVILEGIO.

Vallisoletti, Apud Joannem de Rada.

A Ntiphorasi, lege Antiphrasi, fol. 5. col. 3. linea 29. repugnat, repugnant, fol. 5. col. 4. lin. 17. ministrant, ministrat, fol. 12. col. 2. lin. 3. excitatio, excitatium, fol. 13. col. 1. lin. 12. relaxatos, relaxatio, fol. 18. col. 1. lin. 3. sollicitantibus, sollicitantes, fol. 22. col. 1. lin. 14. Amplatur, ampliatur, fol. 26. col. 1. lin. 4. quodmodo, quomodo, fol. 31. col. 1. lin. 1. adueerte, aduerte, fol. 32. col. 4. lin. 25. praefactum, praefatum, fol. 43. col. 1. lin. 2. proculbio, procul dubio, fol. 46. col. 4. lin. 22. demones, demonis, fol. 46. colum. 4. lin. 30. aperere aperte, fol. 48. col. 1. lin. 6. praecenti, praecedenti, fol. 49. col. 4. lin. 21. comprehendent, comprehenderent, fol. 50. col. 4. lin. 24. praeterira, praeterita, fol. 52. colum. 2. lin. 27. misere, misere, fol. 52. col. 3. lin. 12. immesceat, immisceat, folio 67. col. 3. lin. 11. sit, si, fol. 80. col. 3. lin. 20. exgressse, expresse, fol. 84. col. 3. lin. 4. supremouse, supremosvè, fol. 86. col. 2. lin. 1. ab, ob, fol. 86. col. 2. lin. 13. notiam, notitiam, fol. 97. col. 2. lin. 22. Ordinariisque, Ordinariisque, fol. 98. col. 1. lin. 28. ocasionet, ocasiones, fol. 108. col. 4. lin. 10. l. 45. dele, fol. 123. col. 28. lin. 2. solcitationis, sollicitationis, fol. 136. col. 4. lin. 14. consultat, consulat, fol. 148. col. 2. lin. 9. notantudum, notandum, fol. 148. col. 4. lin. 10. honere, honore, fol. 149. col. 1. lin. 26. habitudo, hebetudo, fol. 150. col. 2. lin. 16. qu; mujs, quã, fol. 155. co. 1. li. 8. habiti, habitus, fol. 160. col. 4. lin. 27. districtas, districtus, fol. 171. col. 1. lin. 24. notant, nota, fol. 176. col. 4. lin. 6. corrigilitatè, corrigibilitatem, fo. 185. col. 2. lin. 11. dedudicetur, deducitur, fol. 185. col. 3. lin. 10.

Con estas erratas concuerda con su original. Fecha en Valladolid à 6. de Março de 1620.

El Doctor Vergara Barona.

¶ Tassaron los señores del Consejo este libro, à quatro maravedis el pliego, como consta de la tassa, su fecha en Madrid à 30. de Mayo de 1620.

Tiene el Doctor Fr. Serafin de Freytas priuilegio por diez años, como consta del, su fecha en Madrid à 19. de Março de 1619.

S 2 Aproua:

A P R O V A C I O N .

P O R mandado de V. A. vilas adiciones, que el Doctor fray Serafin de Freytas hizo al tratado de Confessarijs Solicitantibus, cópuesto por don Rodrigo de Acuña, Obispo del Opuerto, y muestra en ellas mucha doctrina y erudicion, y assi son dignas de que se impriman. En Madrid, y en nuestro Colegio de santo Tomas, á 27. de Enero de 1619.

El Maestro Fray Iuan de la Puente.

A p r o u a c i o n d e l a O r d e n .

F R A Y Ambrosio Machin Maestro en sancta Theologia, humilde General de toda la Orden de nra señora de la Merced, Redenció de cautiuos, &c. Por el tenor de las presentes damos licencia al Padre Maestro, y Doctor fray Serafin de Freytas Catedratico de Visperas de Canones de la Vniuersidad de Valladolid, para que pueda imprimir las adiciones, que hizo al tratado de Confessarijs Solicitantibus ad turpia compuesto por el señor Obispo del Opuerto, vista la aprouacion del Padre M. Fray Geronimo Nuñez Catedratico de prima de santa Teologia en la dicha Vniuersidad, y Disñidor de capitulo general por nuestra Prouincia de Castilla, con tanto que primero impetre facultad para el dicho efecto del supremo Consejo de su Magestad, y para que conste ser esta nuestra voluntad dimos las presentes firmadas de nuestro nombre referendadas de nuestro Secretario, selladas con el sello menor de nuestro oficio, en este nuestro Cõuento de Madrid a veynete y dos de Enero de mil y seysçientos, y diez, y nueue años.

Fray Ambrosio Machin, Vicario General.

Por mandado de nuestro Reuerendissimo P. Vicario General

Fray Iuan Gomez Presentado y Secretario.

Ad

AD ILLVSTRISSI-

MVM D. RODERICVM ACVGNA

Episcopum Portuensem à Consilio

Regiæ Maiestatis.

R CHELAVS Rex (amplissime Antistes) qui in solis deliquio rerum natura ignarus & pauore attonitus festinatus occludi regiam imperavit, & quod assolebat in magno plerumque more, comam filio decuti iussit, socratem rogauerat, ad se iret, at ille seu per eam figuram, qua in

sermonibus erat ei per familiaris, seu animo serio negare perrexit eius beneficio futurum auctiorem, cui paria facere non quiret a qua ratio si vim habet, indecorum erit à Regibus & magnatibus, qui in summo rerum fastigio sunt collocati, quibus nullapretter animi gratitudinem antidora reddi possunt, beneficia pro mereri, & accipere, vt bene sentit Seneca b cū ea Principes generosi foenerari non soleant. Præterita astate ab vespertina prælectionis cura seriatum me hospitio impense inuitasti. Quos enim scholarum tyrocinium, baccha & laurus, anulus & Pileus Conymbriæ conglutinauerant, rerum vicissitudo, locorum distantia, diuersaque statuum professio dissociare haud potuere. Quamobrè omisso Socratis responso, cōsiliū Senecæ placuit, lubenti animo. quæro hospitium benevolentie pignus & honoris signum, ingenui namque animi est cui multum debeas, eodem plurimum velle debere. c in tuos amplexus datum comiter ac honorifice, vt tuus est genius, candido animo excepisti latus. Multum prudentie, religionis cæterarumque virtutum, tua ante aetæ vitæ familiaritas, innataque nobilitas mihi promittebant, at expectatōnem maiora superarunt, de quibus melius est nihil, quam parum dicere, d cum nec tu ea in theatrum diuulgari æquo feras animo.

Aliquando (faxit Deus) in tuarum laudum encomijs, & in heroicis maiorum factis per uicacem calamum inuitus patieris, nūc hospitij compensatio aurem mihi vellit, ne igitur ingratus viderer hospes, inter multa, quibus musæum tuum abundat adlychnū elaborata, tractatum de confessarijs sollicitantibus, vt primum tui ingenij partem (dum Inquisitioni inseruiebas) antea euolutum

Rodig. antiq. lib. 4. cap. 28.

Lib. 5. de benef. c. 4.

Tullius lib. 2. epist. 6.

Sallust. in Jugurtin.

*Iullius de
orat. nihil
feracius in
genijs.*

successiuis horis dum per lego, notavi attentius variam acuminis
tui insenticulofo & arido campo feracis e vbertatem, ex qua
annotandi occasionem, qualem in mei erga te obsequij demon-
strationem optaueram, feliciter oblatam arripui. Sed quanta tua
est in eloquendo suauitas, indecernendo grauitas! quis adeo
scientia, & omni facultate dicendi præditus, vt tuis facundix
& doctrinæ plenè scriptis splendorem & decus adijcere præsu-
mat? imprudens qui Apellea veneristabula pulchrius quidpiã,
& elegantius studet imitari. Verear merito ne cultura & labore
meo minus polita videantur, quæ tu grauiter, diserte & innata
quadam dicendi maiestate edoces. Hanc igitur opellam ex cultã
an incultam beneuolo vultu excipe, ac protege, maioribus fruiere
dignitatibus, Nestoreos viue annos & me tuis incastris natum,
ijsdem beneuolentiæ ac honoris signis, vt assolens, prosequere,

*Ouid. 3. de
pões. eleg. 4.*

nam.
Viribus infirmi vestro candore valemus,
Quem mihi si demas, omnia rupta putem.

Are tuo & libra emptus.

Doctor Fr. Seraphinus de Freytas.

T E N O R

T E N O R B V L L Æ

*Dilecto filio in Portugallia, & Algarbiorum Regnis hereticã
prauitatis Inquisitori generali nunc, & pro tempore
existenti*

P A V L V S P A P A V.

DILECTE fili salutē, & Apostolicã benedictionē. Cũ;
sicut nuper nõ sine animi nostrimolestiã accepimus, diuer
si sacerdotes in Regnis Portugallię, & Algarbiorũ, ac eo
rũ ciuitatibus, & diœcesibus, ac dominijs curam animarũ habentes,
siue eam pro alijs exercentes, aut aliã audiendis confessionibus pœ
nitentiam deputati, in tantam proruperunt iniquitatem, vt sacramē
to pœnitentię in sacramentali confessione abutantur: nec illi, &
qui id instituit, Domino Deo & Saluatori nostro Iesu Christo in
iuriam facere vereantur, mulieres videlicet pœnitentes ad actus in
honestos, dum earum audiunt confessiones, alliciendo, & prouocã
do, seu allicere, & prouocare tentando, & procurando, ac loco ea
rum per sacramentum huiusmodi creatori nostro, reconciliationis
grauiorum peccatorum mole eas onerando, & in manibus diaboli
tradendo, in diuinæ Maiestatis offensam, & animarum perniciem,
ac Christi fidelium non modicum damnum. Nos in animum indu
cere nequeũtes, quòd qui de Fide Catholica rectè senserint, sacramē
tis ab Ecclesia Dei institutis abutantur, aut illi iniuriam faciant: tibi
per presentes commitimus, & mandamus, quatenus, prout in alijs
causis sancti officij fieri solet, per te, vel per alium, seu alios à te depu
tandum, seu deputandos contra omnes, & singulos sacerdotes dicto
rum Regnorum, ac illarum ciuitatum, & diœcesum de præmissis
quomodolibet diffamatos, tam seculares, quam quorumuis ordinum
etiam exemptorum, & Sedi Apostolicę immediatè subiectorum re
gulares, cuiuscunque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis,
& præminentię existant, tam super præmissis, quàm super Fide Ca
tholica, & quicquid de ea sentiãt, diligenter inquiras, & iuxta facul

tatum tibi contra hereticos, aut de hæresi quouis modo suspectos à Sede Apostolicâ concessarum, continentiam, & tenorem procedas ac culpabiles repertos iuxta excessuum suorum qualitatem prout iuris fuerit, punias, eos etiam, si & prout de iure fuerit faciendum, debita præcedente degradatione, secularis iudicis arbitrio puniendos tradendo, non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Ecclesiarum, & Monasteriorū, nec non Ordinum quorūlibet, quorum ipsi sacerdotes fuerunt, etiam iuramento, confirmatione Apostolicâ, vel quâuis firmitate aliâ roboratis statutis, & cōsuetudinibus, priuilegijs quòque indultis, & litteris Apostolicis sub quibuscūque tenoribus, & formis, ac quibuscūque clausulis, & decretis etiam motu proprio, aut aliâs quomodolibet concessis, etiam iteratis vicibus, approbatis, & innouatis, quibus omnibus eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, ceterisque, contrarijs quibuscūque. Datum Romæ apud S. Marcum sub annulo Piscatoris, die 16. Septembris. M. DC. VIII. Pontificatus nostri anno III.

Scipio Cobellutius.

Q V A E S T I O I.

Solicitare, & sollicitatio quid?

SUMMARIVM.

SOLICITATIONIS *Ethimologia, n. 1. pro conatu ad labefactandum, nu. 7. sollicitationis diffinitio, numero 14.*

Solicitare terram, numer. 1. mare, numer. 2. pro inquietare, & perturbare, num. 3. ostendere metum, & vel spem, nu. 4. pro tentare an fores aperiri possint, num. 5. pacem, num. 6. foeminas sine calibatu, num. 9. seruos, num. 11. pro rogare, allidere, seu inducere, nu. 12. cessare facere, n. 13.

Differentia inter sollicitationem, & sollicitudinem, n. 8.

Summus Pontifex iuste sollicitantes confessarios ad sanctae Inquisitionis tribunal deferri iubet, num. 15.

Solum dicitur mare, num. 2. & 16.

Solicitare pro inquietare, n. 3. & 17. pro manes euocare à n. 17.

Erieto magica apud Lucanum euocat ab inferis manes, numero 18.

Medea ob manium sollicitationem exulat Creontis Regis iussu, num. 19.

Synodus Eliberina prohibuit manium sollicitationem, & lex civilis capitaliter, num. 20.

De confessarijs sollicitantibus,

Sollicitare propriè est molestare, num. 21.

Manes nimio planctu offendebantur, & quare, num. 22.

Manes inter & lemures differentia, num. 23.

Anima à corpore seiuncta amant, & intelligunt; numero 24.

Anima defuncti tristatur uxore ad nuptias transeunte, numero 25.

Anima à corpore seiuncta cognoscunt quæ in hoc seculo aguntur, tripliciter, num. 26.

Lex Castellæ punit in defunctorum funeribus insanos planctus, & quare, num. 27.

Anus apud Sinas conducuntur ad plangendum in funeribus, numer. 28.

Dæmones pro animis apparent euocatis.

Samuelis anima vera apparitio.

Sollicitare pro perturbare, num. 3. & 29.

Ciceronis loca circa verbum sollicitare, n. 3. & 30.

Sollicitudo, num. 7. & 31. illius definitio, & sollicitationis explicatio, num. 35.

Sollicitatores alienarum nuptiarum, n. 8. & 32. litium, n. 35.

Sollicitare pro concitare ad seditionem, nu. 10. & 33. pro allicere, num. 12. & 34.

I SOLO, & verbū & vnico, l. in solutā, cito, sollicito duplici in ligata scribūt oratione, metro consulētes. Est eliciunt Grā tione, metro consulētes. Est maticorum igitur genuina & propria turba, quasi verbi significatio terrā vertere: quæ Verg. nota Geor. 2.

Sollici-

Sollicitanda ramentis, pulvisque mouendus. *grascit.*

Nota & Tibullo, melioris notæ auctoribus.

Et teneram ferro sollicitavit humum.

2 Atqui solum etiam mare est. Neque ob id dissonum pro nauigare sollicito excipi, excipiunt peritiores. Claudianus præfari incipiens de raptu Proserpine.

Et rudibus remis sollicitavit aquas.

Verg. lib. 2. Georg.

Sollicitant alij remis freta cæca.

3 Illud etiã poetis & oratoribus frequẽs, sollicitare pro inquietare, b perturbare. c d Dixit Tullius ad Atticum in Epistolis. *Multa sunt quæ me sollicitant, anguntque.* Ipse iterum de finibus: *Quæ semper per animum excruciant, semper que sollicitant.* Habes & Terentij illa.

Cur meam senectutem huius sollicito amentia?

Vah perij, hoc malum inte-

Siccine me, atq; illam operam tuam nunc miseros sollicitauer?

Vtraq; ex Andriã.

4 Sollicito te, id est, spem, ac metum tibi ostendo, docuit Valla elegãt. lib. 5. c. 75.

5 Pro aperire fores, & ianuam, vsurpauit Naso Amorum lib. 3. eleg. 1.

Per me, decepto didicit custode Corina

Liminis adstricti sollicitare forem.

6 Sollicito pacem insto vt pax fiat. Liuius 4. bel. Maced. 67. *Iterum subacti: sed non eadem venia fuit victis, sub coronã veniere omnes, ne sepius pacem sollicitarent.*

7 Facit ad rem in qua sumus, sumi plerumq; sollicitationem pro aliquem labe factandi tentatione & conatu. Facit ad significationẽ Tullij locus in Catil. Iã verò illa *Allobrogũ sollicitatio à Lẽtulo, ceterisq; domesticis, hostibus, tanta res, tam demeter credata, et ignotis, et barbaris.*

De confessarijs sollicitantibus,

Discriminantur sic voces
Guyllelmus , & Donatus
Terentij interpretes in An-
dr. scenà. 5. act. 1. sollicitudi-
nem e nempè mèribus inhe-
rere, sollicitationem ab alio
alicui fieri. Vnde mulierem
solicitare, ducum animos,
iudicum pretio, donis, vi, ar-
mis, dicunt Romani.

8 Abijt ad Iurisperitos vul-
garis interpretatio, esse idè
alienarum nuptiarum soli-
citatores, ^f quod alia uero vxor-
um affectatores, ambien-
tes, omnia conantes, vt libi-
dinem expleat; qui tales vel
re non peccantes, peccandi
tamen ob animum extra or-
dinem puniebantur. Vt est
tex. in l. 1. ff. de extraord. cri-
minib. Agit de qua, præter
alios, quos suggerit, Me-
noch. lib. 2. de arbi. casu 360.
nu. 46. Cuiacius senten. lib. 5.
tit. 4. versu. sollicitatores, què
tex. refert Gratianus cap. so-
licitatores 15. de Pœnitent.
dist. 1.

9 Qui autem ficto caliba-

tu, aliam matrem familias
domi relinquentes, mulie-
res exambiebant ad nouas
nuptias alliciendo, pollici-
tando, donando, sollicitare,
& sollicitatores dicebāt Ga-
lien. & Valent. Imperatores
l. 5. C. de donationibus ante
nuptias. Hanc verò donatio-
nem ante nuptias nihil valè-
re tex. probat. Meminit præ-
tereà illorum Iustinianus
Imperator, qui mulieres so-
licitauerint, quas rapuerūt,
l. vnica ad finem, versu. nisi,
C. de raptu virginum.

10 Milites prætereà soli-
citare, stimulare, est, cōcita-
re ad seditionem & tumultus
in Rempub. Qui verò sic
solicitabant, læsæ maiestatis
pœna afficiebantur. De his
tex. l. 1. versu. fin. ff. ad legem
Iuliam maiestatis, quæ Re-
bus. non præterit l. quibus
57. colum. 7. ff. de verborum
significatione. Decianus in
tracta. criminali lib. 7. c. 12.
nu. 7. qui doctus ibi à Tullio
pro Clu. Publum. & Stolo-
nem

nem maiestatis hoc nomine damnatos.

11. Valet sollicitare seruos idem, quod ad delinquēdū impellere. Huiusmodi sollicitatores de seruo corrupto poenā tenebantur, vt arguit Vlpian. l. 1. §. qui igitur, & in l. Neratius 11. §. p̄ceunte tamen. Paul. in l. vt tantū 14. §. estimatio. ff. de seruo corrupto. Addo in super, sollicitātes seruos, nunc furti crimine, nunc legis Flauiae poenā multari. Sic disponit Calist. l. non statim, 6. ff. ad legem Flauiam de Plagiarijs, disponit & Imperator Constantinus l. mācipia, 5. Cod. de seruis fugitiuis, talem sollicitatorem teneri reddere alterum pro sollicitato seruo, in super cum solidorum duo decim summa ciuitatis rei publicae inferendā, à qua mācipium abductum est.

Seruos sollicitatos meminerūt Diocle. & Maximian. Imperatores, l. 3. Cod. de noxal. actio. Voces circūuen-

tus, seductus, sollicitatus, collatae inter se arident l. 3. §. Si quis volentem, ff. de libero homine exhibendo.

12. Quae voces sunt Pontificibus eiusdem significationis, qui etiam sollicitare precibus, pro rogare habēt, blāditijs allicere, h seu inducere, vt firmat Innocētius III. ad Abbatem Cisterciens. scribens c. per Inquisitionē 26. de elect. ibi: *Eosq̄ sollicitasset precibus, vt ipsum eligerent in Episcopum.* Adnotauit ibidem Abb. num. 5. & in Epistola Leonis Papae 81. ad Anastasium Thesal. cap. 9. pars cuius affertur tom. 2. Conciliorum in Concilio Aquigran. cap. 57. sub Greg. 4. habito ad annum Domini 380. Atque ibi legitur: *Nullus alienū clericum sollicitare, vel tentare praesumat, sui Episcopi non interueniente consensu.* Idē habet eiusdem Concilij caput 58. *Alienum clericum inuito Episcopo ipsius nemo suscipiat, nemo sollicitet, nisi fortē ex placit-*

De confessarijs sollicitantibus;

placito caritatis id inter dante
& accipiētē cōueniat. Quę ver-
ba, quoad principiū refert
Gratian. c. alienū, 19. q. 2.

13 Sollicitare in sacris litte-
ris est etiā cessare facere.
Exod. cap. 5. *Quare Moyses*
& *Aaron sollicitatis populum*
ab operibus suis? Cessare fa-
citis interpretatur Margina-
lis glossa.

14 Præfatus tot de variā
vorum significatione venio
tandem ad institutum, & ve-
nio cum lacrymis, dolori im-
mersus, cum videam pecca-
ta ita equitare, vt altaria af-
cendant, diuinis locis insul-
tent, Patrem, Romanum Io-
uem, aliō qui mitissimum,
concitent iaculantem fulmi-
na. Obrue, Deus, Giganto-
machiam in gloriam tuam,
in tuorum salutem. *Solicita-*
tio itaq; est à confessarijs crimē,
dum in ipsa confessione mulieres
pænitentes ad obscenos actus,
etiā non adimpletos, prouocāt
vel prouocare tentant. Dixi nō
adimpletos, quia nihil opus

est, vt obsceni isti actus ad-
impleantur, vt pœnas dent
confessarij (quorum adim-
plemētum coitus solū est,
& pollutio) sed ad rem satis
erit, si in confessione actus
dentur turpes incompleti,
veluti basia, amplexus, nu-
tus, & id genus alia. Dixi *vel*
prouocare tentant, vt sollicita-
tionem comprehendamus,
vel actibus, vel verbis, vel
nutibus, vel pellaci oculorū
niētū, vel manus in manum
inuolutione, vel quibuscūm-
que alijs amatorijs signis fa-
ctam. Vera enim, & propria
est sollicitatio, quæ ab ijs om-
nibus, & à singulis prouenit
modis. Quod liquet ex ipsa
littera: *Alliciendo, & prouo-*
cando, vel allicere, & prouoca-
re tendādo. Docetq. Paramus
in explicatione quæst. 10. n.
116. & 118. Infrā autem disse-
remus, an hac commissiōe
teneantur confessarij, cum
nō ad libidinem, sed ad pec-
cata alia pœnitentes mulie-
res impellere nituntur.

15 Sanxit æquissimè iux-
 tà & sanctissimè summus
 Pontifex, vt confessarij ordi-
 nis cuiusuis & instituti, qui
 dum fœminarû crimina sa-
 cramentaliter excipientes,
 venereis verbis appellant,
 ad Sacrosanctum, & incorru-
 ptissimum Inquisitionis Tri-
 bunal deferantur, atq; cum
 illis seueriùs agatur: cū illis,
 ò Deus! æternam mortem
 fratribus moliri contenden-
 tibus, sacramentali purissi-
 mo illi fonti venenum com-
 miscentibus mortiferum, vt
 pœnitentes miserè combi-
 bant. Inhumanum quidem,
 & immanissimum est ibi
 mortis supponere irritamē-
 tum, vbi vitæ auctor Chri-
 stus Dominus vitam appo-
 suit. O malum, ò nefas, si quā-
 do, his nunc nostris tempo-
 ribus stupendum, deslendū
 sanguine, seuerissimis, imò
 fœuissimis vexandum suppli-
 cijs! His, inquam, funestissi-
 mis temporibus, quibus hæ-
 reticorum impietas, & fu-

ror in auricularem cōfessio-
 nem attollunt vexilla, illu-
 dūt, supersticiosam asseren-
 tes, incipiente Ecclesia fuif-
 se negantes. Quid ni dabunt
 triumphandi occasionem
 Christiani hi homines, men-
 dacio applaudentes, fauen-
 tes, Ecclesiæ nocentissimi?
 Quid plura? Mitto vos ad
 Salzed. in additionib' ad Ber-
 nard. c. 82. ad Paramū qui in
 his multus à n. 78. q. 10. p. fi.

ANNOTATIO.

16 Ibi, a *Solum etiam mare
 est.* Virg. 5. num. 129.

*Vastis eremiticibus acris
 puppis,*

Subtrahitur q̄ solum.

17 Ibi, *Inquietare,* ^b sic &
 sollicitare, hoc est, euocare
 animas defunctorum, iuxta
 illud Virg. 3.

Manes q̄ vocabat

Hecoreum ad tumulum.

Vnde ne sollicitarentur,
 ad ipsorum memoriam, id
 est, sepulchrum, testabantur
 veteres apud Plinium lib.
 28. cap. 2. naturalis histor. no-

tant

De confessarijs sollicitantibus;

tant Brisson. lib. 1. de formulis, pa. 96. Cęsar. Baron. tom. 1. annal. anno. 34. nume. 312. ad quod alludit illud, 1. Reg. ca. 28. ex persona Samuelis: *Quare inquietasti me, ut suscitarer?* Maximam enim pœnam ex hac sollicitatione recipere manes suscitatos, inquit Lucan. lib. 6.

18 Vbi Magica Ericto ab orco vmbra euocauit, quã postquam excantauit, vt futuras ciuilibelli clades sciret, sollicitata vmbra abundantibus lacrymis quid sciat exponit.

Addidit et carmen, quo quidquid consulit vmbra,

Scire dedit mœstum fletu manante cadauer.

Tristia non equidem Parcarum stamina, dixit,

Aspexi, tacita reuocatus ab aggere ripæ.

Sic & nutrix Octauiam deprecatur, ne matris à Nerone interfectæ manes sollicitet apud Senecam in Octauia n. 270. vbi Mart. del Rio. uia

Renouare luctus parce cum fletu pios

Manes parentis ne ve sollicita tua.

Explicat Brisson. lib. 1. de formulis, pa. 96. ideoque Creō Chorintiorum Rex Medea Colchis exulem pronunciat ob eãdem sollicitationem, quam scelestis exercebat carminibus, in Medea apud Senecam an. 289.

Egredere, purga regna, lathale que simul

Tecum adfer herbas, libera ciues metu.

Alia sedens tellure sollicita deos.

19 De dijs inferis intelligo, qui per Magica carmina ab orco euocabantur, quidquid Martin. Delrius de cœlestibus sentire videatur; dum non de euocatione, sed de molestia exponit, quæ expositio Creontis timori non congruit.

20 Hanc igitur sollicitationem, inquietudinẽ, seu euocationem prohibuit Synodus

nodus Eliberina, c. 34. *Ne accensis cereis supra defunctorum sepulchra eorum animae inquietarentur*, prout explicat Baron. 1. tom. annal. annot. 34. num. 312. Diuerso exponit sensu Bellarm. libr. 2. de purgator. cap. 19. ante fin. & lib. 2. de reliquijs, cap. 4. col. 4. Aliter Puiol. de sacro adorationis cultu, disp. 4. sect. 1. ad ult. Lex quoque ciuili hanc animarum sollicitationē capitaliter punit l. mul-ti, C. de maleficis.

21 Propria tamen significatio verbi, sollicitare, est molestare, seu offendere, vt vult Delrius in Medeam, n. 271. Vnde sollicitare humū, æquor, Iouem, Deos. Sic apud Tibul. 3. eleg. 4.

Pro qua sollicitas cœlestia numina votis,

Quæ tibi securos non sinit ire dies.

Mart. 1. epigr. 4.

Quæ semper miseræ sollicitabat opes.

vbi Perott. Quo pacto & so-

licitare manes, accipit Delrius in Octauiam, nu. 270. 22 *Quia, ait, credebant manes nimio planctu, & luctu offendi*, iuxta illud Tibul. 1. eleg. 1.

Tu manes ne lade meos, sed parce solutis

Crimibus, & teneris Delia parce genis.

Magna apud me Delrij authoritas est: vereor tamen, ne subtilior fuerit Tibulli sensus. Lachrymas namq; & fletus non solum Tibullus Delia non prohibuit, sed & bis commendauit.

Flebis & arsuro positū me Delia lecto,

Tristibus & lachrymis oscula mixta dabis.

Flebis: non tua sunt duro præcordia ferro

Vincta, nec in tenero stat tibi corde silex.

Illo non iuuenis poterit de sinere quiquam,

Lumina non virgo sicca referre domum.

Obsecrat tamen, ne obni-

De confessorijs sollicitantibus,

mium dolorem in se ipsa m
sæuiat, qua sæuitia lædet ma
ximè & cruciabit suos ma
nes, apud quos Delia amor
manebit, qui aduersus se ip
sam crudelem ægrè feret.

*Tu manes ne lade meos, sed
parce solutis*

*Crimbus, & teneris Delia
parce genis.*

Quod & Ouid. ab vxore pe
tit 3. de tristib. eleg. 3.

*Parce tamè lacerare genas,
nec scinde capillos.*

Veteres fortè magnos plan
ctus, & lachrymas immodi
cas in funeribus molestiam,
& iniuriam manibus infer
re putabant.

23 Quia manes, animæ
erant eorum, qui expiatis
culpīs tandem ad Elisios dis
cessuri erant campos: lemures,
eorum qui in baratro, &
pœnarum loco damnati de
tinebantur, ex D. August.
lib. 9. de Ciuitate Dei, c. 11.
Sancio Brocési in Minerua,
lib. 4. de antiphorasi, & in
Ibin, nu. 140. Martino Del-

rio de Magia libr. 2. quæst.
26. sect. 1. colum. vlt. Meritò
ergo offendebantur manes
immodico planctu, quasi
per illum vel animarum im
mortalitatem negarent, vel
perpetuā damnationem fa
terentur lugentes.

24 Animæ enim etiam
à corpore seiunctæ amant, &
intelligunt. D. Thom. 1. par.
quæst. 89. art. 5. & quodlibe.
3. art. 21. Habitus nâque &
simulachra voluntatis & in
tellectus, præter illos qui
statui beatorū aut damna
torum repugnat, non amit
tantur ab anima corpore li
bera. Delrius in Octauiam,
nume. 12. Quod dubitantes
sentiunt Quintilian. in de
clamatione pro patre circa
sepulturæ curâ, ibi: *Siue om
nis in defunctis sensus perit.* O
uid. lib. 2. de pont. eleg. 11.

*Hoc pater ille tuus primo mi
hi cultus ab aeo,*

*Si quid habet sensus umbra
diserta, petit.*

*cum similibus congestis à
Brisson.*

Brison. libr. 8. de formulis,
pag. 841.

25 Ideoque anima defuncti tristatur vxore ad secundas transeunte nuptias, authent. de nuptijs, §. nos igitur. Notat ad propositum Alberic. in dictionario, verbo, Anima.

26 Cognoscunt autem animæ, quæ in hoc sæculo aguntur, siue per Angelos, siue per animas hinc discedentes, siue ex diuina reuelatione. cap. fatendum, 13. quæst. 2. vbi Archidiacon. Petr. Thyreus tract. de locis infestis, par. 1. cap. 12. Carrillo en la Bulla de defunctos, 1. par. cap. 12.

27 Sed ad rem, l. vltim. tit. 1. lib. 1. Recopil. in defunctorum funeribus insanos planctus, crinium lacerationem, vultusque impressis vnguibus deformationem sub grauib' prohibet pœnis, ne more Gentilium, animarum resurrectionem neget familis ylulatus.

28 Vnde & hodie apud Sinas funestis induta vestibus, honestaque anus in defunctorum funeribus conducuntur, vt lachrymabundæ mœstis cantionibus defunctorum consanguineos ad lachrymarum copiam excitent; ex Ferdinando Pinto em suas peregrinações, cap. 99. quas nœnias inter Catholicos damnat D. August. to. 5. sermon 2. ad fin. de consolatione mortuorum. Azeued. dict. l. vlt. Sed quò calamus progreditur? Huc tamẽ excurret, vt sollicitare animas vel deos, iuxta subiectam materiam, modò pro molestare, modò pro euocare, non oscitans accipiat lector. Illud meminerim, dæmones pro animis apparere euocatis, vt ex Tertulliano aduertit Martin. Delrio de mag. disquisition. lib. 4. cap. 2. q. 6. nu. 14. Samuelis tamen animæ apparitionem fuisse veram, verior opinio est; nõ tamen Magicæ Pythonissæ arte, sed

De confessorijs sollicitantibus

ex diuina ordinatione ad
maiores terrorem & con-
fusione Saulis. Delrius lib.
2. de Magia, quæst. 25. sect. 4.
vers. octauo, cum sequenti-
bus, Suar. dict. cap. 16. nu. 17.
& 18. Serarius 1. Reg. cap.
30. quæst. 3.

29 Ibi: *Perturbare*, c Lu-
can. 6.

Nec gloria parua

Sollicitet uita.

Hoc est, ne perturbet, vel
potius tristem reddat. Sic
Cassius apud Tullium libr.
15. epist. 19. *Velim scire, utrum*
ista sollicito animo, an soluto le-
gas, id est, tristi, vel hilari; tri-
stes enim curis detinentur,
quibus læti soluti sunt.

30 Ibi: *Tullius*. d Alia Ci-
ceronis loca apud Nizol.
verbo, *Sollicito*, *Sollicitudo*,
Sollicitus.

31 Ibi: *Sollicitudinem* que
duplex est; bona, & mala: il-
la virtutem, hæc vitium se-
quitur. Arias in Lexicon Ec-
cles. verb. *Sollicitudo*, ubi ex-
plis declarat. Diffinitur n. 35

32 Ibi: *Alienarum nuptia-
rum sollicitatores*. f Ouid. 3. de
ponto, eleg. 3.

*Non me leguimos sollicitas-
se toros.*

Et lib. 2. de tristibus.

*Quas ratus es uetitos sollici-
tare toros.*

Helena Paridi.

*Ausus es hospitij temeratis
aduena sacris,*

*Legitimam nupt. & sollicita-
re fidem.*

De pœnis quorum Petr.
Gregor. Syntagm. lib. 39. ca.
1. nu. 2. *Quos sollicitatores*
alieni affectus, vocat Cassio-
dor. lib. 5. variar.

33 Ibi: *Concitare ad sedi-
tionem*, 2. Reg. c. 15. *Sollicita-
bat* (Absalon) *corda uirorum*
Israel.

34 Ibi: *Allicere*. Alexand. 3.
in cap. ex parte, 11. de sepul-
tur. *Quam sollicitabat saepe de*
strupo. Auton. epist. 16. ad
Paulum. *Tegat oportet auditor*
doctrinam suam, qui uellet ad
discendum sollicitare trepidan-
tem. Sic dum Chirurgus blan-
dè

dē telum à vulnere allicere & detrahere tentat, sollicita re dicitur apud Virgil. 11.

Ne quid quā spicula dextra Sollicitat.

35 Definit auctor sollicitationem, de qua agimus, quā à sollicitudine differre, tradit num. 7. ad fin. Non erit abs re hanc quoque definire. Est ergo anxia inquietudo, seu vehemens mentis cura. Notat ex Driedon. Arias in Lexicō, verb. Sollicitudo. Hinc apud Ouid. Metamor. 11. num. 600.

Sollicitive canes, canibusve sagacior anser.

Indeq; litium forensium institores, vulgo, sollicitatores nuncupātur, Renat. Chopin. de sacra politica lib. 2. tit. 7. numer. 21. Octavian. lib. 2. de stylo Curia, cap. 20. Petr. Gregor. Syntagm. lib. 15. ca. 42. num. 4. ad fin. & lib. 44. c. 5. nu. 17. cum sequētibus. Sic sollicitatio supponit vehemens studium & diligentia. Uterque Tho. 2. 2. q. 47. art. 9. & in materia nostra Riccius in praxi, decis. 369.

S V M M A R I V M.

- I**URISDICTIO Episcoporum, & Inquisitorum in causa heresis olim, & hodie, num. 1 & 24.
- Episcopi an se gerere debeant in causa sollicitationis, sicut in causa heresis, num. 2.
- Inrisdictio noua, quando censeatur cumulatiua, vel priuatiua ad ordinariam, num. 3. 12. & 25.
- Publicus fauor inducit cumulatiuam iurisdictionem, nu. 3. & 26.
- Suspicio heresis an ex sollicitatione insurgat, num. 4.
- Cognitio contra binubos, & sodomiticos, est cumulatiua inter Inquisitores, & ordinarios, num. 5. & 18.

De confessorijs sollicitantibus,

- Cognitio sollicitationis venerea in Sacramento Confessionis, an ex natura rei Inquisitoribus competeret, num. 6. ¶ num. 21.
- Ordinarius non potest cognoscere de sollicitationis crimine, num. 7. cum sequentibus.
- Sollicitatio venerea in Confessionis Sacramento praesertim haereticam suspicionem, num. 7. ¶ 27.
- Religiosorum crimina circa haeresim, haereticam suspicionem, ¶ sollicitationem, pertinent privative ad Inquisitores, nu. 10. ¶ 28.
- Particula, etiam, casum minus dubitabilem involuit, numer. 10. ¶ 29.
- Resolutio quaestionis, num. 11.
- Sollicitationis crimen, an semper, ¶ per se haereticam suspicionem inducat, num. 13. ¶ 15.
- Suspicio haereticam à lege, consuetudine, vel legitimi iudicis arbitrio pendet, num. 14.
- Suspicio haereticam contra sollicitantes, ex quibus insurgat, numer. 16. ¶ 17.
- Angeli procumbunt Sacerdoti sacrificanti, num. 18. ¶ 31.
- Inquisitores utrum cognoscere possint contra sollicitantes, absque commissione, num. 20. ¶ 45.
- Episcopus non potest per se solum cognoscere contra sollicitantes, numer. 22.
- Episcopus solus non cognoscit hodie contra haereticos, ex consuetudine, ¶ literis Apostolicis, n. 22. ¶ 23. ¶ 33. 46. quod declaras, num. 47.
- Cognitio contra duas habentem uxorem, utrum semper cōpetat Inquisitoribus, nu. 17. ¶ 32.
- Iurisdictio cumulativa inter Ordinarios ¶ Inquisitores cōtra nefandum scelus, n. 18.
- Inquisitores, an confessum, vel convictum de nefando, relaxare debeant, à nu. 33.

- Relaxatio ultimum supplicium importat, num. 34.
 Iudex inferior, cui cognitio arbitraria committitur, non imponit ultimum supplicium, ex communiore, n. 35. ff) 43.
 Poena mortis in foro seculari, succedit depositio, seu incarceratio perpetua apud Ecclesiasticos, num. 36.
 Pius Quintus clericos exercentes nefandum, relaxari iubet, nu. 37.
 Relaxatio requirit incorrigibilitatem, nu. 38.
 Spes emendationis non deest in peccante contra naturam, n. 39.
 Diploma contra nefandum committentes explicatur, nu. 40.
 Iudex Ecclesiasticus, quem punire potest, relaxare non debet, n. 41.
 Relaxatio est inuenta à posterioribus Pontificibus, num. 42.
 Laicus exercens sodomiam, an relaxetur, nu. 44.

Q V A E S T I O . II.

Utrum Pauli V. constitutio pro Inquisitorum iurisdictione contra Confessarios foeminas in Sacramentali Confessione sollicitates, Episcopos potestate ordinaria hos tales puniendi priuet.

INTER omnes quae pro precedenti constitutione excitari possunt, praesens quaestio loco prima est, quae nec facile enodari poterit. In cuius terminorum notitiam, Inquisitorum iurisdictionem in reheretica,

praeuisa origine, suppono, non priuatiuam ad Episcopos, sed cumlatiuam. a ex cap. per hoc, de haereticis, lib. 6. Prolabente tamen tempore sic practicante, utente sacrae Inquisitionis Senatu, obtentum est, assistant Inquisitoribus

De confessarijs sollicitantibus

ribus per se solum, vel per Vicarium Episcopi, quibus nec potestas de hæreticis causis separatim cognoscendi, imò denunciationem sibi factam ad Inquisitores secretissimè remittent obligati, seorsum à quibus frustrà est processio. Sic tradit Simanc. de Catholicis, tit. 25. num. 5. & sequentibus. Nunc nouissimè D. Molin. de iust. tract. 5. disp. 28. numer. 13. & 14. fol. 2892.

2 Hoc supposito, illud nunc quæstionis est, an Episcopi, non obstante Pontificià hac commissiõne, per se solos animaduertere valeant in hoc crimen, vt & in alia merè Ecclesiastica, vel vtriùsq; fori animaduertūt, & inquirent: an eandem viam insistere debeant, quam & insistent in re hæreticà apud Inquisitores.

3 Iuxta quos quæstionisterminos ad Episcopos facit b primò, iurisdictioni ordinariæ nunquam derogatum

censeri, nisi factà de derogatione expressè mentione, l. 1. vbi notant omnes, Cod. de officio Præfect. vrbis. Quod maximè admittunt Doctores, cum in publicum fauorem crimen aliquod certis iudicibus traditur facilius extirpandum, tunc enim publicus ille fauor, qui priuatam persuasit commissiõnem, erit in causà, ne Ordinario cognoscendi adimatur facultas, sed cumulatiua fiat iurisdictione, vt vtrorumq; curà de crimine facilius inquiretur, cognoscatur, seuerius inferatur supplicium. Ita notant plures, de quibus Afflict. decisi. 41. num. 2. & ibi additio. Menoch. præsump. 18. n. 26. lib. 2. qui plures refert. Ergo nõ derogate prædictà constitutione ordinariæ iurisdictioni, innixà prætereà fauori publico & prædictà commissiõne in tãti mali occasum; videtur, non adimendam ordinarijs & cognoscendi, & puniendi

per

per se solos facultatem.

4 Facit deinde, nullam videri oriri ex crimine hæresis suspicionem, quod in pudiciâ, non in Fidei damniû est: nec ex factâ Sacramento irreuerentia sufficienter subodoreris talem suspiciônē: sacrilegij arguet ad summum violatum Sacramentum. Ac si videas sacerdotes fœminis assuescentes, frequenter operari sacris; tori fidem, & matrimonij Sacramentum frangere adulteros; ac tamen nullam de hæresi elicias suspicionem. Cû ergo tale hoc peccatum peccantem non reddat suspectum, iniqua ducitur à tali cognitione Episcoporum priuatio.

5 Faciunt tertio aliorum criminum exempla, quorum cognitio per speciales commissiones Inquisitorû subijcitur examini, de quibus tamen iure promiscuo cognoscunt Episcopi. Inter alia binubium sunt, & venus postera.

6 Facit deniq; si quâdo hoc crimen, veluti de hæresi præbens suspicionem, Inquisitorum reseruetur iudicio, potuisse quidem ex suæ cõmissionis ordinariæ vi, ante prædictam constitutionem, de crimine inquirere. Ergo superflui aliquid, noui nihil importat uoua hæc constitutio. Possunt prætereâ ante hanc ipsam & in delinquentes ire. Quod vtrumq; duritiem olet.

7 His tamen non obstantibus, per constitutionem prædictam Ordinarios nõ posse in senatu suo ordinario de tali crimine cognoscere, tenendum est. Probatum ex sequentibus. Primò, quia Inquisitorum iurisdictionis quasi ordinariæ fundamenta sunt crimina quælibet de hæresi præbetia suspiciônē; quod notant in cap. accusatus, in principio de hæreticis lib. 6. Albertin. de agnoscendis, quæst. 34. num. 46. Ex pluribus Paramus de origi-

De confessarijs sollicitantibus,

e Inquisitorum, quæst. 10. ume. 97. At qui crimen hoc e hæresi facit omnino sufficionem, vt Pontificis in cõmissionis proæmio denotant verba, ibi: *Nos in animũ ducere nequeunt, quod quide Fide Catholicã rectè sentiunt, Sacramẽtis ab Ecclesia Dei institutis abutantur, &c.* iuncto c. ad abolendam, in principio, de hæreticis. Iunctis deinde quætraduntur per Pen. ad Directorium 2. part. Comment. 81. vers. ille quoq; Sic q; habent omnes in hanc rē scribẽtes. Emmanuel Rod. tom. 2. regul. quæst. 27. arti. 1. in fine, & arti. 2. post medium; nouissimè Farinac. in praxi crimin. par. 4. de delictis carnis, quæst. 137. nume. 28. post Salzed. in pract. cap. 82. vers. deponatur. Ergo Inquisitores necessariò procedent iuxta formam obseruatam sibi in officio suo, neque Episcopo fas erit se immiscere, & interponere reb' ad sacrę Inquisitionis offi-

cium attinentibus; cui ipsi Episcopo nefas sit per se solũ immistio & interpositio.

8 Facit deinde, iubere prædictam constitutionem, facultatis concessæ Inquisitoribus formam in hæreticos, vel de hæresi suspectos, religiosè seruari, vt patet ibi: *Iuxta facultatem contra hæreticos à Sede Apostolicã concessam, &c.* At verò talis facultas non patitur Episcoporũ in taliter suspectos separatũ iudicium, separatũ supplicium. Ergo neque in prædicti criminis reos: aliter commissionis illa verba non obseruari vides.

9 Facit tertio, fidem sic delinquentium, quæ labi videtur, excutiendam esse & explorandam, vt habet prædicta constitutio, ibi: *Ac super Fide Catholicã & quicquid de eã sentiant diligenter inquiras, &c.* Hoc autẽ, præterquã Inquisitores, faciet nemo. Ergo omnino neq; faciet Episcopus ipsis inconsultis.

10 Facit præterea Clemētis VIII. Decretū ex sacrae Inquisitionis Senatus deliberatione: refert Parā. d. q. 10. n. 168. fol. 881. quo edictū est, vt ita in huiusmodi peccata procedatur, sicut in alia, quorū cognitio sancti Officij est, *Etiā et priuatiuē quo ad regulariū superiores.* Quo ex Decreto deducitur, in hoc tali crimine Inquisitorū iurisdictionē ad omnes alios ordinarios iudices priuatiuā esse. Neq; dicēdū, de solis regularium Prælati Decretū agere, neque ad alios extendi posse; littera manifeste implicat, & Decreti mens, quia verba: *Priuatiuē etiam quoad superiores regulariū, vtrumq; inuoluūt, quæ dum exprimitur intricatiōre casum, extricatiōrem supprimunt.* Aequiūs enim dubitaretur de regulariū Prælati, queis nō è cōmuni iure, sed speciali indulto, firmatō mille clausulis sua est iurisdictione, ac ob id de illo obscurior præsumi

tur notitia: sua verò est Ordinarijs è communi iure, Pontifici notior, vnde facilius præsumimus derogationē. Non tãta deinde fit Ordinarijs iniuria, tantum præiudicium, quando de hoc crimine cognoscendi per se solos facultate exuantur, aliò qui Inquisitoribus immisti, cū ipsis iudicaturi, quibus non fruuntur regularium Prælati: vnde seuerius cum illis agetur, si priuatiuē quoad illos censeatur iurisdictione. Quocirca ad uerbio illo, *etiam*, inserto, quod habet prædictum Decretum, dum Pōtifex regulares Prælatos sua iurisdictione priuatos expressē vult, quod ipsis plus nocet, tacite inferuit; idem dicendum in Ordinarijs, cum quibus mitior erat sermo.

11 Comprobata igitur verissima hac conclusione, circa quam nullum moueri debet dubium, reliquum est, vt ijs respondeamus argu-

De confessorijs ſolicitantibus.

mentis, per quæ aliquinitū tur in contrarium, quorum ſolutio & firmiore in reſolutionem, & illuſtriorē red det materiam.

12 Diluimus autem primum argumentum, ſi aduerſamus, Doctorum omnia dicta ibi relata, in dubio procedere, dum legiſlator aliter non declarauit; quo declarante, & iuriſdictioni ordinariae derogatur, & quæ denuò tribuitur, etſi facta in fauorem publicum, priuatiua cenſetur. Ita admittunt ibi citati omnes. At verò in præſenti Pontifex per commiſſionem ſuā luce clarius exprimit, ſeparatam ab Inquiſitoribus Epiſcoporum iuriſdictionem nequaquam poſſe procedere; atque exprimit verbis id in effectu denotantibus, vt ſuprà argu mentando pro hac parte oftendimus. Ex quibus eſt, vt iuriſdictione priuatiua cenſetur, iuxta tradita per Menoch. de arbitr. lib. 1. q. 40. n. 8.

13 Secundum autem vt diluamus, alcius, & à capite exhaurire oportet. An, & cur crimen hoc de hæreſi inducat ſuſpicionem. Occurrit in primis illud inter Doctores noſtros diffuſius, & factis controuerſum, quibus nam circumſtantijs effectum fit, vt crimen in formalitate ſua ab hæreſi diuerſum, inferat aliò qui hæreſis ſuſpicionem. Qui varias tradunt regulas, quæ id indicent, vt cõſtat extraditis per Param. vbi ſuprà quæſt. 10. à nume. 71. Meum verò eſt iudiciū, nullam certam ex re hac ori ri poſſe. Cū enim ſuſpicio nihil aliud fit, quàm mali ex indicijs proueniens opinio, vt ait Diuus Thomas 2. 2. quæſt. 60. art. 3. vel potiùs Barto. qui magis ad rem, in l. admonendi, num. 21. ff. de iureiurando, cui aſſentit Menoch. de præſump. lib. 1. q. 7. numer. 44. per quam iudicis animus argumenti colore in hoc, vel illud propendet; fit

fit consequenter, quid facti suspicionem esse, quam non praescribas certam regulam, certis signis. Quae enim hodie posita in tali homine, in tali loco, te mouent iudicem in hanc, vel illam partem; eadem in homine alio, in loco alio cras demouent. Nullum igitur tradetur documentum, per quod de haeresi suspicio nem imbibat iudex, dependente a facto re tota: cum maxime vluueniat, talem suspicionem ex varijs circumstantijs occurrētibus aliquando grauissimum crimen non gignere, gignente leuiore alio. Crimen deinde, quod tempus, locus, per sona, ab omni talisuspicione liberum reddunt; eadem mutata in contrarium, aliter reddent. Sentit doctē Simanc. de Catho. tit. 50. à nu. 23. vsque ad finem.

14 Cum ergo, quod ducatur iudex, nihil certi sit, totum arbitrio suo relinquatur, iuxta regulam. l. 1. ff. de iure delibe

randi, iuxta quae, illud crimē de haeresi ingerit suspicio nem, per quod vel lege, vel consuetudine, vel legitimi iudicis arbitrio dictatibus, peccans homo suspectus in Fide redditur. *Lege, consuetudine, legitimi iudicis*, dixi prudens, quia legislatoris lex ea cuncta, quae in arbitrio sunt iudicis, declarare poterit; cum par sit & iudicandi, & leges ferendi potestas, vt notatur in l. Imperium, ff. de iurisdic. omn. iudic. & in cap. Ecclesia sanctae Mariae, de constit.

Quia deinde consuetudinem legis virtutem habere, tradit Iuriconsultus l. de quibus, ff. de legib^{us}; esseque verissimum interpretem, l. sed ea, ff. illo tit. Vtq; tandē intelligasiudicem futurum, cui de materia Fidei cogno cendā incumbit iuridicum onus. Hic in re hac iudex legitimus est, & proprius.

15 Ex quibus consequimur euidenter, crimen de quo agitur,

De confessorijs sollicitantibus,

agitur, de hæresi inducere suspicionem. Quod inferas ex Summi Põtificis Romani Decreto, qui in rebus Fidei supremus arbiter, supremus iudex sic arbitratus est, iudicauit, rectè voluit per hanc suam constitutionem. Inferas deinde ex Inquisitionũ diuersis in orbis partibus agentium stylo & consuetudine hoc idem obtinere. Habes in hanc rem auctores simpliciter asserentes, ex hoc tali crimine talè exoriri suspicionem. Vide Pen. dict. 2. part. com. 81. Salzed. in pract. c. 82. verb. deponatur, qui ait, *Cum male de sanctissimo Sacramento Pœnitentiæ sentire videantur*. Emmanuel Rod. & Farinac. suprà citatis locis. §

16 Causa autem, quæ in hanc impellit suspicionem, ex varijs quæ considerat Paramus de sumi potest. Ultra quem hæ mihi considerationes. Sacramento nempe duplicem maculam inuri pos-

se; vel enim circa accidentia, vel circa substantiam maculam. Macula erit in accidentibus, quando vel ministratur, vel sumatur indecenter, vel aliquid in illius effectum, seu finem admittatur. Erit in substantia, tollendo dolosè aliquid de illius substantialibus. Vt si Baptismus celebretur citra Ecclesiæ formam. Sunt in alijs alia exempla. Sed in priori casu licet grauitè & miserè miser quis peccet, sanctissimum Sacramentũ, cui procumbunt Angeli reuerentes, hæ cœlestia contemiscunt & infera, irreuerenter tractans, effectui obstitens, finem defraudans; nõ erit tamen efficax causa, vt suspiceris hunc talem de diuinissimo Sacramento male sentire, cui nihil detrahit substantiale, ministrando formam debitam, & materiã. Licetque effectum impediat, seu finem, non tamen expediet, vt persuadearis, hunc ipsum

ipsum fidem non adhibere integram Sacramenti fini, & effectui. Ut etiã qui mortaliter peccat ex prauo voluntatis affectu, creaturam affectat pro fine, non tamen ob id opinandum erit, hunc talem speculatiuè credere, *Deum* non esse verum finè, vt docent Theologi ad 1. 2. quæstio. 1. vbi Medina art. 5. in explicatione articuli. At verò in maculantes Sacramentũ in substantia, grauis in clamat coniectura, veluti non credentes verissimam verissimi Sacramenti doctrinam. Qui enim certi erimus, illum rectè de Sacramento sentire, qui ministrando, substantialem formam cofringit, labefactat?

17 Infertur ex quo, merito suspectos haberi de Fide, qui in sacra Confessione in turpes actus fœminas sollicitant. Consistente enim Sacramenti substantia in dolore peccati & detestatione obfirmatà, substantiam tol-

lit omnino à Sacramento, qui dum ministrant, peccatum suadet. Neque inferas ex hac ratione, idem esse dicendum, cum confessarius dicentem peccata quemlibet ad quodlibet aliud prouocare nitatur: quia Pontificis constitutio in libidinis sollicitatores impudicitiam fœmineam iaculantes tantum inuebitur. Satis enim fit, vel cum ex omni sollicitatione predictam oriari suspensionem dignoscimus, vt indicat Pen. supra citato loco: Pontificemque ex eo in constitutione consultò posuisse ad libidinosos solos actus, iuxta infra dicenda. Vel cum dicimus, non esse fortè per se efficacem hanc nostram rationem, nisi Pontificis Decreto munitam, qui iustissimo iudicio suo dictam imbibit suspensionem, ex regula supra posita. Ergo habentes nos in talem hanc obscenorum actuum sollicitationem Põtificis arbitriũ, quod

quod fortasse deerit in aliorum criminū illectionem, meritissimò ex illa neque ex alterà opinabimur hæresis suspicionem. Atque hæc dissoluunt argumentū hoc secundum.

18 Dissoluitur facilè tertium, si dicamus, id introductum consuetudine, quæ iurisdictionem illam Ordinarijs cumulatiuā cum Inquisitoribus potuit tribuere; si fortè verum est, de criminibus per specialem commissionem Inquisitoribus reseruatis, de illisque suspicionē de hæresi indicantibus Episcopos in cognitionem venisse; quod ego non probabile censeo, ex ijs quæ tradunt i Couar. 4. Decret. par. 2. cap. 7. §. 3. numèr. 6. Simanc. de Catholicis, titu. 4. nu. 2. Pen. ad Directorium, 2. par. com. men. 81. versu. de eo, qui viuento. Quà de re plura alio loco.

19 Quod ego admitterem facilius circa nefandum pec-

catum, quia facta de illo Inquisitoribus commissio nō id eò facta est, quòd tale peccatum de hæresi faciat suspicionem, nec hæresim sic peccantes abiurant; vt patet ex Apostolico rescripto, cui innititur commissio. Cumque non ex vi ordinarij officij sui, sed ex commissionis cognoscant Inquisitores, hæc talis commissio in dubio cumulatiua iudicatur in criminis odiū. At verò in nostro hoc casu Inquisitorum cognitio ab officio suo est, sic edicente Pontificis speciali constitutione. Quod eleganter confirmatum habet Clem. VIII. Decretum, à Paramo relatum in fine 10. quæstionis, ibi: *Sicut in alijs ad sanctæ Inquisitionis officium pertinentibus, ponderando vocē, alijs, quæ similia repetit, & eiusdem naturæ, ostenditque, esse inter ea hūc casum, quæ ad Inquisitores pertinent, iuxta legem, si fugitiui, C. de seru. fugitiu, vbi g! off. verb.*

verb. alia, communiter recepta ex Couar. Pract. cap. 25. num. 3. Menoch. recuperanda remedio 9. n. 256. Tiraq. de constit. par. 1. num. 63. notatur in cap. sedes de rescriptis. Tandem facit Fr. Emmanuel de regul. qui optime prim. tom. quaest. 30. art. 14. colum. ult. Atq; ita commissio- nis rescriptum ordinariae iurisdictionis excitantium haberi. Quae verba de peccato nefando in rescripto, quod vidi, non reperi sub eadem forma. Propterea nihil mirum, si ex hoc ad illud non valeat argumentum.

20 Quartum, & vltimum duplicem propinat quaestio- nem: an potuissent Inquisi- tores ex vi ordinariae suae iurisdictionis animaduertere in tale crimen absque com- missione, an etiam nunc pos- sint in peccantes, qui peccarunt ante factam commissio- nem, libere procedere. Ad pri- mam dico sic: verum esse, ta- le hoc crimen de haeresi in-

ijcere suspicionem; atque ob id Inquisitores ex vi suae iurisdictionis in suspectos de haeresi inquirere potuisse. ^m Ex cap. accusatus de haeticis, lib. 6. & ex ijs su- pradictis. Ex quo tamen ma- le inferas, frustra dari praedi- ctam constitutionem, tum quia de haeresi suspicio non adeo nota erat, vt talis habe- retur, non arbitrante Roma- no Pontifice, nec deciden- te; nec in Lusitaniae hoc Re- gnum id consuetudo, in alia fortasse introductum, intro- duxerat; tum vel maxime, quia talis suspicio, vt fate- mur, leuis est. Atque dubium moueri poterat, an in leui- ter tantum suspectos ire po- tuissent Inquisitores. Vt con- stat ex traditis per Simanc. dict. titu. 50. num. 29. Vtque tolleretur dubium, immissa est constitutio, per quam in quoslibet dicti criminis reos Inquisitoribus liceret cognitio, non obstante praedi- cta suspicionis leuitate,

De confessarijs sollicitantibus,

quæ inanis ob id non reputari debet. Argumenti pars postera dignissima est, quâ tractet integra quæstio.

21 Oboriuntur autem nunc, imò aboriuntur Doctorum aliquot sententiæ, nostræ dissentientes, qui id asserunt non reddi de hæresi suspectos, qui sollicitant in confessione, licetque habeantur suspecti, non propterea eximi posse ab Episcoporum cognitione, per se solos cognoscentium, cum ipsis Episcopis hoc liceat per ius, nulla contrariante consuetudine, quæ facit ad reliquos hæresis casus: de hac enim nunquam, & nunquam in hoc Regno facta est mentio.

Sed quàm æquè pugnent, & impugnent, indicat summus Pontifex illis verbis: *Nos in animum inducere nequeunt*, &c. Ex quibus aperte videas, sic sollicitantes hæresis incurrere suspicionem. Assentiuntur viri docti omnes, agentes de tali hoc ca-

su, quos testor nume. 7. At nobis stat Praxis totius Hispaniæ, totius Italiæ. Quod etiam colligitur ex Iacobo de Graphijs, consi. 1. de cogna. spirituali, qui affirmat posse Inquisitores procedere contra confessores sollicitantes in confessione; nullamque de nostro Breui facit mentionem, quasi de iure communi Inquisitoribus hæc competat potestas.

22 Quo facto, per se solos de hoc crimine minimè valent cognoscere Episcopi: tum quia qui mosⁿ vetuit Episcopis cognitionem per se solos de hæresis crimine, non hoc, vel illud vetuit, sed hæretica omnia, vel hæresim olentia: tum quia ipsis nefas^o est iuxta Apostolicas litteras in his Portugaliæ Regnis, hæreticorum criminum, vel hæresi accedentium cognitio. Lubuit in hanc rem ex scribere Pij III. Breue integrum ad serenissimum Infantem Cardinalem

lem Henricum, tunc generalé Inquisitoré: quod nunc cum eadē extentione prorogatione sanctissim^o Clemés VIII. Illustrissimo D. Petro Castillo generali Inquisitori concessit, sub annulo Piscatoris, Anno Domini 1604. die 23. August. Concesserūt præterea omnes summi Pōtiffices omnibus generalibus Inquisitoribus ab Henrico vsq; adhuc. Patet ex Bullis. En habes Breue.

Dilecto filio Hērico tituli sanctōrum quatuor Coronatorum, Presbytero Cardinali Infanti Portugalliæ nuncupato.

PIVS PAPA III.

23 **D**ILECTE fili noster, salutē, & Apostolicam benedictionem. Cum audiamus quosdam locorum Ordinarios istarum partium, gratiā odio, vel timore causas hæ-

resis inconsultò, ac præcipitanter expedire, seu in longissimum tempus protrahere. Nos huic malo, quo nulum aliud in religione periculosius cōspicitur, eā, quā possumus prouidētia occurrere volētes, tibi, cuius prudentiæ officium Inquisitionis huius prauitatis primò, & deinde legationis munus in istis Regnis, cæterisq; Prouincijs & locis serenissimo Regi Portugalliæ subiectis quoad causas fidei demādata sunt, quas cunq; causas hæresis, & illius prauitatem huiusmodi sapiētes corā Ordinarijs Regnorū, Prouinciarū, & locorū præfatorū, nūc & in futurū in quibuscunq; statu, ac terminis pendētes, quādocūq; tibi expediēs visum fuerit, ab ipsis Ordinarijs ad te aduocandi, ac illis eorumq; iudicibus, & personis, ne in eis vltorius procedant, sub cēsuris, & pœnis Ecclesiasticis inhibendi, easque causas cum omnibus,

De confessarijs sollicitantibus

& singulis suis incidētibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis iuxtā facultates tibi traditas per te, vel alium, seu alios audiendi, & sine debito terminandi, cæteraq; in præmissis, & circa ea necessariā, & opportuna faciendi, & exequendi plenam, & liberam autoritate Apostolicā tenere præsentium concedimus facultatem. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, contrarijs quibuscunq; aut si ordinarijs, iudicib⁹, & personis præfatis, vel quibusvis alijs communiter, vel diuisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenā, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionē. Dat. Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 14. Aprilis 1561. Pontificatus no-

stri, anno secundo.

Breue est in Collectorio Apostolicarum litterarum, titu. 3. fol. 53.

24 *Cumulatiuam.* ^a De materia Farin. de hæresibus, q. 186. à num. 56.

25 *Facit,* ^b Quando iurisdicctio censeatur concessa priuatiuè, vel accumulatiue. Couar. in cap. alma mater, 1. par. §. 12. nume. 3. Barbosa. in l. 1. art. 4. à numer. 73. 123. 134. & 143. de iudicijs.

26 *Publicus fauor.* ^c Ultra citatos, adde Decian. tractat. crimin. lib. 4. cap. 10. numer. 23.

27 *Ibi, Sicque habent omnes.* ^d Adde Azeued. l. 7. tit. 2. num. 90. libr. 8. Recopilat. Jacob. à Graffis confi. 1. nu. 29. de cognat. spiritual. Petr. Ledesma in summa, part. 1. de pœnitent. cap. 19. conclu. 6. versic. En esta dificultad. Sanchez de matrim. libr. 7. disput. 55. nume. 1. Aloysius Riccius in praxi fori Ecclesiastici, decis. 369. numer. 1.

Qua-

Quarant, verbo, Confessor, versicul. sciendum, Baptista Corrad. in responsionib. casuum conscientia, casu 151. versi. dicitur, fol. 298. & relati, q. 5. num. 18.

28 *Privatine quoad regularium superiores.* e Hoc regulare est, vt crimina religiosorum ad Inquisitionis tribunal attinentia puniantur, non per ipsorum Prælatos, sed per Inquisitores in simul cum Episcopo districti, ad quem pertinet religiosus Molin. de iusti. tract. 5. disput. 7. nu. 5. antequam tamen Inquisitores ad regularium, & insignium personarum capturam procedât, consulere tenentur, ex Castellæ statuto generalem Inquisitorem. Simanc. de Catholicis, tit. 34. num. 32. Molin. dict. num. 5. declarantes id non procedere, si in mora periculum vertatur.

29 *Vtrumque inuoluunt.* f Particula etiam casum minus dubitabilem implicat

Menoch. consi. 753. num. 17. volum. 8.

30 *Supra citatis.* g nu. 7. vbi additio.

31 *Procumbunt Angeli reuerentes.* h Quod absque du bio firmant D. Gregor. libr. 4. dialog. cap. 58. refertur à Gratiano in cap. quid sit sanguis, 73. de consecrat. dist. 2. *Quis fidelium habere dubium possit in ipsa immolationis hora, ad Sacerdotis vocem caelos aperiri, in illo Iesu Christi mysterio Angelorum choros adesse, summa, & ima sociari, terrena caelestibus iungi, vnumque ex inuisibilibus, atque visibilibus fieri.* D. Chrysostomo libr. 6. de Sacerdotio, Magister in 4. distin. 13. Innocent. de sacro altaris mysterio, libr. 2. cap. 24. & libr. 5. cap. 6. relati per Canis. de Eucharistia, articul. 6. ad fin. Bellarmin. de Eucharistia, libr. 2. cap. 34. §. 5. Henrique lib. 8. de Eucharistia, cap. 11. §. 4. litera Q. & cap. 32. §. 2. litera R. & lib. 9. de Missa, cap. 34. §. 2. Valen-

De confessorijs sollicitantibus.

quæla contra Venetos, 4. parte, nu. 60. Non solum autem adorant, sed & oratione supplicat erga Sacramentum. Bellarmin. dict. §. 5. Henriquez dict. cap. 32. §. 2. littera F. post alios: ideoque sacrificans per illa verba, *Iube hic perferri, &c.* petit, ut oblatio per Angelum ad cælum deferatur, hostia est, ut Angeli circumstantes sua prece nostrum obsequium Deo commendent, D. Thom. 3. part. quæst. 83. art. 4. ad 9. Bellarmin. lib. 2. de Missa, cap. 24. versu. primo, & inde in fine sacrificij Sacerdos, vel Diaconus licentiat populum dicens, *Ite Missa est*, scilicet, hostia ad Deum per Angelum, ut sit Deo accepta. D. Thom. dict. loco.

32 *Ex his quæ tradunt, 1*
Adde Rebuf. in concordata titul. de publicis concubinijs, §. & cum omne, glos. & cum omne, in princip. Henriquez libr. 11. cap. 2. §. 3. & lib. 12. de matrim. cap. 6. §. 4.

qui secure affirmant contra illum, qui duas habet uxores, posse de hæresi inquiri: Unde deducitur cognitione Episcopis eo in casu esse inhibita, iuxta resoluta per authorem supra à nume. 7. tamen in binubio inter Inquisitores, Episcopum, & iudicem sæcularem præventioni esse locum, cum sit mixti fori, testentur Albertin. de agnoscendis, quæst. 23. n. 76. Couarru. in 4. part. 2. cap. 7. §. 3. num. 6. Salzedo in prætic. cap. 80. verbo, de poni, versu. nec illud, cum sequentibus. Decian. tract. crimin. tom. 1. lib. 5. cap. 23. nume. 1. Petr. Cabal. eodem tract. tomo 1. casu 98. num. 31. Si tamen Inquisitores hos delinquentes tanquam suspectos de hæresi petant, ad suum tribunal causam præuētam delinquentiumque personas auocabunt, ex citatis, & Menoch. de arbitr. casu 420. num. 214. Farina. 1. tom. q. 8. nu. 127. & 4. tom. quæst. 140.

num.

nume. 24. quos sic intellige, quia eo casu intrat Inquisitorum iurisdictio. Cabal. d. num. 31. Farinac. de hæresibus, quæst. 178. nume. 72. ad fin. Forsitan de hoc casu, & simili alio mixti fori, agit Azeved. l. 7. titul. 20. libr. 8. num. 82. Recopilat. dum refert Episcopum Placentinũ habere ius incarcerandi laicos hæreticos, idque obtinuisse in contradictorio iudicio in regie iurisditionis præiudiciũ, q. præiudiciũ in eo mihi consistere videtur, vt in causa binubij, incestus, & similium, quæ vel suspicionem hæresis præferunt, vel illius appellatione, licet late comprehendantur, cesset præuentio; priuatiueque ad Episcopum pertineat cognitio.

Resoluunt autem Albertin. & alij supra citati, cum Simanc. de Catholicis, titul. 40. num. 3. & 4. & in praxi hæreseos, cap. 12. à num. 4. in binubio, non posse Inquisito-

res sese ingerere, nisi quando duas vel plures habens vxores, fuerit alias suspectus de hæresi, vel palam cõtrahat, aliudue simile concurrat; ex quo præter binubium hæresis suspicio oritur. Mouentur primò, quia actus fornicationis, vsuræ, & furti sunt omni iure illiciti, hæreticique sunt, qui eos licitos crediderint, clement. 1. §. vltim. de vsur. clement. ad nostram, de hæret. illos tamen exercens, nec est suspectus de hæresi, nec fidei censoribus puniendus subest, cap. accusatus, §. de quæstionibus, de hæret. in 6. nullaque inter vtrosque differentia ratio constitui potest. Secundò, quia si Inquisitores de binubio indistincte cognoscere possunt, poterunt & de omni alio peccato contra ius naturale cõmisso, quòd nullus admittit. Tertio, quia fidei censes non possunt cognoscere, nisi de hæresi formali, aut

De confessorijs sollicitantibus;

de his, quæ manifestè sapiūt hæresim, cap. accusatus, §. sane, de hæret. in 6. qui verò duas habet vxores, potiùs libidinis causa, & diuitiarū, quàm erroductus crimen illud committit, vt innuit lex Athalarici Gothorum Regis, quàm referunt Cassiodor. lib. 9. variarum, & Si manc. de Catholicis, tit. 40. num. 1. vnde in illum suspicio manifesta non cadit, nisi palam, & publicè secundam super inducat, seu religiosus, sacris initiatus, à Mahometis descendens, vel similis proponatur.

Præuia tamen sub protestatione, contra omnes, contrariū mihi verius videtur; vt scilicet Inquisitores possint indistinctè procedere contra duas vel plures habentem vxores, tanquam contra suspectum, de hæresi, licet palam vel occulte cōtrahat, licetque aliàs de hæresi non sit suspectus aliudue concurrat, nisi secundæ

nuptiæ bona Fide fuerint cōtractæ, vt bene excipiunt Si manc. dict. nu. 3. Enriquez, lib. 12. de matrimon. cap. 6. §. 4. Ad nostram opinionem fundandam suppono male sentire de matrimonio, & reliquis Sacramentis, & aliter quam sancta Romana Ecclesia prædicat, & obseruat, esse hæreticum, cap. ad abolendam, de hæret. Trident. Sess. 24. de mati. Can. 2. Castr. cōtra hæreses, verb. matrimon. hæresi. §. praxis Inquisitorum, verbo, vxor. Gryfaldus eodem verb. nu. 2. & an. 6. an autem naturali, vel positiua lege Diuina sit prohibitum binubium, videnti sunt post alios Bellarmin. lib. 1. de matrimon. c. 11. Henriquez lib. 11. cap. 2. §. 3. & lib. 12. cap. 6. à princip. Sanchez de matrimo. lib. 7. disput. 80. Prætereà qui à cōmuni fidelium conuersatione, vita & moribus dissidūt de hæresi suspecti sunt, & contra eos tanquam contra suspe-

suspectos inquiri etiam nulla præcedente infamia potest cap. excommunicamus, §. adijcimus de hæretic. vbi Cardin. col. 2. & Anan. ad fin. Farinac. 1. tom. quæst. 9. num. 14. Duas vero habens vxores ipso facto, vita, & moribus à reliquorum fidelium consortio, & vsu dissidet, contraque Ecclesiæ dogma explicite agit, Mahumeto, Anabaptistis, & luthero vxorū pluralitatem impie defendentibus consentiens, vt per Sanchez suprà nu. 2. in eos ergo sic cōtrahentes, seu potius delinquentes tanquam contra suspectos de hæresi cognitionem Fidei censores habent, & indubio ad ipsos cognitio pertinet, vtrum sibi iurisdictio, & an iudicatio eo in casu competat ex dicendis infra q. 5. à nu. 38. Imò & in distincte hæresis præsumptionem cōtra similem ad esse tenet nõ uissime Farinac. de hæresibus quæst. 178. num. 70. post

Vmber. & Campeg. Nec obstant ex aduerso adducta, refellitur primum si aduertas in casu, de quo nostra est quæstio, non solum ius naturale, aut diuinum, sed & Sacramentum presse sumptum violari, ideoque non caret hæresis suspitione propter Sacramenti abusum. Farinac. de hæresibus, quæst. 178. num. 72. Quæ Sacramenti circumstantia in exemplis fornicationis, furti, & similiarum non militat, neque Inquisitores de bigamia, seu polygamia cognoscunt, quia per illud ius naturale, aut diuinum posituum per se offenditur, sed quia Sacramenti vnioni, & institutioni ex iure naturali, aut diuino prouenienti repugnat; quo etiam pacto secundum soluitur argumentum. Neque tertium obstat, quod doctissimos transuersos traduxit viros, ad cuius refutationem aduerso distinctionem illam inter publicum, & secretum

De confessorijs sollicitantibus,

matrimonium vix in praxi hodierna mihi probari. Nā cum omne matrimonium, vt tale sit, publice, & in facie Ecclesie celebrari debeat, ex Trident. sess. 24. cap. 1. de reformat. matrim. vix hodie inter Catholicos, vbi Tridentinum fuerit receptum, differentia verificari poterit. Quod si in diuersis locis, regnis, aut prouincijs habitent vxores, parum quoque ad rem attinet, semper enim homo nequam tenebras quærit: sed esto quod publicitas, vel clandestinitas augeat, vel minuat suspicionē, vtroque casu Fidei censoribus competet cognitio. Qui tam in vehementer suspectos, quā in leuiter animaduersionem habent, cap. cum contumacia, cap. accusatus, in princip. de hæret. in 6. & in dubio cognoscere possunt, vt bene resoluit illustrissimus auctor infra quæst. 5. num. 13. vbi videbis. Neque obstat dict. 5. sane quo do-

ctiores decipiuntur, tū quia distinguendum est inter actum, qui per se suspicionē hæresis importat, & inter eum, qui hæresim sapit, cum differant, vt explicabis infra quæst. 5. à num. 32. Tum etiā, quia si aliquo binubij casu Fidei censoribus animaduersione competit, indubio ad ipsos cognitio competet, vtrū sua sit iurisdictio, ex reg. l. si quis ex aliena, ff. de iudicijs, explicabis quæst. 5. à n. 38.

33 *Sed ex commissionis.* Quæri potest, vtrum Domini Inquisitores ex huius commissionis vi conuictum, vel confessum de nefando crimine relaxare debeant? & sub eorum censura non debere probatur primò, quia de iure communi non relaxantur huiusmodi delinquentes, cap. clerici 4. de excessibus prælator. commissio autem Põtificia ad ius commune redigenda est, c. causam 18. de rescript. iunctis traditis per Molin. lib.

lib. 2. cap. 1. nu. 13. Menoch.
lib. 2. præsumpt. 9. à princip.

34 Secundò relaxatos, seu
curiæ sæculari traditio vlti-
mum supplicium importat
vltimate, extraditis per tex.
ibi in capit. nouimus, 27. de
verbor. capit. Inquisitionis,
de hæretic. cum alijs notat
Suar. de cēsuris disp. 30. sect.
1. nu. 22. & sect. 2. num. 10. &
in hoc casu, cum sit ignis, est
omnium maximum, l. capi-
taliū 29. in princip. de pœ-
nis, notat Farinac. in praxi
criminali tom. 1. q. 19. n. 21.

35 Sed iudex inferior in
casu sibi commisso pœnam
vltimi supplicij imponere
nequit, iuxta. glos. verb. alio
quin in cap. Inquisitionis, in
princip. de accusat. quam se-
quūtur post alios Menoch.
de arbitr. quæst. 86. nume. 1.
Clar. in pract. §. vlt. quæstio.
83. num. 11. Padil. nume. 27.
in l. transigere. C. de transa-
ctio. Salzed. in pract. c. 146.
Castr. de lege Pœnali, cap. 6.
ad fin. & alij relati per Fari-

nac. 1. tom. quæst. 17. nume.
34. versic. & licet, quam ma-
gis communem veram &
æquiozem fatētur, Salzedo
& alij relati per Farinac. vbi
proxime, cōtra aliam dedu-
ctam ex glos. verb. extra or-
dinaria, in §. in summa, inst.
de iniurijs, quam plures se-
quuntur à prædictis præci-
pue à Farinac. dict. num. 34.
relati. Quam tamen licet
alij communem dicant, cō-
muniter tamē reprobari te-
stantur Afflict. decis. 276. nu.
6. Marsilius in pract. §. oport-
tune, nu. 40. & in praxi prio-
rem esse seruandam tuetur
Carauita ritu 41. magnæ Cu-
rię, nume. 15. ad fin. Mench.
communem dicit vsu fre-
quent. (& non illustr. vt per
incuriam à Farina. refertur)
cap. 39. num. 26. citant vltra
alià illud Arist. 1. Rethori-
car. cap. 1. *Iudicibus inferiori-
bus non grauiā, & maxima cō-
mitti debere.* Exornant Soto.
lib. 1. de iustit. quæst. 5. art. 1.
Mench. illustr. cap. 1. nume.

De confessarijs sollicitantibus.

12. eo maxime, quod apud Ecclesiasticos plus pōderis habere debet canonica, quā Accursiana glossa.

36 Sed esto quod Accurtij opinio verior, cōmuniō & in praxi recepta foret contra supradicta. Apud Ecclesiasticos tamen, loco illius pœnæ, scilicet, mortis non esset relaxatio imponēda, ex qua mors sequitur, sed depositio, perpetui carceris pœna, vel alia similis Ecclesiastica, ita Bernar. in pract. cap. 146. nume. 4. à nemine, quem viderim quo ad hoc expensus, qui dum Accurtium sequitur concludit. *Parimodo Ecclesia censores poterunt præmissis consideratis ad depositionis, & carceris perpetui pœnam procedere ex arbitrio,* & hæc fuit sententia Innocentij in cap. quia diuersitatem per tex. ibi, de cōces. præb. recepti, ex Felin. cap. 1. num. 14. vers. item potest, de offic. delegati, agentis generaliter de quocunque iu-

dice Ecclesiastico. Aduerto autem Bernardum praxim illā in principio, Fidei etiā censoribus ad decidendas causas obtulisse.

37 Tertiò probatur ab speciali ex constitutione Pij Quinti edita anno Domini, 1568. tertio Kalend. Septembris incipit, *horrendum illud*, de quo vltra alios Cenedo, & ab eo relati ad decretales collectan. 130. num. 5. & Bobadil. lib. 2. cap. 18. num. 59. In qua tria cōsiderari oportet. Primum, eam constitutionem à Pontifice aliàs in puniendis criminibus seueriore extortam fuisse. Bis enim Episcopus septimacensis re pullam passus est, donec tertio quasi per importunitatem Pontifex flecteretur, nec ab vllō prædecessorum impetrari potuit. Ita ipsi Simanc. in propugnaculo de primogenijs, cap. 33. Salze. in pract. cap. 80. verb. Curia traderetur Farina. 4. tom. q. 148. num. 28. Secundum, lo-

cum

cum tantum habet contra clericos, vt ex illa constat, citatiue Doctores, & ab illis relati obseruant. Vltimum, vt constitutioni sit locus contra clericos crimen illud exercentes: ita vt frequentia sit necessaria, ex dict. constit. verbo, *exercentes*, prout bene defendit Nauar. in manua. cap. 27. num. 249. dicens ita respondisse Greg. XIII. & eius datarium. Eman. 1. tomo, de regular. quest. 30. artic. 19. Henriq. libr. 13. cap. 36. litera N. & libr. 14. cap. 5. §. 1. litera F. Soarez de censur. disput. 31. sect. 4. numer. 21. & plures alij, quos refert & sequitur Garcia de beneficijs, 2. tom. part. II. cap. 10. §. 2. nu. 198. contra Salzed. in pract. c. 80. Vela, & Azedo relatos per Garcia, vbi proximè, nume. 199. & contra Farinac. 4. tom., quest. 148. num. 30. & contra P. Aldrete, lib. 2. de relig. disciplina tuenda, cap. 15. à num. 27. cuius fundamenta euincunt

tantum crimen illud etiam pro prima vice puniendum, non tamen probant clericum eo casu relaxandum. Ex quibus duo deducuntur quoad propositum, prius constitutionem illam locum non habere in laicis. Nauar. dict. nume. 249. Suar. nu. 20. Graffis, Tolet. & alij, quos congerit Garcia nume. 202. Secundum in clericis requiri frequentiam ex veriori, de qua supra. Ergo extra hunc casum in toto iure canonico non inuenies relaxationem, igitur per argumentum ab speciali, non debet in reliquis relaxatio practitari, & quod est mirandum, adeo ea constitutio viris doctissimis rigurosa visa est, vt indubium reuocarint, an iudices præcisè eam obseruare tenerentur, vt per Suarez num. 22. supra.

38 Quarto ostenditur hæc pars, quia relaxationi, vt sit locus necessaria est incorrigibilitas, vel quod crimen

De confessorijs sollicitantibus

commode per Ecclesiam puniri nequeat, vt aduertit Bernardus Diaz in pract. cap. 90. Ego addo, & quando emendationis non est spes; sed in proposito nullus ex tribus casibus considerari potest: incorrigibilitas enim pendet potius à primæua, & præcedente prælati, & iudicis punitione, quàm à criminis perpatratiōe, cap. cum non ab homine, cū ibi notatis, de iudicijs, & colligitur, ex Bernard. cap. 96. In secundo vero casu canones sacri pœnā tam contra clericos, quàm cōtra laicos statuunt in cap. clerici, de excessibus prælat. tradunt Bernard. in pract. cap. 86. Farinac. 4. tom. quæst. 148. à n. 23. Menoch. casu 286. qui relaxationem non iniungunt, vnde Ecclesiasticus iudex eam imponere nequit. Neque enim iudex lege crudelior esse debet.

39 Tandem emendationis spes non deest in hoc ca

su, teste Emanuel Rodrig. 1. tom. de regularibus, quæst. 30. articul. 19. ad fin. atque ita hanc partem tenet Nauar. consi. 1. de iudicijs, vbi ait non solum comprehensum in hoc crimine non esse relaxandum à iudice Ecclesiastico, sed nec processum iudici sæculari tradendum, idem de Inquisitoribus agēs tenet Albert. de agnoscendis, quæst. 25. num. 28. ad fin. iuncto num. 66. vbi testatur se in facto habuisse de quodā accusato de criminibus hæresis, & apostasiæ, qui inter confitendum illa crimina dixit se commisisse crimen sodomiticum cum quadā muliercula, & dict. num. 66. resoluit non esse tradendum curiæ sæculari, & cum prædictus Albertinus citerioris Siciliæ Inquisitor esset, Siciliaque ad Aragoniæ principatum expectet, & in eo de prædicto crimine cognoscant Inquisitores, magnam nostræ opinioni autoritatem præstat.

præstat. Nec in eum mouet, quod in casu Albertini confessio fuit incidens. Nam cum domini Inquisitores sint eo casu iudices, ex ea confessione, instituta accusatione per fiscalem, procedi potuit, & debuit ad poenam ordinariam, ex tex. in cap. 2. de confessionis.

40 Nec contra supradicta obstabunt verba diplomatæ Pontificij, quibus facultas puniendi de nefando conuictos, vel confessos, poenis etiam secularibus conceditur Inquisitori, cui difficultati multipliciter satisficit. Primo, quia in poenis benignior interpretatio est facienda, reg. in poenis, lib. 6. Secundo, quia si Pontifex vellet relaxationem significare, apertius declarasset, nec ambigibus opus erat in re, & poena tam graui, arg. cap. ad audientiam, de decimis, notabilia enim speciali nota indigent, l. item apud Labeonem, 15. §. hoc edictum, ff. de iniurijs,

ibi: *Ea enim, quæ notabiliter sunt, nisi specialiter notentur, videntur quasi neglecta*. Tertio, cum secundum canones poena huius criminis esset excommunicatio, depositio, carceris mancipatio, in monasterium detrusio, & similis, voluit Pontifex, vt ultra has possent Inquisitores suffragibus, exilio, triremibus, & similibus, quæ potius secularis quam canonicæ sunt, plectere, & damnare delinquentes. Quarto, ex eisdem verbis ostenditur noluisse Pontificem, vt prædicti delinquentes relaxarentur, nam relaxatio indicitur, vbi Ecclesia iam non habet quid faciat, cap. cum non ab homine, de iudicijs, sed in nostra specie iubet, vt Inquisitores puniant, designatque quibus poenis. Ergo ipsi punire, non verò puniendos tradere debent.

41 Vnde dixerat Cardin. Alex. quem refert, & sequitur agens de Inquisitoribus,

Boer. decisi. 341. ad fin. iudicem Ecclesiasticum, quem punire potest, relaxare non debere.

42 Adde, quod relaxatio pœna est Ecclesiastica à modernioribus Pontificibus inuenta, vt ex Platina, & alijs aduertit Henriquez in summa, lib. 13. de excommunicat. cap. 55. §. 2. litera I. Inquisitoresque pœnã mortis imponere non possunt, cap. sententiam sanguinis, cap. clericis. Ne clerici, vel Monachi. Ergo si ipsi punire debent pœnis secularibus, non est interpretandum de relaxatione, quæ non est pœna secularis, non de vltimo supplicio, quia non possunt; ergo alijs pœnis à relaxatione, & ab vltimo supplicio diuersis.

43 Et quando supremus Princeps diuersas ab vltimo supplicio pœnas arbitrario iudicis imponendas insinuat, commissarius mortis pœnam imponere non

potest, ex omnium sententia, glo. verb. alioquin, in c. Inquisitionis, sic intelligenda de accusat. Maranta disput. 3. num. 14. Menoch. de arbitr. quæst. 86. num. 6. post alios.

44 Vnico tamen casu limitari poterit prædicta opinio, quãdo scilicet rei assuefacti sunt pessimo illi sceleri, tunc enim incorrigibiles reputantur, ex Fr. Eman. 1. tom. de regular. q. 33. art. 19. infin. ac proinde tanquã incorrigibiles, quos Ecclesia cõmodè punire nequit, Curia seculari tradendos ratio suadet. De quo tamen adhuc dubitabit qui casum motus proprii Pij Quinti tantũ exceperit, & ab speciali argumentatus fuerit. Sed hoc, & reliqua præcedentia Inquisitorum prudentiæ & doctrinæ discutienda relinquamus, quorum iudicio standum est. De execratione huius criminis vide quæ dicturi sumus infra quæst.

6. Quâdo autem complices non sint testes in hoc crimine notabiliter aduertes infra ad quæst. 23. Cognitionem autem hanc ab Inquisitorum tribunali remouendam, breueque, reuocandû exoptat agens de Inquisitoribus Aragoniæ Fr. Iacob. Bleda è Prædicatorum familia in defensione Fidei in causa Morischorum confest. 12. pagin. 424. doletque illud in vulgus publicasse Paramum lib. 2. de origine Inquisitorum, tit. 2. capit. 8. pag. 784. Aduerto tamen disputationem nostram attentio iure procedere, quando quidè Domini Inquisitores Lusitani ex speciali Gregor. XIII. breui cinædos brachio sæculari pro arbitrio relaxare possût. Interim cauebis à Gracia de nobilit. glos. 9. num. 29. dum ex dict. constitutione Pij oscitanter tradit clericû de hoc cõuictum crimine, absq; degradatione à iudice sæculari puniendû.

45. *Inquirere potuisse*, in resoluit illustrissimus Inquisitores ex vi suæ iurisdictionis contra sollicitantes in cõfessione inquirere potuisse, etiam absque commissione Pontificia, quæ tamen opinio non procedit sine controuersia, suos namque pro & contra habet patronos. Nam eam tenet Pegna ad dñ rectorium Inquisitorum 2. part. comment. 81. vers. ille quoque, dum generaliter Inquisitoribus cõcedit cognitionem in sollicitantes in cõfessione ad venerem, vel ad quæcumque alia flagitia, contrariam tamen sententiã tuetur P. Aldrete tract. de religiof. disciplina tuenda, lib. 2. cap. 15. num. 22. Qui tamè in huius sententiæ defensione dupliciter labitur; primo dum eam imponit Nauarro consil. 1. vel 2. de hæret. quî non de sollicitante in confessione, sed de habente copulam cum filia spirituali extra confessionis locum, &

De confessorijs sollicitantibus;

tempus loquitur, qui casus longe differt à nostra specie, vt videbis apud illustrissimum, quæst. 5. nume. 14. & 51. Decipitur secundo, dum Inquisitoribus tribuit tantum cognitionem contra hereticos, non vero contra suspectos de hæresi, in quo loquitur contra tex. in cap. accusatus de hæret. lib. 6. Alidre tamen sententia probabilior mihi videtur. Primò, quia praxis eam obseruat testante illustrissimo d. num. 20. Secundò, quia suspicio ex hac sollicitatione resultans leuis est, vt aduertit illustrissimus hic ideoq; manifeste non sapit hæresim, & propterea ordinarijs, nõ vero Inquisitoribus competit cognitio ex reg. dict. cap. accusatus, §. sane iunctis, resolutis per me q. 5. à nu. 47. Vnde cauebis à Pegna, vbi supra dum non leuem ex eo actu suspicionem deduci firmitat: Tertiò, quia id elicitur ex mente Pontificis noue

speciali ex diplomate id Inquisitoribus committentis, & tandem, quia id sentiunt omnes Doctores, dum hanc cognitionem Pontificia bulla tribuunt.

46 *Qui mos,* n iam literis Apostolicis cõfirmatus est, Molin. tract. 5. de iust. disp. 28. nume. 13. Quod cum Fidei negotio expediret, optauerat Simanc. de Catholic. tit. 25. num. 5. & quoad Lusitania Principatum extant breuia, quorum mentionem facit author inserens Pij Quarti breue, num. 23.

47 *Nefas est,* o ex breui hic inserto, num. 23. non auferatur potestas Ordinarijs cognoscendi de hæresi iuxta iuris terminos, de quibus in cap. per hoc, capit. vt officium, §. verum de hæret. in 6. Clemen. 1. §. 1. eodem, sed generali Inquisitori conceditur facultas auocandi ab Ordinarijs causas, processusq; hæresis, in quibuscũq; statu, & terminis pendentes.

Vnde

Vnde Ordinari⁹ valide pro-
cedit, quousque inhi-
beatur, & causa auocetur, pro-
cessusque ab eo factus vali-
dus est iuxta tradita per M^a
dos. de inhibitionibus, q. 22.
nume. 3. cum seqq. & quaest.
70. solent tamen Ordinarij
in his sese nō intromittere,
ne postea inhi-beantur, &
quia Fidei negotio, secreto
que sic conuenit, si vero ali-
quid reperiant, summariam
conficiunt informationem,
quam ad Inquisitores remit-
tunt, Mol. tract. 5. de iustit.
disp. 28. num. 13. cuius noue
praxis non meminit, Farin.
de hæresibus quaest. 186. à n.
56. vnde tota illa quaestio ho-
die non est in vsu, dum Epif-
copis seorsum cognoscendi
contra hæreticos facultatē
admittit ex iure antiquo.

S V M M A R I V M.

D I P L O M A contra sollicitantibus extenditur ad præ-
terita, à num. 1. ¶ num. 20. ¶ 24 non extenditur, à
num. 7. resolutio, num. 10.

Lex declaratoria comprehendit præterita, num. 2.

Intellectus, cap. vlt. ¶ cap. licet, de sponsal. duorum, nu. 2. ¶ 19.

Lex non extenditur ad præterita, num. 7. ¶ 21. extenditur decla-
ratoria, num. 22. ¶ quid si pœnam contineat, num. 7. 8. ¶ 23.

Diploma contra sollicitantes, quo tempore Olyssipone publicatum.
num. 9.

Delinquens si dubitet, utrum ante, vel post legem deliquerit, non
subiacet pœnis legis, num. 9.

Suaris Coymbricensis Primarius, in sacra Theologia laudatus,
num. 10.

D. Andreas Dalmada Conymbricensis Vespertina Cathedra
F 2 in sacra

De confessorijs sollicitantibus,

- in sacra Theologia proprietarius laudatur, num. 10.
- Intellectus, cap. 1. de postulatione prelator. num. 17.
- Cognoscens filiam spirituales Neapoli, ipso iure audiendi confessiones potestate priuatur, num. 24.
- Condemnatus semel, vel absolutus, iterum in iudicium, non trahitur, num. 11. etiamsi ab alio accusatio refricetur, num. 12. vel per gratiam, dispensationem Principis, vel abolitionem absoluitur, num. 13.
- Statusum non comprehendit decisa, aut pendentia negata, n. 14.
- Reus an possit praeuenire iudicem benigniorem, num. 14. ¶ 25. dicitur fugiens, num. 26. Reo in causis capitalibus transigere licet num. 27.
- Reus, si pœna imponatur leuis, aut redicula, iterum accusari potest num. 28.
- Delatio sollicitantis cessat, si post multos annos, aut aliunde apparet emendatus, nu. 11. 32. ¶ 33.
- Legislator si velit, potest praterita comprehendere, nu. 16. ¶ fin.
- Scientia rescripti æquipollet citationi, num. 29.
- Delegatus non habet iurisdictionem in actu contra personas nominandas, ¶ declarandas, unde praeueniri potest, num. 30.
- Pœnitentia quando liberet à culpa, num. 31.
- Emendatio criminis per quod tempus præsumat, num. 32.
- Emendatus non est deferendus, num. 33.
- Fœmina an teneatur deferre confessorum sollicitantem, postquam absolutus, vel condemnatus fuit, num. 34.
- Lex comprehendit praterita, si legislator vult, num. 35.

Q V A E S T I O. III.

Utrum ad praterita extendi possit Constitutio, qua
comprehendatur qui feminas sollicitauerant
ante promulgationem.

INtricataque
stio, quæ mi
hi, & fortasse
alijs lapsus
paret, quos
fugere nitur, patrocinate
Deo. Quæstionis Pars affir-
matiuâ, suaderi potest. Pri-
mò, quia Pontificiam per
hanc constitutionem, vt su-
prà probamus, non introdu-
ci, non institui ius nouum,
sed iam introductum, insti-
tutum illustrari, patens fie-
ri videtur; cum tantum sup-
positâ, quam declarat, hæ-
resis suspicione, ordinaria
iurisdictionis excitatoria ha-
beat. Atqui quando decla-
ratoria lex est, ex vi suâ ad
prateritâ iure extendi po-
test.

2 Sic docemur ex Authē-
de filijs instrumenta antedo-
talia natis, Collat. 3. Exem-
plum etiam desumi licet ex
cap. vlt. de sponsa duorum,
b vbi contractum, & non
consumatum matrimoniū,
post aliud item ratum, & cō-
sumatum, validum cēsetur:
quod ibi etiam prateritâ
amplexum vides ex Pontifi-
cis sententiâ. Desume aliud
ex cap. de infidelibus, de cō-
sanguinitate, & affinitate,
ex cap. cum tu de v furis. At
qui sic ratiocinabimur; de-
claratoriam regulam non
esse actionis regulam, sed
illius merè suppositricem,
& interpretem, quia decla-
ratoriam regulam iam lex
præiuerat, vel ius obligatio-

De confessorijs sollicitantibus

nem, vel alium huiusmodi effectum imponens. Lex igitur, per quam tale ius clarius redditur, ipsum nunquam caruisse effectu supponit. Ius enim primum non effectum quarit à declaratione, factà postea à legislatore in maiorem lucem argu. tex. in l. hæredes, §. i. ff. de testamentis.

3 Est à nobis deinde Pontificis constitutio, quæ proprius iurisdictionis commisionem, quam legem facit. Iurisdictionem in iam commissa delicta alteri tradiposse quis dubitat? Atque summus Pontifex in talia peccata iurisdictione, quæ sua est, fungitur, qui exerceret pro arbitrio. Ergo eadem iurisdictione obarmari Inquisitores *et* permisit, & potuit. Iuuat maximè, quod licet lex non directe feratur in præterita, de futuris tamen, quæ circa præterita versari possunt, disponit, ut est vulgare. Sed decretum hoc de

futuris directè disponit, id est, de supplicio tali crimini inferendo. Iuxta quod igitur & tali supplicio æquè affici possunt multò ante decreti factam publicationem talium criminum facti rei; Poterit etiam prædicta lex in præterita peccata inuehi id est, sollicitationes in cõfessione scœminis factas, quas tales semper punire valet Pontificis Constitutio.

4 Quamobrem facta in hunc sensum iurisdictionis commisione, ut ostensum est, nulloquè in constitutione reperto verbo, ex quò in alium factam colligatur, & nos colligere debemus, ita factam esse in prædictum sensum. Minor probatur, quia nullum in hoc decreto dabis verbum concessionem consignatè astringens ad futura. Vnde inferas consequentiam. Primò, quia potestatis hæc delegatio fauorabilis est, ob id nunquam restringendam, imò pro verbo-

verborum p̄missione extendendam asseres, iuxta doctrinam Innocentij cap. Episcopi, numer. 3. de rebus Ecclesiæ, Dominic. in cap. licet, §. fin. num. 4. versic. nota benè, de elect. lib. 6. cui Decius assentit confi. 233. num. 7. Deinde, quia licet concessio delinquentibus simpliciter videatur grauis: Fidei tamen maxime, & Religioni salubris est. Sūma est ratio, quæ pro religione facit, dixit Iurisconsult. in l. sunt, in fin. ff. de relig. & sumpt. funerum. Facit tex. in cap. in fidei fauorem, de hæreticis, lib. 6.

5 Tertiò probatur maxime, quia ex decreti verbis, & serie hoc plane percipitur. Prior est Pontifex in dolendis abusu, & frequentia delicti, per hæc regna grassantis, tunc addit, *Ut Inquisitores procedant in omnes, & singulos Sacerdotes dictorum Regnorum, ac illarum Civitatum, Diæcesum, Locorum, ac Domi*

niorum de præmissis quemadmodum bet diffamatos, &c. Ac infra: *tam super præmissis, quam super Fide Catholica, & quid de ea sentiant, diligenter inquirat.* Quæ igitur verba, & constitutionis initium apertè indicant, summi Pōtificis animum sic velle, vt talia delicta, etiam eo tempore iam commissa puniat Inquisitionis sanctum Officium, & seueritas, vt cautio sit in futurum.

6 Probatur vltimò, quia vt superiori proxima quæstione diximus, per nouam hanc constitutionem iam nulla Episcopi cognoscendi per se solos de tali hoc crimine est iurisdictio. Ergo si neque Inquisitoribus, impunitè abibunt delinquentes, contra notata in l. si operis, C. de pœnis: optimè Decianus tract. crim. lib. 2. cap. 10. nume. 2. & 4. Farinac. tom. 1. quæst. 5. nu. 2. Si autem obijciatur fore, vt possint Episcopi de confessarijs cognoscere,

De confessorijs solicitantibus,

cere, qui ante, Inquisitores autem de illis, qui post promulgationem peccarunt, sic reijciatur magna exhauris dictionis immistione oriri posse inconuenientia, & cōfusiones, vt consideranti occurret. Maximè cum dari possit, vt confessorius ante, & post publicationem peccasset. Tuncque nefas erit; vtrosque Episcopos nempe, & Inquisitores separatim cognitionem excipere de delinquentibus.

7 Reluctatur autem supradictis, cap. 2. de constitutionibus, ^d quo asseritur nūquam legem amplexari præterita. Si autem dicatur non de declaratoria lege, ^e sed de constitutiua textum loqui, responsio adhuc est in promptu, non etiam extendi ad præterita declaratoriam legem, agentem depuniendo crimine aliquo, id præcipiendo, contrarium cuius elapso tempore obseruanter tenebatur Anan. in

cap. cum tu de vsuris nu. 3. Butrius in cap. vltim. nu. 15. de constitut. vbi Feli. nu. 6. post alios dicit communè. Cum ergo lex in procedendi modo pœnam contineat quin potius terrendis hominibus inferatur, vt à crimine caueant in futurum, non videtur extendi posse ad præterita, vbi tunc, licet aliò quî, sit lex declaratoria, cōtraibat communis obseruãtia, quam certum est, communem Regni huius fuisse vsque adhuc ante prædictã constitutionem, vt tale hoc crimen, iure ordinario, Episcoporum vindictæ subijceretur.

8 Reluctatur deinde text. cap. 1. de postulatione Prælatorum lib. 6. quò in textu constitutio, & si antiqui iuris dicatur declaratoria, præcedentes tamen factas electiones non attingit, propterea ad præterita, quoad pœnam nequaquam extendes. ^f

9 Cum ergo edictum hoc contra sollicitantes anno Domini 1609. 5. die Aprilis solèni illo fidei actu in Olyfipone celebrato, palam lectum fuerit: ante hoc tempus sollicitatæ mulieres de sollicitantibus denunciare Inquisitoribus non teneri debent. Imò restantibus adhuc prædictæ quadragesimæ 15. diebus, si pœnitens mulier fortè dicat se sollicitatâ in eadem Quadragesimâ, non tamen meminisse, an ante, vel post publicationem fuerit sollicitata, non poterunt in hoc casu procedere Inquisitores, in delinquentem, iuxta Bartho. celebrem doctrinam l. non solum, §. sed vt probari, nume. 2. & 3. ff. operis noui nuntiatione, conducit optimè gloss. doctrina, verbo aliqui in cap. clericus 81. distin. quam singularem dicit Roman. consil. 281. nume. 3. Abb. in c. cum P. num. 13. de accusat. Deci. omnino videndus, respons.

8. num. 42. & 43. volum. 1. 110
 10 Ecce mihi hæsitanti caliganti illuxit luminare illud, totius Hispaniæ decus, & societa-
 te Iesu Franciscus Suarius, Theologiæ nunc in Conimbricen. Academiâ Doctot
 primarius, qui mihi consultus respondit ita se opinari; prædictam Pontificis constitutionem etiam in illos excitari, qui ante ipsam, in sacramentali confessione mulieres sollicitauerant. Opinioni accedunt eiusdem societatis viri alij pijsissimi, doctissimi, quos, & alios Theologiæ, & vtriusquæ iuris peritissimos mature consului in retantâ. Equibus est *Domini* Andreas Dalmadâ, quem illustre genus, Theologiæ speculario, quam nunc Conimbricæ profitetur, Regno satis illustrè fecit. Vocât laudes calamum, reuocat suspicionis metus, notissimo consanguinitatis, & amicitia inter nos arctissimo

vinculo. Vides corroboratam opinionem tot munimentis? Quid ni acquiescā? Acquiesco equidem, amplector, suadeo. g

11 Cui tamen doctrinę dico litem, & modum adhibendum. Tunc enim non extendetur ad preterita nostra conclusio, cum talia crimina ab Ordinario iudice præiudicata fuerint; manēt tunc extincta in foro Ecclesiæ. Vel enim reus iudicialiter absolutus est; ob id sistet accusatio non ultra progrediens, cap. de his, de accusationibus, & ibi relati per Cenedo Collect. 113. nume. 1. par. 2. glos. 2. & omnes in c. habet. 2. quæst. 3. l. si cui, §. 1. vbi Bart. & communis, ff. de accusationibus, l. licet 6. ad fin. versic. sed si absolutus, ff. nauar. caupones. Greg. Lopez l. 12. titu. 1. par. 7. glos. 1. tradunt post alios Couar. 2. resolut. capit. 1. à principio. Clarus in practi. §. vlti. quæstio. 57. à principio. Latè De

cianus tracta. crimi. lib. 3. c. 30. per totum. Probat apud nos lex regia lib. 5. titu. 113. in principio. Vel damnatus idem reus per diffinitiuam sententiam est, atque similiter in ipsum accusatio progredi non potest, iuxta communem mentem in dict. c. de his, & in dict. l. si cui, §. 1. glos. 2. in principio, in leg. qui de crimine 9. vbi Doctores, C. de accusationibus, ex pluribus Clarus dict. quæst. 57. n. 1. & 12. Greg. vbi proxime, in glo. 1. Gomez de delictis cap. 1. num. 27. Tradunt latius citati per Cenedo vbi supra.

12 Qui modus, & limes ampliantur, primò vbi ab eodem accusatore non tantum, sed vbi diuerso ab alio accusatio refricatur, glos. & omnes in dict. cap. de his, glo. Bart. & alij in d. §. 1. cõmunis, vt per Couarru. Clarum, & præcitatos, insinuat Ordinatio dict. principio, ibi: *Não seja dahy em dian-*

te mais accusado. Expresse dicta lex 12. partitæ, ibi: *Nolo podria accusar otro ninguno.* Amplatur deinde, vbi absolutio non solum data sit reo per accusationis, sed per Inquisitionis viâ. Bart. & alij in dict. l. si cui, §. 1. Abbas n. 7. post Innocentium quem citat, & alij, vt per Beroium nume. 20. in dict. cap. de his. Couarru. vbi supra, num. 5. Marant. de ordine iudiciorum, part. 6. titul. de Inquisitione, num. 49. Gregor. dict. l. 12. glos. 3. Clarus d. quæst. 57. num. 7. Decian. dict. cap. 30. nume. 5. communem dicentes.

13 Ampliatur præterea, quando legitimi superioris indulgentia & gratia per remissionem, abolitionem, vel dispensationem; non si solum per sententiam, aut iustitiæ ordinem reus absolutus est, glo. & Doctores in dict. cap. de his, glos. penult. cap. vltim. de temporibus ordinat. & cap. ex tua verbo, irritari,

de filiis presbyter. Communis ex Couarru. vbi supra, n. 2. Gregor. in glos. 2. Clarus num. 9. Decian. num. 7.

14 Secundo constitutio nem moderandam duco, si quo tempore promulgata est, crimina iam venerant ad Ordinarij iudicium, inchoatâ iam, & formatâ causa, tunc ad præterita delicta non extendi debere censeo, quia rem integram iam nõ dabis, quam legitimè præoccupauerat aliud forum, quæ modum docet Bart. l. omnes populi, quæst. 5. numer. 40. ff. de iustitia & iure, qui asserit statutum nunquam præterita attingere decisam, vel finita, vel in principalis causæ iudicio pendentia, ibi additio litera E. multa congerit; Iuuant, quæ Ordinatio de iurisdictionis disponit præuentione, lib. 2. titul. 9. in principio, & §. 3. circa illam, Cabedo decis. 88. tom. 1. Multa eleganter tradit Decianus libr. 4. cap. 20.

num. 7. & cap. 22. à numer. 1. Si autem h^{ic} solicitator constitutione Pontificiam prae-
doratus, praesentens id ob-
nixè curavit, vt Ordinario
nomen suum deferretur, ac
cusaretur ipse faciliùs absol-
uendus, forsàn frustra face-
ret, ex ijs, quæ tradit Boeri^o
decis. 289. nu. 10. in fin. post
Iasonem, & alios. Decian. d.
cap. 20. num. 24.

15 Similitèrque si multi
sunt anni i post factam soli-
citationem: atque sollicitata
fœmina iterum veniens ad
ipsummet cōfessarium, pec-
cata dictura, ipsum inuenit
alium, peccati dolentem;
vel si ex parte alià, ¹ etsi nō
ex confessione, sibi constat
verisimiliter de mutatione,
& peccati dolore: alijsq; tan-
dem verisimilibus innixa
fundamentis bonum habet,
bonum plerumque habitū;
Tunc videtur ipsa olim soli-
citata fœmina non vrgeti ad
denunciationem.

16 Nec opinioni reten-

ta, debere nempè prædi-
ctam constitutionem ad so-
licitationes extēdi ante pro-
mulgationem factas, erunt
obstaculo pro parte contra-
ria adducta fundamēta. Res-
pondemus ad primū: valere
communē illam doctrinā,
quando de superioris, *acta*
præterita ligare volentis, m^{ente}
mente non constat, atqui si
constet, tunc sub lege, vel
commisione comprehen-
di certum est, iuxta superius
tradita. Sed de Pontificis
mente, & voluntate apertis-
simè cōstat ex verbis, *Quomo-
dolibet diffamatos*, & ex ver-
bis, *Super præmissis diligenter*
inquirant. E quibus manife-
stè colliges per Pontificiam
constitutionem Inquisitori-
bus licere, de diffamatis cog-
noscere, & delinquentibus,
qui delicta aggressi fuerant
ante factam commisionē.

17 Dissoluitur facilè se-
cundum argumentum ex
cap. 1. de postulatione præ-
latorum lib. 6. cū dicamus,

textum illum, vel gesta antea comprehendere debere, ni infereretur vox de cætero. Faretur Imol. cap. vltim. num. 12. vers. nam primode constitutionibus; glos. ibi in dicta voce de cætero.

18 *Pars affirmatiua . a*
 Quam sequi videtur Iacobus de Graphis, consi. 1. nu. 36. de cognat. spiritali, circa explicationem constitutionis Neapolitanæ, qua confessarij ad turpia spiritalia filias sollicitantis, reuocatur ipso iure audiendi confessiones facultas, vt nō comprehendat confessariū, qui ante constitutionem illam filias spiritalia sollicitauit, induxitue ad turpia, de quo notabis infrā nu. 24.

19 Ibi: *Cap. vltim. d. sponsalium.* Textus iste adducitur pro contraria parte. Dum Innocent. III. declarans prius matrimonium ratum, præferri posteriori consummato. Innuit hanc declarationem non exten-

di ad præterita, vt constat ex illis verbis: *In matrimonijs de cætero contrahendis illud te volumus obseruare,* notat Morla in emporio iuris, titul. 1. quæst. 6. num. 13. sed communis in dict. capi. vltim. intelligit ex consuetudine posteriora matrimonia valuisse ante illam decisionem, quam merito reprobabat Couar. de sponsalibus 2. part. cap. 7. §. 3. num. 5. At vero communis in eum sensum accipi potest, vt intelligatur interueniente Pontificis maxime dispensatione, quæ ex illo verbo, *de cætero,* deducitur, prout intelligit, ibi Prepositus, Felin. num. 7. post Imol. in capit. vltim. de constit. quæ vera est interpretatio, nam si Pontifex ex veriori, & recepta in praxi sententia, in matrimonio rato dispensare potest, ex traditis post alios, per Henriquez libr. 11. de matrimon. cap. 8. §. 11. & lib. 12. cap. 5. §. 3. Nauarr. cap. 22. num. 21.

De confessarijs sollicitantibus,

Menoch. casu 455. num. 4. & lib. 2. præsumpt. 10. num. 37. Sanchez lib. 2. de matrimo. disput. 14. num. 2. Barbof. in rubric. part. 2. numer. 103. ff. soluto matrimo. iustaque dispensandi causa est scandalum, Menoch. d. præsumpt. 10. num. 42. & consil. 385. n. 7. Sanchez libr. 2. disput. 16. nume. 3. cum sequentibus, magna certe scandala, & incommoda oriri poterant, si in specie dict. cap. si. separarentur posteriora matrimonia consuetudinis prætextu inita, & priora redintegrarentur in maximum prolis, & familiarum dedecus, & perniciem. Meritò ergo Pontifex eo casu dispensauit, tamen si declaratio ex rei natura comprehenderet præterita, prout intèdit illustrissimus.

20 *Permissit.* c Per illa verba, *De præmissis quomodo libet infamatos inquiras, procedas, punias, &c.* quæ Inquisitionis, processus, pœnæque facultas respicit etiam infa-

miam, & reatum præcedentem, contra quæ de præsentis inquiri, & animaduerti iubet Pontifex, aduertit Illustrissimus auctor numer. 16. Adde quod quâdo constitutio declaratoria secundum verba referri potest ad præterita, & futura, debet trahi etiam ad præterita. Gabriel. lib. communium, tit. de regul. iur. conclus. 3. numer. 11.

21 *Cap. 2 de constit.* d Ornat Menoch. casu 185. nu. 1. Morla in emporio iuris, tit. 1. q. 6. Cenedo ad decretales, collect. 1. Marta de iurif dict. part. 4. casu 94. à nu. 27. Soar. de legibus, libr. 3. cap. 14. à princip. Salas de legibus, disput. 21. sect. 7. à n. 17.

22 *Declaratoria lege.* e Hæc ad præterita extenditur Mádof. reg. 9. Chancel. quæst. 3. numer. 2. & regul. 32. quæst. 12. num. 7. Syluester verbo, lex, §. 23. repertorium Inquisitorum, cum addit. verbo, dubium. Gabriel. tit. de regu-

regulis iuris, conclu. 3. n. 10. Salas de legibus, disput. 21. sect. 7. à num. 17. Morla omnino videndus in emporio iuris, tit. 1. quæst. 6. num. 12. cum sequentibus, optime declarans.

23 *Ad præterita quoad pænam nequaquam extendes.* f Syluest. & Mandos. citati numer. præcedenti, Morla in emporio, tit. 1. quæst. 6. nu. 11. & optime à nu. 15. Azor. 1. tom. libr. 5. cap. 16. quæst. 13. Salas de legibus, disp. 21. sect. 7. num. 19.

24 *Suadeo,* g Ultra ea, quæ addidimus num. 20. ex eo mihi hæc sententia probatur, quia expresse declarauit edictum publicatum Vlysi pone nonis Aprilis, anno 1609. cuius publicationis meminit actor nume. 9. ibi: *Tiuerem comerido, ou prouocado, ou cometerem, ou prouocarem.* Mitius tamen cum illis agendum fore arbitror cum a store, quæst. 24. nu. 15. Nec obstat sententia Gra-

phis confi. 1. num. 36. de cognatione spirituali, cuius meminimus numer. 18. agit enim generaliter de sollicitante, vel cognoscente carnaliter filiam spiritualementiã extra confessionis actum, & locum, & de reuocatione facultatis audiendi confessiones antea obtentæ, quod lōge diuersum est à nostra quæstione.

25 *Si autem.* h Adde Barbosa, l. si quis postea, nu. 88. ff. de iudicijs. Merito actor noster vsus est, verbo, *for-san*, Nam nec sententia Boerij cum cæteris, nec applicatio ad nostrum casum mihi vera indistinctè videtur. Puto enim, quod si delinquēs à diuersis iudicibus (inter quos detur præuentio, vt in mixti fori criminibus) puniri possit; poterit utique ad iudicis benignioris tribunal recurrere, ex Capola cautela 5. in princip. post alios.

26 Rei enim semper iudicium timent, & fugiunt, l. inter

inter stipulantem, §. 1. ff. de verbor. Ideoque rei appellantur fugientes, l. prope-
randum, §. etsi quidem, vbi glo. verbo, fugientem. C. de iudicijs, notat Zas. nume. 2. in dict. §. 1. Cabedo lib. 4. diuersor. cap. 10. num. 7.

27 Indequae illis etiam in causis capitalibus transigere integrum est, l. transigere, C. de transact. vbi Padil. Corras. 2. miscel. cap. 1. Gouean. libr. 1. variar. cap. 30. Cuiat. 19. obseruat. cap. pen. & passim alij; repugnat ergo rationi non querere mitiorem iudicem.

28 Vnde sententia Angeli in l. si feruus plurium, §. penul. ff. delegat. 1. quam sequuti sunt Boer. & alij relati à nostro auctore, intelligenda est, quando poena ridicula, & leuissima imponitur à iudice praueuto, ex traditis per Gam. decis. 53. Tiber. Decian. lib. 4. cap. 16. nume. 7. tom. 1. Barbof. in l. haeres absens, §. proinde, nu-

mer. 60. ff. de iudicijs. Admissa tamen Angeli opinio non potest in nostri breuis specie verificari. Tum quia illa procedit casu, quo vterque iudex in actu habet cognoscendi, & puniendi iurisdictionem, nos autem agimus de iudice futuro euitando. Tum etiam, quia per breue non compelluntur foeminae sollicitate ad deferendum, sed Inquisitoribus inquirendi, cognoscendi, & puniendi facultas committitur, qua si velint, vti possunt, & ab ipsorum arbitrio pendet rescripto vti. Cur ergo compelletur reus futurum arbitrium, & iudicium expectare.

29 Poterat tamen nostri auctoris sententia iuari ex eo quia scientia breuis, seu rescripti aequipolet citationi, cap. cum causa 22. versu. quia tamen ante, de officio delegat. cap. suggestum, 15. cap. adhuc, 30. glos. magna in cap. meminimus, 9. de appellat.

pellat. Sed adhuc subsisto:
 Tum quia vix in nostra specie probabis scientiam de re Inquisitoribus comissa, quæ non præsumitur reg. præsumitur in 6. Tum etiã, quia citata iura agunt de persona certa & nominata, contra quam rescriptũ fuit impetratum, quæ cum sint exorbitantia non debent extendi reg. quæ à iure libr. 6. ac proinde personas incertas & nominandas, seu defendendas comprehendere nõ debent, si præuentæ fuerint. Antequam enim personæ exprimatur, commissarius nõ habet in actu iurisdictionem, vnde præuentioni locus erit cap. pastoralis 14. §. quoniam, de rescriptis capi. volentes, vbi Abb. not. r. & alij de offic. legati, Bart. in l. 4. §. si tam vicinũ, ff. de damno infecto, Mandos. forma 2. commission. verb. in executione citationis: Nec replices quod si hæc regula sit obseruanda, idem procedet

etiam post breuis promulgationem, vt ante reorum delationem possit Inquisitoribus per præuentionem cognitio auferri. Refellitur enim obiectio, supposita iurisdictione quoad alios priuatiua post promulgationem. Quod planius locum habebit, si comissio adhuc Inquisitoribus præsentata non fuerit ex reg. cap. vt debitus honos 69. de appellat. cum ibi notatis.

30 Adde quod rei diffugium in specie cap. suggestum de appellation. cum similibus, in magnum impetrantis cedit nocumentum, cuius laborem & expensas frustratur, nec debitum, nec rem soluens, aut restituens; quæ ratio in nostra hypothe si cessat, cessabit ergo & argumentum, ex reg. l. Papi-nianus, ff. de minorib. & in materia criminali planius procedet dissimilitudo. Nam in terminis à Boerio, & à communi propositis ea

ratio versari videtur.

31 Quia in illis pœnitentia non liberat à pœna, l. qui ea mente, 67. ff. de furtis, Alciat. in l. si insulam, 84. n. 27. ff. de verbor. Menoch. remed. 9. recap. nu. 144. Per contrarium vero sollicitantis pœnitentia sollicitatis fœminis nota, eas à deferendo sollicitante liberat ex traditis per nostrum auctorem, num. 15. iuncta nostra additione in scholijs sequentibus.

32 *Multi sunt anni*, tres annos exigit communis ad emendationem præsumendam in criminoso, ex Mascard. conclus. 600. nume. 14. Alciat. reg. 2. præsumpt. 7. Farinac. in praxi quæst. 23. à nu. 26. & decis. 51. nu. 10. lib. 1. vbi agit de suspecto de hæresi, qui abiuravit.

33 *Vel ex alia parte*, quia hæreticus is definere dicitur, qui pœnitentia ductus se ipsum corrigit Decian. respons. 5. num. 1. volum. 2.

emendatio enim delicti extinguit nomē, & infamiam, cap. ferrum, 50. dist. conducit tex. in l. 1. §. vlt. ff. de ædilit. edicto, vbi non dicitur phreneticus, qui talis esse desijt, cumulat alia Menoch. casu 499. num. 30. rationes tamen ab auctore relatę nõ solum obtinent ante, sed etiã post huius delicti reservationem, vt de obligent fœminam ad denunciandum, si correctio fraterna locum in nostra materia habet, prout habere, si certa emendationis sit spes, resoluit idē auctor cum communi quæst. 18. num. 14.

34 Vnde infero ad illum casum, quod si fœmina sollicitata non denunciauit, & tamen ex aliarum delatione confessus, vel conuictus confessor abiuravit, & ab Inquisitoribus punitus est, tenebitur ne hæc, quæ tacuit confessorē deferre? & quod teneatur constat, quia in hac causa proceditur ad instar hæ-

hæreticę prauitatis ex ipso breui, notatque Illustrissimus quæst. 2. nu. 4. & quæst. 4. num. 7. & 11. & passim in causa autem hæresis absolutus, siue condemnatus, superueniente noua probatione iterum condemnari debet, late Rojas de hæret. 2. p. assert. 49. & 50. igitur idem in nostra specie dicendum videtur. Contrarium tamē puto verius, ratio, quia ex Illustrissimo in præsentiarum, fœmina deferre nō tenetur, si de emendatione sollicitantis sibi constet, & ad hūc effectum Illustrissimus admittit etiam fraternam correctionem, quæst. 18. nu. 14. ergo siue confessor sit absolutus, siue condemnatus, si de eius emendatione constat, non erit deferendus, quę opinio iuuatur ex resolutis per Illustrissimum à n. 12. & ita in nostro casu poterit fœmina absolui virtute bullæ ab excommunicatione, cum deferendi obligatio

cesset, prout supponitur ex confessoris emendatione. Nā in casu abiurationis de ea constat, in casu verò absolutionis par credere est confessorium sibi præcauere de bere, ac per consequens abstinebit de inceptis sollicitationibus, quæ emendatio sufficit, vt sollicitata fœmina deferre non teneatur, quod si absolutus perseueret in sollicitationis vitio, erit proculdubio deferendus, etiam ob præteritam sollicitationem. Nec obstat argumentum hæretici, tum quia in eo casu agitur de iudicio Inquisitorum repetendo ex noua probatione, quod forsitan & in nostro casu, si fœmina deferat, locum habebit. Nos autem agimus de obligatione deferēdi. Tum etiā, quia in causa hæresis hæreticus, qui tacuit complices, qui puniendi sunt, vel diuersam hæresim, diminutus est, & vere non absolutus, vel saltem, plene non punitus,

De confessorijs solicitantibus,

ac proinde nilmirū, si nouū
in eum instituatur iudiciū.

35 *Acta præterita ligare
volentis*: *m* potest enim
legislator præterita compre
hendere l. leges C. de legi
bus, ibi: *Nisi nominatim, &*
de præterito tempore, & adhuc
pendentibus negotijs cautum sit,

resoluit glos. recepta in cap.
vlt. de const. cum alijs Syl
uester verb. lex quæstio. 23.
Azor. 1. tom. lib. 5. cap. 16. q.
13. Salas de legibus disput.
21. sect. 7. num. 17. in princi
& numer. 18. Suar. eodem
tract. libr. 3. capitul. 14. à nu
mer. 9.

S V M M A R I V M.

DIPLOMA contra solicitantes requirit diffamatio
nem, num. 1.

Inquisitores procedunt contra solicitantes, licet nulla la
borent infamia, à num. 2.

Solicitans raro infamia laborat, num. 3.

Inquisitores tripliciter in causa heresis procedunt, numer. 4. sic &
contra solicitantes, num. 7.

Accusationem in scriptio accusantis, denunciationem fraterna cor
rectio, Inquisitionem infamia procedunt, num. 5.

Infamia non requiritur ad inquirendum in causa heresis, num. 6.
& à num. 14. & à num. 31. & num. 35. contra Decian.

Infamia non requiritur ad accusandum, vel ad denunciandum,
num. 8. & 9.

Fœmina solicitata tenetur deferre, solicitantem, licet non laboree
infamia, num. 9. & licet sit sola, num. 37.

Inquisitio specialis creari potest in solicitantem, postquam delatus
est, licet non laboree infamia, num. 10.

Infamia

Infamia qualisqualis sufficit ad inquirendum contra quodmodo-
libet diffamatum, num. 11. ¶ 12.

Infamia, ¶ clamosa insinuatio differunt, ¶ qualibet sufficit ad
inquirendum, num. 13.

Indicia requiruntur, ¶ qualia ad inquirendum in causa heresis,
num. 15.

Fœmina unius dictum an sufficiat ad capturam, ¶ torturam
solicitantis, à num. 16.

Dictum unius an sufficiat in causa heresis ad torturam, numer.
16. ¶ 29.

Torturam legitima precedunt indicia, numer. 7. etiam in exceptis
numer. 18.

Fœmina, vel mari dicenti se tentatum non est credendum ad tor-
turam, num. 19.

Fœmina deferens sollicitantem, aut honesta, aut inhonesta, n. 20.

Dictum unius fœmina importat præsumptionem, num. 21.

Præsumptio unica non sufficit ad torturam, num. 22.

Præsumptio est minor quam semiplena probatio, nu. 23. ¶ minus
quam indicium, num. 24.

Indicium unicum non sufficit ad torquendum, num. 25.

In dubio pro confessario negante sollicitationem, vel sigillifractionem
standum, num. 26.

Fœmina unius dicto non est confessarius in carcerem detruden-
dus, num. 27. sed inquirendus, num. 28. ¶ 38.

Confessarius Inquisitus de sollicitatione, vel fractione sigilli, si ma-
le fama reperiat, capi, ¶ torqueri potest, num. 28.

Presbyter in causa heresis non est incarcerationandus ex unius dicto,
num. 28.

Iudex facilius ad torquendum in criminibus exceptis, quam in
alijs, num. 29.

De confessarijs solicitantibus,

Fœmina non est testis omni exceptione maior, licet in oculis, ¶
exceptis admittatur, num. 30.

Infamia non est necessaria ad inquirendum specialiter, in crimini-
bus enormibus, ¶ ratio, num. 31.

Infamia præcedere Inquisitionem specialem regulariter, aut loco
infamie indicia debent, num. 32.

Indicia loco infamie ad instituendas speciales Inquisitiones, qua-
lia debent esse, num. 33.

Solicitationis crimen enorme, num. 34.

Fœmina sollicitata tenetur deferre confessarium sub mortali, ¶
excommunicatione, num. 9. ¶ 36.

Fœmina, licet sciat se esse solam sollicitatam, deferre tenetur, nu-
mer. 37.

Inquisitio specialis creari potest contra confessarium per fœminam
delatum, num. 38. ¶ Vide num. 28.

Q U Æ S T I O IIII.

Utrum Pauli V. Constitutio in solicitantes in confes-
sione ad actus turpes, locum habeat in eos, quibus
nulla adhuc talis peccati nota
inusta est.

I Væstioni
causam de-
derunt præ-
dictæ con-
stitutionis,
illa verba: De præmissis quo-

modolibet diffamatos, ¶ c.
Quæ etiam dubitare fece-
runt multæ litteraturæ vi-
ros inquirentes de solutio-
ne, quorum mens sic erat:
sic procedentem constitu-
tionem

tionem eos tantum illigare, de crimine iam aliqua notatos infamia. Atque ab illis stare videtur, esse pœnalem constitutionem, neque untem extēdi ultra verborum latitudinem, regula odia, lib. 6. Ergo constitutio solum de diffamatis loquēs eos non complecti poterit, quos nulla tetigit infamia.

2 In quos tales nimis anxios retorqueri potest verus illud: *Nodū in serpo quaeris*. Atque nullum est dubiū, quin valeant Inquisitores in quoslibet procedere suspectos de hoc crimine, de quibus denunciātū est; quin præterea denunciare omnes teneantur, etsi de denunciatis nulla extet, nec probetur infamia. Quæ assertio hāc confirmatur ratione; generaliter per hanc constitutionem concessisse Inquisitoribus summum Pontificem potestatem procedendi in tales delinquentes iuxta eādem illam formam, quā &

in hæreticos. Sed nulli dubium est, quin Inquisitoribus ex suæ facultatis vi liceat in hæreticos procedere denunciatos, & suspectos, etsi ipsi in nullā sint infamia. Ergo inuehi poterunt in talis criminis reos armati hac eadem facultate.

3 Deinde si Pōtificis mēs esset, vt solum intelligeretur commissio in diffamatos, nemo quidem ad Inquisitores, nisi de diffamatis, de ferre teneretur. Hoc autem esset constitutionē destrueret, & praxim tollere. Ergo patet sequella: Si iurisdictione limitatiuē concessa est ad infamiam patientes, ultra iurisdictionis terminos denunciations Inquisitores non excipere poterūt. Quo dato, cessare constitutionis praxim vides; quia facto semper secretissimē tali hoc peccato, peccantis nunquā vera apparebit infamia. Quo circa rarò, vel nunquā surget

De confessorijs felicitantibus;

furget in delinquentem In-
quisitorum iurisdictio. Er-
go vides certissimam hanc
assertionem, quæ nunquam
dignè controuertetur. Ma-
ximè quia difficilè, imò ne-
fas sit pœnitētibus, quæ mu-
lieres sunt, dijudicare, quan-
do ipse confessor dici possit
infamatus, aut infamia libe-
ratus.

4 Neque obstabunt præ-
dicta verba, quæ præbuere
dubitandi ansam, ibi: *Quomo-
dolibet diffamatos, &c.* Quo-
rum sensus vt ex vulgatâ iu-
ris peritiâ eliciatur. Aduer-
tendum est primò dari tri-
plicem viam, quam insistit
Inquisitorum tribunal, vt
de hæreticis cognoscant, ac-
cusationem, denuntiationē,
Inquisitionem, qui sunt vul-
gares procedendi modi in
omni crimine. Vt apparet
ex rubr. de accusationibus
in Decretalibus. Tradunt
omnes per textum, ibi: l. 2.
C. de apostatis, & cap. accu-
satus, de hæreticis lib. 6. Af-

flict. lib. 1. constitut. rubr. 1.
Carreri. in Pract. tit. de hære-
ticis num. 102. Repertor. In-
quisitor. verb. denunciatio,
cum vulgaribus.

5 Aduerte secundò, sicu-
ti regulariter in accusatione
requiri libellum cū inscrip-
tione, & legitimum accusa-
torem, & in denunciatione
præeuntem monitionem
cum caritate; ita in Inquisi-
tione de aliquo facta, requiri
infamiam, veluti ipsi
quidpiam particulare, quæ
vocant clamoriam insinua-
tionem, est tex. in cap. qua-
liter in 2. cap. Inquisitionis,
§. tertia, de accusationibus.
Latè Duen. regu. 298. Clar.
§. vult. quæst. 6. Abb. Felin.
ac post alios Marian. nume.
16. in cap. licet, de accusatio-
nibus.

6 Aduerte tertio, re-
cipi specialiter in causa hæ-
resis, vt particularis fiat In-
quisitio, etsi vera delinquē-
tem nō præcedat infamia, b
ita Duenh. vbi suprâ, nu. 9.

Simanc.

Simanc. de Catholicis, cap. 44. num. 9. Auenda. respons. 31. in principio; Communis ex Clar. §. vltim. quæstio. 6. versi. item scias. Dummodo tamen præcedant Inquisitû suspicio, vel indicia, quæ pro infamia sunt, vt exponunt supra citati. Nauarr. in cap. inter verba conclus. 6. num. 296. Clar. vbi suprâ. Vti etiã in prædicto hæresis crimine receptum est, vt monitione non præcedente, possit fieri denunciatio. Simanc. de Catholicis, cap. 19. nu. 6. & 10. Atquæ à nobis diffusius probatum est.

7 Quib⁹ suppositis, primò dicendum est, in tali hæc crimine in peccantes agi posse accusatione, denunciatione Inquisitione. Facta enim in hæresi processione per hos tales modos, oportet, vt procedatur in hoc crimen iuxta constitutionis suprâ relata verba, quod & illa intendunt Pontificis, ibi: *Diligenter inquirant, & iuxta facultatem*

tem tibi contra hæreticos, &c. procedas. Quasi non solum Inquisitoribus fas sit inquirere, sed & procedere quocunque modo, quacunque via.

8 Secundò dicendum est, nullo modo præire debere infamiam ad accusationem faciendam, vel denunciationem. Patet, quia infamia circumstat Inquisitionem, nequæ in iure requiritur ad alium processum, vt suprâ diximus, ac probat tex. dict. cap. qualiter. Quapropter ne dicas in sua constitutione iaculatâ insollicitantium abolitionem, Pontificem sic voluisse, vt declarandis reis noua requisita postularentur, defraudato iure. Vnde fit cõsequens, illa verba: *Cõtra quomodolibet diffamatos, cõtenda subiequentibus: diligenter inquirant.* Quasi requiratur qualisqualis infamia Inquisitioni faciendæ, non autẽ alijs procedendi modis, accusationi, denunciationi.

De confessorijs sollicitantibus

9 Erit prætereà con-
fessionem teneri quemuis
sub mortali & excommuni-
catione, e quæ iam fulmina-
ta est, denunciare de reis
etiam non diffamatis, *si cer-
tus sit*, d vel legitimè saltem
habeat notitiam. Non requi-
sita enim in denunciatione
præcedenti infamia, nō est
cur à denunciatione excuse-
tur aliquis. Tandem sic in-
fertur fore, vt aduersus de-
nūciatum, etsi vera infamia
non præcedat, possit sanctæ
Inquisitionis promotor li-
bellū offerre accusationis,
per quam processum faciēt
Inquisitores, quia ad accusa-
tionem nulla præcedens re-
quiritur infamia.

10 Tertiò hoc maxi-
mum, & præcipuum est,
quòd potest in delinquen-
tem creari noua, & specia-
lis *Inquisitio*, e licet non de-
tur vera, & legitimè proba-
ta infamia, dum præeant ta-
men vrgentia indicia, dereo
gravis suspicio, quæ in crimi-

ne hæresis locū occupat pro
infamia, vt supra dictum est.
Atque probatur, quia iubet
summus Pontifex eandem
in hoc crimine obseruari
formam, quæ obseruatur in
hæretico, quod non requi-
res, vt præcedat vera infa-
mia, pro qua sunt sufficien-
cia indicia, vel suspicio ad
specialem Inquisitionem.
Ergo ad inquirendum de
hoc crimine, vel indicia, vel
suspicio sufficere debent.

11 Neque verba: *Quomo-
dolibet diffamatos*, contra ar-
gument. Imò fortissimè fir-
mant assertionem nostram,
si mature discutias. Illud
enim *quomodolibet* adsignifi-
cat non esse opus verà infa-
mia, sed qualemqualem suf-
ficere, cap. indemnitatibus,
§. sanè, vers. si qua, & ibi glof.
de elect. lib. 6. cap. statutum,
§. nullo, de rescriptis, eodē
lib. Clem. 2. in fi. de priui-
leg. post alios Menoch. de
recuper. remed. 6. nume. 15.
Parum quidem infamix est,
quæ

quæ prouenit ab indicijs, & suspitione. Ergo ab illa ad specialem Inquisitionem iri potest. Iuuat declarasse Pontificem verba; *Quomodolibet diffamatos, per sequētia, ibi: Iuxta facultatem tibi contra hereticos, &c.* per quæ formā intelligit, qua inquiritur de crimine hæresis: Cum ergo de crimine hæresis suspectus, vel grauatus indicijs, quomodolibet habeatur diffamatus, vt in ipsum specialiter inquiri possit, idem merito dicendum est in hoc crimine, atque benè fundata iuris peritia probare, & approbare videtur horū verborum sensum.

12 Vnde iam inferas, sum num Pontificem per illa verba noluisse Inquisitorum iurisdictionem coarctare, imò voluisse perampliare. Cum enim ex prædictæ constitutionis vi in prædictos reos procedere potuissent per accusationem, vt supra testatum fecimus, etiam vo-

luit, vt & per Inquisitionem possent specialiter factam, cui faciendæ non requiras veram infamiam, sed qualemqualem, vt obseruant in crimine hæresis. Quæ iuxta interpretanda est Pontificis mens.

13 *Requiri infamiam, quã vocant clamorosa insinuationem,* Sic Innocent. in principio. Abb. nume. 5. Anania in cap: qualiter, 2. de accusat. Soto de tegendo secret. mēbro 2. quæst. 6. dub. 3. pro eodem capiunt: Verumtamen infamia, & clamorosa insinuatione, licet eundem operentur effectum, differunt, & tanquam diuersa ponuntur in dict. cap. qualiter, ibi: *Per clamorem et famam,* & ibi: *Denunciante fama, vel deferente clamore,* cap. Inquisitionis, §. 1. de accusat. ibi: *Super quo non laborat aliqua infamia, seu clamorosa insinuatione non precesserit,* vbi Aret. num. 3. cap. licet Heli, de simonia, ibi: *Per publicam famam, vel*

De confessarijs sollicitantibus,

insinuationem frequentem, resoluunt Alciat.num.61. verfic.secundo, in cap.perniciosam, de offic.ordina.Nauar. in cap.inter verba, conclus.6.num.724. Ex quorum mente (quidquid Salon 2.2.q.69. art.2. controuers.1. differentiam agnoscens, potius confundat, quam explicet, dum infamiam ad iudicij attestaciones, insinuationem verò ad extraiudicalem rumorem refert. Tùm insinuationis vim violans. Tùm iudicium ad infamiam requirens. Cùm potius infamia iudicium precedat) infamia est quoties legitimus rumor de crimine inter probos, & honestos viros spargitur, qui verosimiliter rei notitiã habere possunt, glo. vlt. iuncto tex. in cap. Inquisitionis, §. vlt. de accusat. optime Bart. in l. de minore, §. plurimum, à numer. 5. ff. de quaest. Soto de tegendo, mēbro 2. quaest. 6. Insinuatio verò clamosa est, quando per

plures crimen iudici extraiudicialiter frequenter insinuatum est, ac proinde ad inquirendi effectum nõ est necessaria legitima, & perfecte probata fama, ex resolutis per Alciat. dict. nume. 61. Sed sufficit illa extraiudicialis insinuatio, cap. qualiter, 2. ibi: *Sed saepe*, de accusat. Sufficit enim ad Inquisitionem contra aliquem for mandam alterum membrum, scilicet infamia, vel insinuatio prout citata iura exposcunt, & exponit late post alios Farinac. 1. tomo, quaest. 9. à principio.

14 Licet autem predicta locum habeant regulariter in quacunque Inquisitione particulari, attamen in nostra specie, sicut in causa hæresis non est necessaria fama, vel frequens illa insinuatio, vt concludit auctor illustrissimus, probant que in causa hæresis Param. de origine Inquisit. lib. 3. q. 6. num. 92. & quaest. 7. nu. 34.

& plu-

& plures alij, quos congerit Farinac. de hēresibus, quæst. 185. num. 48. Dummodo indicia præcedant. Martin Delrio de disquisitionibus magicis, libr. 5. sect. 2. versic. quinto, Farinac. vbi proxime num. 50.

15 Sed magis in specie inspicere oportet, quæ indicia in nostra materia sufficiant ad sollicitantis delati capturam, torturam, & cōdemnationem. Sed quia de probatione respectu condemnationis agit auctor illustrissimus infra quæst. 23. de reliquis in præsentiarum disputari absque non erit.

16 In qua quæstione Didacus à Cantera in quæstionibus criminalibus. c. de plena probatione, num. 47. fol. mihi 313. resoluit vnusq; forminae sollicitate delationem sufficere ad sollicitantis capturam, & torturam. Mouetur, quia quando de suinatura, nec actu, nec habitu possit sciri crimen, nisi per

socium, tunc sufficeret dictum socium ad torturam, licet non sit aliud indicium, quæ fuit opinio Gomez, 3. to. c. 12. n. 18. Blanc. de indicatijs à num. 378. tradentium in criminibus exceptis dictum socium facere indicium ad torturam, etiam sine adminiculis. Sed hæc opinio cōmuniter reiecta est, & contrarium, vt verriorem, & in praxi receptam sequuntur post alios Menoch. de arbitr. casu 474. nu. 45. & lib. 1. de præsumpt. quæst. 89. numer. 73. Mascard. conclus. 158. num. 3. & conclus. 1312. numer. 52. Farinac. 1. tom. quæst. 43. à numer. 147. vbi num. 150. post alios resoluit idem procedere in crimine hēresis, & in tract. de hæreticis, q. 185. à n. 130.

17 Aduerto autem, quod fundamentum Cantera, & præcedens Doctorum cōtrouersia versatur in criminis socio, qui cum non sit integer, cap. in Fidei fauorem de hæret. in 6. mirum non est non suf-

ficere ipsiusdictū ad torturā
quā legitima indicia præce-
dere debent, l. i. l. vnus §. in
ea causa, l. fin. ff. de quæst. c.
cum in contemplatione vbi
glos. verb. quæstionibus, de
regulis iur. sequuntur
post alios Mascard. conclus.
1386. à princip. Farina. i. to-
m. quæst. 37. à num. 1.

18 Quod procedit etiam
in criminibus exceptis Pe-
guera decisi. 17. num. 1. Fari-
nac. quæst. 37. à num. 60. Nos
autem agimus de ea, quæ
solicitata fuit, inquam regu-
lariter crimen non cadit, vn-
de videtur. Canteræ opinio
admittenda, licet falso, &
alieno nitatur fundamento.

19 Verum tamen non pla-
cet eius resolutio, quia re-
ceptior est sententia, scēmi-
næ vel mari afferenti se ten-
tatum, aut sollicitatum non
esse credendum ad torturæ
condemnationem, vt resol-
uit ex alijs Farinac. i. tom.
quæst. 43. nu. 94. nec ad pro-
bationem Marta. voto 138.

à num. 1. Barbosa ad Otd. Lu-
fit. lib. 5. tit. 13. §. 6. numer. 1.
Riccius decis. Metropolit. Ar-
chiep. 118. num. 5. part. 2.

20 Distingendū ergo erit,
quod aut scēmina deferens
est inhonesta, & malæ fame,
aut honesta: in primo mem-
bro reciencienda, nedicam re-
prehenda est, cap. testimo-
nium de testibus cum simi-
libus. Si vero sit honesta, di-
catque se in confessione à
confessario fuisse sollicitatā,
nō sufficit eius dictum, quia
singularis est, non solum ad
torturam, vt proxime re-
soluimus, sed nec etiam ad
purgationem indicendā, vt
resoluit Iacob. Leomissa,
confi. 55. num. 12. volum. 1.
apud Ziletū, sequitur Fari-
nac. 4. tom. quæstio. 147. nu-
mer. 32.

21 Secundum quos di-
ctum scēminæ honestæ im-
portat tantum præsumptio-
nem.

22 Quæ cum sit vnica ad
torturam non coget extradi-

ris per Menoc. de præsump. lib. 1. quæst. 89. num. 3. Farinac. quæst. 36. à n. 219. Dum probant per l. maritum vbi glos. verb. à quæstionibus, & verb. illicite, ff. de quæstionibus non posse deueniri ad torturam per dictum vnus testis, nisi sit omni exceptio ne maior, aut delictum si mple ne probatū, quod declarat Farin. de hæres. q. 185. à num. 130.

23 Cum autem præsumptio sit minus, quam si mple probatio, ex Claro in pract. §. fin. quæst. 20. in principio. Petra de fideicommissis quæst. 6. num. 75.

24 Imo & minus, quam indicium Natta confi. 499. numer. 7. volum. 3. Roland. confi. 37. à num. 17. volum. 3. Mascard. de probat. lib. 1. quæst. 10. num. 14. Albertin. de agnoscendis, quæstio. 36. numer. 38. Menoch. lib. 1. de præsumpt. quæst. 7. à num. 6. Petra de fideicommissis q. 9. num. 134.

25 Vnicum autem indicium non sufficit ad torquendum, ex doctrina Bart. nu. 9. in l. final. ff. de quæstionibus, recepti ex Menoch. de arbit. casu 270. num. 32. Farinac. quæst. 37. nu. 43. consequens est dicamus non sufficere ad torturam.

26 Stante ergo hac contra confessarium præsumptione, seu indicio, stat tamen pro eo sacramenti reuerentia, personæ qualitas, vnde in hoc dubio incōfessarij fauorem, sicut in sigilli fractione, si accusatus confessarius neget, resoluit Abb. & communis in cap. omnis de pœnit. Lap. allegat. 24. Henriquez in summa lib. 6. capit. 19. num. 10.

27 Ex hac nostra resolutione infertur ex vnus foeminae quantumuis honeste delatione non esse confessarium in carcerem detrudendum contra Canteram in quæstion. crim. cap. de plena probatione, nu. 47. pag. 113.

De confessarijs sollicitantibus,

eodem, quo Cantera innititur fundamēto, docet enim moris esse apud fidei censors neminem incarcerandum, nisi sufficientes adsint præsumptiones, seu probatio ad torquendum; satis autē supra probauim⁹ in proposita hypothēsi cōfessariū non esse torquendum. Ergo nec carcerandus erit. Præcipue, si vera est illa sententia quod nec in causa hæresis, sit presbyter incarcerandus ex vnus testis delatione seu dicto, de quo Simanc. in in chiridion violatæ religionis, tit. 25. rubric. de comprehendendis, num. 5. Farinac. de hæresibus, quæst. 185. numer. 7.

28 Prædicta tamen delatio ad inquirendum erit sufficiens, Menoch. de præsumptio. lib. 1. quæst. 88. num. 14. Farinac. quæst. 37. à num. 25. quod si per Inquisitionem apparuerit cōfessariū leuis, seu poti⁹ malæ vitæ esse, poterit & capi, ac subinde tor-

queri, ex traditis post alios per Menoc. n. 6. Farin. n. 65. vbi proxime, & quæ Mandos. ad Lapum, allegat. 24. littera R. circa sigillum frangentem. Sic intelligo Riccium 3. part. decis. collect. 549. dum tradit Neapoli ad deferentis dictum confessarium tortum fuisse propter sollicitationis vitium. Nam vt ipse explicat interuenit Inquisitio præcedens.

29 Concludo ergo, quòd licet in hoc crimine, sicut in quolibet alio occulto, & difficilis probationis ad torquendum iudex debeat esse promptior, quam in alijs, & ideo leuiora sufficiant indicia, ex doctrina Baldi in l. quicumque, nu. 25. C. de feruis fugitiuis, recepta ex Granut. Theorem. 23. nu. 15. Farinac. post alios, quæst. 37. à num. 150. In criminibus tamen exceptis non sufficit vnus testis ad torturam, qui nō sit omni exceptione maior, vt supra probauimus, &

tradit

tradit Peguera decis. 17. nu.
1. communis est Farinac.
q. 37. nu. 60.

30 Fœmina autem licet in
criminibus occultis & ex-
ceptis admittatur, nūquam
tamen est omni exceptione
maior, Bursat. consil. 20. nu.
22. Roland. consil. 7. num. 12.
& consil. 24. num. 63. volum.
1. Hieron. Magon. decis. Lu-
can. 89. nu. 3. Farinac. q. 39.
num. 26. & in materia tortu-
ræ quæst. 37. num. 63.

31 Ibi; *Non precedat infamia.*^b In gratiam huius quæ-
stionis, inquiri operæ pre-
tium erit, quare in his fit
specialis Inquisitio absque
infamia, contra cap. quali-
ter, de accusat. cap. licet He-
li, de simonia, cum simili-
bus? dicendum erit prædi-
cta iura ad ius pertinere pri-
uatum, quoniam infamiam
præexigunt ad ius singulo-
rum tuendum circa bonita-
tis præsumptionem, secun-
dum quam vnusquisque bo-
nus præsumitur, cap. vltim.

de præsumpt. cap. store, de
regul. iuris. D. Thom. 2. 2. q.
60. art. 4. Soto lib. 3. de iustit.
quæst. 4. art. 4. quod ius pri-
uatum esse constat ex regu-
la l. 1. §. huius studij, ff. de iu-
stitia, ac proinde à partibus
remissibile cap. 2. de accu-
sat. in 6. obseruat Clar. §. vlt.
q. 6. n. 2.

Hinc fit merito defendi
leges, & statuta, quæ in non-
nullis casibus ob vtilitatem
publicam nulla præcedente
infamia speciales admittūt
Inquisitiones, præferunt e-
nim priuato bonum publi-
cum, sic cōtra electum pro-
ceditur, c. cum à nobis, 19.
versi. is igitur, de elect. Con-
tra testes, seu tabelliones fal-
sum committentes, contra
calumniatores, & id genus
alios, de quibus Bart. l. 2. §.
si publico, num. 10. ff. ad l. Iu-
liam, de adulter. Gom. 3. to-
mo, cap. 1. numer. 49. not. 4.
contra seruos de nece Do-
mini l. 1. ff. ad Syllanian. Cō-
tra officiales publicos in

De confessarijs sollicitantibus,

syndicatu, Marant. 6. par. in princip. nume. 28. quid quid Clar. d. q. 6. huc casum aliter defendat: & tandem in nostra specie, pro qua adducitur text. in cap. excommunicamus, 13. §. pen. de hæret. vbi omnes, & ultra hic citatos, & scholio præcedenti, adde Menoch. consil. 100. nu. 67. Confirmatur autem nostri auctoris sententia ex alia cõmuniter recepta, quod in omnibus enormibus delictis, non est necessaria præcedens infamia ad Inquisitionem specialem formandam, ex doctrina Bart. in extrauag. ad reprimendam, verbo, Inquisitionem, ad medium, versi. sed tunc, Gig. de crimine læsæ maiestatis, lib. 1. rubric. qualiter procedatur, quæst. 9. nu. 6. Menoch. consil. 100. nume. 66. Cephal. consil. 304. volum. 3. num. 88. Farinac. q. 9. numer. 15. & de hæresibus q. 185. numer. 48. Cùm in his atrocioribus liceat iura transgredi, ex Bal-

do q. 10. in l. obseruandum, ff. de offic. Præsidis, in quam conclusionem allegatur text. in l. 1. C. de falsa moneta.

32 Vnde extra crimina enormia infamia præcedere debet Inquisitionem specialem, cap. qualiter, de accusat. cum similibus, vt resoluiti præcedenti scholio, aut loco infamiæ indicia necessaria sunt, ex Bart. in l. cõgruit, ff. de offic. Præsidis recepto, vt per Dueñ. regul. 298. limitat. 12. Farina. q. 92. num. 20.

33 Indicia autem hæc infamiæ loco requisita non quælibet, sed illa requiruntur, quæ infamiam euincant, hinc fit dicta trium, vel quatuor testium ad specialem Inquisitionem non sufficere licet enim iudicialiter plene cõuincant, c. in omni negotio, de testibus.

34 Extraiudicialiter tamen solum faciunt iudiciũ ab infamia longe diuersum, cap. Inquisitionis, §. vlti. de accusat.

accusat. quod ad instituendā
specialem Inquisitionem nō
sufficit, d. §. vlt. Nauar. cap.
inter verba, conclu. 6. corol.
48. Dueñas reg. 298. num. i.
Sufficiunt tamen ad insti-
tuendam Inquisitionem su-
per infamia, cap. 2. ibi: *Infamia
omissa Inquisitione*, de ac-
cusation. in 6. Innocen. in c.
licet, de accusation. commu-
nis ex Claro §. vlt. quæst. 6.
versu. scias etiam.

35 Quod autem crimē hoc
sit enorme ex eo constat,
quia est depositione dignū,
imo & degradatione, de
quo infra quæst. 24. à num. 7.

& à num. 23. Hinc cauebis à
Deciano. i. tom. lib. 5. capit.
29. num. 1. tradente non pos-
se in causa hæresis procedi
sine infamia, si specialiter cō-
tra aliquem inquiratur.

36 *Sub mortali & excom-
municatione*, c de quo infra
quæst. 20.

37 *Si certus sit*, d licet sciat
se esse solam sollicitatam, vt
probamus infra. quæst. 10.
num. 8. & quæst. 18. num. 13.

38 *Inquisitione*, c Dueñas
regul. 298. Martin Delrio,
Mag. disquisition. lib. 5. sect.
2. versu. quinto, ad finem post
Clarum quem citat.

S V M M A R I V M.

PARS negatiua, à nu. 1. affirmatiua, & resolutio, à n. 6.
*Inquisitores an cognoscere possint de his, qua hæresim sa-
piunt, sed non manifeste, num. 3. & à num. 32.*

*Doctores, qui agunt de sollicitantibus in confessione, non excludunt
actum proximum, num. 4. & 17.*

Iurisdictionem alienam usurpare peccatum, n. 5.

*Sollicitatio ante, & vel post confessionem immediate pertinet ad In-
quisitores, nu. 6. & 18.*

De confessarijs sollicitantibus,

- Factum, vel in proxime faciendum equiparantur, num. 7. ¶ 28.
sic in vindemia, vel proxime, in naufragio, vel naufragij trepidatione, tempore belli, vel proxime, ¶ similia, n. 19.
- Potentia proxima actui habetur pro actu, num. 7.
- Destinatio habetur pro actu completo, num. 8. ¶ 22.
- Fidei causa fauorabilis, nu. 8.
- Fru mentum asportans, ¶ captus in itinere incidit in pœnas commissi, nu. 8.
- Vicinitas actuum unum facit, n. 9. ¶ 24.
- Legis extensio admittitur, ne frustratoria dispositio maneat, n. 10.
- Sacrilegium an detur in sollicitatione ante, vel post confessionem, num. 12. ¶ à num. 25. ¶ 30.
- Sigilli violatio non consideratur, nisi de peccatis in confessione detectis, num. 26.
- Sacrilegium in quo consistat, nu. 27.
- Connexitatis ratione idem conceditur, n. 28. ¶ 29.
- Confessor cognoscens filiam spiritualem committit sacrilegium, n. 31. ¶ an hanc circumstantiam in confessione aperire teneatur, num. 31. cum seqq.
- Inquisitores an possint cognoscere in dubio, an sua sit iurisdictio, n. 13. 38. ¶ 40. non cognoscunt de crimine incestus, quod commisit confessor cum filia spirituali, num. 14.
- Sollicitatio per epistolam, inter nuncios, lenones an subiaceat Inquisitoribus, num. 15.
- Actus proximus qui dicatur, num. 20. non requiritur proximus ad puniendam sollicitationem, num. 21. ¶ 20.
- Leno sollicitans punitur, licet effectus non sequatur, n. 22.
- Conatus qua pœna puniendus, n. 23.
- Clericus in fraganti delicto, ¶ immediate post, capitur à laico iudice, num. 24.

- Inquisitores non possunt cognoscere de his, quae nō sunt haeresis, vel haeresis notorium habeant saporem, num. 32. non cognoscunt de diuinationibus, & sortilegijs indistincte attentio iure, à nu. 33.
- Diuinationes, & sortilegia per se sumpta non pertinent ad Inquisitores, nisi sapiant haeresim manifeste, nu. 34.
- Inquisitores hodie cognoscunt contra omnes sortilegos, & maleficos num. 35.
- Inquisitores cognoscunt contra suspectos, etiam leuiter de haeresi, num. 36.
- Suspicio haeresis leuis quae dicatur ad effectū, ut Inquisitores procedere possint, num. 37.
- Suspectus de haeresi leuiter, vel uehementer quis censeatur, numer. 38.
- Inquisitores in dubio possunt cognoscere, utrum dictum, vel factum manifeste sapiat haeresim, & utrum sua sit iurisdictio, num. 39. & 40.
- Inquisitores sunt iudices delegati in utroque foro, nu. 40.
- Inquisitores non cognoscunt in dubio an dictum, vel factum sapiat haeresim, sed qualificatores Theologi, num. 40.
- Inquisitores cognoscunt in dubio, an statutum laicorum officium ipsorum impediatur, num. 42. non possunt cognoscere de criminibus, quae sapiant haeresim, sed non manifeste, cognoscunt tamen contra leuiter suspectum, quod explicatur num. 43.
- Sapere haeresim manifeste, vel non quid sit, num. 44.
- Suspectus leuiter de haeresi Inquisitoribus subiicitur, & quis talis sit, num. 45.
- Suspicio haeresis differt à suspicione facti, num. 46.
- Intellectus, cap. accusatus, §. sane, de haereticis contra communem, à num. 47.
- Haeresis omnis manifesta est, quia iure diffinita, num. 48.

De confessarijs sollicitantibus,

Inquisitores possunt damnare nouas hereseos propositiones, ¶ quando, nu. 49.

Filiam spiritualem cognoscere an sit sacrilegium, ¶ eius circumstantia in confessione aperienda, num. 52. cum seqq.

Cognatio spiritualis ex confessione orta euannit ex Basilij sententia, contra, nu. 53. ¶ 54.

Incestus fornicatio, ¶ adulterium denotant actum in vase naturali, num. 55.

Cognatio ex confessione orta est temporalis ex Aegidio, sed contra num. 56.

Q A E S T I O V.

Quo tempore fieri debeat sollicitatio, ut denunciandi detur obligatio: an necesse sit fiat in confessione, an sufficiat fieri proximè ante, vel post?

NEGATIVA pars videtur efficacissimè probari, primò, quia per Pauli V. commissionem tantùm de sollicitantibus cognoscere possunt Inquisitores. Verùm ipse Pontifex sic ait: *Sacramentali confessione abutentes, ¶ mulieres pœnitentes, dum earum audiunt confessiones, ad actus*

inhonestos prouocantes, pertinere ad Inquisitores. Sed nõ abutuntur confessione ante vel post sollicitantes, nec mulieres prouocant, dum earum confessiones audiunt. Ergo non subdi videntur Inquisitoribus: cum fœminæ maximè ante, vel post confessionem, nec sint, nec dici possint pœnitentes, confitètes, seu pœnitentiæ actum exercen-

exercentes. Vim maximè facit vox, *audiunt*, ex quà pro genuinà significatione præfens tempus intelligas.

2 Secundò, quia proptereà Inquisitorum censuræ subijciuntur sic peccantes, quòd de Sacramentis malè opinari, illisque iniuriam facere videantur. Sed ante, vel post confessionem sollicitantes, nullam Sacramento faciunt iniuriam; cum saltem per suam partem (eomodo, quores successivè existunt) ante confessionem simpliciter nondum sit, nec extet Sacramentum, nihilquè iam extet post absolutionem. Ergo nec iniuria fit, nec sacrilegium, quæ digna sint sancti Officij animadversione.

3 Tertio, Navar. libr. 5. consiliorum edict. 2. conf. 2. de hæreticis, incipit, vtrum Inquisitores num. 4. illud asserit conclusionem recipi receptissimam, non posse Inquisitores cognoscere, nisi de peccatis hæresis, vel hæ-

resim manifeste à olètibus. Quod adeò recepit, glo. c. accusatus, §. sanè, verb. manifestè, de hæreticis lib. 6. ibi recepta per Ioannem Andream, Dominic. Franc. & alios, vt doceat, non sufficere in dubio nosse an crimen hæresim sapiat, necne, sed requiri, vt manifestè sapiat, quòd possint Inquisitores cognoscere. Ergo saltem excitato dubio, an iurisdictione ad sollicitationem extèdatur factam ante, vel post confessionem, minimè ad Inquisitores deferetur de delinquentibus.

4 Proptereà Ludouico Lopez videtur^b hæc probari opinio instructor. consciètiæ part. 1. c. 35. §. at hic iam. Qui ait, casus pertinere ad Inquisitores, quando confessor intra confessionem se minam sollicitat. Ad hæere videtur Sanch. lib. 7. de mati. cap. 55. in principio, quatenus docet esse Inquisitorum talium delictorù cognitio-

De confessorijs sollicitantibus;

nitionem, quando confessarius vtitur confessione, tanquam medio ad libidinem, in ipsaquè confessione sollicitat pœnitentem.

5 Vnde iuxta prædict. opinionem, grauius peccabunt femine, si ante, vel post cōfessionē sollicitationē factā ad Inquisitores detulerint; cū graue sit peccatū peccata proximorū abscondita non iudicibus reuelare: cū confessorij boni esse debeāt ob se, & benè audire ob alios, vt ait August. cap. non sunt audiendi 11. quæst. 3. & cap. nolo 12. quæst. 1. Peccabunt in sup̄ Inquisitores, si ex tali denunciatione procedant, quia vsurpare alienam iurisdictionem ex suo genere mortale peccatum est. D. Tho. 2. 2. quæst. 60. arti. 6. receptus, vt per Nauar. dict. conf. 2. de hæreticis nu. 4. & notatur l. vlti. ff. de iurisdictione omnium iudic.

6 Hæc tamen est conclusio. c Ante, vel post confes-

sionem, in confessionis ipso loco, vel in altero facta sollicitatio, pertinet ad Inquisitorum cognitionem, atquè femina tenentur in foro conscientia, & sub excommunicatione rem Inquisitoribus aperire. Ita expressè docent Henriquez in sum. lib. 6. c. 17. nume. 4. littera L. Frater Emanuel Rode. summ. cap. 207. numer. 1. aliàs 204. 119. aliàs, in quo cap. de luxurià agit, clarius idem docuit 1. tom. regul. quæst. 59. art. 4. versi. vnde iustissimè, & 2. to. quæst. 27. artic. 1. ad fin. & art. 2. ad med. atque, art. 3. in princ. Paramus dict. quæst. 10. numer. 90. esseque sancti Officij stylum, & communẽsum tradit idem Param. nu. 116. & 119. vbi refert Ledesm. in additionibus ad tertiam partem quæst. 56. artic. 2. conclusi. 1. sic opinantem. Quæ verissima esse mihi rogatus respondit D. Franciscus Suarius.

7 Probatur primò, quia id

id habetur pro facto, quod proximè faciendum est, atque æquo iure censetur esse factum aliquid, vel in proximè faciendum, d vt tradit Bart. per textum illum in l. penult. ff. de militari testamento, vbi Bald. ipsum liquat, qui ait: propinqua potètia actui habetur pro actu. Quod etiam dicit in l. si impuberi num. 2. ff. de tutoribus, & curatoribus. Ripa n. 57. in l. admonendi, ff. de iuriurando, Paramus refert multos dict. numer. 34. quos ultra, Tiraq. vide omnino post connubiales leges, glo. 2. à numer. 2. cum perditum habeatur quod statim perdendum est, glos. in dict. l. pen. verb. confestim. Ergo pertinente ad Inquisitores inter confessionem factà sollicitatione, & pertinebit eadem ratione quæ ante, vel post fiet.

8 Secundò, quia pro actu completo habetur destinatio secundum Feli. cap. cum

adeò de rescriptis num. 2. & 4. Et tradit post multos Paramus num. 38. Quæ doctrina procedit maxime in fauorabili causa, vt post Alexan. ait idem Param. numer. 39. sed fidei causa fauorabilis est, vt patet ex Clem. sæpe de verborum significatione Simanc. post alios de Cathollic. cap. 40. num. 30. Cum sollicitato igitur iuris sit Inquisitorum, ne abeat impunè talis sollicitatio, valebit in eapredictus canon. cum conatus maximè, & processus ad maleficium pro impleto habeatur e maleficio, vt elicitur ex textu in l. is, qui cum telo, C. ad legem Cornel. de Sicarijs, & ex l. 1. §. Diuus Adrian. ff. eodem: Ultra alios Menoch. de arbit. casu 360. nume. 59. Atque à simili confirmatur, quia iuxtà sententiam comunè apud Clar. §. fin. quest. 82. statut. 7. num. 8. versic. pone, quod ille; Si quis contemptà Lusitana lege, quæ vetat aspor-

De confessarijs sollicitantibus

tandas merces extra Regnū in itinere comprehendatur reus, etsi nequē extra Regni fines, poterit tamen acerrimē vexari. Ergo similiter in nostro casu.

9 Tertiò, quia vicinitas factuum ante, vel post vnum facit, & eundem actum, eandemque dispositionem, ratione contextualitatis, & similitudinis iuxta textum in cap. officij, §. nos autem de electione, l. si ventri, §. in bonis. ff. de privilegijs creditorum. Atquē igitur de his actibus, ac si essent vnus, vnum fit iudicium per l. cū antiquitas, C. de testamētis, ac iuxta doctores, quos citat Paramus num. 43. Quo in actore supradicta omnia videbis diffusius.

10 Quod vltra aduertendum est, talem hanc opinionem optimē suaderi, si in cōmodis prospiciatur. Qui enim reperies confessariū, qui ita est uet libidine, ita princeps sit, & effrænis, imò

ita stultus, vt in ipso confessionis actu scēminam sollicitet? Sollicitabit quidem ante, vel post, ne ad tribunal reus veniat Inquisitorum, atque præterea summi Pontificis cōstitutio semper frustrā erit. Quod argumentum in iure validissimum est ex multis, quæ tradit Euerard. in centurijs, loco 8. Facitq; communis doctrina, vt etiā in onerosis legibus, ne omnino, vel penè frustrentur, necessaria fiat extētio, argumen. tex. in cap. si ciuitas de sententiā excommunicatio nis lib. 6. vt ex illo textu colligit Nauar. in sum. cap. 27. num. 51. ante finem. Couar. 3. variarum cap. 3. numer. 9. vers. 5. Quia semper prudēter lex facta habetur, vt optatum cum vtilitate finem obtineat, Atqui hoc idem in lege præcipuum est, quæ in religionis, & Sacramenti venerationem, animarumque salutem sancitur; quæ omnia nostræ constitutioni cōuenien-

uenientissima sunt.

11 Neque nobis retinentibus hanc talem opinionem pro contraria parte reluctabuntur adducta fundamenta. Sic autem ad primum respondetur: non ob stare illa verba? *Ut Sacramento pœnitentiæ in sacramentali confessione abutantur*: tum quia illic summus Pontifex factum refert; ob id quæ sub communi usu, quo tale factum frequentius obuenire solet, verba sub intelligenda sunt. Frequentius vero hoc modo committi solet peccatum, ad confessionem proximè, sub eius initio, vel fine. Tum præterea, quia in aliquo actu illud moraliter fieri dicitur, quod proximè, & ferè concomitanter cum illo fit: maximèque si sub eius fiat amictu, & prætextu, ut hic est, & nos supra probatum fecimus.

12 Ad secundum autem fatemur, nisi in actu confessionis, non dari sacrilegium, iuxta ea, quæ affert Hériq.

in sum. lib. 6. cap. 19. num. 8. atque ex Suarez colligitur de pœnitentiâ, dispu. 33. sect. 2. & 3. Verùm tamen ob adductas rationes necessario extendi debere constitutionem, quæ in sollicitationem fertur, ante, vel post confessionem factam. Cum enim facti Officij instructionis dispositio instructa super hanc rem confessarium ad uenera pœnitentem prouocantem in suspectum de hæresi declarare videatur, potuit & si militer confessarium suspectum habere, ante, vel post confessionem proximè sollicitantem. Cum paria sint, in confessionis actu, vel incontinenti ante, vel incontinenti post aliquid fieri. Ex suprâ dictis regulis, de quibus latè Tiraquel. de conuention. retract. par. 2. §. 1. glos. 4. & glos. 5. num. 25. in terminis post alios tradit Paramus d. quæst. 10. num. 44. & 45.

13 Ad tertium respondeo, toties Hispaniæ Inquisitionum

De confessarijs sollicitantibus.

vlum nos certos reddere sine controuersia, talem hunc casum ad sanctum Officium pertinere, ac de illo posse Inquisitores cognoscere. Cum maximè sententia, h glos. in dict. verb. manifestè verum non contineat, quia probabilior est contraria opinio, vt per Imol. capit. 1. de officio delegati num. 8. & post alios tradit Felin. ibidem num. 17. versi. septima est. Arelatan. de hæreticis notab. 3. esseque praxi, & vsu receptum affirmat post plures Simanc. de Catholicis, cap. 30. num. 21. Ac post Cardinalem Iason num. 6. in l. 2. ff. si quis in ius vocatus, qui communiter reprobari testatur dictam glos.

14 Aduertimus tamen, non licere Inquisitoribus de incæstus crimine i Inquisitionem facere, quod cum filiabus spiritualibus habere confessarij, quorum peccata exceperere per sacramentalem confessionem, quo-

niam tales foeminae neque in confessionis actu, neque proximè sollicitantur, verù post longum à confessione tempus: quod eleganter docet Nauar. conf. 2. de hæreticis: incipit, *Verum Inquisitores* per totum, & post Emmanuel Rod. tradit Paramus dict. q. 10. nu. 91. Et si ibi Nauar. immeritò arguat, putàs longe aliter censuisse sapientissimum senem, sequitur Iacob de Graphijs sic intelligendus, in decisio. par. 1. lib. 2. cap. 48. num. 16.

15 Similiter nec ille cõfessarius Bullæ pænas incurrit, qui spirituales confessionis filias litteris amatorijs, lenis, & internūtijs sollicitat, cum talem in actu confessionis nullo modo sollicitare dicat. Nec cõtra stat Graphijs conf. 1. de cognat. spirit. à n. 37. dum asserit taliter sollicitantes eisdem pænis adstringi, sicut & illis adstringuntur qui in confessione sacramentali foeminas sollicitat. Nam

Namque id pro responsione moneo, præfactum auctorem solum loqui iuxta terminos casus, de quo agit: qui casus Neapoli (ubi Pœnitentiarius maior ille existit) indistinctè reseruat. Casus autem reseruatus ecce est. *Cōfessarius qui filiam spiritualem in confessione, siue extra cōfessionem sollicitauerit, ne possit deinceps confessiones audire: imò ipso iure, licencia, quam ad munus istud exercendum illi erat concessa, manet inualida:* Verum in nostræ Bullæ terminis, absolutè omnis solitatio minimè reseruat: sed illa solum quæ in ipso confessionis actu committitur.

16 Ibi, *Manifeste*, a vide infra à num. 45.

17 Ibi, *Videtur*, b Doctores, quos auctor illustrissimus allegat, non excludunt proximum confessioni actum, cum non phisico, sed morali modo sint intelligendi, unde auctor rectè, verbo, *videatur*, utitur, sicut nec bulla il-

lum excludit, ex relatis n. 6. Sic Henriquez lib. 6. cap. 10. §. 2. litera H. meminit tantum clerici in confessione sollicitantis, & tamen libr. 4. cap. 14. §. 4. ad fin. libr. 5. cap. 10. §. 11. litera T. libr. 6. c. 17. §. 4. litera L. & cap. 23. ad fin. addit. *intra, prope, aut circiter.* Probatque nostra aduersio, si Sanchez libr. 7. de matrim. disput. 55. num. 1. & 2. ponderetur. nam nume. 1. dixerat ad fideicēsores pertinere cognitionem contra Sacerdotem, qui in confessione pœnitentem sollicitat, numer. vero 2. agit, quando extra confessionem filiam spiritualement cognoscit, quæ casum, ut opponat, sic declarat: *Quando non accipitur confessio, ut medium, sed multo transacto tēpore Sacerdos rem habet cum fœmina, cuius aliquando confessionem excepit,* vides, quod in priori mēbro cōprehendit etiā actum cōfessionis proximum, ut à posteriori distinguatur.

De confessarijs sollicitantibus,

18 Ibi: *Conclusio*, c. Eamdem sententiam aperte sequuntur Henriquez in locis citatis num. 17. Fr. Petrus de Ledema de pœnitent. cap. 19. sub conclus. 6. fol. 327. alias 264. ibi: *En la misma confessiõ, ò proximate a la confessiõ.* Jacob. à Graphis consi. 1. nu. 29. ad medium, de cognat. spiritali. Fr. Francisc. Ortiz in summa summarum, c. 24. num. 11. Viualdo in Candelabro 3. part. titu. de irregul. sub num. 62. versi. vltra pœnas, fol. mihi 87. Basil. de impedim. matrim. cap. 24. §. 2. versi. sed quid dicendum. Benedictus Aegidius Lusitanus citans illustrissimum in tractat. de iure & priuileg. honestatis, art. 11. num. 19. Colendissimus Cardin. D. Balthasar Moscoso de Sandoual Episcopus Giennensis en la instruccion de Curas, cap. 17. §. 5. qui nostrum illustrissimũ authorem cõmendat, & sic per Clement. VIII. declaratum fuisse re-

fert Aloysius Riccius in praxi fori Ecclesiast. decis. 369. num. 1.

19 Ibi: *Factum aliquid, vel in proxime faciendum*, d. sic illud dicitur factum tempore vindemiæ, quod factum fuit parum ante vindemiã, vel poti⁹ in vindemię præparatione, l. diuortio, in princip. versi. neque enim, iuncta glos. verb. vindemiæ, ff. solut. matrim. vbi notat Baldus col. 2. & Alex. Sic & Pædus ait posse etiam dici (ad pœnam incurrendam contra rapietem ex naufragio) ex naufragio rapere, qui cũ non dum naufragium fiat, in ipsa trepidatione rapiat, l. 4. ff. de incẽdio, ruina, exoriant Roman. consi. 301. n. 8. vbi bona additio, Boer. decis. 249. à nume. 6. Tiraquel. de retract. tit. 2. §. 1. glos. 5. n. 6. Valasc. de iure emphyt. q. 27. num. 13. versi. rursus, resoluentes idem dici fieri tempore belli, quod in belli trepidatione, seu immediata

præ-

præparatione, quod ad varios iuris articulos conducit, prout proxime citati ad praxim vtilia deducunt.

20 Sed adhuc manet dubium, qualis dicatur actus proximus: in quo resolendum est illum esse proximum, qui immediatus fuerit, quo supposito alterius sequitur continuatio, argu. l. tria prædia, l. qui cella, §. in rusticis, ff. de seruitut. rusticor. præd. notat Bald. cõsi. 356. volum. 1. & ita in nostra specie ille actus dicetur confessioni proximus, inter quem, & ipsam confessionem non potest alius magis proximus dari: sicut proxima ea dicuntur, quæ immediate contingunt, l. ait prætor, 1. §. æstas, ff. nequid in flumine publico. Proximus in successione, quem nemo præcedit, §. hoc quoque de succes. feud. Vel erit proximus, quod in idem reincident, quando confessor ad extraneos actus non diuertit

Param. quæst. 10. n. 47. lib. 3. Ac proinde, si post absolutam mulierem confessarius ad extraneum alium actum diuertat, quamuis eam statim sollicitet, incontinenti sollicitasse non dicetur, ac per consequens hæc constitutio locum non habebit, ut resoluit Aegidius de iure & priuileg. honestatis, art. 11. numero 19. post illustrissimum, quem allegat. Sic in atrocioribus, ut puniatur conatus, non sufficit tractatus, sed necesse est, ut dicatur peruentum ad actum proximum, ut sequatur insultus, vel offensio, deducit multa Farinac. cõsil. 4. n. 7. litera M.

21 Aduertas tamen notabiliter, quod licet respectu temporis, in quo specialiter sacramenti circumstantia & irreuerentia requiruntur, proximus desideretur actus; attamen ad puniendam sollicitationem non est necessarius proximus conatus,

De confessorijs sollicitantibus

tus, sed remotus sufficit ex l. vnica, C. de raptu virgin. resoluit Menoch. de arbitr. casu 359. n. 33. quæ resolutio ad materiam quæstionis septimæ optime conducit.

22 *Conatus pro impleto habetur*, e sic sollicitans leno, etiam quod lenociniū effectum non habuerit, punitur ex Petro Caballo tract. crimin. tom. 1. centur. 2. casu 171. num. 15. non tamen ordinaria lenocinij pœna, sed extra ordinaria ex Gom. l. 80. Taur. n. 74. Petr. Gregor. syntagm. lib. 36. cap. 11. n. 6. ad fin. Menoch. casu 534. nu. 48. Farinac. quæst. 144. n. 33. Cabal. dict. numer. 15. quod probat text. in l. 1. §. fin. ff. de extraordinar. criminibus: quo pacto cõsiliari possunt, Bertachin. & alij relati, & re probati per Farinac. dict. q. 144. num. 34.

23 Quando verò, & in quibus casibus conatus puniri debeat ordinaria, vel extra ordinaria pœna, consulē

di sunt Anton. Gomez 3. tom. cap. 3. num. 30. Couar. omnino videndus in clem. si furiosus, 2. p. in princip. à num. 6. Menoch. de arbitr. casu 360. à nume. 1. Decian. tract. crimin. tom. 2. lib. 9. c. 29. à princip. Farinac. tom. 4. quæst. 124. à numer. 1. Petr. Caballus 1. tom. capit. 27 à princip.

24 *Vicinitas actuum ante vel post unū facit*, f vnde sicut clericus in fragāti delicto à laico iudice capi potest, c. si iudex laicus, de sentent. excommunication. in 6. sic etiam capitur immediate post delictum, ex Bernard. de Plotis apud Ziletum confi. 133. numer. 22. ad fin. tom. 1.

25 *Nisi in actu confessionis non dari sacrilegium*, g imò sacrilegiū dari, quando sacerdos ante vel post immediate sollicitat, constat ex fundamentis, de quibus hac quæst. à num. 7. obisup. lib

26 Nec obstat, quod violat

latio sigilli non considera-
tur, nisi de peccatis intra sa-
cramentalem confessionem
detectis, ex Henriquez &
Suar. ab auctore citatis, quia
aliud est frangere sigillum
sacramentale, aliud sacrile-
gium committere, quod con-
fessor committit, dum irreue-
renter circa illius sacramen-
ti administrationem segerit,
tam etsi non intra, sed imme-
diate, & circiter in loco, &
administrationis tempore
impudiciciam exercent.

27 Cum sacrilegium con-
sistat in rerum sacrarum
irreuerentia D. Thom. re-
ceptus 2.2. quaest. 99. art. 1. in
corpore.

28 Factum namque con-
cernit non solum actum, in
quem dirigitur, & disponi-
tur, sed antecedens, & subse-
quens immediatum, pul-
chertex. in l. cum pater 30.
ff. de negotijs gestis (si spi-
ritualem, & carnalem aequi-
pares natiuitatem) ubi actio
tutelæ pro filij nascituri tē-

pore concessa compræhen-
dit subsequens, & antece-
dens natiuitatis immédia-
tum tempus, ibi: *Si natus fue-
rit posthumus, tutela erit actio,
& in eam utrumque tempus
ueniet, & quo, antequam nas-
ceretur infans, gessit, & quo po-
stea quam natus sit.*

29 Ratione namque con-
nexitatis, & immedietatis
idem concedi resoluit Azo
in Brocard. rubr. 90. alias 98.
num. 2.

30 Si enim prohibitio
utrumque compræhendit
latus, & in ipso Sacramenti
actu datur sacrilegiū, dabi-
tur & in utroque latere, ex
eo quia ex prohibitione
propter Sacramenti reue-
rentiam in hac specie consti-
tuta resultat sacrilegium, ut
docet Sanchez lib. 7. de ma-
trim. disp. 55. num. 3. atque
ita committi in hac specie
sacrilegium tenet expresse
Sanchez ubi proxime nu. 1.
iunctis resolutis per me su-
pra num. 17. Imo & illustrif-

De confessorijs sollicitantibus,

Simus actor idem tenet quæ
tion. 24. nu. 2. & 6. & Param.
lib. 3. quæst. 10. numer. 53. &
119. post Ledsem. quem cita
Vitorel. ad Sa. verb. confes-
sio, num. 25. Lusius in sum-
ma, cap. 24. nu. 11. Graphis
cõli. 1. num. 28. de cognat.
spirit. Quod si sollicitatio Sa-
cramentum subsequatur,
nulla erit dubitatio, quando
quidem & sacrilegium com-
mittit sacerdos cognoscens
filiam spiritualementem, de qua
agimus, multo transacto tẽ-
pore post confessionem ex-
resolutis per Sanchez dict.
disput. 55. à num. 3.

31 De quo latius addi-
tio, nostra infra nu. 50. cum
sequentibus.

32 Quando Inquisitores
possint cognoscere de cri-
minibus quæ manifeste sa-
piunt hæresim, confundun-
tur scribentes: tres ergo con-
stitue conclusiones, prima
fit Inquisitores ex vi com-
missionis contrahæreticam
prauitatem non possunt cog-

noscere de his; quæ non
sunt hæresis, vel notorium
non habeant hæresis sapo-
rem. Probatur conclusio, In-
quisitores nec debent, nec
possunt sese ingerere, nisi de
negocijs Fidei, hoc est, quæ
probata concludunt erro-
rem contra Fidem, cap. accu-
satus, §. sane, de hæret. in 6.
sed huiusmodi sunt ea tan-
tum quæ vel sunt hæreses,
vel proxime accedunt ad hæ-
resim, & illam sapiunt mani-
feste non alias dict. §. sane,
cum sequentibus.

33 Vnde ea, quæ aliquod
hæresis vestigium præsefe-
runt, vel hæresim aliquomo-
do sapiunt, sed non manife-
ste, ad Inquisitorum cog-
nitionem proculbio non per-
tinent, vt constat ex diuina-
tionibus, & sortilegijs, quo-
rum exemplà adducit Pon-
tifex in d. §. sane, hæc enim
non sunt hæreses, habent ta-
men qualemqualem hære-
sis saporem: quia sunt opera
demonum, cuius auxilium in-
uoca-

uocatur, & cum quo saltem tacitum pactum celebratur cap. 1. 26. quaest. 4. D. Thom. 2. 2. quaest. 95. art. 2. ad 2. & plures per Simanc. de catholici, cap. 21. num. 9. per quæ ad gentilium errorem maxime acceditur capit. 2. 26. quaest. 5. saporemq; hæresis præferunt, cap. non obseruetis, 26. quaest. 7. ibi: *Qui talibus credunt, sciant se Fidem Christianam, & Baptismum præuaticasse, & ut paganum, & apostatam, id est retro ab eum, & Dei inimicum iram Dei grauer in æternum incurrisse.* Non tamen ex eo cognitio Inquisitoribus competit, d. 9. sanè, ubi non bene Pontifex dubitaret, an ea pertinerent ad fideicensores, si nullus in eis hæreseos sapor reperiretur.

34 Inde inferes diuinationes, & sortilegia per se sumpta, etiam si pactum expressum, vel tacitum cum demone interueniat, super his, quæ ab ipsis effici pos-

sunt, cuius modi est reuelatio eorum, quæ nobis sunt occulta, cap. sciendum, 26. quaest. 4. non pertinere ad Inquisitorum iurisdictionem, si nulla detur aliunde admixtio hæresis veluti demoneis adoratio, aut manifestus sapor illius inducatur, veluti si consulatur ad ea, quæ ipse per naturam scire nequit, glo. d. verb. saperent sic intelligenda cum resolutis per Castr. lib. 1. de iusta hæretic. punit. cap. 13. Simanc. de Catholicis, cap. 21. à num. 10. & cap. 30. à numer. 14. post D. Thom. 2. 2. quaest. 95. artic. 2. Griland. de sortilegijs quaestione 10. num. 19. Villadiego quaest. 9. à num. 6. & relati per Emanuel Barbof. in addit. ad Ordinat. Lusitan. lib. 5. tit. 3. §. 1. numer. 1. & 4. Vnde cauebis à varijs exemplis Simanc. dict. cap. 21. à num. 11. & num. 15. in quibus indistincte iurisdictionem Inquisitoribus concedit, & num. 10. violat, & in-

De confessarijs sollicitantibus,

terpretatur tex. in dict. §. sane agere, de sortilegijs, & diuinationibus, quæ fiunt ex simplicitate, non verò ex malitia. Melius ergo Oldr. consi. 210. Pōzinibus in tractat. de Lamijs, nu. 81. Malleus malefic. 3. part. quæst. 1. versi. & propter. Farinac. de hæresibus, quæst. 187. à n. 91. nostrã amplectuntur cõclusionem. Quidquid contradicant Fr. Bartholom. Spin. apolog. 3. in Ponzinib. cap. vlti. & Martin Delrio lib. 5. de magia, sect. 15.

35 Hodie tamen Inquisitores ex Pontificijs constitutionibus cognoscunt contra omnes sortilegos, & maleficos. Azor instit. moral. 1. part. libr. 9. cap. 26. quæst. 4. Farinac. dict. quæst. 181. nu. 101. Sanchez in summa, lib. 2. cap. 38. nu. 92. De qua materia congerit plures Barboza ad Ordin. Lusitan. lib. 5. titul. 3. §. 2. num. 4. Adhuc tamen puto, quod si sortilegia, diuinationes, & malefi-

cia hæresim non sapiant manifeste, locus erit præuentioni inter laicos, Episcopos, & Inquisitores, iurisdictioneque Inquisitorum accumulatiue censeatur, quo pacto defendi potest opinio Mallei malefic. 3. part. quæst. 1. versi. sed quod cum sequentibus. Dum tradit crimen hoc ad laicos iudices pertinere, licet hæresim cõtineat, & de vsu, & praxi iudicum laicorum testantur Gregor. de Valentia ad D. Thom. 2. 2. disp. 6. quæst. 13. punct. 4. versic. & quidem, Caball. 2. tom. resolut. crim. centur. 3. casu 223. nume. 71. Intelligedi enim sunt quoties in his sortilegijs & maleficijs nõ admiscetur idololatria, aut manifestus hæresis sapor inest.

36 Secunda conclusio. Inquisitores ex vi commissionis cõtrea hæreticam prauitatem possunt, & debet se se intromittere contra suspectos de hæresi. Nõ solum

vbi vehemens, sed etiam vbi leuis est suspicio, cap. cōtumacia, cap. accusatus, in princip. cap. vt officium, in princip. de hæret. in 6.

37 In quo illud meminisse oportet dici leuem, & modicam suspicionem in proposito per comparationem ad vehementem. In se tamen notabilis esse debet iudicis arbitrio, glos. 1. in c. excommunicamus, 1. §. qui autem, de hæret. Hostiens. in summa, tit. de hæretic. §. qualiter, num. 4. versi. sin autem, iuxta quòd explicandi sunt Squillac. de Fide, cap. 36. Bofsius in pract. titul. de hæret. nu. 6. Simanc. de Catholic. cap. 50. nume. 27. Rojas de hæret. 2. par. num. 20. & nume. 180. Arelat. de hæret. notab. 27. Farinac. de hæresibus, quæst. 187. à numer. 23. Dum tradunt in hoc crimine posse procedi contra quoscūque, pro quauis etiã leui suspicione. Nam suspicio in se minima sufficere

non debet in hoc grauissimo crimine, in quo cautius est agendum, cap. vt officiu, §. verum, de hæret. in 6. iunctis resolutis per Villadiego de hæret. quæst. 11. num. 4. Rojas 2. par. num. 18. Aduertunt in specie Simac. de Catholicis, cap. 50. à nu. 28. Decian. 1. tom. lib. 5. cap. 35. num. 29. Azeue. l. 7. tit. 20. n. 82. lib. 8. recopilat. Nauarr. confi. 1. nume. 8. de hæret. in 2. edit. confi. 2.

38 Quis autem leuiter, vel vehementer dicatur suspectus, videndi sunt Alber. de agnoscend. quæst. 34. nu. 46. Simanc. de Catholic. c. 50. à num. 24. & relati per Farinac. d. loco.

39 Tertia conclusio. Inquisitores indubio possunt cognoscere, vtrum dictum, vel factum manifeste, vel nō sapiat hæresim, ad suam iurisdictionem fundandam. Probatur conclusio, quoniã quicumque iudex potest cognoscere, an sua sit iurdictio

De confessorijs sollicitantibus,

in casu, de quo agitur quando dubium vertitur, vtrum in ea specie ad ipsum pertineat cognitio, ex reg. l. si quis ex aliena, ff. de iudicijs, quæ eque procedit in iudice delegato, c. super literis, ad fin. vbi Felin. à n. 18. de recept. l. præscriptione, C. si contrarius. Gracian. reg. 123. à princip.

40 Cùm ergo Inquisitores sint iudices delegati in vtroque foro, cap. ne aliqui de hæret. in 6. Henriquez in summa, libr. 6. c. 7. §. 3. Sanchez in summa lib. 2. cap. 12. à num. 1. omnino videndus, vbi agit, vtrum hæc facultas competat etiam in solo pœnitentiæ foro, de quo latius infra quæst. 21. à num. 15. & in eis non reperiat limitata regul. dict. l. si quis ex aliena, oporteatque verificare qualitatem, in cuius euentum eis iurisdictio competit, poterunt proculdubio de ea qualitate cognoscere contra glos. verb. manifeste, in

cap. accusatus, §. sane, de hæret. lib. 6. à nonnullis secutam, communiter tamen reprobata ab alijs, vt per nostrum auctorem in præsententi, atque ita hanc conclusionem tenet repertor. Inquisitor. verb. hæresis, col. 4. versi. vltorius, & col. 5. versi. item quaritur, Francisc. Leon in Thesauro fori Ecclesiastici, cap. 36. numer. 19. versi. Sed quando, Caballus resolut. criminal. 2. tom. centur. 3. casu 223. num. 73. Pegna comment. 67. ad fin. ad direct. p. 2. Martin Delrio de magia lib. 5. sect. 15. axiomat. 1. in fin. quem vide.

41 Nec placet distinctio Deci. tom. 1. lib. 5. c. 23. n. 9. dū ait Inquisitoribus licere extraiudicialiter cognoscere, an sua sit iurisdictio non vero iudicialiter, quæ distinctio per se confunditur ex supradictis, quo etiam pacto explicabitur alia eiusdem distinctio dict. cap. 23. num. 1. tradentis Inquisito-

res

res non posse cognoscere in dubio, an dictum, vel factum sit hæresis, vel non, posse tamen cognoscere, an sit hæresis manifesta, vel non. Nam prior illa cognitio pertinet ad Theologos qualificatores Martin Delrio de magia lib. 5. sect. 15. axiomat. 1. ad fin. quod & intendit Pegna ad direct. 3. part. comment. 67. ad fin. & inde obseruabis lapsum communis, quæ dū docebat Inquisitores non posse cognoscere, an factum vel dictum sapiat hæresim, vel non, vt verum est; præpostere inferebant id prætoribus (quasi in dubio possessio ribus, dum manifeste contrarium non constat) conuenire, cum potius neutris, sed qualificatoribus cognitio competeret.

42 At conclusionem nostram confirmat apere, text. in cap. statutum 9. de hæret. in 6. vbi Inquisitores cognoscunt, an statuta laicorum impediant, vel retardet ipsorum

Inquisitorum officium, ac proinde sicut in eo dubio sic & in hoc, & alij erunt iudices competentes, ita vt ad illud tribunal cõpetat cognitio, vtrum factum, vel dictum sapiat hæresim, vel non, & si ijdemmet Inquisitores sint etiam Theologi, de eodem dubio possunt cognoscere, si vero iurisperiti, ad qualificatores, vtpote Theologos erit ea prouincia demandanda, ex ipsius senatus commissione, cum vtrique eiusdem tribunalis sint ministri.

43 Iuxta quas conclusiones, Inquisitores, non possunt cognoscere de criminibus, quæ sapiunt hæresim, sed non manifeste dict. §. sane, cognoscunt tamen contra quemcunque leuiter de hæresi suspectum dict. cap. accusatus in princip. cum alijs de hæret. in 6. & in eo stat differentia, quod in priori membro licet plane probeatur factum, vel dictum, non

tamen

De confessorijs sollicitantibus,

tamen ex illis certa resultat hæresis, sed excircūstantijs aliquo modo, vel manifeste sapit hæresim, hæresisque indicia leuia, vel vrgentia importat, de quo Siman. de Catholic. cap. 50. à num. 31. Vnde in hac specie non aliter cognoscit Inquisitor, quam si suspicio sit admodum vrgens, quæ probato facto, vel dicto concludat manifestum, seu notorium hæresis saporem iuxta dict. §. sane.

44 Illud obiter aduertē dum erit circa hanc materiam, quod differunt inter se esse hæresim, manifeste sapere hæresim, vel aliquo modo sapere. Nam hæresis denotat veritatem, cui proprie hæresis diffinitio competit. Secūdem vero denotat maximam similitudinē, & vrgentissima indicia erroris in fide. Vltimum autem aliquam similitudinem, indicium, aut vestigium eiusdem. Sic in materialibus, cū

dicimus, hic est talis cibus, veritatem ostendimus, cum vero obsonium manifeste sapit talē cibū, denotamus saporem patētem, qui vel primis labijs degustanti cuicūque producitur & apparet. Tandem cum cibus aliquo modo præfereat saporem alterius cibi, significamus saporem illius non patentem, nec omnibus statim notum, quidquid aliter distinguat, & explicet Martin Delrio disquit. magic. lib. 5. sect. 15. sub axiomat. 1. *missibile*

45 Redeundo vero ad propositum in secundo mēbro, seu in specie vltimæ cōclusionis constat de hæresi formaliter, extat tamen dubium circa dictum, vel factum, vtrum delatus reus dixerit, vel fecerit, & ex probationibus in iudicio facien dis pendebit, an vera sit suspicio, & an reus fecerit, vel dixerit, & in defectum probationum concludentium, vel purgatio indicenda, vel

abiuratio de leui, aut de ve-
hemēti erit iniūgenda iux-
ta tex. in cap. excommunica-
mus, §. adijcimus de hæret.
cap. literas de præsumpt. c.
accusatus in princip. de hæ-
ret. in 6. de quo alibi.

46 Itaque aliud est age-
re de suspicionē circa factū,
vel dictum hæretici, de quo
dubitamus, aliud de suspi-
tione circa hæresim, de qua
non constat, vtrum sit hære-
sis, sed dubitamus, & suspica-
mur, vtrū factū ipsum, seudi-
ctum etiam plene probatū
sit hæresis, vel hæreticus ta-
lia exercens, vt in specie d.
§. adijcimus, versic. vel ali-
quos vbi Marian. num. 29.

47 Hinc refutabis com-
munem Doctorum inter-
pretationem ad dict. §. sane,
qui vt opinionem glossę ibi
dem, verb. *manifeste*, fugiāt,
& cognitionem contra leui-
ter suspectos admittant, in-
cidunt in Scylam, præposte-
re explicantes verba illa, *hæ-
resim saperent manifeste*, dum

inuertunt, *Hæresim manifestā
saperent*, contra rectam Pon-
tificis mentem, & constru-
ctionem, imo & rationem.
Sic exponunt omnes ibi Do-
min. confi. 54. Barbat. confi.
55. lib. 1. repertorium Inqui-
sitor. verb. hæresis, tit. de sa-
pientibus manifestam hære-
sim, Squilacensis de fide c. 8.
cum sequentibus. Siman. de
Catholicis cap. 21. à num. 10.
& cap. 30. à num. 14. Decian.
1. tom. lib. 5. cap. 23. num. 3.
& post alios Farinac. de hæ-
resibus, quæst. 181. num. 95.
sed audiendi non sunt, tum
quia literam violant, tum
etiam quia omnis hæresis
iure definita dicitur ma-
nifesta, cap. erit autem lex
dist. 4.

48 Et quo ad ipsam legem
omnia sunt certa l. cum qui-
dam, §. suum, ff. de acquiren-
da hæred. At vero factum,
vel dictum non est necesse,
vt sit notorium, vel manife-
stum, id enim ex iudiciali-
bus probationibus resulta-

De confessorijs solicitantibus,

bit ad notata in cap. excommunicamus, §. adijcimus, de hæret. c. 1. de officio delegat.

49 Imo & quando propositio manifesta non est, hoc est, iure non definita, quod possint Inquisitores damnare novas hæreseos propositiones, quando ex scriptura, aut traditione, & patrum consensu colliguntur, præmissa Episcoporum, & Doctorum consultatione, iuxta cap. ad abolendam, de hæreticis, docent post alios Arelat. de hæret. not. 19. Simanc. de Catholic. c. 48. nu. 19. cum seqq. Letmatius lib. 2. de instauranda religione, cap. 9. Grifald. in de cisionibus Fidei, verbo, concilium, num. 11. prout latius trado in reperiione, cap. 1. de pactis, quæ facultas cessat admittenda scribentium interpretatione ad d. §. sane.

50 Constat ergo, quod verbo, *manifeste*. Non refertur ad hæresim, sed ad sapor

rem, quem calificat, & ita si aduertat, licet diuinatio, & fortilegium sapiant hæresim, & quidem manifestam, non tamen pertinent ad Inquisitorum iurisdictionem attento iure, nisi ex circumstantijs sapor hæresis fiat manifestus.

51 *De incæstus crimine,* Inquisitores non cognoscunt de incæstus crimine, quia licet aliquo modo hæresis dicatur, iuxta l. 7. titu. 20. lib. 8. recopil. Non tamen manifeste sapit hæresim, ex nostro auctore post Nauar. & ceteros, quos citat, quibus addo Azeued. à num. 80. in dict. l. 7. & ita confirmabis resoluta scholio præcenti à nu. 32. & post illustrissimū quem citat Ægidius de priuilegijs honestatis, art. 11. n. 19. ad fin.

52 Commisceri vero cū filiabus spiritualibus est sacrilegium ratione specialis prohibitionis Ecclesiæ, cap. si quis Sacerdos, cap. fin. ibi: *Non debet Episcopus, aut cleri*

cas cōmisceri cum mulieribus, qua ei sua fuerint peccata confessæ, si forte (quod absit) hoc cōrigerit, sic pœniteat, quomodo de filia spiritali, 30. q. 1. Item est quoque incæstus ratione vinculi similis cognationi ex eo Sacramento contracti, cap. omnes, 30. quæst. 1. vbi Symmachus ait: *Omnes quos in pœnitentia accepimus, ita filij nostri sunt, ut in baptis mate suscepti.* Ut cum communi, & veriori resoluit Sánchez lib. 7. de matrim. disp. 55. cū sequentibus. Ac proinde hæc circumstantia tanquam speciem mutans est in confessione aperienda, Candelabrum aureum de confessione, nume. 50. alias tit. de circumstantijs, nu. 20. & alij, quos refert, & sequitur Sánchez dict. nume. 7. & Hériquez in summa, lib. 12. de matrim. cap. 11. nume. 1. agnoscit in ea copula sacrilegium, tamen si idem Hériquez lib. 4. de pœnitent. c. 14. §. 4. Sã mutans sententiã,

verbo, confessio, num. 25. & alij relati per Sanchez nu. 2. vbi proxime, non esse necessario fatendam sine solido fundamento existiment.

53 Alterutra tamen opinio in praxi seruari potest propter Doctorum auctoritatem. Unde non admitto circumstantiam hanc non esse declarãdam ex consuetudinis vi, vt intendit Pater Basilius de impedimentis matrimonij, cap. 24. §. 2. ad fin. Tũm quia nemo de hac desuetudine testis esse potest, cum de omnium confessionibus testificari nequeat. Quoti enim in cõfessione explicant, quæ necessaria non sunt, & multo magis, quæ scrupulum timoratis viris iniicere possunt? vixque percipio, qua ratione confessori constare possit, quod pœnitens hanc sacrilegij circumstantiã omittit. Tũm etiam, quia ratio, qua Basilius mouetur, non euincit. Esto enim quod co-

De confessarijs felicitantibus,

gnatio illa ex confessione contracta euanuerit, quod nullus admittit, adhuc sacri legij vis stat propter legis Ecclesiasticæ prohibitionē ex dict. cap. fin. 30. quæst. 1. & ita diuersa est prohibitionis ratio à cognationis vinculo, vt supra aduertimus. Cessante ergo cognationis spiritualis vinculo, non proinde cessat legis prohibitio. Nec etiam satisfacit alia Basilij ponderatio, dum resoluit quod confessor si sese maribus, quos in confessione audiuit, immisceat, non tenetur hanc circumstantiã explicare, quia respondeo, quòd prohibitio, prohibitionisque pœna confessorē comprehendit, qui cum fœminis tãtum commiscetur, dict. cap. fin. ibi: *cum mulieribus*, dict. cap. omnes, ibi: *Ad suam pœnitentialem accedat.*

54 Et ita in prædictis iuribus fornicatio cum forminis tantum prohibetur, vt constat ex d. cap. omnes, ibi:

Nullus causa fornicationis ad suam pœnitentialem accedat, dict. c. si quis Sacerdos, ibi: *Si quis Sacerdos cum filia spirituali fornicatus fuerit, sciat se graue adulterium commisisse,* quam fornicationem in verbo, *commisceri*, de quo in d. c. vlt. 30. q. 1. intelligi constat ex eo, quia Celestinus est auctor vtriusque text. tam d. cap. si quis Sacerdos, quàm d. cap. vlt. Fornicatio autem seu adulterium inter mares non datur.

55 Quia fornicatio, incæstus, adulterium connotant copulã in vase naturali, Sayrus in clauæ Regia, p. 1. lib. 8. cap. 5. nu. 20. vbi compendium Constantini Nolani. Etsi ergo constitutiones prædictæ vigerent, non cõpreherent mares, vnde non ex eo ipsarum constitutionum abolitionem inferas contra Basilium.

56 Benedictus Ægidius in tractatu de iure, & priuilegijs honestatis, artic. 11.

nume. 18. ad fin. noue resol-
 uit hanc cognationem mu-
 tatione loci, seu personæ
 extingui, quia hæc cognatio
 non est perpetua. Vnde in-
 fert non committi sacrile-
 gium cum ea, quæ alium cõ-
 fessorem eligit, licet prius
 filia spiritualis fuisset concu-
 bitoris, & in eo distingui à
 cognatione ex Baptismo,
 vel Chrismate orta, quæ est
 perpetua. Sed hanc differen-
 tiam nec ratione, nec aucto-
 ritate probat, & iura indif-
 fincte loquuntur in ytraq;
 cognatione. Et admissa hac
 sententia facile legi fraus
 fieret, nam confessor consu-
 leret filię spirituali, vt aliũ
 eligeret confessorem, quo
 electo prior confessor ad eã
 accederet, & expleta libidi-
 ne, iterum se illi in confesso

rem offerret, & postea re-
 mitteret eam ad alium con-
 fessorem, post cuius electio-
 nem cum ea copulam habe-
 ret, & ita quoties illis libuis-
 set, legem fraudarët, nec vi-
 deo, quod Neapoli, vbi in-
 cognoscentes filiam spiri-
 tualem viget statutum pœ-
 nale, de quo illustrissimus
 quæst. 5. num. 15. talis inter-
 pretatio in praxi admitta-
 tur. Imo si ex cõfessarij mu-
 tatione cessat sacrilegium.
 Non sunt reprehendendi,
 sed laudandi, qui vt minus
 peccent, hac variatione vtã-
 tur. Imo & eluderetur om-
 nino lex, si comprehensi cõ-
 cubitores in delicto, cauta
 fœmina, & antea à confessa-
 rio admonita assereret se an-
 tea alij confessam fuisse, con-
 fessoremque mutasse.

S V M M A R I V M.

- S** O D O M I A E exaggeratio, num. 1. Doctores, qui de ea scribunt, num. 16. auctor num. 17. pœna, n. 18. ¶ 22.
L. cum vir, C. ad l. Iuliam de adulter. num. 2. 12. ¶ 26.
- Negatiua pars, à num. 3. resolutio, num. 6. hodie Pontificijs literis declaratur num. 26.
- Fœmina virum, ¶ vir virum rapientes an excusantur à pœnis in raptores statutis, num. 4. ¶ 25.
- Sollicitationis erga pueros Inquisitio an aliquo iure fidei censoribus competat, n. 5.
- Lex pœnalis extenditur ex identitate rationis in lege expressa, n. 7. ¶ ad similia, n. 10.
- Sollicitans in confessione masculinum magis peccat, quam si fœminam sollicitet, num. 8.
- Puerum, aut fœminam ad stuprum prouocans aequaliter punitur, numer. 9.
- Anime respectu nullum fit discrimen inter marem, ¶ fœminam, num. 9.
- Cap. 1. de maledicis procedit etiam contra laicos, nu. 10.
- Iniuriam inferens Pontifici, seu Pontificijs legato Cardinali aequaliter punitur, n. 10.
- Muros transcendentem pœna imposita, comprehendit ¶ rumpentem, n. 10.
- Viro bis nubenti pœna imposita includit ¶ fœminam bis nubentem, num. 10.
- Reg. de infirmis comprehendit etiam fœminas, nu. 10.
- Rebaptizans irregularis fit, siue sit acolitus, siue Sacerdos, nu. 10.

- Fornicationis, & sodomie causa diuortium fit, nu. 10.
 Solicitans ad mollitiem pueros in confessione an Inquisitoribus sub
 iaceat puniendus, nu. 11.
 Nefanda contubernia instar matrimonij celebrata, n. 13. & 27.
 Lex explicans casum propter frequentiore[m] & usum non excludit
 alios, n. 14.
 Solicitationis Inquisitio an pertineat ad Inquisitores de iure, pri-
 uilegio, vel consuetudine, nu. 5. & 15.
 Sodomie a resuscitatus iterum comburendus, num. 19.
 Sodomie de peccato contriti miraculose veniam, & beatitudinē
 adepti, num. 20.
 Sertorij nobile factum ob sodomie crimen, num. 21.
 Lusitaniae lex notabilis ad Sodomie persecutionem, pœnis, & præ-
 mijs deletores inuitat, num. 23.
 Demones incubi, & succubi quomodo, & quādo fugiant sodomie
 perpetracionem, hos autem negare impudentia est, n. 24.
 Sodomiam committens etiam in Volentes tenetur, num. 27.
 Predicatores sanctionibus sodomiam persequebantur, num. 28.

Q A E S T I O V.

Utrum pueri ad nefandam uenerem sollicitati à con-
 fessario denunciare teneantur.

INEfando crimine a mihi nunc materies, & sermo, quem dissero cum dolore, & pudore. In detestationem cuius ipse Deus, cui omnia patent, præterira, præsentia, futura, in dubio est (vt ita loquamur) an fidem habeat ad se clamantibus super infames

De confessarijs sollicitantibus

mes ciuitates. *Descendam, & videbo*, ait Dominus, quasi hac præfatione significans, non posse dari in terris sic demoniaca peccata, sic extra vsu, & naturam; esseque sibi opus terras lustrare visurum oculis, quæ auribus perceperat. Vidit tandem, irascitur, ignem mittit in quinque illas vrbes, & turpitudinis filios: misere perierunt, consumpti sunt.

2 Sed dolentem me, & pudentem facit loquentem proximorum salus, quæ mihi imprimis: Diui Chrysostomi deinde exemplum, exponētis D. Paulum ad Corinth. epist. 37. qui ait, neminem quid se indignum facere, dicentem de tali hoc crimine pro instructione, & pænâ malorum; Atque Lactantius gladium stringit in talis peccati reos lib. 6. de diuina institutione cap. 23. Dico maxime, meum hinc non esse sermonem de nefandi peccati pœnis, agit de quibus sa-

tis elegans textus in l. cum vir, C. ad legem Iuliam de adulterijs, quem illectum præterire scolas pro materiæ turpitudine ait ibidem Bart. est etiam illud Alberici, legis illius pulchrum esse stylum, rem turpem, iustam sententiam. Sed id monitum velim, me tantum præloqui, quid in foro conscientie faciendum sit, quando, o Deus, incidatur in tale quid!

3 Intricatam satis aggredimur quæstionem, & controuersam, multorum mentes intricantem, & controuertentem. In quâ pars negans primò probatur, quia dispositio nihil est, quando eius verba non verificantur l. quod constitutio ff. de militari testamento, l. 4. §. toties, ff. de damno infecto. Sed constitutionis verba solum verificantur in confessarijs ad actus inhonestos in confessione fæminas sollicitantibus. Ergo ad pueros nequaquam potest extendi; cum fæmina,

na; & mas opponantur in l. sed & si quis §. i. ff. instituto riâ actione, maxime in odio fis, & pœnalibus.

4. Secundò, quia ob id, quod communiter accidit, fanciuntur leges. Atqui raro masculi, fœminæ frequen- tius sollicitantur. Ergo sol- lùm sollicitatæ fœminæ de- nunciare tenentur. Quapro- pter ipsa fœmina virum, aut vir virum rapientes à pœnis excusantur, b in rapto res statutis, vt per Decian. in tract. criminali lib. 8. cap. 7. num. 28. & 29. & capit. 13. num. 33. & 34. late Sanchez de matr. lib. 7. disput. 12. n. 25. b Neque fas est credere, pueros sollicitari à sacerdo- te in confessionis loco, ex- tra quem facilis est alloqu- tio; & sollicitatio. Sed hoc idem longè aliter in fami- nis, ad quas in confessio- ne sollicitandas tale pecca- tum plerùmque opportu- nâ nanciscitur occasionem, quia multis in confessione

tantum, neque alibi extra ipsam, potest fieri sollicita- tio, & alloquutio.

5. Tertio, quia si possint de hoc crimine cognoscere Inquisitores, vel excommu- ni iure, vel ex priuilegio, vel esset ex consuetudine. Non autem dicas ex com- muni iure, quia nullibi ex- pressum inuenias; neque ex priuilegio, cum tantum id referat expressè confessa- rium sollicitantem fœmi- nam; neque ex consuetudi- ne, cum in edicto Fidei pa- lâm lecto nulla de tali hoc crimine facta sit mentio. Er- gò punire tale crimen mini- me valent Inquisitores. Ob- quæ fundamenta dubius hæ- ret. in quæstione Paramus dict. quæst. 10. numer. 92. & sequen.

6. Verumtamen probabi- lius apparet; constitutione nostram tales personas, & turpia delicta amplexari, ad quæ possunt sollicitari mas- culi. Ergo si prouocentur ad

De confessarijs sollicitantibus,

nefandam libidinem, de crimine tenentur Inquisitores certiores facere. Cui opinioni *assentit*, b Ludouicus Lopez in structorio conscientiae par. 1. cap. 35. versi. at hic iam in fine. Docet expresse Salzedus in pract. criminali fol. magno, c. 82. versi. deponantur in fin. vbi ait, sic seruatum in casu, in quem grauissimè inciderat confessarius quidam, qui pœnitentem marem ad posterâ venerationem sollicitarat. Idem tenet expressius Emmanuel Rod. tom. 1. regul. quaest. 59. articul. 4. in fin. Iterumque 2. tom. quaest. 27. art. 3. sicquè tenendum respondit, quem consului, D. Franciscus Suarius. Atquè securius duco, & prudentius ire cum multis, & his doctissimis, quàm cum solo vno Paramo dubitare. Quibus sanè adiungi potest Iacobus de Graphijs consi. 1. de cognat. spirit. à num. 45. qui post longam disputationem pro, &

contra, num. 51. affirmat ita declaratum & conclusum fuisse in curia Archiepiscopali Neapolitana.

7 Mouent me deinde legislatoris mens, & legis ratio, quæ multò maiori iure in masculos, quàm in fœminas vires sumit. Vt vides ex ipsius constitutionis proæmio, in quo est propria motionis causa, vt Pontifex de legationem faceret. Ex identitate autem rationis expressâ in lege, facere in ipsa licet extentionem, quod etiam ad legem pœnalem multi extendunt. Atquè colligitur ex cap. si quis suadente 17. quaest. 4. Quod ad conuersos, & nouitios extenditur, cum tantùm de clericis loquatur, & monachis, cap. non est dubium, & ibi glos. 2. de sententiâ excommunic. c. religioso, & ibi glos. vlt. eodem tit. lib. 6. Hoc autem multò certius est in non pœnali lege, certissimum erit in fauorabili. Sed fauorabi-

rabilem censeo nostram cō-
stitutionem, vt obiter supra
dixi 3. quaest. Quia non ideo
lata est, vt imponantur pœ-
næ, sed vt delegetur iurisdic-
tio, Fides seruetur integra,
Sacramenta colantur, ani-
marum casus vitentur. Er-
go ad omnem turpem, & in-
honestam extenditur solici-
tationem, quæ pœnitenti-
bus in confessione fit.

8 Alterum sic iacio fun-
damentum: suspectiorem
de Fide reddi confessa-
rium, si masculinum potius
solicitet, quam fœminam,
quia pœnitentiæ Sacramen-
to maior infertur iniuria,
confessario masculinum ad li-
bidem prouocante. Propte-
reà ex antiquæ iurisdic-
tionis vi, non factà nouà hac
constitutione, de taliter pec-
cante possent Inquisitores
cognoscere, iuxtà dicta in 2.
& 3. quaest. Et poterunt ma-
iori iure, ipsa supposità con-
stitutione, quia quoad decla-
randum hoc delictum, velu-

ti de Fide iniiciens suspicio-
nem, in Sacramentis polluta,
potius declaratiuæ, quàm
constitutiuæ vim habet. Pro-
pterea multò latius extendi
potest per identitatem rati-
onis in lege expressâ, eius-
dem generis ad grauius de-
lictum, quod etiam in latâ
quadam significatione sub
fœminarû sollicitatione con-
tineri potest, vt patebit ex
ad primum argumentum
responsione.

9 Tertio, quia leges, &
Canones eos puniunt aqua
pœna, qui puerum, aut fœ-
minam ad stuprum prouo-
cant l. i. §. qui puero, ff. de ex-
traordinarijs criminibus, l.
stuprum, §. i. ff. ad legem Lu-
liam de adulterijs, cap. solici-
tatores, vers. qui puero, de
pœnitentiâ, dist. i. vltra alios
Rebus. in l. quibus 57. vers.
solicitatores, ff. de verborû
significatione, Menoch. de
arbitr. lib. 2. casu 360. nu. 52.
Gomez l. 80. Tauri, nume. 5.
Namquè quâdo & in mascu-

De confessorijs sollicitantibus,

lo, & in scēminā datur eadem ratio, non est cur applicetur sexus diuisio, vt notat eleganter Bald. in l. vnica num. 17. in fin. C. de raptu virginis, cum respectu animæ nullum sit sexus discrimen ex Gomez in regul. de infirmis quæst. 6. §. sed istis.

10 Facit tandem quia leges, etiam pœnales ad similia frequentissimè extenduntur. Neque in ipsis, quā in nostro casu plus, imò minus valent rationes. Sic vidimus dispositionē cap. 1. de maledicis, quæ est in clericos, eādē esse & in laicos, tradit ex communi Farinac. quæst. 105. num. 398. At quē in eum, qui non Pontifici, sed Cardinali legato iniuriam, aut maledictū infert, vt per eundem numer. 399. Sic eadem ratione acris pœna imposita muros, vel vrbium portas transcendentibus, & rumpentibus erit acrior ex eodem Farinacio quæstio. 20. num. 146. & 147.

Sic etiam similiter eadem pœna, quæ viro est matrimonium bis ducenti, priori superstitē vxore, erit & scēminæ bis nubenti, priori superstitē viro, ex Antonio Gomezio in l. 80. Tauri nu. 28. Ita etiam de infirmis resignantibus regula, religiofas scēminas dignitatem habentes æque comprehendit, atque viros, vt per Ludouicum Gomez in dict. regula quæstio. 6. Quod totum confirmatur ex cap. 2. de apostatis, vbi soli acolyto, qui sacerdoti ministrat, rebaptizanti irregularitas imponitur. Cūque nullus legatur textus, per quem talis pœna statuatur rebaptizanti sacerdoti; pœnam, quæ in acolytum, etiam in sacerdotem extendunt omnes Doctores asserentes per eum textum irregulare esse. Ratio enim cuius extensionis exponit optimè Suarius 3. part. quæst. 71. disput. 31. sect. 6. Vt timò tandem, & plus confir-

matur

matur in specie, quia sodomiticus coitus, sicut & fornicarius ad diuortium sufficiens est, cum tamen à iure id tantum disponatur in fornicatione, prætermiffa sodomia. Vtrumque ex multis probat Sanchez de matrim. lib. 10. disput. 4. num. 8.

11 Ex quibus videtur colligi conclusio, idem esse dicendum, quando confessarius non ad sodomiam, sed ad mollitiem pueros sollicitarit. Rationes enim adductæ, si quid valent (valent quidem) non minus vnum, quam alterum probant. Francisci Suarez responsio maxime fauet, qui ad masculos, & ad turpia omniadeliicta, ad que ipsi sollicitari possunt, hanc extendit constitutionem. Cum ergo possint ad hoc pueri prouocari, crimēque fornicatione grauius sit, veluti in naturam commissum, vt per Graphijs par. 1. lib. 2. c. 88. & cap. 91. num. vlt. Atque ex vtroque Thom. tradit

Nauar. in Man. cap. 16. nu. 3. Quod expressius docet idē. D. Thom. 2. 2. quæst. 154. art. 11. & 12. Recte infertur tale casum ab Inquisitoribus puniri debere. Qui enim erit, vt reseruetur fornicatio, non itē mollities, quæ scelestior est: Tradit in simili casu Comitulus lib. 1. respons. moral. quæst. 39. num. 2. versi. 2. dubitatio. Verum adhuc in quæstione hæreo, neque mihi facilis solutio, quam nemo dabit, nisi præuijs longis disputationibus.

12 Neque contrariorum argumentorum refutatio magni negotij est. Etenim ad primum respondetur, quod etsi in litteris constitutionis fœminæ nominentur à confessarijs frequentius sollicitatē in hoc crimen; sub eis tamen masculos intelliges, quibus abuti optant confessarij, vt fœminis. Videtur autem per fœminas intelligisse Pontifex pœnitentes omnes, & fœminas, & ma-

De confessorijs sollicitantibus,

res, qui hi, vt fœminæ, sollicitantur. Quem sensum, & mentem apertè elicies, ex l. cum vir, d C. ad legē Iuliam de adulterijs, dum ait Constantinus Imperator; *Cum vir nubit in fœminam.* Vnde est sermo, quando cum alio masculo masculus matrimonium contraxit, ac sub matrimonij colore ad eum accessum habuit. Atque illius legis hic sensus videtur, dū ait. *Cum vir nubit in fœminā,* idest, cum vir viro alteri nupsit, quo abutebatur, sicut fœminā. Quam mentem aperte tenet glos. i. ibidem cui similis in cap. cum secundum verbo, naturæ de hæreticis lib. 6. Couar. 2. part. de sponsalibus cap. 6. §. 8. num. 1. ad fin. eleganter Gomez l. 80. Tauri, num. 32. ibi ait, vtriusque linguæ peritissimum quendam commendatariū interrogasse in Academiā Salmanticæ cathedræ perpetuum moderatorem, qui respondit, hunc esse verum, &

genuinum illius legis, & verborum sensum.

13 Quod etiam curiose confirmant receptissimi histariographorum; & poetarum libri, qui prespicacissimum faciunt, illo tunc tempore inter masculos nefandissima contrahi matrimonia, dotes cōsignari. e Quod expresse habet Suetonius in Nerone cap. 28. qui sic: *Puerum sporum exsectis testibus, etiam in muliebrem naturam transfigurare conatus est, cum dote, & flammeo persolemni, nuptiarum celeberrimo officio deductum ad se pro uxore habuit: huncq; Augustarum ornamentis excultum, lecticaque vetū, & circa conuentus, mercatusq; Gratia, ac mox Romæ circa sigillaria comitatus est, identidem exosculans.* Habet etiā Iuuen, satyr. 2.

Quadringenta dedit Graccus sestertia, dotem Cornicini.

Et infra.

Traditur ecce viro clarus genere, atque opibus vir.

Plura

Plura aggerit in eadem Satyra.

Quæ causa officij: quid queris? nubis amicus.

14 Non autem maioris erit negotij secundi argumèti refutatio. Posita enim in lege frequentioris vsus verba, eam restringere nequaquam solent, quin ad casum minus frequenter extendantur; vt multis adductis probat Tiraquel. de retract. linag. §. 2. glos. vnica, nu. 4. & sequentibus. In specie Emmanuel Rod. dict. tom. 2. art. 3. in fin. Deciani autem ad confirmationem respondetur, inter vtrumque casum magnam reperiiri differètiã, iuxta ea, quæ tradit Sanchez lib. 7. de matri. disput. 12. num. 25. Maxime cum sint non contemnèdi auctores, qui contrariam opinionem verissimam asserunt, Bald. in l. vnica, nu. 25. C. de raptu virg. Tiraq. vbi proximè n. 4. & 9. Gomez in regul. de infirmis resignã

tibus, q. 2. ast. 6. §. Sed his non obstantibus; Gomez in l. 80. Tauri, num. 37. Henriq. lib. 12. de matri. cap. 14. num. 4. Decia. sibi contrarius dict. lib. 8. cap. 13. num. 28. Et facit optimè textus in l. & cum, ff. ad legem Iuliam de de vi publicã.

15 Vltimum tandem diluimur argumentum, asserentes crimen hoc tale, tum ex communi iure pertinere ad Inquisitores ex dictis in q. 2. Tum etiam ex privilegio iuxtã tradita in 1. ac 2. fundamentis, exque ad primũ argumentum responsione; præterea ex consuetudine, iuxta Salzedi, & Emanuelis Roderici de ipsa supra citatis locis testimonia.

16 *De nefando crimine,* 3 de pœnis sodomitarum, & de horrendo hoc crimine vltra clasicos multa tradunt Azeued. l. 1. tit. 21. à num. 1. lib. 8. recopilat. Menoch. casu 286. Decian. confi. 83. volum. 1. Cabal. 1. tom. resolution.

De confessarijs sollicitantibus,

tionē criminali casu 16. Farinac. tom. 4. quæst. 143. à nu. 73. & quæst. 148. Ludouic. de Sotomayor, 1. ad Timoth. epistola 1. verbo, masculorum concubitores. Petr. Matthæ. in constitu. 27. Pij Quinti. Cætera in quæst. crimin. c. de sodomia. Cebal. communiū, q. 247. nume. 6. Marta de iurisdictione 2. part. cap. 15. Cened. collect. 130. ad decretales: Circa vero clericos huius criminis reos laudissime Garc. de beneficijs, 2. tom. part. 11. cap. 10. num. 191. Farinac. quæst. 148. à nu. 28. Soarez de censuris, disp. 31. sect. 4. à nume. 17. Marta dict. 2. part. c. 16. & passim alij: ad huius criminis detestationem nonnulla silentio præteriri nequeunt.

17 Auctorem huius nefandæ libidinis Orpheum, Thracem referunt ex Ouid. 10. Metamorph.

*Ille etiam Thracum populis
fuit auctor: amorem
In teneros transferre mares,*

citraque inuentam,

*A Etatis breue ver, et pri
mos carpere flores.*

18 Verius tamen est ante diluuium inualuisse, ex Villadiego num. 1. in l. 5. tit. 5. lib. 3. fori. Ultra varias pœnas, quibus prædicatores animaduertebantur, ignis pœna vindicandum hoc crimē statuere Cæsares in l. omnes, C. Theodosian. de adulterijs, addidit & Iustinian. Zonara auctore, virilium amputationem, quam pœnam innouarunt Egica, & Reccindus Gothorum Reges in l. 5. & 6. tit. 5. lib. 3. del fuero juzgo, vbi Villadiego num. 3. Iustinianæ constitutionis non meminit, leues pœnæ si cum delicti magnitudine comparentur, ex Brisson. ad l. Iuliam, de adulter. quæst. 1. Nam vt cetera omitat, grauius hæresi tradit Petrus Mathe. constitut. 27. Pij Quinti.

19 Sertorius Romani Imperij terror adeo vitium hoc

hoc abhorruit, vt propter nimis infamem vnius militis libidinem, vniuersam cohortem, quia istius argumento necesse esset & deteriores alios continere, victore gladio deleuerit, referente Appiano lib. 1. bellorum ciuiliū.

20 Vnde si talis delinques punitus, & morte multatus vitæ redderetur, iterum morti tradendus esset, vt impurum spiritum renascens pœnatorqueret, si Luca de Peña credendum sit in l. siue ex pratoriano, colum. 3. ad medium, vers. quinimo si sodomita, C. de exauctoribus lib. 12. prout ad criminis grauitatem refert Cabal. 2. tom. centur. 3. casu 257. num. fin.

21 Hoc per hyperbolem intelligatur propter criminis immanitatem, quando quidem ex resurrectionis miraculo innocentia potius quam culpa deduci possent. Cū & viros etiam nefando

scelere inuolutos, & igni ad dictos beatitudinē miraculose cōsequutos fuisse cōstat, refertur enim in vita Beatae Ioanę, c. 14. (quam singulariter, vt assolet, conscripsit P. Antonius de Daza ex Seraphica familia, & Prouincia sanctę Conceptionis custos, Ordinisque secretarius, vir in quo an nobilitatem cum summa animi summissione coniunctam, an potius morum integritatem cum vario scientiarum studio conexam admireris, apud æquos virtutum & literarū arbitros dubitari potest) quod vidit animam cuiusdam rei ob nefandum combusti à rogo in cœlos ascendisse. Narrat etiam Fr. Franciscus Diago in historia Prouincię Aragoniæ Ordinis Prędicatorum, lib. 2. cap. 60. quod cum duo de nefando conuicti ad ignem ducerentur. Sanctus Vincentius Ferrer à iustitię ministris impetrauit, vt punitionem tantis

per

per different, iussit autem vir Sanctus, vt delinquentes operirentur, ne circumstantibus horrorem incuterent, ipsiue & alij animum à prædicantis discursu auerteret, qui totus ad sceleris immanis detestationem sermonem conuertit, quo finito ministris annuit, vt munus suum exequerentur. At remotis stragulis non homines, non corpora, sed cineres apparuere, tanta enim contritio ex prædicationis vi, & sancti viri meritis eos criminis inflammavit, vt alia pœna non indigeret, forsitanque illinc cœlestem ad patriam sine purgatorio igne euolarunt animæ. Caue tamen, ne ex his specialibus priuilegijs peccadi ansam, pœnitentiœve protelandæ occasionem aucuperis.

121. Hodie in Hispania ignis pœna viget, vt constat ex l. 1. tit. 21. lib. 8. recopilat. vbi Azeued. Villadiego l. 5. tit. 5. lib. 3. num. 3. vbi de pra-

xi testatur del fuero juzgo, & in Lusitania Ordinat. lib. 5. titul. 13. in princ. vbi additionator Eman. Barbosa.

23. Quæ Regia constitutio ad eliminandum à rep. scelus hoc, eum qui manifestauerit, præmio inuitat, ita vt si crimen probetur contra delatum in carcerem detrusum, deferens dimidiam obtineat partem bonorum confiscatorum, vel æstimationem illius prout elegerit, ne vnquam delatio detegatur, quod si reum delatum bonis carere constet, ex arario regio centum aureos in secreto consequetur, ita disponit in §. 4. tacentem verò bonis, & exilio multat in §. 5. & §. pen. testes duos singulares admittit, de quo vide quaest. 22. nu. 27. ad fin. Complici vero detegenti veniã, & securitatẽ concedit. Quo casu an fortius deferens sit testis contra socium, vide infra q. 23. n. 17.

24. Qui autem stare possit,

fit, vt diaboli sint succubi, & incubi in coitu contra naturam, & tamen ab hoc aufugiant scelere, videndus Fr. Barthol. Spineus apolog. 2. in Ponzinib. de Lamijs, cap. 2. secundum quem excitant ad illud, tempore tamen, quo committitur, aufugiât propter suæ naturæ nobilitatem, quod si perpetrari nequeat sine ipsorum concursu, tunc peccatum propriæ nobilitati, & naturæ præferunt. Multa de incubis, & succubis demonibus. Martin Delrio de magia libro 2. quæst. 15. Incubos autem, & succubos demones negare impudentiæ tribuit, D. August. lib. 15. de Ciuitate Dei, cap. 23. Suar. de religione, tom. 1. lib. 2. de superstitione, cap. 14. num. 8.

25 *Excusantur*, b Adde Emanuel Barbof. & ab eo relati ad Ordinat. lib. 5. tit. 18. §. 3. nu. 2. An autem minor ætas excuset à pœna ordinaria. Farinac. quæst. 92. à nu.

87. circa vero materiam l. 1. C. de raptu virginum vide August. Barbofa ad Trident. Sessio. 24. de reformatione, cap. 6. fol. 97. & eius Pater Eman. Barbof. dict. §. 3. num. 1. vbi infinitos refert.

26 Ibi: *Assentit*, c Adde Quaranta, verbo, confessor, verbi. ampliatur, fol. 199. de hac quæstione iam nulla lis est. Nam sanctissimus Paulus Quintus, 29. Nouembris anno 1612. decreuit, seu declarauit breui nostro comprehendendi etiam sollicitantes mares. Ita Cardinal. Millinus rescripsit anno 1613. 28. Februarij ad Inquisitorem Lusitaniæ generalem Episcopum Eluensem Dom. Petrum de Castillo.

27 *Adl. cum vir*, d ultra relatos num. 16. adde Cætera in quæstionibus criminalibus, cap. de sodomia, numer. 68. Ceuallos communium, quæst. 247. numer. 6. nec pœnas euitabit, qui in

volentem nefandum scelus
committat, vt in Cornelij
crimine tradit Valer. libr. 6.
cap. 11.

28 Ibi: *Dotes consignari,* &
Concinit Martial libr. 12.
epigram. 42.

*Barbatus rigido nupsit Cal-
listratus Afro*

*Hac, qua lege viro nubere
virgo solet.*

*Praluxere faces, velarunt
flammea vultus,*

*Nec tua defuerunt verba
Thalasse tibi,*

*Dos etiam dicta est. Non
dum tibi Roma videtur*

*Hoc satis? spectas nunquid
& vt pariat?*

29 Illud notandum, quod
quanuis nonnulli huic vi-
tio vehementer indulgeret,
adeo tamen Barbarum, &
Ferinum omnibus visum
fuit, vt ipsi met p[re]dicatores

illud legibus damnarent, vt
in Augusto cernere licet, cu-
ius secretiorē coenam expli-
cate in animo nō est, scelus
tamen ipsum grauibus pro-
hibuit p[œ]nis. Prout ludit, &
assentandi ergo cecinit Mar-
tial lib. 6. epigram.

*Lusus erat sacra connubia
fallere tædæ,*

*Lusus, & immeritos exe-
cuisse mares.*

*Vtraque tu prohibes Casar,
populisque futuris*

*Succurris, nasci quos sine
fraude iubes.*

*Nec spado iam, nec me-
chus erit te Præsidente quisquam*

*At prius ò mores, & spado,
mechus erat.*

Tanti enim pudicitia æsti-
mata est, vt institores libi-
dinis, seueros eius vindices
euasisse animaduertamus,
Valerius lib. 6. c. 1. §. 6.

SUMMARIUM.

- V**ERITAS Ignorata multipliciter exponitur n. 1.
 Pars negativa num. 2.
 Clericus fœminam amplectens, an benedicere præsumatur num. 2 ¶ 18.
 Pœnales leges interpretatione moliendas n. 3.
 Malum minus in dubio præsumendum num. 4.
 Verba, quæ in hereticum, ¶ Catholicum sensum sonant, ad Catholicum sunt referenda n. 4.
 Timere culpã, ubi culpa non apparet, bonarum est mentium numer. 1.
 Affirmatiua pars suadetur num. 6.
 Peccat in legem, qui verba legis amplectens ipsam offendit n. 6.
 Tempus, ¶ locus Sacramenti rem desiderant seriã n. 7.
 Solicitans nutibus, ¶ signis incidit in bullam n. 8.
 Dans operam rei illicitam non excusatur à culpa nu. 9.
 Factum dubium in deteriorem partem assumitur in concernentibus animam num. 9.
 Confessarius absteineat se ab experiendo, ¶ tentando scẽmine infirmitatem nu. 9.
 Mens Pontificis in committenda sollicitationis culpa n. 10.
 Abusus quid n. 11.
 Actus à fine sortitur effectum num. 11.
 Tentare quid num. 11.
 Legis pœnalis extensio, ¶ restrictio per tres conclusiones n. 12.
 Lex pœnalis in publicam utilitatem lata extẽditur n. 12, ¶ 14.
 Resolutio questionis pro parte affirmatiua n. 13.

De confessarijs sollicitantibus,

Lex pœnalis extenditur in Fidei, & animarum fauorem, numer.

14. & 42.

Lex comprehendit actum, per quem frustrari potest, num. 15.

Laudantes fœminam à pulchritudine tentat, audent, & volunt, num. 16.

Libido maxima intemperantia, n. 16.

Responsio ad contraria, n. 17.

Amplecti fœminam desummitur in deteriorem partem, & aliquando loqui cum illa, n. 18.

Abusus Sacramenti, & peccatorum onus preponderat infamie priuatorum, nu. 19.

Signa remota sufficiunt ad sollicitationis presumptionem, n. 20.

Confessor quæ procurare debeat, ne in sollicitationes incidat, non debet fœminas inspicere grauitatem paternam praeferat, audiat in locis publicis, nu. 21. & sequentibus, ne officiosa impendat verba, n. 25.

Mulierum confessiones non audiantur ante solis ortum, vel post illius occasum, n. 22.

Societatis Iesus constitutio laudata, ne confessarij ad excipiendas confessiones in domos agrotantium à socijs discedant, n. 23.

Parochus ad excipiendam fœminæ agrotantis confessionem sociu procuret, n. 24.

Confessor, cum aliorum lauat pedes, ne sedetur, sed lineo cilicinea se pramuniat ad instar Christi, n. 26.

Sollicitatio fit verbis, nutibus, & tactibus, n. 27.

Signa, & tactus ex materia subiecta venialia, & mortalia possunt esse, n. 28.

Amatoria verba, hoc est, requiebros, dicere non erit mortale ex ioco, scurrilitate, vel vanitate, n. 29. & 31.

Actus à fine, & intensione accipiunt malitiam, & speciem, n. 30.

Tactus

Tactus, & signa in foro externo, & subsistente scādalo erunt mortalia, n. 31.

Locus, tēpus, causa, persona, & qualitas augent, vel diminuūt, num. 32.

Venialia de per se, ex tempore, & loco possunt esse mortalia, n. 33.

Themistius capite damnatur, quod iniūys Eleusinis Citharistriā violasset Athenis, n. 34.

Flamines à Sacerdotum Collegijs eiec̄ti propter exta parum curto se amota decorum aris, n. 35.

Sacramenta sancte, & non scurriliter tractanda, n. 36.

Stulti loquium recedere debet à Sacramentorum administratione, nu. 37.

Verba præbent ad res ipsas ingressum, n. 37.

Verba primum locum occupant ad sollicitandos animos, postea nutus, & signa, n. 38.

Lachrymæ, & silentium aliquando plus ponderis, quam verba, habent num. 39.

Parochus suspensus à Cura, quia filias spirituales in confessionis actu tentauerat signis, & tactu, n. 40.

Pœnalis lex in publicam utilitatem edita extenditur, n. 41.

Pœnalis lex extenditur pro animarum favore, legis pœnalis de extensione vide remissiue, num. 42.

Q V Æ S T I O VII.

Utrum confessorius in confessionis actu pœnitentis faciem laudando à pulchritudine, venustate, gestu, libidinosi animi veluti signa ostendens ad allicendam fœminam, omisis verbis expressioribus, incidat in pœnas Bullæ.

DV O continet hæc quæstio ambiguum alterum, certum. Supponit intentionem certam, verba dubia, & quæ in varios sensus torqueri possunt. De animo Deus solus iudex, capit. erubescant in fin. 32. distin. Agendum igitur de verbis, quæ ad vtrumque nobis præbent latam viam, glos. in l. 1. C. vsufruct. & ibi Doctores, cui consonat illud Bald. in l. scire, n. 5. ff. de legibus, dum ait, illud multipliciter exponi, cuius nescitur veritas.

2 Pro parte negatiua fa-

cit in primis, verba Bullæ restringenda solum ad illos confessarios, pœnitentes ad actus turpes sollicitantes, quod cum pœnale sit, proprium casum excedere non debet, vt sæpissimè dictum est, ac probat caput pœnitentiæ distin. 1. Atque præterea asseri non potest, *laudare*, a idem esse, ac *prouocare* ad turpitudinem. Imò credere dignum est, confessorum alloquia fœminarum pulchritudinem commendantia illuc tendere, vt ipsæ à pulchra facie causam habeant desiderandæ virtutis, & spiritualis decoris. Atque

con-

confirmatur, quia sacerdotum fœminas basiliandi actus nõ sumi solet in malam partem, vt notatur in cap. absit 11. quæst. 3. vbi glos. verb. *Sinistrum*, affirmat, clericum amplexum fœminam debere interpretari, eam benedici causa, fecisse; quam Cæsar Lucianus sequitur in ter consi. Farinac. consi. 25. num. 46. lib. 1.

3 Facit secundò, pro eadem parte infame nomen, quod reus acquirit ex comprehensione factà Inquisitorum iussu, pœna præterea, & carceris angustia. Quæ omnia, quoad fieri possit, restringenda sunt iuxta regul. iuris l. interpretatione, ff. de pœnis. Neque fas est, vt tam leuis causa tot pariat nocumenta, infamiam, pœnam; fidelium scandalum, hæreticorum gloriam. Atquè deinde si ex qualibet vel leuissimà causa comprehenderentur confessarij, fu-gerent vel boni à confessio-

nibus audiendis, in animas retardantes zelum, quibus frigescit charitas, decrescit Dei timor, maritis, & patribus datur occasio, vt vxores, & filias auferant à salutariferi Sacramenti frequentia.

4 Facit tertio minus malum in dubio præsumendù; regul. in obscuris, de regul. iuris in 6. c. estote misericordes, eodem tit. in antiquis. Et si ergo verba illa & in bonum, & in malum sensum adduci possint; de malo dū non constat, bonus præsumendus est, l. merito, ff. pro socio, cap. cum dilecti; vbi glosa, verb. valeant, de accusat. l. proximè, ibi. *In re dubia benigniorem interpretationem sequi non minus iustius, quam tutius*, ff. de his, quæ in testamento. Stat etiam ab hac opinione, quod in reuendo illo Sacramentali loco, cui Deus assidet iudex, & testis, omnia intelligi debent iuxta sanam doctrinã,

Quæ

De confessarijs sollicitantibus

quæ, dum de alia non constat, præsumenda est cap. si forte, vbi glos. verb. scientia de ele. in 6. prædictum roborat, quia verba, quæ in hæreticum, & catholicum sensum afferri possunt, in catholicum potius, quam in hæreticum afferenda sunt: Resoluit Rojas 1. part. de hæreticis, num. 366. qui ibi multos citat. Et confirmatur ex magno Gregorij sententia dicentis, *Graue (satis esse et) indecens in re dubia certam dari sententiam.* Refertur in cap. graue 11. quæst. 3. Faciunt cap. quauis, & cap. non solum eadem causa, & quæstione.

5 Tandem si ambigua verba in quæstione, in quæsumus, essent accipienda in prauum sensum, nec bona dicere auderent confessarij & necessaria; qui bonorum est, culpam timere, vbi culpæ ne vestigium quidem apparet cap. 2. de obseruat. ieiun. Aequè igitur timerent

penitentis inscientiam, intortam mentem, mali animi aliquid. Quæ omnia vergeret in animarum perniciem: debitum enim consilium penitenti non daretur, officio suo deesset confessarius.

6 Affirmatiuam verò partem primò roborare videntur rationes, & causæ, quibus ductus summus Pontifex cognitionem de hoc crimine tradidit Inquisitoribus, quæ fuisse videntur, vt nimirum Sacramentum dignissimè coleretur, mali sacerdotes metu saltem penæ ab huiusmodi peccatis cohiberentur, atque vtriusque sexus Christicolæ confidentius accederent. Quæ probant Bullæ verba ad medium, ibi: *In diuina Maiestatis offensam, et animarum perniciem, ac Christi Fidelium scâdalum non modicum.* Qui vero in confessionis actu verba fundit, imò perdit garriêdo, foeminam à pulchritudine laudando, Pontificis animum

num nihili facit prædicta iubentis maximâ iniuriâ polluit Sacramentum, qui ipso abutitur, & legis poenâ subterfugere nititur hac verborum circuitione, & ambage contra l. non dubium, C. de legibus, cum vulgari-
bus.

7 Secundò tali tempore, tali loco, apertis Sacramenti fontibus, vbi velata reuelantur, mors atteritur, reparatur vita, sanctis monitis vtendum est, veris, & seueris cõsilijs, abiectâ omni verborum leuitate, & lasciuiâ. At illud, de quo quæstio est, extra rem tendit, & vt plurimum, ad libidinem, saltemque scandalum parit, falsi imaginem habet, quod à verosimili longè abest l. nõ est verosimile. ff. quod metus causa.

8 Tertiò, Bullæ poenâ ligatur qui in confessione nutibus, & amatorijs signis b poenitentem pellicit ad turpes actus, opinatur Paramus

de Inquisitorum origine quæst. 10. num. 116. & num. 118. Nosque diximus diffusius quæst. 1. *Nutus vero,* c & obscuriora signa plusquam verba sunt, quæ suam habêt significationem, iuxtaquam intentionem interpretabimur, cap. intelligentia de verborum, cap. ex litteris in 1. de sponsalibus.

9 Quartò, qui rei illicitæ operam dat, non excusatur à culpâ, atque in illum mala est præsumptio cap. lator, cap. suscepimus, c. Ioannes cum alijs de homicidio. Quamuis autem licita, imò necessaria sit confessio ad animarum salutem, ea tamen blanditiæ eo modo dictæ, illicitæ habentur, quibus facillimè fœmina seducuntur, irritantur ad libidinem. Quæ omnia ex se periculosa sunt per circumstantias, atquè vt talia, fugièda, ne frustratorium reddatur Pontificis intentum; confessariusque se contineat ab ex

De confessarijs solicitantibus,

periendo, & tentando scēmi-
neam infirmitatem huius-
modi blanditijs, & irritatio-
nibus; maximē cum in con-
cernentibus animam factū
dubium in deteriorem par-
tem sumatur, vt apparet ex
cap. ad audientiam, cap. sig-
nificasti in 2. de homicidio,
cap. Iuuenis de sponsalibus.

10 Ex his manat dubiū,
pro quo tria prænотanda, in-
tentum & Pontificis mens,
Bullæ verba, iuris regulæ.
De mente primò, & causa
qua motus summus Ponti-
fex Inquisitoribus cognitio-
nem commisit de peccanti-
bus in Bullam, suprādictam
est arg. 1. pro affirmatiuā par-
te, quæ satis erunt Breuita-
tis ergò.

11 Secundò verba Bul-
læ, quæ ad materiam facere
videntur, hæc sunt: *In Sacra-
mentali confessione abutantur,*
& ibi ad actus inhonestos, &
ibi prouocare tentando. Panor.
cap. 2. de conuersione infide-
lium, asserit abusum dici,

quando quis abutitur re ali-
quā contra suam naturam,
ita abusum esse iuxtā græcā
vocem, cum per licentiam
re aliquā male vtimur. Ac-
tus deinde eandem, quam
finis, malitiam habet. Vnde,
si detur inhonestus finis, da-
bitur & inhonestus actus c.
cum minister 23. quæst. 5.
Tentatio, dictū, vel factum
est ad faciendam de aliquo
experientiam. Cum enim
volentes quicquid alicuius
exploratū habere, siue patie-
tiā, siue potentiā, loquimur,
vel aliquid facimus, quo ten-
tati appareat effectus, ipsum
tentare dicimur; tradit To-
tus in sum. lib. 4. cap. 19. n. 1.
Super est tertio, vt per iuris
regulas Inquisitionem fa-
ciamus, in cuius epodatio-
nem ita considerari oportet,
Bullam primò pœnam
continere, quæ restringi de-
bet, ac simul fauorem Fidei,
qui non item, imò extēdi li-
cēt. Collige ex illis verbis,
ibi: *Tam super præmissis, quam*
super

Super Fide Catholica, & quod de ea sentiant diligenter inquiras.

12 De extentione pœnalis legis variæ quodammodo sunt Doctorum opinioniones, ex quibus & ex multis in præteritas quæstiones citatis, tres colliguntur communes. Est prima, nullam in pœnalibus admitti extentionem, sic voluit glos. pen. in cap. non dubium, de sententia excommunicatio. Alteraque est, pœnalem legem sancitam in animæ fauorem extendi, sicuti fauorabilem, quam procedere aiunt in his terminis, c. si quis suadente. Erit tertia, ad pœnalem legem factam in publicam salutem, & utilitatem, vti fauorabilem, extendendam omnino ita Bart. in l. quemadmodum, num. 4. C. de agricol. lib. 11. commendat. & singulare dicit Iason in l. quod Seruius, n. 2. ff. cōditione causa data.

13 Quibus prænotatis, ne dubium differatur, re-

stat, vt hæc sit solutio. Atque equidem fateor, rem dubitatisimam esse, consultoque viros doctos variè respondere. Ego autem rem integram verisimilibus cōiecturis inuestigandam censeo, consideratam confessoris, & delatrici fœminæ qualitate, vt in vtroque foro, & de re tam graui rectissime fiat iudiciū. Interimquè adhærens alienæ, & magis communi menti quæstionem opinor soluendam iuxtà argumenta pro parte affirmatiua, ad verbū ex præmissis confirmata, quæ obiter tetigimus in Bullæ explicatione. E quibus colliges, sacerdotes pœnitentes prouocantes eo modo in Bullam ire, colligarique eius pœnis. Primò, quia hæc fuisse Pontificis mentem apparet: re deinde abutitur contra naturam suam: prætereà ex fine actus recte rationi contrarij: tandè quia tentat fœminam in peccatum pelliciendi animo.

De confessarijs sollicitantibus,

14 Difficultati autem, quam opponit pœnalis lex, sic responsum dari potest: extentionem non hic, sed comprehensionem dari, præ terea fidei fauorem præualere: summa est ratio, quæ pro religione facit. Iuvat fieri extentionem pro animarum fauore in lege pœnali, glos. verb. *alios* & in cap. *sciant* cum titi de electione, in 6. ratio consonat cap. *solita* de maijoritate, & obedientiâ.

15 Atque pluribus confirmatur opinio. Quæ enim præterit, si huiusmodi laudes, & blanditias impune abire permetteretur, occasionem dari malis sacerdotibus abutendi Sacramentis in Dei calumniam, animarum perditionem, fidelium non mediocrem scandalum? Possit deinde vitari Bullæ pœnas, frustrari Pontificis intentum cum cautela, quæ alioqui facile reparari non posset contra sententiam glos. cap. 1. verb. *adimetur*,

de vsuris lib. 6.

16 Nec prætermittenda est ratio ad confirmationem faciens prædictæ sententiæ: nam qui capti libidine libidinem pœnitentibus suadere conantur, præsumendum est hostiles hoc verborum lenocinio, his irritamentis pœnitentes primò tentare, postea audere, ac velle turpem exercere actum. Itaque tentant, audent, volunt. Et si autem ex Aristot. lib. Ethico. in temperantiâ destruitur prudentia: Inquit enim, libidinem maximam esse in temperantiâ; pœnæ tamen metus, dubium de tertij cõsensu confessorem continet, frænatum facit, licet provenientia ex passione aliqua difficile celari, & contineri possint.

17 Ad contraria respondent supra dicta. Atque ad primum responsio est ex secundo fundamento, quo probamus illa supposita lenocinia verborum esse me-

re sollicitationes. Ad illud prater ea, poenalē legē propriū casum non excedere, est etiam responsio ex primā opinionis huius corroboratione. Ad vltimum tandem, quo supponitur, confessarium fœminam poenitentem ad spiritualia conducere pulchritudinis exemplo, sic responderi potest, eum, qui syncero animo sic fœmineas dotes commendat, longe dissimiliora verba proloqui, syncera, sana, nihil olentia libidinis, quæ nec erunt qualia proposuimus in quæstione, nec qualia exposuimus in argumentis.

18 Ad confirmationem responsio est, quia etsi de osculari, & amplecti in bonā, & in malam partem adduci possit. Ex quo tamen à communibus accidentibus, & ex communi vsu ad libidinis actum referatur, & impudicitia, de impudico osculo, & lege nullo modo permisso intelligi debet. Propterea

prædictam glos. in dict. cap. absit 11. quæstion. 3. interpretat, ac abijcit Menoch. de præsumptio. lib. 5. præsumptione 2. num. 59. & 60. Angel. de maleficijs, verbo, *Che hai adulterato la mia donna*, col. 4. num. 18. ac ante illos Abbas in cap. 1. de clericis non residentibus num. 7. Iuvat, quod aliquando lex solam confabulationem interpretetur in deteriore partem, vt adnotauit præcitata glos. allegans capit. ne aliqua 27. quæst. 1. Atque colligitur ex cap. perniciosam, in fin. 18. quæst. 2. & ex cap. clericus cum multis ibidem 81. distin.

19 Ad secundum, quod licet infame nomen, & cetera grauias sint, Sacramenti tamen abusum, & peccatorum onus, quo poenitentes laborant, grauiora esse. Vide denique oppositum pro parte contraria fidelium scandalum, oppositam hæreticorum gloriam, &c. sta-

De confessorijs sollicitantibus.

re potius hæc omnia à parte affirmatiuà.

20 Ad tertium negari dubium, quod si detur, detur solutio ex dictis in prima confirmatione.

21 Quartum soluit solutio, bonos meliores reddi, & cautiores, effrænes frænatiore, ac minus audaces.

20 Ibi: *Laudare*, a cum in præsentiarũ illustrissimus auctor agat de signis & nutibus ad sollicitationem præsumendam. Illud meminisse oportet, quod aduertimus supra quæst. 5. n. 21. sufficere signa remota ad sollicitationis præsumptionem.

21 Vnde ne ex his paruis scintillis ad magnũ perueniatur incendium; qui in firmus fuerit, ne præceps feminarum confessiones accipiat, ne forte dum fragiles fœminas audit, halitu pestilenti inficiatur, tentationeque victus sollicitet; non igitur eas inspiciat Henriquez libr. 3. de pœnit. cap. 17. §. 4.

præferat vultus serénitatem, & grauitatem paternã, omni familiaritate, & mutuo aspectu vitato Salas 1. 2. quæst. 47. tract. 13. disput. 6. sect. 17. numer. 104. tom. 2. audiat in locis publicis coram alijs Lucius in summa, cap. 24. num. 11. quod statuerat Gregor. XIII. referentibus Michaelē de Auinon de vnitatē ouilis, cap. 29. nu. 14. Cened. ad sext. collect. 11. num. 5.

22 Ideoque iure optimo statutum est à Barbastēsi Episcopo in Synodo Diocesana in Regno Aragoniæ anno 1586. Ne mulierum confessiones absque vrgenti necessitate audiri possint in Ecclesijs ante solis ortum, vel post illius occasum, prout refert Cened. num. 6. vbi proximè, idem antea constitutum extat in Concil. Prouinciali Mediolanensi, 1. part. fol. 11. colum. 1.

23 Ob eandemque causam in Iesus Societate decretum

cretum est, ne confessarius, qui in fœminæ domum ad excipiendam confessionem vocatur, à socio discedat, quod si necessitas, negligentia, aut casus effecerit, vt socius socium ægrotantis fœminæ peccata excipientem videre non possit, tunc non ipse confessarius, sed diuersus in eâdem redeat domû; sic & Mediolanensi Diui Borromei constitutione Actor. part. 4. sub titulo de visitatione, & cura infirmorû, in princip. fol. 535. decernitur.

24 Vt quando parochus ad ægrotas accedit fœminas, sibi comitem adiungere curet virum, vel Ecclesiasticum, vel laicum sanctæ Charitatis operibus deditum, & omnino nunquam erit in cubiculo solus, & cû necesse fuerit ob pœnitentiæ Sacramentum ministrandum, patienti ostio id præstabit: ita optima, & imitanda constitutio.

25 Imo & ante, post confessionem exceptam ne verba officiosa impendat, seu perdat potius, Lucius in summa cap. 24. num. 10.

26 His obseruatis in re seria, & tanti momenti prudens confessor labandi occasionem euitabit, ne forte fœdetur, dum aliorum pedes lauat, sed memor continentia, quam voto solemniter in susceptione sacri ordinis promisit, se linteo cilicino præmuniat, sic Ioan. XIII. in exemplum Christus Dominus linteo se præcinxit, vt Apostolorum pedes lauaret, prout aduertit Henriquez lib. 3. de pœnit. cap. 17. §. 4. litera I. Adde illustrissimum Cardinalem D. Balthasarem Moscoso de Sandoual Episcop. Giénensem en la instruction de Curas, cap. 17. §. 5. qui nos citat.

27 *Nutibus & signis*,^b tribus modis sollicitatio fieri potest verbis, nutibus, & tactibus, vt colligitur extraditis per illu

De confessorijs sollicitantibus,

strisissimum auctorem in præfenti, & quæst. 1. nu. 14. post Param. de origine Inquisit. libr. 3. cap. 10. nu. 116. & 118. In præfenti quæstione de nutibus & signis agit, quæ & tactum comprehendunt, & tam in nutibus, quàm in tactibus eadem militat doctrina.

28 Licet enim vtraque, vel ex materiæ paruitate, vel ex ioco non sint mortalia, veluti manum fœminæ, pedem, vel brachium premere, vellicare, digitos in torquere, tãgere mamillas, & similia, dummodo absit finis mortalis, vel pollutionis periculum, vt explicant Nauarr. cap. 14. nu. 31. Sanchez lib. 9. de matrimo. disput. 46. nu. 16. Salas 1. 2. quæst. 74. tract. 3. disput. 6. sect. 20. num. 146. & sect. 21. num. 149.

29 Sic & secluso periculo proprio, vel alieno, & praua intentione luxuriæ, non erit mortale dicere ver

ba amatoria, *requiebro*, ex ioco, scurrilitate, vel vanitate ad conciliandam gratiam, beneuolentiam, seu amorem non turpem ex Nauar. cap. 14. nu. 31. alias 42. Sanchez supra num. 36. & 37. Salas sect. 24. numer. 163. dicto loco.

30 Quia actus à fine potius & intentione, quam à facto ipso malitiam, & speciem formaliter accipiunt, cap. cum voluntate 54. de sentent. excommunicat. D. Thom. 1. 2. quæst. 1. art. 3. & post Arist. quæst. 18. art. 6.

31 Attamen in foro externo ad incurrendam pœnã, damnandamque personam præsumuntur peccata mortalia, vt bene aduertit Salas dict. sect. 20. num. 144. præcipue si adsit scãdalum, vt post alios Sanchez lib. 9. disput. 46. num. 35. Salas tractat. 13. disput. 6. sect. 24. numer. 163.

32 Quæ enim delinquitur, atrocitatẽ ex loco, tempore,

porè, causa, persona, & qualitate recipiunt, & ideo exèpli gratia, quæ in pagano aut nulla, aut leuis fuerit culpa, in milite grauis & damnanda erit, ex Petr. Ærod. lib. 2. decretorum, titu. de re militar. cap. 27.

33 Sic quæ aliàs venialia erunt, iocumque, vel leuitatem præferent, tempore tamen Sacramenti ad ministrandi exercita erunt mortalia, & damnanda.

34 Sic ex Dinarcho contra Demosthenem constat Themistium Aphidnæum, quod initijs Eleusinijs Rhodiam citharistriam violasset, Athenis capite mulctatum.

35 Illud Religionis, sacerarumque rerum commédationem, & reuerentiam admonet, & cum admiratione excitat, vt P. Cœlius, M. Cornelius. M. Cethegus, & C. Cladius, quia exta parum curiose deorum aris admouerant, Flaminio abi-

re iussi, & coacti sint, ex Valer. lib. 1. c. 1. §. 4. adeo Religionis obseruantissima fuit antiquitas etiam Ethnica.

36 Quid ergo si non parum curiose, sed iniuriose, & scurriliter sacrosancta Sacramenta, diuinaque phar-maca flamines non Ethnici, sed Catholici tractauerint. Si enim auertere homines à sacrificio peccatum magnū est 1. Reg. cap. 2. ibi: *Erat ergo peccatum puerorum grande nimis coram Domino, quia detrahebant homines à sacrificio Domini*, grauius scelus erit detrahere à confes-sionis Sacramento. Non enim sufficit Sacramenta ministrare sancta, sed necesse est, vt sancte ministrentur, ex Tridentin. Sess. 24. cap. 1. de reformatio. matrim. ibi: *Rem esse sanctam, & sancte tractandam*, Deuter. 16. *Iuste, quod iustum est, perseguere*. Deus enim magis aduerbia, quā verba remunerat, gloss. verbo qualitas, in cap. 1. de col-

De confessarijs sollicitantibus,

lus. detegend. Ægid. libr. 1. de regimine Princip. c. 5.

37 Recedat igitur stulti loquiū ex D. Paul. Ephes. 5. Præbent enim verba ad res ipsas ingressū ex D. Athan. dict. cap. 5. ad Ephes. Vnde confessarius, qui tali loco, & tempore lutum, scurrilitatem, impudicos gestus, aut tactus puro fonti admiscere tentauerit, dignas dabit pœnas breui comprehensas.

38 *Nutus vero, et) obscuriora signa plusquã verba sunt.* Licet enim in cupidinis foro primum locum, verba habeant Ouid. lib. 1. de arte amandi:

Nil opus est digitis, per quos arcana loquaris,

Nec tibi per nutus accipienda nota est.

Si tamen tempus, aut locus expressiora verba non admittant, ad signa & nutus recurrédum ex eodem Ouid. ibidem.

Illam respicias, illam mirerelicebit,

Multa supercilio, multa loquere notis.

Cuius meminit Paramus libr. 3. de origine Inquisit. q. 10. num. 118.

39 Imo silentis obtutus, & lachrymæ nonnunquam maiorem habent vim, quã verba Ouid. lib. 3. de ponto, eleg. 1. ad vxorem.

Tu lachrymis demenda mora est, submissaq; terra

Ad non mortales brachia tende pedes.

Tu pete nil aliud, nisi sæuo ut ab hoste recedam.

Hostem fortunam sit satis esse mihi,

Plura quidem subeunt, sed tu turbata timore

Hec quoque vix poteris voce tremente loqui.

Suspicio hæc damno tibi non fore: sentiet illa

Te maiestatem pertimuisse suam.

Nec tua si fletu scindentur verba, nocebit,

Interdum lachrymæ pondera vocis habent.

<p>40 Indequo merito Neapoli parochus, qui Iniquitatus fuit, quod mulieres tentauerat ad turpia in actu confessionis, fuit à curà per annum suspensus, contra quem plures deponebant se fuisse tactu, & signis tētatas, referente Aloisio Riccio part. 3. collect. 549. non maiori pœna punitus fuit, quia negauit in tortura, idem Riccius in praxi fori Ecclesiastici, deci-</p>	<p>sione 369. num. 1. 41 <i>Erittertia</i>, d Azeued. l. 5. tit. 15. lib. 5. nu. 5. recopil. 42 <i>Glof. verb. alios</i>, e recepta ex Azeued. l. 5. tit. 15. lib. 5. nu. 4. recopilat. De extēsiōe legis pœnalis multa Soar. de legibus lib. 6. c. 3. cum sequentibus, Salas eodem tract. quæst. 97. tractat. 14. disput. 21. sect. 4. & 5. Barbof. l. si constante in princ. à nu. 94. ff. solut. matr. tom. 1.</p>
--	---

S V M M A R I V M.

- P**ARS affirmatiua proponitur num. 1.
 Prouocans ad Venerem, & ad alia flagitia aequè punitur ex sententia Peñæ num. 2. & 9.
 Pars negatiua suadet ex bulla restrictione ad carnalia n. 3.
 Immundities magis contrariatur Sacramento pœnitentiæ, quam aliud peccatum num. 4. & à num. 10.
 Raptor puellæ non ex libidine non punitur raptoris pœnis num. 7.
 Status quæstionis num. 8.
 Resolutio pro negatiua num. 6.
 Solicitans ad diuersa peccata à carne non incidit num. 6.
 Solicitans ad mollitiem, vel
 Inhonestum ad qui-

De confessarijs sollicitantibus;

Fœmine magnam debent confessarijs reuerentiam, & contra confessarij fœminis num. 11.

Confessor pariturit spiritualiter filias ad munditiam cum illis seruandam num. 12.

Communicare mox potest pœnitens de heresi, non uero de peccato carnis num. 13.

Carnis peccatum est magna adherentia, & contagium contrahit num. 14.

Pater filijs furtum, homicidium, & similia suadens non tam directe paternitatem offendit, quantum si carnaliter sese cum illis immisceat. num. 15.

Confessor, qui in confessione malum suadet, grauiter est puniendus, & an reddatur suspectus de Fide num. 16. & 17.

Q U A E S T I O VIII.

Utrum intelligatur constitutio in confessarium mulieres sollicitantem à ueneris diuersa ad alia peccata.

I

A R S affirmatiua, probari potest, primò quia constitutionis uerba non tantùm astringunt ad ueneria, uel ad alia huiusmodi, sed exte-

duntur generaliter. Sic, dum factum refert, ait summus Pontifex; Ad actus inonestos, dum earum audiunt confessiones, alliciendo & prouocando, uel allicere aut prouocare intendendo: mox dum cõmissionem facit, sic addit: contra omnes,

& sim.

et singulos sacerdotes de præmissis quomodolibet diffamatos Atqui inhonesti actus non solum inerunt confessario ad fornicationem, sed ad facinora quælibet stimulant, homicidia, periuria, blasphemias, & similia alia. Quod in dicat sermonis proprietates: probant iura aliquot in l. 1. ff. de conditione causâ datâ in l. si possessor § 5. ibi; *Inhonestos questus*, ff. de petitione hæreditaris l. cum profitearis, ibi: *professionem inhonestâ*, C. de reuocandis donationibus, atque ex alijs; unde eruas verbum *Inhonestum*, ad facinora alia retorqueri posse.

2. Probatur deinde, quia si confessarios ad venerea sollicitantes in confessione iure suspectos habes de hæresi, & à fortiori habebis suspectiores, qui ad diuersa sollicitarint, & nocentiora, vt mulieres nempe manus sibi inferant mortiferas, veneno maritos tollant, parentes

vel filios occidant, perpetrent impia, detestabilia alia. Quæ facta, quam alia, fortiolem iniiciunt hæresis suspicionem. Atque talis opinionis actor est, & doctor eruditissimus Pegna ad Directorium Inquisitorum 2. par. comment. 81. vers. ille quoque, verba cuius exscripta reddo: *Ille quoque grauiter peccat, nec leuem contrahit mala credentia suspicionem, qui in Sacramento confessionis vel ad venerem, vel ad quæque flagitia, seu peccata prouocet confitentem, et* propterea, iure etiam optimo, iudicio Inquisitorum subiectus est.

3. Contra docuit Petrus Ledesma in additionibus ad 3. partem quæst. 56. artic. 2. §. & non est idem; prout citat, & sequitur Paramus de quæst. 10. numer. 121. & 122. Probant primò, quia in constitutione Pontificis solum ad carnalia sollicitatio iure subijcitur Inquisitoribus; atque in delictis non fit exten-
tio

De confessorijs solicitantibus,

80
tio cap. in pœnis de regulis iuris lib. 6. l. interpretatione ff. de pœnis . Multa refert idem Paramus vbi supra, satisque vulgare est.

4. Secundò sic ducuntur, reperiri in carnis peccato immundiciem quandã huic Sacramenti vinculo magis contrariantem . a Inuritur enim infamiae nota taliter peccanti, qui enormibus annumeratur per textum in capit. infamia 3. quæstio. 7. Quod crimen veluti Reipublici. perniciosius multò grauius, quam reliqua, reputari, ac puniri debet, cum mali exempli maximè sit cap. præcipuè 11. quæst. 3. l. 3. §. Sed ex senatu , ff. ad legem Corneliam de sicarijs . Menoch. de arbit. casu 380. n. 4. Tiraquelus de pœnis, causa 44. num. 53. Quod corroborare potest Deciani doctrina in tracta. criminali lib. 8. cap. 7. num. 36. qui ait, minimè pœnis puniendù , si quis puellam raperet, præter quã

libidinosa motus alia causa, l. 1. C. de raptu virginum.

5. Adductis his pro vtraque parte , illud in primis moneo ad explicationem, non nos in præsentì differere, an valeant attento iure procedere Inquisitores in confessarios in confessione prouocantes fœminas ad peccata *qualibet* , b verum an per iurisdictionem ex vi commissionis huius acceptam possent & inquirere de cõfessorijs alia peccata, præter venerea, fœminis in confessione persuadere conantibus.

6. Quo supposito illa mea est opinio, nihil ex vi commissionis commissa generali facultate, (de qua meum iudicium suprã palam feci quæst. 2.) pertinere ad Inquisitores cognitionem de sollicitatione factã ad alia criminum genera, quã ab actibus inhonestis, & veneris non sint, quia nimia est extensio, quã ne que expressè, neque tacitè,

facite, neque directè, neque indirectè in constitutionis verbis, & contextu videtur contineri. Sola enim quaedam rationis similitudo non sufficiens est, quando diuersitatis ratio multiplex facile considerari potest. Atque sanctæ Inquisitionis sanctum Decretum à sanctissimo Clemente VIII. pronunciatum huic rei satis lucè dedit. Refert Param. q. 10. fol. 881. ibi: *Solicitanter mulieres pœnitentes ad impudicitiam, & peccata carnis.* Atque ex hoc inferas diuersa à carne criminata prorsus excludi.

7 Illud tamen sine controuersia est, posse Inquisitiones in confessores procedere, qui ad nefandam venere, vel mollitiem fœminas sollicitarint. Sicut enim de inhonestis actibus Pontificis generalis est sermo; sic sub eadem cõmissione omnes comprehenduntur confessores in confessione stimulantés fœminas ad tur-

pes actus, & inhonestos cuiuscumque speciei, & qualitatis, quia sub genere omnes species comprehenduntur, & terminus indefinite positus in huiusmodi legibus æquiualeat vniuersali, seu distributo, vt constat; tum quia de vnâ, quam de alia maior non datur ratio, tum etiam, quia quâdo lex nõ distinguit, nec nos etiã distinguemus sine lege alia, vel cogente ratione. Ergo conclusio apertissimè est, constitutione hac alligari confessorem ad nefanda sollicitantem; est enim sub illo genere obscantissimus, & turpissimus actus. Propterea etsi nõ exprimerentur verba, ratio tamen, & legis intentio, quæ in vitium fortior est, fortasse sufficeret; vt ex dictis in quæst. 5. clarius apparet.

8 Argumentis autè pro affirmatiua parte facillè satisfiet, si dicamus; verbum, *inhonestos* ex frequentiori vsu ad carnalia coarctari,

De confessarijs sollicitantibus,

licet ad peccata alia extendi possit l. si cum dies 26. §. si arbitrer, versi. sed si, ibi, *inhonestum*, & ibi: *veluti lupanar*, ff. receptis arbitris, l. affectiones §. ibi: *inhonestè circa meretrices*, ff. de donationibus, l. pronunciatum 46. §. mater familias, ibi: *quæ inhonestè vixit*, ff. de verborum significatione, vbi notat Alciatus n. 10. Latius Rebuf. colum. prima, facit caput primum in fin. ibi: *quam inhonestè multos admittat*, de ijs, qui filios occiderunt.

9 Ad secundum sic respōdeo, commissiois intentio nem peccatis noluisse occurrere, quæ maiorem irreuerentiam exhiberent in penitentia Sacramentum.

Sed ea solum fuit Pontificis mens, vt irreuerentia, & peccata, quæ frequentius obuenire solebāt, penitus abolerentur, vt vides ex moti-uo in constitutione expresso, quo ductus summus Pontifex sic instituit. Auctorita-

ti etiam Francisci Pegnæ sic respondeo; e illum nempe loqui non de speciali commissione, sed de Inquisitorum generali illa potestate, quæ inquirunt de suspectis. Ob idque sic intelligendum esse iuxta supra dicta in questione. 2.

10 *Immunditiam quandam huic Sacramenti vinculo magis contrariantem*, a Baptif. Corrad. in casibus conscientia, casu 151. versic. dicitur, fol. 298. & casu 13. in addit. refert verba Ledesm. ad 3. p. quæ st. 56. art. 2. vbi additio subiungit.

11 Quod vt fœminæ debent magnam reuerentiam confessarijs iure diuino, ita ipsi tenentur specialiter cū illis munditiam seruare, & non est idem de alijs peccatis, sicut in peccato immunditiei. Nam in peccato isto est quædam immundities, quæ magis cōtrariatur huic vinculo; hæc Corrad.

12 Ego aduerto, quod in

In hoc Sacramento confessor peccatorem tanquam filium spiritualiter parturire debet, ad Galat. 4. *Filioli, quos iterum parturio.* Si ergo purus & spiritualis partus in spurcissimum, & carnalem conuertatur, offenditur directe huius lauacri, & generationis puritas, quæ indecentia non tam in reliquis committitur peccatis: nam peccatum impuritatis præceteris maximam affinitatem per se cum hæresi habet, ex D. Chrysofostomo in illud Apostoli habentem autem, *Impossibile est, inquit, impossibile profecto, si vitam impuram habeas, in Fide non vacillare,* quid ergo si hæc impuritas in purissimo Sacramento exerceatur? augebitur vacillatio. Ac per consequens præsumptio maior ex hoc, quam ex alijs resultabit peccatis.

13 Sic alias post poenitentiam de peccato etiam hæresis, licet mox commu-

nicare, non ita post poenitentiam de peccato carnis, si credimus D. Ioã. Climac. in Canon. Apostolorum, gradu 15.

14 Peccatum enim hoc est magnæ adhærentiæ ex D. Gregor. 31. moral. cap. 31. D. Thom. 1. 2. quæst. 75. art. 5. cætera enim peccata, licet in poenitentia Sacramento, aut circiter aperiuntur, sunt veluti transitoria, & extrinseca, hoc verò ita adhæret, & inescat, ut semel admissum contagiosam scabiem in magnum animarum periculum, & damnum relinquat. Meritò ergo in hoc solo, quia frequentius & periculosius, & mens & constitutionis ratio versatur.

15 Sic licet pater cum filijs homicidium, furtum, vel simile communicet scelus, non tantum paternitatis, & filiationis vinculum offendit directe, quantum si carnaliter sese cum illis immisceat; eodem modo cæte

De confessarijs sollicitantibus,

ra peccata non opponuntur directe reuerentię Sacramēto, & confessori debitę, nec spiritali generationi, nec speciali prohibitionē interduntur, vt aliās aduertit Sanchez lib.7. de mati. disput. 55. nu. 5. ad 4.

16 *Ad peccata qualibet,* b licet in confessionis Sacramento prouocans pœnitentē ad diuersa à carnis illecebris scelera, non incidat in nostri breuis pœnas, acriter tamen, & seuerius puniri debet, quam si diuerso loco, & tempore de illis perpatratis agat, ex Dionysio de Frāciscis confi. 43. num. 7. apud Ziletum, volum. 2. de quoviden. nu. sequent.

17 Ibi: *Hic respondeo,* c Hęc Pęgnę sententia dubia videtur, ex resolutis in hac quęstione, forsitan defendi posset, quando confessor so-

licitat pœnitentem ad eadē peccata quę confitetur, veluti si sortilegum se fateatur, confessor autem ab eo petat, vt se doceat & similia, tunc enim practicanda videtur Pęgnę opinio, & inter hanc sollicitationem, & nostram discrimen erit, quod in hac necesse est occasionem ex peccato confessio accipere, & procedit suspicio de Fide, dum medicus loco medicamenti venenū præbet. In illa verò ad turpia siue confessor ex confessione peccati occasionem aucupetur, siue nō, alias enim amplectenda est sententia, de qua in præced. n. Fundamentum namque Pęgnę falsum est, non enim non leuis suspicio de Fide, ex ea sollicitatione insurgit, vt resoluiamus quęstione 2. numero 45.

SUMMARIUM.

- A**FFIRMATIVA pars num. 1.
 Verba scripta frequentioris usus gratia non mutant in alijs iuris dispositionem num. 1.
 Fœmina sollicitans in confessione incidit ex Paramo numer. 2. contra num. 3.
 Differentia inter sacerdotem, & fœminam sollicitantes num. 4.
 Resolutio quest. num. 5.
 Confessor sollicitatus à fœmina non tenetur denunciare fœminam sollicitantem num. 5.
 Peccata in confessione commissa sub sigillo continentur num. 6.
 Confessor à fœmina sollicitatus, si consentiat an incidat in breue num. 8. quid si consentiat, ne à fœmina infametur nu. 9. quid si somno sopitam, aut paroxismo, arte, vel morbo comprimat num. 10. quid si morbo comitiali laborantem comprimat n. 11.

QVÆSTIO IX.

Virum in confessione sollicitatus à fœmina confessarius, teneatur de tali hac ad Inquisitores deferre.

I pro parte affirmante ingeri potest aliqua dubitandi ratio; quia superiùs dicebamus nomen aliquod in

lege positum ob usum frequentiore, non similia, quæ rariora sunt, excludere. Sentit glos. in Clem. 1. de rescriptis, verbo *presidentes*, quam ibi sequuntur Doctores ex Felin. cap. nonne n. 5.

De confessarijs sollicitantibus

versi. fallit 5. de p̄sumptio
nibus. Costa cap. si pater 1.
par. verbo, si absque liberis
nu. 28. Ex multis celebrem
tradit Velascustom. 1. confi.
8. num. 2.

2 Facit deinde, quia so
licitans fœmina confessa
rium æque Sacramentum
lædit, atque confessarius, cū
solicitat. Ergo & sollicita
trix, & sollicitator Inquisito
rum iurisdictioni eque subij
ciuntur. Hinc libet Paramo
opinionem tueri dict. q. 10.
in fin. versi. at ne omnino.

3 Nihilominus tamen
esto totus à contrarie opinã
tibus, qui talis fœminæ tale
peccatum non nostræ con
stitutionis esse asserunt. Pri
mò quia in confessores lex
tota directè fertur; quos nō
solum nominat frequentio
ris vsus ratione, vt supponit
dubitandi ratio, sed per se
tantum de illorum audacia,
& iniquitate directè tractat
ad illud vergens, vt corrigã
tur, se recipiant in meliorẽ

frugem; vt videbis ex toto
proæmij contextu atque ex
verbis infrà: *contra omnes, &
singulos sacerdotes, tam sæcula
res, quam quorumvis ordinum,
etiam exemptorum.* Atq; ibi sa
cerdotes, verbum pōderabis,
quod omnino absolutum
est. Atquĩ inter confessariũ,
& pœnitentem multum in
terest. Propterea sub confes
sario non comprehendes
pœnitentem, neque sub al
terius nomine alterum in
telligi fas est. Ergo constitu
tio solum agit de sacerdotũ
peccatis, ommissis alijs quo
rumlibet.

4 Secundò, confirmari
videtur hæc opinio multi
plici dissimilitudinis, & di
uersitatis ratione: tum quia
de fœminis illud rarum est,
& inauditum, quod in huma
nis legibus non ita conside
rari solet: tum quia Sacerdo
tum peccatum longe gra
uius, periculosius, nocentius
que est. Præterea maior è sa
cerdotibus pollutæ doctri
næ

na oritur suspicio, quos obligat vera, & seuera doctrina, diuinus status, qui fœminis non nunquam propinant mortifera verba, merum venenum suadentes, turpia ipsi licere, contemptis conscientiae stimulis, vt tandem libidini satisfiat. Quod de fœminis respectu sacerdotum nunquam praesumi potest.

5 Vnde manifeste inferatur cõclusio, sollicitatum sacerdotem non teneri de fœmina denunciare sollicitante, quia neque hoc praecipit constitutio, neque Inquisitorum praecipuum constitutio nis virtute latum ad hos extenditur. Est enim intelligendum iuxta constitutionis sensum. Praeterea neque conueniens erat hoc imponi confessarijs arctissimo secreti sigilli praecipuo constitutis: quia & si verum habeatur, sigillum hoc per se obligare, vt peccata tantum celentur à poenitente dicta, non autem ea (vt sic dicam)

concomitanter in confessione, & sub confessionis velamine commissa.

6 Verumtamen quia redigi in has tales angustias cõfessarios periculosum esset, securius est absolutè secretum: peccata enim in confessione commissa contineri possunt sub sigillo, veluti sub principali accessorium. At discernere difficile est, quando sigillum in his obliget, vel non obliget. Ergo non verissimile est tale praecipuum imponi sacerdotibus, neque teneri de fœminis sollicitantibus denunciare: Atque ira tenendum esse à me rogatus respondit D. Franciscus Suarius.

7 Adductum pro contraria parte primum fundamentum ex nostro primo resolutionem sumit: secundum autem ex secundo.

ANNOTATIO.

8 Quid si confessor à fœmina sollicitatus cõsentiatur, & ad copulam, inhonestos-

De confessarijs sollicitantibus,

ve alios deueniat actus, an habeat locum breue videtur quod sic, vt resoluit Iacob. à Graphis consi. 7. à numer. 8. de pœniten. & remis. vide tamen quæstion. 111. numer. 11.

9. Quid similiter si vocatus ad ægrotantis confessionem ab ipsa sollicitetur minas fundente, ni in copula consentiat, se exclamaturam vim ab illo sibi inferri, ad quã infamiam euitandã cõfessarius in actu venereo consentiat, in quo dubio licet confessarius Iosephini exempli oblitus peccet ex rex. in cap. sacris, de ijs, quæ vi. Non tamen erit locus nõstræ constitutioni extraditris per Graphis dict. consil. 7. numer. 1.

10. Quid tandem si confessarius fœminam non sollicitet, sed porrecto poculo amatorio in somnum incidat fœmina, quo sopitam illam agnouit Iacob. à Graphis consi. 17. à numer. 2. de

pœniten. & remis. breui cõprehendissent. Ego distinguem, aut enim confessor poculo, vel arte aliã procurauit, vt fœmina amore ipsius confessarij caperetur, ipsumque sollicitauerit, ni consentiat, obseruanda erit conclusio illustrissimi auctoris in præsentium. 5. Si consentiat. Recurrendum erit ad quæst. 11. aut somno graui laborantem cõfessoris artificio oppressit in ipso confessionis actu, aut proxime, vt supponimus, & in hoc euentu nescio, quo pacto sit locus constitutioni, fœmina namque somno sopita copulam non sentit, vnde delationi locus esse nequit, confessarius verò se ipsum prodere nõ tenetur, vt infra quæst. 21. n. 2. licet si crimen probetur per confessarij confessionem, breuis pœnas dabit. Quod amplio ad fœminam peccata expiantem, & repente paroxismo correptam confessa-

ij arte, & à cōfessario com
pressā, quia in his omnibus
datur sollicitatio ex parte cō
fessarij, si non verbis, at ipso
facto.

11 Vnde cōtrariū dicerē,
si morbo comitali laboran
tē cōprimat, vnde Graphis
resolutio indistincte in no
stra specie locum nō habet,

agit enim casū, quo cōfessa
rio sollicitāti, turpiave exer
cētī facultas cōfessiones ex
cipiēdi ipso iure adimitur,
quæ pœna etiā locū obtinet
in eo, qui poculū porrexit,
aliudve procuravit ad copu
lam quocunque tempore,
& loco cum filiabus spiritua
libus exercendam.

S V M M A R I V M.

BREVE in sollicitantes non obligat per se ad denunciandum, nisi ex Inquisitorum precepto n. 1.

Nullus tenetur ad denunciandum, nisi probare possit nu.

2. ¶ 8.

Denunciare non tenetur quis, si sit in dubio aliquem esse hereticum, n. 3. ¶ 9.

Denunciare an teneatur impedimentum matrimonij, qui illud probare nequit, n. 3. ¶ 9.

Hereticus occultus non tenetur se prodere Inquisitoribus, nume.
4. ¶ 11

Fœmina sollicitata etsi veniat in actum turpem, denunciare tenetur sollicitantem, n. 5. 6. ¶ 10.

Manifestare tenetur quis crimen in tertij, ¶ reip. damnum superiori precipienti, n. 7.

Clem. 2. de hereticis circa denunciationem, n. 8.

Denunciatio sollicitata contra sollicitantem an sit iudicialis, dici-

De confessorijs sollicitantibus,

turque Inquisitoribus tanquam patribus, n. 12.

Fœmina sollicitata denunciare tenetur, etsi sollicitationem probare non possit, imo et sic certo sciat se solam fuisse sollicitatam, nu. 13.

Denuncians hereticum, vel de heresi suspectum licet non probet, non tenetur talionis pœna, n. 14.

Denunciator ex consuetudine probare non tenetur, precipue si ex officio, aut in bonum publicum denunciaret, nisi sint delatores, numer. 15.

QVÆSTIO X.

Virum si fœmina sollicitata veniat in actum teneatur tamen de sollicitatore ad Inquisitores referre.

PRÆIT quæ-
stionem admoni-
tio, nullam in hoc
decreto fœminis, aut à con-
fessorijs sollicitatis personis
obligationem imponi de
confessoris delicto denun-
ciandi, sed Inquisitorib⁹ so-
lum facultatem concedi de
illis inquirendi, talis pecca-
ti turpitudine notatis. Vnde
ante factam ab Inquisitori-
bus Inquisitionem non tene-
tur denunciare sollicitata
persona. Ergo Inquisitorum
officij erit, quemque denun-
ciandi onere adstringere,
vti Castilla obtinet. Neque
dubium est, quin eadem hu-
ius Regni Inquisitoribus sit
facultas, ex Decreti, vel ex
generalis potestatis vi, qua
possunt inquirere de suspe-
ctis in Fide, iuxta dicta in 2.
& 3. quæst. At qui tam fœmi-
næ, & alij quicūque sciētes
de tali hoc crimine quocum-
que modo tenentur sub ex-
com-

communicatione adire In-
quisitores, reos indicaturi.
Quod vides ex excommu-
nicatione supra hanc rem
meritissimo lata Maij die
13. anno Domini 1610.

2 Atqui ratio hæc est
sciens dubium: ad denuncia-
tionem nullus tenetur, quã
probare non potest. Docet
Rosella, verb. confessionis
relatio numer. 13. in fin. An-
gel. verb. confessio 8. nu. 22.
Henriquez multis alijs cita-
tis lib. 13. cap. 18. num. 3. &
est glos. verb. proferatur in
extrauag. 1. de sentent. exco-
mun. inter cõmunes Clem.
2. de hæreticis versi. quod
si taliter, ibi: *vt ea probare
valeant*. Consonat rex. in c.
plerumque 2. quæst. 7. & in
cap. placuit 6. quæst. 2. Quod
etiam ad crimen hæresis ex-
tendunt post alios Palat. in
rep. cap. notab. 3. §. 26. nu. 9.
Villadiego de hæret. quæst.
10. num. 7. Repert. Inquisit.
verb. denunciato, versi. ge-
nerale post med. & in crimi-

ne læsæ Maiestatis, probat
Bald. quem alij sequuntur,
vt per Nauarr. in cap. inter
verba, conclusionem 6. n. 388.
per Menoch. de arbitrat. ca-
sû 355. Ergo cû fœmina soli-
citationem probare nõ pos-
sit, similiter nec de illa denũ-
ciare tenebitur.

3 Facit secundo Nauarri
doctrina consil. 3. de hæreti-
cis, incipit: *dubito*, qui asse-
rit, minime quem teneri ad
sanctum Officium denun-
ciare, si in dubio sit, aliquem
hæreticum esse, vel eum è
signis sic suspicans, quod ta-
men probare non possit. At
que sic confirmatur, quia si
matrimonij iudex sub excõ-
municatione iubeat inter
contrahentes obstaculum
patefieri, patefacere non te-
netur, qui testibus illud pro-
bare nequit, vt aliqui habêt,
quos refert, & supplemen-
tum sequitur Gabrielis dist.
28. quæst. 2. artic. 3. prout il-
los refert Sanchez lib. 3. de
matri. disput. 13. num. 1. Er-

De confessorijs solicitantibus,

go à simili in nostro hoc casu.

4 Facit tertio Diui Christiostomi illud: *Non tibi dico, vt te prodas.* Refertur in c. quis aliquando post principium de pœnitentia, dist. 1. ex quo tex. infert D. Thom. 2. 2. quæst. 69. articul. 1. vt ex illo, atque Soto colligit, & tuetur Rojas de fauore Fidei singul. 3. num. 35. & docuit Simanc. expresse ante illum de Cathol. cap. 42. n. 13. hæreticum occultum se ipsum prodere, & denunciare non teneri. Verum tamen si cōfessarium mulier deferat Inquisitoribus, forsan sacerdos reus deprehensus inter purganda peccata, ipsam fœminam peccati adiutricem significet, ergo numquam villo modo talis fœmina denunciationi obligatur.

5 Dico tamen posse Inquisitores fœminas ad denunciationem obligare, licet confessorum libidinem adimpleuerint libentes, at-

que sic in intelligendum præceptum, si absolute latum, est, & sine restrictione, quia æquum est, & exerceri potest immaculato exercentis honore: fœmina enim sic peccans cum confessorio, peccatum suum non aperire tenetur, tacere potest, neque interrogari debet. Quod si autem suum crimē simul patens fecerit imprudens, siue libens dicat ad interrogata respondens; propterea nec punienda, nec infamanda est vt constat exposito fundamento.

6 Vltterius, & secundo probatur, quia æqua lex semper obligat in cōsciētia, quando adimpleri potest sine adimplentis incōmodo. Sed fœmina celando crimē suum (vt supra diximus) potest solicitantem palam facere. Ergo ad id faciendum obligatur. Atque sic confirmatur, quia ante fœminę cōsensum actui turpi, iure poterant Inquisitores denuncia-

ciatio-

ciationem ad se vocare, pos-
sunt eodem iure post scemi-
nae consensum. Ergo à scemi-
nis turpem actum habenti-
bus cum confessarijs, confes-
sarios ad Inquisitores denū-
ciari posse clarum est.

7 Probatur tertio, quia
tenetur quis sub mortifera
culpà, imo sub excōmunica-
tione, quæ iā lata est, crimen
manifestare: quia manifesta-
re præcipiēti superiori cri-
men alicui tertio dānū infe-
rens quilibet obligatur, te-
ste Diuo Thom. 2. 2. quæst.
70. art. 1. ad 2. quem omnes
sequuntur ex Sanch. dict.
disp. 13. nu. 2. in principio.
Ergo a fortiori peccatum a-
perias bono publico, & toti
Reip. damnum importans,
vt docet ibidem idem Diui
Thom. Atque hanc opinio-
nem esse tenendam consul-
tus mihi respondit D. Fran-
ciscus Suarius.

8 Huic retentæ opinio-
ni non obstant in contrariū
suprà allata. Est enim respō-

sio ad argumentum primū,
illud in publica, & iudiciali
procedere denunciatione
tendens maximè in crimi-
nis vindictam, in qua denū-
cians partem se facit, proba-
tionem offerens: licetque
in illa subscriptio talionis
penè nō requiratur, in cate-
ris tamen accusationis locū
subintrat, de qua agitur in l.
ea quidem, C. de accusat.
iuncto cap. 2. eodem tit. per
quam, vt quis non tenetur
ad accusandum, si crimen ac-
cusanti improbable sit ex
Diuo Thom. 2. 2. quæst. 68.
art. 1. & ibi Caeta. Sor. de ra-
tione tegendi memb. 2. q. 5.
conclusi. 1. Sic nec ad denun-
ciandum. Longe aliter est in
denunciatione, quæ maxi-
me tendit in correctionem,
& spirituale bonum. b Hæc
enim Prælato, veluti Patri
indistinctè facienda est; quia
fieri potest, vt idem interro-
ganti peccatum peccator,
vel dicat, vel suffusus rubo-
re, legitime ab eodem mo-

De confessarijs sollicitantibus.

nitus emēdetur. Nec obstat dict. Clement. 2. de hæret. quæ non agit de denuncia- tione hæresis, verum de In- quisitoribus in officio delin- quentibus, in qua cessant ad ductæ rationes.

9 Nauarri autem doctri- na solubilis est, si tantū pro- cedere dicatur, quando quis crimen suspicans sub odora- tur: non autem quando cer- tō scit à visu, vel ab alio quo libet corporeo sensu, vel sal- tem ab aliquo percipit fide digno. Probat elegāter ipse met Nauar. dict. consi. 3. n. 7. Ad confirmationem respō- demus, esse verissimam con- trariam opinionem, vt per Couar. in 4. Decret. 2. per c. 6. §. 10. num. 21. Gutier. lib. 1. canonic. cap. 11. num. 27. Tradit ex multis Sanchez dict. disput. 13. nu. 2. ad fin.

10 Ad argumentum ter- tium, respondetur ex nostro primo fundamento, quo supponimus, posse mulierē denunciationem facere sine

sui nominis iactura, atque si casu de crimine dicat, nul- lam ex dicto sibi oriri posse obligationem, aut infamiā, neque ab Inquisitoribus ob id puniri posse. Adde in si- mili Nauar. consi. 5. de hæ- ret. n. 4. incipit est pœnitēs.

A N N O T A T I O.

11 *Non tibi dico, vt te pro- das,* a adde Gutierr. libr. 1. can. quæstio. cap. 11. nu. 40. vide quæ resoluti q. 21.

12 *Longe aliter est indenū- ciatione, quæ maxime tendit in correctionem, & spirituale bo- num,* b sentit illustrissimus, quod hæc denunciatio, qua foemina sollicitata defert cō- fessarium, nō est iudicialis, nec in criminis vindictam, sed in correctionem, & emē- dam, diciturque Inquisito- ribus tanquam patribus, vt prodesse, non nocere pos- sint, indeque soluit primum argumentum, quare in hoc crimine denunciare teneat- ur foemina, licet illud pro- bare non possit contra reso- lūta

luta ab eodem num. 2. Ego verò puto hanc denunciationem iudicalem esse, & deferri fidei censoribus, nõ tanquam patribus, qui prodesse, hoc est paternè corrigere, & secretè, sed tãquam iudicibus, qui nocere, hoc est, iudicialiter punire debent, vt cõstat ex breui, nõsterque auctor agnoscit q. 24. de quo est text. optimus in cap. hoc videtur 12. q. 5. ibi: *Si indicet talibus, qui magis possunt prodesse, quam obesse, siue ad corrigendum eum, siue ad Deum pro illo placandum, si ipse cõfessionis adhibeat disciplinam,* explicant D. Tho. 2. 2. quæst. 33. art. 8. ad vltim. Nauarr. in cap. inter verba, corol. 66. nu. 289. Hispane, Latine vero nume. 386. Gu-tierr. lib. 1. canon. quæstion. cap. 11. num. 21. cum sequentibus.

13 Cõstitutio enim, quod quanquã fœmina illud probare non possit, denunciare tamen tenetur, vt bene con-

cludit auctor num. 7. imo & si fœmina certo sciat se vnicam esse, quæ sollicitata fuerit, denunciare tenetur, non quia forsitan, & aliæ quoquæ sollicitatæ reperiri, & dari possint, vt putat Lucius in summa summarum, cap. 24. num. 10. sed esto illa sola sollicitata fuerit, quia in criminibus hæreseos, hèresimque manifeste sapientibus tenetur quis reuelare, etsi secreto sibi soli notus sit reus, vt cum Castro resoluit auctor infra quæst. 18. n. 13.

14 Quia sufficit si dicat denunciare, se zelo Fidei, vel timore pœnæ contra nõ reuelantes comminatæ ex directorio Inquisit. 3. part. rubric. de secundo modo procedendi in causa Fidei per denunciationem, n. 68. in princip. vbi Peña comment. 15. versu. his per actis. Farinac. de hæresibus, quæst. 185. nume. 71. & ideo non fit reus talionis, si non probet, Henriquez in summa post

De confessarijs sollicitantibus,

Nauarr. Simanc. & alios lib. 5. de pœnitentia, cap. 10. §. 11. in fin. Paramo libr. 3. de origine Inquisit. quæst. 8. n. 22. Farinac. dict. num. 71. nisi de calumnia appareat, ex Paramo numer. 23. Farinac. 71. num. 71. Forstian tamen horum sententia locum habet in eo, qui ex officio, vel non ad interesse, sed in bonum publicum denunciat, quia is probare non tenetur ex communi, de qua per Farinac. 1. tom. quæst. 16. num. 16. cū sequentibus, vbi limitat in delatoribus, hoc est, *spias*, per l. cum patronum, §. 1. ff. de iure patron. quia semper probare tenentur, aliàs pœnas dabunt.

15 Eo maxime, quia de consuetudine denunciator non tenetur probare, quod denunciat, vt post Bald. & alios testantur Mascard. cōclus. 505. nume. 2. Farinac. d.

S V M M A R I V M.

D Elinquens non effugit pœnas, si probet se illectum, nu. 1. 12. ¶ 26.

Sollicitari ab alio qui passus est, veniam non meretur, num. 2. ¶ 8.

Confessarius sollicitatus si consentiat, an heresis suspicionem incurrat, n. 3. 5. ¶ 9.

Negatiua pars suadetur, n. 4.

Sollicitatio scandalosa est materia iurisdictiois Inquisitorum, numer. 4.

Qui casu non consulto crimen committit leuius punitur, n. 4.

Substitutio heresis non reperitur in confessario sollicitato, si consentiat num. 5.

Abor sum procurans non incurrit pœnas bullæ, si imprudencia abor sui causam det, n. 6.

Fr. Suarij opinio, n. 7.

Confessor sollicitatus si consentiat, an incurrit brevis pœnas, nu. 7. 12. 15. ¶ 17.

Clem. 1. Verb. scienter de consanguinit. n. 7.

L. qui cum uno, § qui filium, ff. de re milit. n. 8.

Sacramenta à parato recipere dupliciter distinguitur, quando sit peccatum n. 10. ¶ 17.

Solicitatio si à fœmina, ¶ confessorio inuicem fiat an brevis locus sit, n. 11. ¶ à num. 18.

Sodomitans consentientem, ¶ allicientem punitur, n. 12.

Pœna sollicitanti ad copulam imposita, à fortiori comprehendit copulam consummantem, n. 13. 17. ¶ 20.

Confessarius audiens turpia si in polutionem incidat inuitus, non peccat, nec ab opere abstinere debet, nu. 11. meritum que regulariter habet num. 14. ¶ 25.

Confessarius tenetur fœminam repellere sollicitantem, n. 15. ¶ 19.

Solicitatio per oscula, amplexus, vel alias sunt præambula ad copulam, nu. 16.

Pudicitia per oscula, tactus, ¶ signa venereorum leditur, n. 16.

Castitas per copulam leditur, n. 16.

Peccatur per castitatis plus, quam pudicitia offensionem, n. 16.

Breue contra sollicitantem, à fortiori comprehendit consummantem, n. 16. declaras n. 24.

Confessarij, ¶ pœnitentis cooperatio æquè offendit Sacramenti puritatem, n. 18.

Bulla meminit sollicitationis ex parte viri ob frequentiam, nu. 19.

Solicitatio ad turpia regulariter à manibus incipit, n. 19.

Solicitatio sufficit, licet effectus non sequatur, n. 20.

De confessorijs solicitantibus,

Confessor si fateatur copulam in actu confessionis, fuisse tamen à
fœmina solicitatum, ea contrarium firmante, cui credendum?
num. 21. ¶ 25.

Confessio cum sua qualitate est accipienda, etiam in delictis, sal-
tem ne ordinaria pœna confessus puniatur, n. 22. declaras nu-
mer. 25.

Confessarius si dicit se solicitatum, an euadat breuis pœnas nu. 23.
¶ num. 25.

Confessor si solicitatus consentiat, non subiacet Inquisitoribus, nu-
mer. 24.

Bulla contra solicitantes armatur in sollicitationem à confessorio
prouocatam, n. 25.

Actus simpliciter prohibitus comprehendit etiam illum, qui alle-
ctus fuit ad ipsum perpetrandum, n. 26.

Q Æ S T I O XI.

Si mulier tacitè, vel expressè confessorium sollicitatit
libidinosum animum prius significans, arripiens
postea ipse confessorius turpem occasionem tur-
pem actum exercent: utrum talis casus spe-
ctet ad Inquisitores.

PROXIMAM su-
periore quaestio-
nem hæc altera in
sequitur agnata, quæ va-
riè à varijs non indoctis
controuersa est. Partem cu-
ius affirmatiuam sic tutan-
turaliquot, ijs innixi funda-
mentis. Quia pœnas fugere
à lege statutas nemo potest
vllò

ullo modo, si causetur, & ac probet, se illectum, & com-monefactū aggressū crimi-na, nempe, aliquem occidisse, furtum fecisse, & sui præcipium, & alia perpetrasse id genus peccata, suadente, & persuadente quouis altero. Ergo non excusabitur sacerdos per factam sibi à fœmina sollicitationem ab In-quisitorum censura, & sup-plicio.

2 Facit secundò, pro opi-nione, textus, qui lucem rei præbere videtur, in l. qui cum vno, §. qui filium, versi. qui enim, ff. de re militari; vbi Iurisconsultus Arria-nus, post statutas pœnas, quas incurrunt desertores militiæ, & desertorum soli-citatores, vterius progredi-tur de illis quærendo, qui non sollicitantes, sollicitari tamen passii sunt. Atque sic ille: *qui enim se sollicitari ab alio passus est, veniam non me-retur.* Ergo à simili, confessa-rio venia denegabitur, qui

sollicitatus à pœnitente fœ-mina miserè annuit. Quem textum meminit Rebuf. at-què ex illo colligit hanc con-clusionem in l. quibus 57. col. 7. versi. sollicitari, ff. de verborum significatione.

3 Tertio, faciunt consti-tutionis verba aliquot, ibi: *Grauiorum peccatorum mole-cas onerando, & in manibus diaboli tradendo in diuinæ Ma-iestatis offensam & animarum perniciem, ac Christi Fidelium non modicum damnum.* Atque infrà: *Sacramentis à Christo domino nostro institutis abutan-tur, aut illis iniuriam faciunt.* Quæ verba rectè confessa-rio applicari possunt, qui illectus à pœnitente fœmi-nà obscenum adimplet actum. Ergo si confessarius non obstat sollicitationi, imò æstuanti fœminæ mo-rem gerat, per sacrilegium hæresis suspicionem incur-ret. Quæ opinio Paramo pla-cet dict. q. 10. in fin. versi. at-ne omnino.

De confessarijs sollicitantibus,

4 Sententiam priori contrariam alij sic probant; primo, quia iurisdictionis Inquisitorum est scandalosa sollicitatio, seu illa, quæ fœminam prouocat confessarius, quæ causa est, vt fœmina peccet. Hic autem non datur scādalosa sollicitatio, sed merus in libidine consensus, & societas. Ergo talis confessor nequaquam dici potest pœnitentis sollicitator. Roboratur fundamentum, quia qui casu, non autem consultò crimen committit, debet puniri leuius. Tradit ex multis Tiraquel. de pœnis temperandis, causa 13. Maxime si preces interueniant, & blanditiæ, vt habes per eundem Tiraquel. causa 37. quæ fortiores sunt, & quasi furoris incitatrices si ab amore sint, vt idem latius docet causa quarta.

5 Secundò, nullam videtur dari omnino in tali sacerdote male doctrinæ suspicionem, cum commissus

error manifeste ab infirmitate, & oblatà in castitatem occasione exoriatum prorsus, ac sine Sacramenti errore. Ergo legis huius nec mēs, nec verba hoc tale delictum comprehendunt.

6 Faciunt tertio in simili Doctores, constitutionem exponentes in procurantes abortum, latam à sanctissimo domino Sixto V. quæ sic incipit: *effrenatam perditissimorum hominum*, qui docent non teneri quem pœnis à prædictà constitutione statutis, si ex imprudentià quadam, non ex iniqui animi obstinatione causam det abortui: quia vox illa, *procurauerit*, non id solum postulat, vt sequatur, sed vt procuretur abortus. Tradit Graphijs par. 1. decis. lib. 2. cap. 63. num. 9. Viuald. in explanatione dict. Bullæ à nu. 13. Ergo voces illæ *prouocare. et allicere* non verificantur, si fornicari aggrediatur confessarius sollicitante fœminà

na: Sed id requirunt, vt ab eodem eadem prouocetur, & alliciatur.

7 Quam quaestionem puto non capiendam vna manu, sed à priori diuersam posteriolem sententiam libens amplector. *b* Atque interrogatus respondit certiore esse, & veriore doctore Franciscus Suarius. Neque illa pro contraria parte retenta, & adducta fundamenta reluctari poterunt: Respondetur ad primum, longum dari discrimen inter vtrumque casum. Quando enim lex crimen committentibus poenam imponit, parum refert ad supplicij leuamē, si persuasus quis illud committat. Si autem imponat prouocantibus, & sollicitantibus, etiamsi homo reus fiat, fractus stimulante alio, infirmitati occubens, non id sufficiens erit ad inferendam poenam, vt in 1. & 3. fundamentis probatum fecimus. Iuuat Cle-

ment. pri. & ibi glos. verbo, *scienter*, de consanguinitate, & quæ circa illam tradit idem Suarius de censuris disput. 23. sect. 5. à n. 21.

8 Ad argumentum autem secundum ex tex. in l. qui cum vno, versicul. qui enim, responderetur, in casu procedere, de quo loquitur ipse textus; quando nempe filium suum pater subtrahit militiae belli tempore, qui pater exilio multatur, & bonorum partis proscriptione. At requisitus iuuenis in deteriore militiam datur, cum aliquantulum peccat, se sollicitari permittens. At qui tamen ordinaria poena non punitur, militiae desertoribus sancita. Agit de qua tex. in l. desertorem, ff. de remilitari. Quo in casu ad opinionem nostram, & in contrariam magis facit.

9 Tertiò deniq; satisfaciunt constitutionis verba, tum ex tertio supra posito fundamento, tum ex eiusdē

De confessarijs sollicitantibus,

Constitutionis verbis, aperte significatibus: non fornicarijs, sed sollicitatibus confessarijs pœnas imponi, ibi: *mulieres videlicet pœnitentes ad actus inhonestos, dum earum audiunt confessiones, alliciendo, & prouocando, seu allicere, & prouocare tentando.*

IO Verum quid, si adiuuicem fiat sollicitatio, à fœmina primò, à confessario deinde, ita vt mutuò pelliciant ad turpis actus complementum? Casus quidem distinctione indiget. Dupliciter parare quis se potest in peccatum; primò sic, vt actualiter venereum animum inducet siue expressè, siue tacitè; qui euentus est fœminis in prostibulo merentibus: etiã est & in presbytero, de statu cuius mortifero constat, quando actualiter venientibus omnibus Eucharistiam ministrat, &c. vel habitualiter solum, idest, quando concubinarius presbyter; vt venientibus ministret Sacra-

menta, deambulat per templum. Inter quos status, vel præparationes multum quidem interest. Illud enim sic est de primo: quicumque ad paratum accesserit, scandali peccatum non committit, vel non causa est peccata multiplicandi, quantumcumque alioqui peccet meretrici cooperando, aut non peccet recipiendo Sacramenta, quæ alter, nisi ego prior accederem, recepturus erat. Atqui de secundo sic habet, maximum peccari peccatum, cum ex eo, quod Sacramentum petam, causa sim, vt numericè multiplicentur peccata.

II Quibus præmissis, diligenter discutiendum est, vtrum fœmina, quæ prius & sollicitauit, & prouocauit, eãdem libidinosi animi significationem semper retinuerit, an interruperit, manseritque solum turpibus actibus peragendis habitualiter disposita. Quòd si extite-

rit primo illo modo disposita, etsi postea sollicitetur à confessario, talis fortasse sollicitatio non Inquisitorum iurisdictionis erit. Si tamen disposita sit secundo modo, Inquisitorum iudicium minimè fugiet confessarius. Vtrumque probatur, quia sola, & omnis prouocatio scandalosa pertinet ad Inquisitorum tribunal. Sed non in primo casu, d in secundo datur scandalum. Ergò, &c. Atque confirmatur; etenim *prouocare, & allicere*, (quæ verba nostræ sunt constitutionis) manifestam indicant efficientem causalitatem, ad peccatum impellentem.

ANNOTATIO.

12 *Si causetur*, a vt de sodomita probasti, quaest. 6. num. 26.

13 *Amplector*, b contrarium arguis quaest. 9. num. 8. Facit, quia si poena sollicitanti ad copulam, & turpia imponitur. Locum quoque

obtinebit, si absq; sollicitatione propria ad copulã deueniatur, indecetiæque ratio, Sacramenti iniuria, & abusus in hoc etiam casu versantur: meminit autem Pontifex sollicitationis, quia regulariter via est ad consummationem præambula: si autem sine his præambulis turpia exerceantur, excusabis confessarium? excusa quoque si non à scœmina, sed à natura prouocante, dum obscæna, & turpissima excipit, commouetur, & ad uenerem exercendã inflâmatur, quò quid absurdius, cum id ipsum constitutio damnet?

14 Imo maior in natura prouocante, quam in scœmina blandiente, & sollicitante vis reperitur quoad propositum. In primo enim casu cõfessarius spirituum cõmotionem, & pollutionem inuitus pati tenetur. Cum eam reijcere nequeat, nec ab incæpto opere abstinere debeat.

De confessorijs sollicitantibus,

debeat, ex traditis per D. Gregor. relatum in cap. 1. dist. 6. D. Thom. 2. 2. quæst. 154. art. 5. Nauarr. in manu. cap. 16. nume. 6. Sanchez de matrim. lib. 9. disput. 45. n. 4. Salas 1. 2. quæst. 74. disput. 6. sectio. 17. numer. 100. post infinitos quos congerit Pater Cūmel 1. 2. quæst. 74. art. 8. disput. 4.

15 Per contrarium vero dum in confessione, aut sub confessionis prætextu fœminam vāfram, impudicam, & ad venerea tentantem audit, reijcere, & propellere tenetur, insistentem verò deserat, & aufugiat, quod sit nolit suæ consulere salutem, iam non pati, sed potius agere, & cooperari dicetur, vera ergo videtur Parami opinio relata ab auctore numer. 3. qui tamen in ea summi Pontificis oraculum desiderat.

16 Accedit, quia licet sollicitatio per oscula, amplexus & signa sint præambula

ad copulam, ex glos. verbo, propter in l. 1. ff. de extraordinar. crimin. P. Gregor. syn tagmat. lib. 9. cap. 23. à n. 13. & pudicitia per oscula, amplexus, tactus, & signa venereorum lædatur, castitas vero per copulam, D. Thom. 2. 2. quæst. 151. art. 4. plus peccatur in castitatis, quam in pudicitia offensione, ex Barbosa. post alios in l. 2. par. 1. à num. 70. ff. solut. matrim. ac proinde statutum puniens sollicitantem à fortiori consummantem comprehendit, præcipue in hac materia, cum maior iniuria consummatione, quam sollicitatione inferatur Sacramento iuxta prædicta, vide tamen quæ resoluis infra à n. 18. & à nu. 24.

17 *Petam*, e quando sit peccatum, vel non petere sacramenta à parato, prosequere cum Suar. tom. 3. de Sacrament. quæst. 65. disput. 18. sect. 1. Hériguez in summa lib. 1. cap. 30.

18 Non in primo casu, d
 in utroque membro fidei
 cenforibus cognitio, & ani-
 maduersio in confessarium
 admittenda videtur ex ijs,
 quæ conguessi quæst. 9. num.
 8. & hac quæst. à nu. 12. con-
 fessarij enim, & pœnitentis
 (si hoc nomen meretur) co-
 operatio æque offendit Sa-
 cramenti puritatem, cōfes-
 sariumque suspectum red-
 dit, siue sollicitatio non præ-
 cedat, siue à fœmina inci-
 piat.

19 Constitutio autem so-
 llicitantis confessarij men-
 tionem facit. Tum quia re-
 gulare est prouocationem
 ad turpia ab homine incipi,
 ex Tiraquel. l. 9. connub. nu.
 110. ad quod alludit Ouid.
 1. de arte amandi.

*Conueniat maribus, ne quã
 nos ante rogemus,*

*Fœmina iam partes victa
 rogantis ager.*

20 Tum etiam, quia sus-
 ficit ex parte confessarij so-
 llicitatio ad turpia, licet esse

ctus non sequatur, vt breuis
 pœnis subijciatur. Quod si
 confessarius sine propria so-
 llicitatione ad copulam de-
 ueniat, Sacramenti purita-
 te proculdubio abutetur,
 quæ est constitutionis ratio,
 licet enim à fœmina prouo-
 cetur, tenetur ipse sui offi-
 cij, & status memor id non
 admittere. Ne in Fidei suspi-
 cionem labatur: alias enim
 si ab ægroto contagioso se
 infici patiatur, meritas da-
 bit pœnas, notauimus quæst.
 6. nume. 26. sodomia scelus
 non excusari perpetrâtem
 etiam apud Ethnicos, qui
 in volentem, consentiêtem,
 & prostitutum commiserit.

21 Quod si hac valet
 euasio, frustrabitur constitu-
 tio fatente confessario tur-
 pia, per sollicitationem ta-
 men à fœmina inceptam, in
 quo dubio potius viro, & sa-
 cerdoti, quam fœminæ cre-
 dendum videtur.

22 Confessioque cum
 sua qualitate erit accipien-

De confessarijs sollicitantibus,

da, ex doctrina glo. recepta, verb. si quidem, ad l. si quidem, C. de exceptionibus, resoluunt Marant. 6. par. tit. de confessione, nu. 27. Boer. decis. 339. numer. 3. Francisc. Marc. decis. 439. numer. 6. & decis. 520. nu. 4. part. 2. Surd. decis. 258. num. 5. quæ regula procedit etiam in delictis, & his, quæ sunt de genere prohibitorio. Quamuis enim in illis qualitas adiecta non liberet reum propter iuris præsumptionem illi resistentem, attamen ordinaria pœna puniri nõ debet, vt in sodomitante in lectu focium, & putante se ad foeminam accedere in facti contingentia defendit & obtinuit Anton. Gomez 3. tom. cap. 3. nu. 26. sequitur Ioseph. Ludou. decis. Lucensi 19. nume. 17. quem vide à nu. 7. & generaliter Capici. decis. 155. numer. 11. Ossasc. decis. 60. in fin. Thesaur. decis. 13. num. 7. Gabr. lib. 7. de maleficijs, conclus. 19. num.

7. Galganeto de conditio. & demonstrat. part. 2. cap. 1. q. 73. num. 13. post alios Emanuel Mendez in praxi Lusitania, lib. 5. cap. 1. num. 44.

23 In nostra ergo specie cum non negetur delictum, vt supponimus, sed qualificatum proponatur, si qualitas pœnam diminuit, & in proposito iurisdictionem à fidei censoribus abdicat, ex sententia auctoris, abdicabit proculdubio semper, si confessarius prædicta qualitatis cautela vtatur in edicti elusionem, & tunc punitio ad ordinarios transferetur, ex quibus opinio Parami probabilis videtur.

24 Quibus tamen non obstantibus placet illustrissimi opinio ex eo, quia breue in sollicitatem, quæ actio in sollicitato deficit, dirigitur. Vnde licet grauius peccetur in copula, quam in sollicitatione, non tamen pœnalis cõstitutio agens de sollicitatione, ad copulã extendetur,

detur, si consentiat sollicitus confessor, tunc enim valebit argumentum de sollicitatione ad copulam à fortiori, quādo utraq; à cōfessario primo, & principaliter procedit. Secus verò si à fœmina incipiat, quia in hoc casu non reperitur totalis malitia ex confessoris parte, quā breue damnat, & punit.

25 Nec obstat confessio qualificata, quia regula illa locum habebit in qualitate accessoria, non verò in ea, quæ per se stat, & est diuersa, quæ separari potest à confessione, vt exemplificant & resoluunt Boer. & Marc. citati num. 22. Bart. Angel. Bald. & Fulgos. contra Salicet. in l. si quidem, C. de except. Abb. in cap. bonæ 2. numer. 29. vbi Imol. nume. 11. de postulat. prælat. & passim alij. Hæc autem qualitas in nostra specie non est accessoria, sed principalis, & distincta, & de illa tantum & principaliter agitur,

vt rû scilicet confessarius sollicitauerit nec ne. Nec etiã oberit argumentũ sollicitationis, seu instigationis à natura, quia si hanc coadiuuet & amplectatur confessarius, dabit vtique pœnas, aliàs verò ipsa per se multo ties & regulariter sollicitatio meritũ affert, prout resoluunt citati num. 14.

26 Quod autem diximus de sodomita, quod nõ excusatur ob complicitis inductione. Procedit in actu, qui simpliciter prohibetur, vt eleganter explicat illustrissimus auctor num. 7. in nostra verò specie ad incurrendam breuis pœnam deficit actus prohibitus, scilicet sollicitatio.

27 Tandem effugere sollicitantem fœminam optimum esset, sed si ex fragilitate assentiat confessarius, non excuso à peccato, quod argumentũ suadet, sed à pœnis breuis, quæ prouocantem persequuntur.

S V M M A R I V M.

- E**PISCOPI, ¶ Archiepiscopi dignitas, ¶ excellentia, num. 1. ¶ 14.
- Sacerdotis nomine Episcopus comprehenditur, n. 2. ¶ 13.
- Inquisitores procedunt contra omnes personas, ¶ an contra Reges nu. 3. ¶ 15.
- Episcopi hæretici accusandi, nu. 4.
- Inquisitores non possunt procedere contra Episcopos hæreseos causa notatos, vel suspectos, num. 5. 6. ¶ 25.
- Inquisitores non procedunt contra Episcopos titulares, n. 7. ¶ 26.
- Inquisitores non possunt procedere contra nuncios, aut officiales Apostolicos, nu. 8. ¶ 28.
- Inquisitoribus licet dicta testium excipere cōtra Episcopos in causa Fidei ad Sedem Apostolicam remittenda, nu. 9.
- Inquisitores possunt detinere, ¶ carcerare Episcopos in causa Fidei, si fuga timeatur, quod procedit etiam in officialibus Sedis Apostolicæ, nu. 10. ¶ 30.
- Inquisitores possunt procedere contra Episcopos electos, non verò confirmatos, n. 11. ¶ 31.
- Cardinales Inquisitores cognoscunt contra Episcopos in causa hæresis, n. 12. contra nu. 32.
- Dispositio, licet loquatur de Sacerdotibus, non comprehendit Episcopos, nisi specialiter nominentur, n. 13.
- Inquisitores non possunt procedere cōtra Reges, ¶ supremos Principes, n. 15.
- Rex semper censetur exceptus, nu. 16.
- Summus Pōtifex solus potest cognoscere contra Regē hæreticū, n. 17.
- Impera-

Imperatores, Reges, supremique Principes edicto Inquisitorum
quoad reuelandum subiiciuntur, n. 18.

Inquisitores non procedunt contra reip. gubernatores, aliosuè mag-
nates inconsulto generali Inquisitore, n. 19.

Non proceditur contra generales, & magistros ordinum, eodem
modo, quo contra Episcopos, nu. 20.

Generalium ordinum magistrorum cause maiores non sunt refer-
uate Sedi Apostolicæ.

Episcoporum cause maiores reseruantur Sedi Apostolicæ, ex Tri-
dent. Sess. 24. cap. 5. n. 21.

Inquisitores non procedunt contra Magistros ordinum inconsul-
to generali Inquisitore, n. 22.

Inquisitores procedunt contra quoscunq; religiosos, & personas Ec-
clesiasticas etiam exemptas, consulto tamen supremo Senatu,
vel generali Inquisitore, n. 23. & 24.

Episcopus titularis non habet oues, nec Diocesim, & inde non or-
dinat familiarem post triennium, n. 27.

Episcopus ordinet familiarem post triennium.

Episcopus confirmatus gaudet privilegijs Episcopo concessis, &
na dispensat in specie Trident. Sess. 24. cap. 6. n. 31.

Summus Pontifex solus cognoscit in causa heresis contra Episco-
pos ex Trid. n. 33.

Cardinalibus Inquisitoribus generalibus in causa heresis compe-
tit iurisdictio in Episcopos, ceterosq; prelatos existentes in ter-
ris Lutheranorum, n. 34.

Q V Æ S T I O XII.

Utrum Episcopi Inquisitoribus subiecti sint, si sollicitarint in confessione.

I Oset de quæstione liber integer cōcinnari, ni occurrētia de pellerem: libemus saltem, impellente promisso ordine, pauca loquens, & ad positū attinentia. Atqui de excelsa Archiepiscoporū, & Episcoporū dignitate, & excellētia^a loquūtur diffusius Rodericus Zamorē. Episcopus in vitæ humanæ speculo lib. 2. cap. 10. Zechius de Republica Ecclesiastica titu. de statu Patriarcharum num. 4. & sequentibus, & de Prelatorum statu cap. 1. nu. 5. ad fin.

2 In hoc quæstionis vides

affirmatiuam partem, quod valent Inquisitores in sacerdotum procedere, vel exemptos, in qualibet constitutos dignitate, & præminentia. Ergo & in Episcopos, quos æquè comprehendas sub sacerdotum nomine, est textus expressus cap. sacerdos de officio iudicis ordin. Atque ibi, communiter adnotant periti canonum, Imola, Anania, Abbas in principio Cardin. oppositione 1. nu. 1. ad hoc textum adducens. c. solemnitates de consecratione dist. 1.

3 Secundò, valent Inquisitores & in Reges, Principes, Duces procedere in Pidem peccantes. ^b Ergo à fortiori, & in Episcopos. Confe-

Consequentia apertè constat. Firmatur antecedens in c. vt officium, §. denique de hereticis lib. 6. ac tradit Eymericus par. 3. Directorij quæst. 31. & ibi notauit Pen. comment. 80. Carre- rium citans de hæreticis n. 85. versi. item potest procede- re contra quascùmque personas. Simanc. de Catho. cap. 34. numer. 32. Albert. in cap. 1. quæst. 7. nu. 4. Atque Paramus post illos lib. 3. q. 5. num. 24.

4 Tertiò, etsi non faci- lè accusari debeant Episco- pi, à subditis maximè: iuxta notata in cap. cum P. de ac- cusationibus, & Deciani plu- ra responso 8. volu. 1. à nu. 2. Si de hæresi tamen suspecti sint, ab omnibus accusari possunt, vt statutum est se- cundo Synodo Rom. sub Pontifice Symmacho, Simã chasque refert de Catholi- cis cap. 24. num. 7. Cum ergo in re fidei nulli, præter In- quisitores, dentur iudices,

quos apud fieri possit denū- ciatio. Atque Episcopi soli- citantes suspecti reddantur iuxtà dicta quæst. 2. bene in- feras posse in illos procede- re Inquisitores.

5 Puto tamen certissi- mam contrariam opinionè, quæ expresse probatur in c. Inquisitores de hæreticis lib. 6. ibi: *de huiusmodi crimine, scilicet de hæresi, inquirere contra Episcopos nequeunt, aut eius prætextu procedere contra eos.* Ergo à fortiori non in- quirent, si ipsi non omnino hæretici, sed de hæresi solū suspecti sint. Notant docto- res ibi, Repertorium verb. Episcop. versi. ad secundum. Villadiego de hæreticis q. 7. num. 15. Carrerius nu. 74. Calderi. de hæreticis cap. 8. num. 9. Prosequitur Siman- dict. cap. 25. nu. 7. post alios Pen. 3. part. Directorij, com- ment. 76. Locatus in opere iudiciali, verb. Episcopus num. 9. Rojas de hæreticis singul. 55. num. 2.

De confessorijs sollicitantibus;

6 Rei cuius ratio nō est
Episcopalis status sola digni-
tas, vt habet glos. verb. ex-
gressè dict. c. Inquisitores;
sed quia etiam in hoc scan-
dalum est, & Diœcesis dam-
num, argu. tex. in cap. quia
periculosum de sententiâ
excommunicationis lib. 6.
Insuper causa grauitas, quę
omnia cautissimè agendum
monent, atque fore, vt gene-
rali qualibet commissiōe
in quoslibet hereticos non
comprehensi, imò excepti
censeatur Episcopi, eo quod
exprimi oportuit speciali
mentionē, arg. tex. in l. item
apud 15. §. ait prator, versi.
ea enim, ff. de iniurijs. Atq;
ita necesse est, deferatur res
prius ad Apostolicam Se-
dem, cuius est diffinire Epil-
coporum criminales causas
cap. accusatus cum sequenti-
bus 3. quæstio. 6. capit. saluo
cum sequentibus 2. quæst. 3.
declarando, vt per Abb. &
Felin. in cap. non potest de
re iudicata, Simanc. dict. c.

25. num. 10. *simanc. dict. c.*
7 Amplia primò idē
intelligi de Episcopis, qui
titulares nominantur. d. Li-
cet enim pastores agant sine
ouibus, sine diœcesi præsu-
les; e de quibus tex. est in
Clemen. in plerisque de ele-
ctio. Gomez de annali posses-
fore quæst. 47. versi. accedit.
Cum tamen à Papà creen-
tur, magnęque diœceses pas-
sim horum ope indigeant:
necessariò dicas de horum
talium criminibus consulē-
dum summum Pontificem.
Firmat post alios Simanc.
dict. cap. 26. num. 12.
8 Secundò amplia, non
posse similiter Inquisitores
in Nuncios procedere, aut
Sedis Apostolicę officia-
les, f exemptos specialiter
per nouam extrauagantem,
cum Mathæus de hæreticis
inter communes, tradit Al-
bert. capit. 1. supra eodem
quæst. 7. num. 4. Repertoriū
verb. Inquisitores in princi-
pio, Simanc. c. 34. num. 36.

Pen. dict. comment. 36. vers. iam quod de Episcopis. Qui autem Apostolicę Sedis sint officiales vide apud Cenedos 3. par. collect. 14. num. 1. & 2.

9 Limita primò, quòd licet Inquisitoribus nefas sit de Episcopis inquirere, fas tamen erit dicta testium excipere, seruare, Apostolicę Sedi denuncianda. Sic disponit text. dict. cap. Inquisitores, ibi: *sciuerint, vel inuenerint*, aliter enim, nisi per testium huiusmodi depositiones non sciunt, vel inueniunt probabiliter Inquisitores. Aduertunt Villadiego de hæreticà prauitate quæst. 7. num. 15. Simanch. de Catholice. cap. 25. num. 8. & in praxi hæreseos cap. 8. numer. 2. Atque post Repert. Pen. tradit dict. commen. 76. vers. monendi. Quòd ante habuisse videtur Monachus dict. cap. Inquisitores num. 3. g l uat eum, qui Iudex non est, posse in reum testimo-

nia excipere ad proprium Iudicem cum elogio mittenda l. 1. C. de exhibendis reis l. Diu. Adria. ff. de custod. reorum l. 3. in principio, ff. de remilitari. Aduertit Simanc. dict. numer. 8. Facit in specie tex. in extrauag. cum Matthæus, vers. volumus de hæreticis inter communes.

10 Limita secundò posse Inquisitores Episcopos tenere, & detinere, si horum talium fuga, vel absentia timeatur, dum ad Sedem Apostolicam, vel ad superiorem legitimum deferuntur delicta: sicut & eos detinere possunt, de quibus agit dict. extrauag. cum Mathæus, Villadiego dict. quæst. 7. nu. 15. Reper. verb. Episcopus ver. ad 2. sentit Simanc. cap. 34. numer. 82. Conducit regul. tex. in Authen. de defensoribus Ciuitatum §. audient in principio collat. 3. Verùm cum generaliter vetetur Inquisitoribus processio in

De confessorijs felicitantibus,

Episcopos, atque grauiores criminales causã, vel hæreticã, Apostolicã Sedi referuari iubeantur, vt statuit Trid. sess. 24. de reform. cap. 5. parcissimè hac facultate vreris, ne quod factum est in fidei amplificationem, fiat in ministrorum damnũ. Aduertit optimè Pen. d. cõment. 76. versi. cæterum.

11 Limita terciò, habere locum supra dicta in consecratis solũ Episcopis, sed non item in electis, quos capitula elegerunt, vel alij, præterquam summus Pontifex, quos tales, antequam approbati, & consecrati sint, i nullus dicet Episcopos iuxta doctrinam glos. 1. in cap. 1. de religiosis domibus, Felin. in cap. eam te de rescriptis à num. 1. Selua de beneficio part. 1. quest. 2. n. 31. Ac post Bertach. & alios notat Simanc. dict. tit. 26. num. 11.

12 Illud denique addam Romæ statutum à Pio Ponti

fice IIII. per extrauag. quæ incipit: *Romanus Pontifex* Anno Domini 1563. vt nempe colendissimi Cardinales, 1 in tota Christianã Republicã, generales Inquisitores in Episcopos animaduertere possent, & in alios quoslibet Prælatos, de quibus ibi: eosque moneant, citent, requirant, vt intra certum terminum personaliter compareant, idque sub grauius pœnis in dict. extrauag. contentis, vt cum processus perfectus fuerit, sanctissimo D.N. referatur, vt debita, & iusta sententia contra tales promulgetur, quã extrauag. refert Pen. inter Apostolicas litteras fol. 128.

13 Adducta argumenta in principio quæstionis diluuntur facillimè. Primò sic respondemus, requiri, vt inquirant de Episcopis Inquisitores, expressam in commissionis Apostolicæ litteris mentionem, & si ipsi cõprehendãtur sub nomine sacerdo-

cerdotes, iuxta dictum cap. Inquisitores, quod non datur in præsentiarum. Sit ad secundum responsio, consequentiæ negatio, quia ob Episcopalis dignitatis excellentiam de Episcopis non cognoscunt Inquisitores, licet cognoscere possint de secularibus potestatibus. Ad tertium hoc erit, posse Episcopos accusari de hæresi suspectos, sed Inquisitoribus negamus obnoxios iuxta supra dicta.

ANNO TATIO.

14 *De excellentia*, a De excellentia Hierarchiæ militantis Ecclesiæ, late Cassan. in Cathalogo gloriæ mundi 4. p. pertotam, P. Fr. Hieronimo de Saona integro libro de la Hierarchia cæstia, y terrena.

15 *Valent Inquisitores* & in Reges, Principes, Duces procedere in Fidem peccantes, b Primo constitue Inquisitores procedere non posse contra Imperatores, Reges, su-

premouse Principes, ex Deciano tom. 1. criminal. lib. 5. cap. 23. nu. 7. Cened. ad sextum collect. 14. n. 2. & quamvis Eymericus direct. 3. par. quæst. 31. vbi Peña commentar. 80. ab illustrissimo citati, id non tanquam certum, sed velut tutius recurrendum fore prius ad Ramanum Pontificem existentem, putato tamen de iure verius esse, tum ab rationes, quas adducit Peña.

16 Tum quia regalis persona semper excepta censetur in statutis, quæ ad inferiores diriguntur, iuxta tex. in cap. fin. §. nec aliquis de officio delegati, lib. 6. ornât ad varia Staphil. de literis gratiæ 3. part. signaturæ, nu. 62. Anton. de Burgos in cap. Ecclesia à nu. 89. de constit. Cassan. in Cathalogo gloriæ mundi, p. 5. considerat. 24. nume. 202. Gonçal. regul. 8. Chancellar. in proæm. §. 2. nu. 37. Cabed. libr. 4. diuers. cap. fin. nume. 7. & in specie

De confessorijs sollicitantibus,

Trident. Sess. 24. cap. 9. de reformat. matrimo. Henricus lib. 11. de matrim. c. 6. §. 5. glo. G.

17 Ac subinde ad summum sanctum Pontificem pertinet cognitio, & iurisdic-tio contra Regem hæreticum, cap. ad Apostolicę, ibi: *de hæresi*, de re iud. lib. 6. iunctis resolutis per Menchac. illustr. cap. 8. à num. 20. Bursat. consi. 124. num. 75. volu. 1. Bellarmin. lib. 5. de Rom. Pontifice cap. 7. & 8. Molin. de iusti. 1. tom. tract. 2. disp. 29. conclus. 3. Suar. lib. 3. contra sectas Anglię cap. 23. à num. 1. Azor 1. tom. institu. libr. 8. cap. 12. quæst. 17. & c. 27. quæst. 7. dum docent posse Romanum Pontificem uti excommunicatione, & depositione in Regem hæreticum.

18 Secundo constituo Imperatores, Reges, Principesque supremos in temporalibus superiorem non recognoscentes, edicto Inqui-

ditorum quoad effectum reuelandi subijci, ex Paramo lib. 3. de origine Inquisit. q. 5. §. quoniam à num. 24. fol. 635. & num. 40. fol. 638. sentit illustrissimus auctor q. 22. à numer. 14. sic intelligo Valdes in tract. de dignitate Regum Hispanię, cap. 19. num. 88. dum ait Reges Catholicos anno 1483. sanctę Inquisitionis tribunal impetrasse à Sede Apostolica, cui Reges ipsi subessent.

19 Tertio probò contra gubernatores, rectores reipub. aliosue magnates, & Vicereges procedi debere consulto prius generali Inquisitore, ex Eymerico, & Pena relatis nu. 15. de quo infra num. 24.

20 Quarto moneo cauedum à Pena in directorio 3. par. comment. 77. ab Eman. 2. tom. de regular. quæst. 81. art. 1. ad fin. asserentibus contra generales, & ordinum magistros procedi debere eodem modo, quo contra Episco-

Episcopos ex eo, quia causæ maiores contra prælatos sunt reseruatæ Sedi Apostolicæ, ex Trident. Sess. 24. de reformat. cap. 5. adducit etiam Eman. extrauagantē, cuius meminit illustrissimus auctor num. 12. sed nō sunt audiendi, quia exceptio cap. Inquisitores, de hæret. libr. 6. & extrauag. cum Matthæus de hæret. inter communes, quam refert auctor num. 7. cum excipiant Episcopos, nuncios, & officiales Sedis Apostolicæ, ad ceteros extendi non debet, ex regul. l. si quidem, §. fin. ff. de penu legat. resoluit in specie Albericus in cap. 1. quæst. 7. de hæret. in 6.

21 Nec illis fauet Trid. dict. cap. 5. quia cum speciatim de Episcoporum causis agat, in illis nō verō in alijs locum habet, ex resolutis per P. Greg. lib. 31. syntagm. cap. 30. num. 9. Sarmien lib. 1. select. cap. 14. num. 8. Nauar. consi. 2. num. 5. de iudic.

Iordan de maioribus Episcoporum causis, cap. 4. n. 6. Pij vero extrauagās ad rem non facit, vt videbis n. 32.

22 Quod autem contra prædictas personas consulto prius generali Inquisitore procedatur, nihil commune habet cum Episcoporum priuilegio, quidquid inuoluant Pena, & à quo tacito desumpsit Eman. vbi suprā.

23 Quinto statuo Inquisitores procedere posse contra quoscunque religiosos, & personas Ecclesiasticas etiam exemptas, cap. vt officium, §. denique, cap. accusatus, ad fin. de hæret. in 6. Simanc. de Catholicis, titul. 34. numer. 32. Eymer. 3. p. q. 28. & 29. vbi Peña comment. 78. Eman. 2. tom. de regul. quæst. 81. art. 1. Molin. de iustitia tom. 6. disput. 28. n. 18. etiamsi sint praueniendi à suis prælatis, Azor 1. part. moral. lib. 8. cap. 18. q. 12. Fauriac. de hæres. q. 186. n. 28.

De confessorijs sollicitantibus,

24 Ultimo noto, non solum contra magnates, vt diximus num. 19. sed etiam contra quoscunque religiosos, aliasue personas notabiles, vt ob nobilitatem, literas, dignitatem, vel ob vitæ exemplū, Inquisitores procedere non posse, nec carcerare inconsulto generali Inquisitore, illiusque supremo Senatu, vt habet sanctio Madritij anni 1561. resoluūt Simanc. de Catholicis titul. 34. nume. 32. Molin. tom. 6. de iustit. tractat. 5. dispu. 28. num. 18. post Peña, quem citat, Farina. de heres. q. 186. n. 28. Vnde reijcies fundamentum eiusdem Peñe, & Emanuelis refutatam supra num. 20. quod si verum esset, iam cuiusuis religiosi, & Episcopi priuilegium idem foret, contra exceptionem Trid. Sess. 24. cap. 5. de reformat. prout resoluiſti dict. n. 20.

25 Num. 2. c. adde Decian. tract. criminal. tom. 1. lib. 5. cap. 23. num. 2. Molin.

de iustit. tom. 6. tract. 5. disput. 28. nume. 19. Farinat. de hæresibus quæst. 186. à num. 113. Emanuel 2. tom. de regularibus quæst. 81. art. 1. ante fin.

26 *De Episcopis, qui titulares nominantur,* d. adde Molin. tom. 6. de iustit. tracta. 5. disput. 28. n. 19.

27 *Sine Diœcesi præfules,* e. vnde licet Episcopus familiarem suum non subditum ordinare possit, si per triennium secum fuerit commoratus iuxta Triden. sess. 23. cap. 9. de reformatione, iunctis resolutis per Flami. lib. 4. de resignat. quæst. 2. à num. 91. Garc. de beneficijs 2. part. cap. 5. à num. 80. Episcopus tamen titularis, quia Diœcesi caret, hoc beneficio, & priuilegio non gaudet ex Trident. sess. 14. cap. 2. de reform. ibi: *Etiã prætextu familiaritatis continue, commensalutis ve,* Salzed. in pract. c. 26. litera C. §. tertius casus, pag. mihi 117.

28 *Officiales*, f adde De
cian. 1. tom. crimin. libr. 5. c.
23. num. 10. Molin. de iustit.
tom. 6. tract. 5. disput. 28. nu.
20. Farinac. de hæresibus q.
186. num. 45.

29 *Num. 3.* 8 adde Mo
lin. tom. 6. de iustit. disput.
28. num. 19. Farin. de hæresi.
q. 186. n. 116.

30 *Collat. 3.* h adde Mo
lin. tom. 6. de iust. disput. 28.
num. 19. Farin. de hæresibus
q. 186. n. 119.

31 *Antequam approbati,*
(¶) *consecrati fuerint,* i suffi-
cit approbatio Romani Põ-
tificis, licet adhuc non sint
consecrati, quia iam Episco-
palem habent iurisdictionem,
cap. *transmissam* 15. de
electione, & ideò in illis lo-
cũ habet priuilegium, cap.
Inquisitores de hæret. libr. 6.
Triden. sessi. 24. cap. 5. de re
format. prout in specie re-
soluit Molin. de iust. tom. 6.
tract. 5. disput. 28. num. 19.
adde Cened. collect. 4. nu. 3.
ad 6. Suar. de censur. disput.

41. sect. 2. n. 7. Sãchez de ma-
trim. lib. 8. disp. 2. nume. 11.
Gutierr. de matrim. lib. 3. c.
49. à num. 16.

32 *Colendissimi Cardina-*
les, 1 *Quod colèdissimi Car-*
dinales Inquisitores gene-
rales in vniuersa rep. Chri-
stiana procedere possint cõ-
tra prælatos, Episcopos, &
alios superiores hæreticos,
vel de hæresi diffamatos, tra-
dit Peña in director. 3. part.
comment. 76. ex extrauag.
Pij, cuius in præsentì memi-
nit illustrissimus auctor, se-
quuntur Fr. Emanuel de re-
gularibus 2. tom. quæst. 81.
art. 1. ad fi. & auctor noster,
Farinac. de hæresibus quæst.
186. num. 123. sed labitur Pe-
ña, qui alios secum duxit,
nam dict. extrauagans, inci-
pit, Romanus Pontifex, (quã
Peña, Emanuel, Farinac. Pio
Quinto tribunt, cùm tamẽ
Pius Quintus anno 1566. ad
Pontificatus summi apicem
ascenderit, nõ potuit illam
edere, quæ anno 1563. pro-
mulga-

mulgata erat, ideoq; merito illustrissimus eam Pio III. acceptam refert, prout verè ab eo condita fuit) concedit limitatam iurisdictione cõtra prædictos prælatos in Prouincijs, & locis, in quibus Lutherana secta inuauit, commorantes, vt ex tenore ipsius patet, quam refert Peña inter Apostolicas literas, pag. 128. Perperam ergo extenditur particularis, & localis illa constitutio ad vniuersam rempub. Christianam contra ipsius tenorem.

Quod etiam probatur, quia si extrauagans illa rotius reip. Christianæ Episcopos hæreticos, vel de hæresi suspectos tangeret, in omnes Prouincias dirigenda erat, vel saltem inter constitutiones Pij Quarti, quæ circumferuntur, collocanda, (inter quas eam non reperies) non vero in archiuo tantum generalis Inquisitionis Romanæ recõdenda, ex quo

eam transcripsit Peña, vt ad marginem firmat.

33 Stat ergo hodie Tridentini decretum sels. 24. c. 5. de reformat. in quo decernitur, quod causæ hæresis contra Episcopos ab ipso tantum Romano Pontifice cognoscantur, & terminentur, non ergo ad colendissimos Cardinales, sine noua, & speciali manu ipsi^o sanctissimi Pontificis signata commissione, hæc cognitio pertinebit extra casum d. extrauagantis iuxta Trident. d. c. 5. prout resoluunt citati numer. 21.

34 Ex tenore etiam d. extrauagantis colliges cognitionem in ea specie competere contra quoscunque Prælatos, Episcopos, Archiepiscopos, Patriarchas, & alià quacumque etiam Cardinalatus potestate perfulgentes. Vnde ab speciali non competet iurisdictione indistinctè cõtra superiores Magistros ordinũ, vt putat

Ema-

Emanuel dict. art. 1. ad fin. Tum quia praedicta extrauagans nullum Praelatum excludit, ac proinde non solum contra superiores Magistros, sed etiam contra inferiores praelatos, & quoscunque alios in quacunque dignitate constitutos, locum habet. Tum etiam, quia restricta est ad loca Lutheranorum, ad quae ob ipsorum haereticorum potentiam notorium est tutum, vel saltem liberum non patere accessum, im merito ergo Eman. ex praedicta extrauagantis tenore ab aliorum Inquisitorum in partibus commorantium iurisdictione eximit ordinum Magistrorum, caeterosque praelatos, de quibus in d. extrauag. vn de obseruandum est, quod notauimus supra a n. 20. not. 4.

S V M M A R I V M.

- L** A I C V S sub sacerdotis fictione sollicitans an incidat in breue num. 1. ¶ 5.
 Sacerdotis nomine solus comprehendatur quis, ¶ unde derinetur num. 2.
 Laicus sub nomine sacerdotis nunquam venit, nec illi committi possunt autoritate Pontificia sacris ordinibus annexa n. 3.
 Paenitentiae sacramentum constat ex materia, ¶ forma n. 4.
 Absolutio a laico impartita non est sacramentalis num. 5.
 Conatus punitur in atrocioribus etiam non obtento effectu num. 6. ¶ 18.
 Conatus punitur extraordinaria poena regulariter, ordinaria vero si lege exprimaturnum. 7. ¶ 19.
 Laicus sub sacerdotis fictione confessionem excipiens ad sigillum tenetur num. 8.

De confessarijs sollicitantibus,

Sigillū seruare tenētur omnes, ad quos quo quomodo notitia peccatorum pœnitentis in confessione sacramentali exceptorum peruenit num. 9. Vide tamen à num. 20.

Laicus fingens se sacerdotē est suspectus de hæresi, Inquisitoribusque subijcitur num. 10.

Diaconus præbiterium exercens de fide suspectus abiurat de leui Conymbricæ num. 10.

Laicus audiens cōfessiones, sacra faciens curia seculari ex Pauli decreto traditur, quod tamen Romæ, non vero extra obligat n. 11. 12. 29. ¶ 30.

Laicus confessiones audit non sacramentaliter num. 13.

Laicus an subijciatur tantum Inquisitoribus, quando audit confessiones, ¶ in simul absoluit, an audire sufficiat, si non absoluat num. 14. ¶ 31.

Præbiter non approbatus, si audiat confessiones non est suspectus de hæresi, nec Inquisitoribus subijcitur num. 15.

Bulle Gregor. XIII. contra laicos, qui sacra faciunt, ¶ confessiones audiunt simulantes se sacerdotes num. 17.

Conatus in quibus casibus iure damnatur num. 18.

Conatus non obest, si iniuria deest, si per conantē stet, nec de consuetudine punitur, sicut consummatio num. 19.

Solus sacerdos ad sigillum tenetur, de interprete controuertitur num. 20.

Sigillo sacerdos solus astringitur, ceteri secreto naturali num. 20.

Sacerdos solus frangens sigillum, iuris pœnas incurrit num. 21.

Sigilli obligatio ad omnes transit, quando notitia peccati ortum habet à sacramentali confessione num. 21.

Index, aut prælatus tenetur abstinere à processu, ubi primum nouit crimen ex confessione proditum num. 22.

Prælatus à confessario admonitus, ut uigilet tali nocte, non potest

est comprehensum punire num. 23.

Prelatus non potest punire subditum, qui licentiam ab eo petit confitendi alijs confessario, quam deputato num. 24.

Prelatus debet esse facilis ad concedendam facultatem subditis, ut confiteantur alijs confessarijs, quam deputatis num. 25.

Prelatus tenetur ad sigillum, aut proprius, à quo licentia petitur confitendi casum reservatum num. 26.

Laicus interpres si sollicitet in confessione, an incidat in brevis pœnas num. 27.

Interpres laicus in cōfessione participat aliquid de actu clavis, et ad sigillum tenetur, sicut confessor num. 28.

Laicus, qui Missas, celebrare, et audire solebat, per Inquisitores de præhensus Pincie per plateas flagellatus ad triremes damnatur num. 30.

Dictio, & disjungit multoties pro materia subiecta num. 31.

Confessio, vel absolutio sacramentalis in absentia dari nequit num. 31.

Confessio licet non sequatur absolutio, quatenus fit à peccatore in culpa recognitionem sacramentalis est num. 32.

Filia spiritualis dicitur, quæ confitetur, licet non absolvetur n. 32.

Laicus audiens confessionem sub sacerdotis fictione, licet non absolvat, incurrit irregularitatem num. 33.

Sacrilegium committitur, quando sacramentum confici tentatur ab eo, qui potestate caret num. 34.

Religiosus sacramenta exercens sine parochi licentia incurrit excommunicationem, quam non incurrit fingens se religiosum ad illum effectum num. 35.

QVÆSTIO XIII.

Virum qui se simulat sacerdotem, & confessarium, mulieremque bona fide se expiantem sollicitat in ipso actu confessionis puniri debeat pro Bullæ formâ.

DV O nobis capita responsionem suggerunt pro negatiua parte, illud primû: latam Bullam in solum sacerdotes. Vide: *contra omnes, & singulos sacerdotes, &c.* Alterum deinde: faciendam omnino in cõfessione ipsam sollicitationem, de qua sermo est summi Pontificis. En verba: *Ut Sacramento pœnitentia in sacramentali confessione abutantur.*

2 Circa illud primum notari debet: solum illos intelligi sub hoc nomine, *sacerdos*, qui auctoritate diuinâ

consecrantur per ministerium ordinis. Sunt veri ministri Sacramenti pœnitentiæ soli sacerdotes, Triden. sess. 14. cap. 6. quibus solis ligandi, & soluendi data est potestas iuxta Ioan. illud 20. *quorum remiseritis peccata, &c.* Habetur in cap. verbum de pœnit. distin. 1. Probat tex. in cap. 1. §. vna, vers. & hoc vtique, de summa Trinitate; Triden. sess. 13. capit. 1. Atque hæc potestas, nisi per consecrationem, per alium nullum actum alicui conceditur. Dicitur autem sacerdos, quasi sacra dans, vel sacrificans cap. clericos 21. dist. quæ apertius constat ex nominis

minis diffinitione. *Est sacerdos vir veri Dei cultui, determinatis personis, concessâ diuina auctoritate firmiter deputatus*: Tol. in sum. lib. 1. cap. 1. in principio, qui ibi explicans voces, *auctoritate diuinâ*, sic ait, quia nemo propriâ sua voluntate, & placito se sacerdotem creat.

3 Ex quibus clarè inferas, nunquam comprehēdi laicos sub hoc nomine *sacerdos*, quod nullo casu laici sibi sument; neque propterea poterunt fungi confessarij officio: quin potius contrarium dicere falsum est, & à veritate Euangelicâ penitus alienum. Docet Trident. vbi suprâ sess. 14. capit. 6. Laici enim obsequi coguntur, qui bus nulla est imperandi auctoritas: inquit tex. cap. Ecclesia de constitutionibus. Licet igitur vestem clericalem sibi induant, confitentium peccata excipiant, cœtera ministrent ad hoc tale sacramentum spectantia,

frustrâ faciunt. Dicta firmat illis neque committi posse auctoritate Pontificiâ quæ Ecclesiasticis ordinibus connectuntur, iuxta communem in cap. quanto de consuetudine, vbi Abbas nu. 8. post alios Suarius tom. 1. de sacramentis disputa. 33. art. 4. sect. 2. vers. tertia sententia est: Quo fit, vt absurdum habeatur, constitutionis pœnas, quæ solum in sacerdotes iaculantur, ad laicos extendi posse.

4 Prenomandandum etiam circa illud alterum, ex duobus constare pœnitentiæ sacramentum, ex confessionis materiâ, & absolutionis formâ. Sic Cordub. q. theol. lib. 2. q. 2. opinione 3. vers. itē secundo. Pœnitentiæ sacramentum tunc fit, quando proprius sacerdos iurisdictione fungens, in foro conscientie rectè absolutionem imperit accusanti se, & speranti veniam. Sacramentalis vero confessio tum datur, cum

De confessarijs sollicitantibus;

adeſt peccantis accuſatio, & peccatorum ſecreta detectio, percipiente proprio ſacerdote, à quo ſacramentaliter abſoluatur. Quæ autem fit aliò intentu non ſacramentalis eſt: conſiſtente in abſolutione pœnitentiæ ſacramenti eſſentiâ.

5 Vnde liquet, factam à laico abſolutionem ſacramentalem non eſſe, neque vllum ſortiri effectum. Cû enim laicus ſacerdos nō ſit, nec vllâ fruatur poteſtate circa ſacramentum, vt ſuprà probauimus; Inferitur, non his pœnis puniendum, quas ſoli ſacerdotes incurrunr, ad turpès actus in conſeſſionis actu ſcœminas pro-uocantes. Primò, quia in ſacerdotum nomen non veniunt: quia deinde nulla ipſis eſt iuriſdictio in pœnitentes. Ob id etſi peccata audiant, abſoluant, nullum erit ſacramentum, quia data abſolutio inanis eſt omnino, nulla ſacramentalis con-

ſeſſio, quia nulla iuriſdictio nis poteſtas, quæ neceſſariò requiritur.

6 Ecce autem liquenti- bus his omnibus ſuperaddâ nonnulla, vt cætera faciliùs intelligantur. Primò igitur iuxta communem in delictis atrocioribus punitur conatus, etiam non obtento effectu ^a l. ſi quis non dicam C. de Episcopis, & Clericis l. quisquis C. ad legem Iuliam maiest. tradit post alios Menoch. de arbitrarijs caſu 360. à num. 1. & 27. Decia. tract. crim. lib. 5. cap. 83. nu. 4. & lib. 7. cap. 35. Qui Doctores ſancientes regulam aſſerunt, conatum ſolum, & ad delinquendum animum, etiam non effectu delicto, pœnam regulariter mereri. Quid autem dabis atrocius, quan ſanctiſſimi Sacramenti iniuriam, ſacerdotalis ordinis contemptum fidelibus factum dolum? quæ omnia ipſi efficere conantur, qui ſumpto clericali indumen-

dumento, peccata excipiunt, poenitentes sollicitant ad turpia. Igitur dicendum videbatur, hos tales fore obnoxios Bullae poenis: eo maxime, quia exteriores actus indicantes delinquendi animum puniri debent, etsi non adimplecto effectu.

7 Multa denique omit- tens, velim notetur pro res- ponsione, ad peccandum co- natum non facto delicto, puniri debere ordinaria pœ- na poenalis humanæ legis, si ipsa hoc exprimat, si non item, extra ordinaria b quidem punietur; quatenus conatus, & delicti attentatio per se malus actus est. Ita supra citati Doctores. Navar. cap. si quis non dicat de poenitentia dis. 1. num. 3. & 6. Verum hic nulli dantur conatus, quia exterius opus conatum non dices: quod opus indignum est Inquisi- torum censura: ad laicos in hoc casu non extendi debet eorum iurisdictio, cum iux-

ta prædicta non comprehen- di possint sub hoc nomine sacerdos.

8 Nec obstabit secundo laicos simulantes se sacerdo- tes & poenitentium peccata excipientes, ad sigillum, & peccatorum firmam reten- tionem obligari: licet enim illa confessio non sit sacra- mentalis, sigilli tamen, & se- creti retentio tenet sub mor- tali. Quia licet Sot. dist. 18. quaest. 4. arti. 5. conclus. 4. sa- cramentale non esse hoc si- gillu sentiat, dissentiunt ta- men multi, quia facta est cõ- fessio, instar & ad modum sacramenti. Navar. in sum. cap. 8. num. 7. & cap. 18. nu. 51. Tolet. lib. 3. cap. 16. num. 3. ad finem, ibique additio Valent. & alios refert: Sua- rius optimè de poenitentia disputa. 33. sect. 2. num. 3. & sect. 4. num. 7. Atque ratio est: quod qui sic audit, poeni- tentem, & poenitentiae sacra- mentum iniuria afficit. Præ- terea illa confessio etsi de sa-

De confessorijs sollicitantibus.

cto ad sacerdotem, (vt sic dicam) non terminetur, tamē vt fit à tali homine pœnitente, ex sacramenti prouenit intentione, & sacerdoti fit, & aperitur: factà maxime prædicta constitutione in pœnitentis, & sacramēti fauorem, quæ vt talis, ad omnem confessionem bonà fide factam, sub Sacramenti ratione, & intētionē ampliāda est, vt Suarius arguit supra citatis locis. Ergò à simili sicut hi tales in Sacramenti reuerentiam sigillum seruare tenentur, sic ob illa tenebuntur, ex quibus maior sacramento oritur iniuria, nobis maius scandalum.

9 Pro quâ obiectione, quæ caliginis non nihil habet: aduertendum est, omnes teneri ad sigillum, qui pœnitentis peccata norint ex confessione quocumque modo, quacumque viâ, siue mox detur, siue differatur absolutio. Quod constat ex Viuald. in candelab. 1. par.

de sigillo num. 107. e ubi multos citat. Sed vt pœna, de qua quæstio est, incurratur, sacerdotium in primis requiritur, vt in principio annotauimus, deinde sacramentalis confessio, vt ea indicant a nobis dicta, circa alterum illum, quem præposuimus, secundum punctum. Cum autem laicus nequaquã sacerdos sit, nec facta illa cōfessio sacramentalis putetur; atque vtrumque à Pontifice expresse postuletur; inferas hos tales non obnoxios Inquisitorum iudicio.

10 Atque illud occurrit, quod taliter peccantes nunquam fugient, quando aliàs Inquisitionem fugient, & pœnam ex eo meritam, quod fictè pœnitentes audiant, & prouocent ad obscœna: quia ob simulatum sacerdotium ex antiqui iuris commissione, veluti de hæresi suspecti, subduntur Inquisitoribus. Vidimus nuper

per Conimbricæ in publico illo, & solemnî Fidei actu Anno M. D. CX. quendam de leui abiurasse, qui ad diaconatum tantum promotus presbyteratum exercebat. Hoc notatur in cap. 2. de clerico non ordinato ministrante: traditque Salzed. in pract. crim. cap. 12. litterâ A. Et Greg. XIII. hoc crimen considerans tanquam hæresim sapiens, officio Inquisitionis puniendum commisit, vt ex tenore constitutionis colligitur quam refert Emmanuel. Rod. 2. tom. reg. quæst. 28 artic. 2.

11 Atque iam antea statutum erat à Paulo III. d. fœlicis recordationis Pontifice Maximo per specialem suam constitutionem, inito Inquisitorum concilio; laici omnes, qui confessiones audierunt, & sacra fecerunt, non sacris insigniti: atque abusi sunt sanctissimo Altaris sacramento, seculari iudicio tradi debent, vt refert

Locatus in opere iudic. Decret. 8. die 17. Febr. anno 1559. fol. 476. Maiolus de irregul. lib. 4. cap. 13. num. 1. & 5. Salzed. vbi proximè Paulus de irregularit. 6. partit. de clerico non ordinato ministrante nu. 3. qui quemdam Hispanum fratrem cuiusdam ordinis tradidit seculari brachio in Romanâ curia se vidisse attestatur, iussuque Papæ Alexandri VI. incineratum fuisse.

12 Dubium tamen moueri potest, vtum vbique obtineat hæc Pauli constitutio. Illud ego scio, non obtinere e in Lusitania: ac sic olim respondisse generali Inquisitori D. Georgeo de Almeida consultum Sabelum Cardinalem, cuius litteræ extant in libro, qui vulgo inscribitur *das Prouisoës*.

13 Verum tamen si laicus non veluti sacerdos confessiones exceperit, vrgente necessitate iuxta dispositionem tex. capit. 1. post initium de

pœnitentiã dist. 6. & cap. sanctum, versi. cum in nauis de consecratione dist. 4. & cap. 2. de furtis, verbis tantum deprecatiuis vtens, non formalis absolutionis, sed simplicis orationis vim habentibus: non hoc modo, neque hac pœna punietur, si quidem pro alio orare illi permittitur, etsi vti Clauibus vetetur. Tradit glos. verb. præterquam cap. Pastoralis de officio ordinarij, quam Nauar. memorabilem asserit cap. 1. in principio nu. 74. de pœnitentiã dist. 6. & in Man. cap. 26. num. 27. Tradit in specie Maiol. dict. nu. 5. atque ex Suarez colligitur de censur. disput. 42. sect. 4. à num. 14. Henriquez lib. 6. cap. 2. num. 7. & cap. 2. nu. 1. & lib. 14. cap. 6. num. 2.

14 Ultimo aduertendũ est circa Gregorij XIII. constitutionem, quam referam in fine quæstionis, sanctissimæ Inquisitioni solum hũc casum committi, & cum

qui presbyteratus sacro ordine non insignitus confessiones audit, ac simul absolutionem impartit, non autem qui solùm confessiones audit, non absoluendo. Quod satis exprimunt illa verba, *Et confessiones audire ac absolutionem impartiri*, quia illa cõiunctio, *ac*, id exprimere nullum est dubiũ. Si autem confessiones audit, absolutionem non impartiendo, nullum exercet Sacramentum. Quo factõ catholicæ veritati non obstat; re ille obstat, & factõ, qui sine presbyteratus ordine Sacramentorum administrationi operatur, vt vides ex constitutione, aduertit Emmanuel Rod. tom. 2. de regularibus dist. art. 2. ante fin. quæst. 27.

15 Secundo etiam aduertendum est ex eodem auctore, vbi supra, illum, qui fruitur presbyteratus ordine, non in crimen incidere prauitatis hæreticæ, Inquisitio

ni obnoxium, si absque actua
 li iurisdictione fidelium ex
 cipiatur confessiones, veniam
 donans, & absolutionem à
 peccatis mortalibus. Inqui-
 sitioni enim per constitutio-
 nem illam solum ille tradit-
 tur, qui confessiones audit,
 & absoluit, presbyteratus
 ordine omnino carēs: quod
 insuper probatur. Ut enim
 hoc crimen Inquisitorum
 tradatur cognitioni, ex hæ-
 resi occasio desumitur, quā
 maximè his temporibus mi-
 sere propugnant hæretici:
 seculares nempe eorum Sa-
 cramentorum, quæ Eucha-
 ristia sunt, & pœnitentia, mi-
 nistros esse posse. Quam hæ-
 resim re illi exercent, qui
 carentes presbyteratu se in-
 serunt præfati sacramenti
 administrationi.

16 Vtrum autem hos ta-
 les presbyteros comprehen-
 dat hæc nostra commissio,
 indicabit sequens dubium.
 Nunc veniamus ad Grego-
 rij Bullam.

17 GREGORIVS Pa-
 pa XIII. ad perpetuam rei me-
 moriam, officij nostri partes
 sedulò præstare tenemur,
 vt dubia, quæ varijs Docto-
 rum opinionibus hinc inde
 diuersa sentientibus, agitan-
 tur, ea ad iurisdictionem
 sanctissimi officij Inquisi-
 tionis hæreticæ prauitatis
 pertinent, nostræ declaratio-
 nis oraculo (prout ratio ipsa
 suadere videtur) diluciden-
 tur, vt nulla cuiquam dubi-
 tandi occasio in posterum
 relinquatur; ad aures no-
 stras siquidem nuper perue-
 nit, multos esse, qui dubitēt,
 an contra eos qui in sacro
 presbyteratus ordine non
 constituti, Missas celebrare,
 confessiones audire, ac ab-
 solutionem impartiri, ausi
 fuerint, per officium sanctis-
 simæ Inquisitionis hæreti-
 cæ prauitatis in Hispaniarū
 Regnis institutum, & illius
 Inquisitores procedendum,
 vel etiam animaduertendū
 sit, achi, qui talia patraue-
 rint,

De confessorijs sollicitantibus,

rint, vel per Inquisitores prædictos puniri debeant. Nam & si multorum sententiâ affirmetur, prædictum delictum ab Inquisitoribus plectendum esse, hisce præfertim temporibus, quibus hæretici temere audent proferre, vel seculares eorum Sacramentorum ministros esse posse. Non desunt tamé hi, qui contrariæ adhærent opinioni, vnde plerumque per eorundem Regnorum Inquisitores diuersa feruntur in huiusmodi causis suffragia. Nos itaque (vt omnis difficultas, dubitatioque tollatur) animaduertentes eos qui presbyteratus ordine non sunt insigniti, & se in administrandis dictis Sacramentis ingerunt, factò catholicam veritatem impugnare, quæ solos presbyteros ministros eorundem Sacramentorum constituendo, illos dumtaxat, quibus eadé munera cõgruere existimauit, committi voluit, eorum

qui in presbyteratus ordine non constituti Missas celebrant, ac confessiones audiunt, vt præfertur cognitionem, & punitionem etiã ad Inquisitionis officium, & Inquisitores ante dictos pertinere, ita huiusmodi delicti ratione, aduersus eos inquirere, procedere, ac culpabiles repertos punire, Officiũ, & Inquisitores prædicti, valeant Apostolicà auctoritate præsentium tenore perpetuò declaramus, & diffinimus, & ita ab omnibus, & singulis Ordinarijs, & delegatis iudicibus sublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliquà iudicandi, & impetrandi difficultate, iudicari, ac diffiniri deberè, irritum quoque, & inane, si secus super à quoquam, quauis auctoritate scienter, vel ignorantè contigerit attentari, decernimus. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non iuribus, municipa-
libus

libus legibus Regnorum prædictorum, pragmaticisque sanctionibus, ac statutis & consuetudinibus ciuitatum, & locorum quorumcumque dictorum Regnorum etiam iuramento, confirmatione Apostolicà, vel quauis firmitate alià roboratis, priuilegijs quoque indultis, & litteris Apostolicis forsàn per Nos, ac quoscumque alios Romanos Pontifices prædecessores nostros sub quibusuis verborum formis, & insolitis clausulis, irritantibusque & alijs Decretis, etiam motu proprio, & ex certà scientià, seu de Apostolicæ potestatis plenitudine, vel ad supplicationem Regum, Ducum, & aliorum Principum concessis, & cõfirmatis, quibus omnibus illorum tenores præsentibus pro expressis habentes illis in suo robore permansuris hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque

contrarijs quibuscunque. Datum Romæ apud sanctum Marcum sub annulo Piscatoris die 6. Augusti, Millesimo quingentesimo septuagesimo quarto anno à natiuitate Domini, Pontificatus nostri anno tertio.

A N N O T A T I O.

18 *Punitur conatus*, a Vltra ea quæ resoluiſti quæst. 5. nu. 22. & 23. illud moneo non obesse conatum cum iniuria nullum habuit effectum, quod intelligo si per reũ stetit l. 1. ff. quod quisque iuris, inuenio autem in atrocioribus conatum in expressis iure casibus puniri, ex Anton. Conscio ad l. Iuliam Maiestatis, Riccio in praxi fori Ecclesiastici decis. 369. numer. 1. Archid. & Nauar. num. 3. in cap. si quis tam fœminam de pœnitentia. dist. 1. casus iure expressi. 1. Aggressio cap. si quis necandi de pœna dist. 1. *si quis* 2. Attentatio l. si quis, C. de Episcopi, cap. si quis solas,

De confessarijs solicitantibus,

36. quæst. 2. cap. vlt. qui filij
sint legitimi.

3 Ausus cap. si quis pulsa-
tus de pœnit. d. 1.

4 Cogitatio l. præsentis, C.
de his, qui ad Ecclesias, cap.
quoniam multi, d. 47.

5 Conatus cap. quoniam
multi 14. q. 4.

6 Expectatio cap. si fœnera
ueris 14. q. 3.

7 Imperfectio l. 1. ff. de va-
rijs & extraordin. crim.

8 Intentio l. is, qui cum te-
lo, C. ad l. Cornel. de ficarijs
e. si quis cum telo de pœni.
d. 1. l. 1. ff. ad l. Pompeius de
parricidijs.

9 Persuasio l. si quis seruo,
ff. de furtis, & de seruo cor-
rupto.

10 Solicitatio monialis, c.
si quis rapuerit 27. q. 1.

11 Solicitatio ad turpia in
côfessione ex nostro breui.

12 Voluntas, l. quisquis, C.
ad l. Iuliam Maiestatis, cap.
nuptiarum 27. q. 1.

¶ 19 Extraordinaria, b de
ducitur ex l. 1. ibi: Perse-

Et flagitio capite punitur, im-
perfecto in insulam deportatur,

ff. de varijs, & extraordina-
rijs crim. l. nec interest, ff. ad
l. Iul. de vi priuata, obser-
uat Bald. consi. 443. volu. 3.
Boer. autem decif. 316. nu.

4. vniuersam cōtrouersiam
ex personarum conditione,
rerum qualitate, & tempo-
rum distinctione diffinien-
dam tradit, cui subscribit
Guilielmus Onciac. quæst.
academic. lib. 2. quæst. 76. n.

4. sed vltra omnes verissi-
ma est non puniri conatum
ex vniuersali consuetudine
etiam in atrocissimis, sicut
consummatū crimen, ex Fa-
rinac. in praxi, tom. 1. quæst.

17. num. 49. Eman. Barbof.
ad Ordinat. Lusitan. lib. 5. ti-
tul. 18. §. 2. nu. 1. quod intelli-
go, nisi conatum tantū lex pu-
niat, prout in nostra specie.

20 Omnes teneri ad sigillū
qui pœnitētis peccata norint ex
confessione quocunque modo,
quacunque via, ex Vinald. de
sigillo num. 10. c. Hæc Vinal

di traditio modificanda est, vt solus Sacerdos, qui solus est huius Sacramenti minister, ad sigillum teneatur D. Thom. addit. quæst. 11. art. 3. communis ex Henriquez libr. 6. de pœnit. cap. 20. §. 1. de interprete autem controuertunt citati per Henriquez dict. libr. 6. cap. 19. §. 2. litera F. ceteri vero non sigillo, sed naturali secreto astringuntur Henriquez d. cap. 20. §. 1. contra Nauar. & Viuald. citatos ab illustrissimo. Contra quos communis est in contrarium Henriquez d. §. 1. litera D. quam uis Suarez de pœnit. disput. 33. sect. 4. alios ad sigillum teneri uelit, solusque Sacramenti Minister frangens iuris pœnas incurrit Henriquez d. §. 1.

21 Saluari tamen potest Viualdi, & aliorum opinio, vt procedat, quando notitia peccati ortum habuit à sacramentali confessione, quam impius, aut impru-

dens confessor detexit, tunc enim ad omnes transit sigilli obligatio cum suo onere, Nauarr. cap. Sacerdos, nu. 43. de pœnit. dist. 6. Salzed. in pract. cap. 109. litera B. Suar. de pœnit. disput. 33. sect. 5. num. 8.

22 Vnde si iudex, aut prælatus etiam bona fide procedens aduertat notitiam habuisse ortum ex confessionis detectione, tenetur statim cessare ab ea Inquisitione & processu, & facta promissis habere, neque potest reum ea de re interrogare Henriquez libr. 6. de pœnitent. cap. 20. §. 2. Sot. in 4. dist. 18. quæst. 4. art. 5. ad fin. Reginald. in foro pœnit. 1. tom. lib. 3. cap. 2. sect. 2. à numero. 29.

23 Cum ex nostra, & alijs sacris familijs plures mihi, consultationis ergo, casus proponantur, in duobus circa præsentem materiã perniciose erratum respondi, quos hic ad præcauendum

De confessarijs sollicitantibus,

inferere libuit. Quidam religiosus nescio quid surripuit, & statim extra conuentum seposuit, prælatus subtraclas res depræhendit, cõuocatis fratribus, post debitam repræhensionem, præcipit confessarijs, ne delinquentem absoluant, nisi restitutis rebus. Reus ad se rediēs per viam & manum confessarij, cui delictum, & restituedi animum detegit, res in monasterium reducere, & Prælato restituere constituit, ad quem effectum schedulam confessario tradidit, vt qui res habebat, eidem eas redderet. Confessarius Prælato adit, exeundi foras veniam petit, exitusque rationem reddit ostēsa schedula conclusa, quam Prælatus capiens ex suscriptione literam & manum agnouit delinquentis: concessa exeundi licentia vocat reum, eumque grauiter repræhendit, suppliciumque coram alijs minatur, reus vt suppliciu,

& publicam iam infamiam euitaret, fugam arripuit, qui depræhensus carceris, flagellationis, & alias sustinuit pœnas. Respõdi reum in furto, & fuga minus peccasse, quam confessarium, & Prælatum. Nam hæc notitia ortum habuit à sacramentali confessione. Quandoquidem nec iudex, seu Prælatus punire potest depræhensum in casu, vel nocte, in qua confessor dixit committendum furtum, ideoque vigilandum admonuit, Henriquez lib. 6. de pœnit. c. 20. §. 2. p. C. 1031. 1. 1. b. 1031.

24 Alter casus quidam Prælatus prohibuit, ne religiosi presbyterij ordine nõ insigniti, confiterentur alijs confessarijs, nisi Magistro tantum nouitiorum: duo ex non sacerdotibus petiere per confessarium à Prælato, vt sibi liceret diuerso à Magistro nouitiorum confessori, quem Prælatus nominaret, peccata sua pro illa vice confi-

confiteri, excanduit Prælat-
 tus, & negare perrexit, do-
 nec precibus, & rationibus
 internuncij flexus alium cō-
 fessorem designat, sed prius
 tam Magistro nouitiorum,
 quàm alijs religiosi nequi-
 tiam, quàm sic vocabat, &
 quasi peccata, seu peccati
 genus, & speciem manife-
 stat, eosque ante confessio-
 nem flagellis cædi iubet.
 Ego respondi Prælatū mul-
 tipliciter, & grauisime pec-
 cauisse. Tum ob difficultatē
 concedendi licentiam con-
 tra D. Thom. in 4. dist. 17. q.
 3. art. 4. ad 6. Ang. confessio.
 3. nu. 31. Syu. confessor. 1. q.
 16. Naua. c. placuit de pœni.
 dif. 6. n. 131. Viçt. de confes-
 sione num. 132. in fin.

25 Qui docent Prælatū,
 vt sit facilis in concedendo
 hanc facultatem, aliàs pec-
 cat mortaliter: quia prope
 certam præbet occasionem
 subditis sacrilegium com-
 mittendi, non tenetur tam-
 en facultatem dare confi-

tendi cui libet si probabili-
 ter timet, quod non eliget
 æque bonum, Palud. distin.
 17. quaest. 4. vel saltem ido-
 neum, Sylu. supra, vnde iu-
 ste illi interdiceret poterit,
 ne apud talem confessorem
 fateatur, quem aperte cog-
 noscit non esse idoneum ad
 subditi confessionem exci-
 piendam.

26 Tum etiam, quia ar-
 ctissime ad sigillum, aut q̄
 proprius accedit ad sigillū,
 tenetur Prælatus, à quo li-
 centiam petijt cōfessor, aut
 re^o pro casu reseruato, quia
 hic est persona confessioni
 necessaria, & aliquo modo
 est confessor, aliàs confessio
 fieret odiosa, nec ob eam no-
 tiam, potest inquirere, &
 multo minus procedere, &
 animaduertere contra pœ-
 nitentem Henriquez post
 alios de pœniten. lib. 6. c. 20.
 §. 3.

27 Ex prædictis noua
 quaestio ad nostri breuis ap-
 paratum excitari poterit,

De confessarijs sollicitantibus.

utrū laicus confessionis
interpret, si in eodem actu
solicitet, quod facile fieri
ignorante linguam confes-
sario potest, breuis pœnis
subiaceat. Nō incurrere sua
det, quia is nec est sacerdos,
vt aliās argumentabatur il-
lustrissimus quæst. 13. num.
2. nec huius Sacramenti mi-
nister, D. Thom. in addit. q.
8. art. 1. Trident. sess. 23. c. 4.
in doctrina. Cōtrarium ta-
men mihi dicendum vide-
tur. Tum quia in hoc casu
eademmet datur ratio, quæ
in confessore, hoc est, abu-
sus Sacramēti, sacrilegium,
antidoti remedium in vene-
num, sumiturque Sacramē-
tum, vt medium ad peccan-
dum.

28 Tum etiam, quia in-
terpres licet laicus partici-
pat aliquid de actu clauis,
D. Thom. in addit. ad 3. par.
quæst. 11. art. 3. in corpore,
Suar. tom. 4. disput. 33. sect.
5. num. 4. Sub nomine igitur
sacerdotis cōprehenditur,

siue extensiuæ, siue per par-
ticipationem Seraphin. ad
D. Thom. dict. art. 3. Acce-
dit quia licet Innoc. III. so-
lum sacerdotem ad sigilli
vinculum declarauerit atri-
ctum in cap. omnis de pœni-
tent. & remis. includit tamē
interpretem Seraphin. d. lo-
co, ideoque communior est
teneri ad sigillum æque, ac
confessarium ex Nauarr. in
manu. cap. 8. num. 7. & in c.
sacerdos, num. 42. & 115. Hē-
riquez communem dicens
lib. 6. de pœnit. c. 19. §. 9. lite-
ra F. Quia sicut de actu cla-
uis participat, vt diximus
cum D. Thom., participat
etiam sigilli rationem ex
eodem D. Thom. in 4. d. 21.
q. 3. art. 4. ad 3.

29 *Paulo Quarto*, d Bre-
ue Pauli III. innouauit, &
obseruari iussit Clem. VIII.
anno 1601. de quo Guarāta
in sum. Bullarij, verb. ordo,
fol. 394. duplex autem hu-
ius Pontificis decretum ex-
tat, prius die 20. Maij anno

1557. contra celebrantem, qui presbyteratus ordine caret, vt absque alia disputatione, tradatur curiæ sæculari puniendus, posterius, cuius meminit noster auctor, vtrumque refert. locat. in praxi Inquisitor, pag. 491. & 492. inter decreta sanctissimi Officij Romæ facta, de quo Farinac. de hæresib. q. 193. num. 39.

30 In Lusitania, e ratio est, quia decretum prædictum Romæ factum, & ad Romanos Inquisitores directum alios non astringit. Vnde laicum, qui & Missas celebrare, & confessiones audire solebat, post per plateas fustigationem, ad triremes condemnatum per Inquisitores vidimus Pinciarum anno 1615. Verum est, quod Bulla Clem. VIII. de qua numer. 29. Generaliter loquitur, Inquisitoribus ordinariisque locorum degradationem committens, & ita eam generaliter intelligit

P. Aldrete de relig. discip. tuenda lib. 2. c. 21. n. fin. sed nec hæc recepta videtur in Hispania, ex illustrissimo num. 12.

31 Solum hunc casum committi, f Resolutio Emanuelis 2. tom. de regul. quest. 27. art. 2. versi. hæc constitutio, quam illustrissimus auctor refert, mihi non probatur. Tum quia particula, &, sæpe in iure pro disunctiua accipitur cap. verum, ibi: Pro vita, & rebus seruandis, de iure iurando, cap. 2. ibi: Te tuaque liberando, de homicid. aduertit Suar. de censuris disp. 46. sect. 2. numer. 8. Sic exponitur altera Clementis VIII. cõstitutio ne in absentia confessio, & absolutio fiat, non enim vtriusque simul concursus requiritur, sed alterum sufficit, vt illustrissimi ex speciali Pontificis mandato declararunt, postquã declarationem doctissimus Suarius disiunctim legit, cum antea cõiunctim

sup

De confessorijs sollicitantibus;

prædictam explicauerat cōstitutionem de pœnit, disp. 21. sect. 4. Tum etiam, quia in Gregoriana constitutione relata per auctorem nu. 17. eadem particula constituitur inter illa verba, *Missas celebrant, ac confessiones audiunt.* Nemo autem liberabit à constitutionis pœnis Missas celebrantē, qui presbyteratus ordine careat, ideò Paulus Quartus vtramque diuerso complexus est decreto, vt notauimus nu. 29. & praxis obseruat, prout testatur illustrissimus auctor suprà num. 10. Farinac. de hæres. quæst. 193. nu. 39. Sicut ergo ad incurrendam pœnam ab Inquisitoribus imponendam non requiritur in simul, & Missas celebrare, & confessiones audire, eodem modo verba illa: *Missas celebrare, confessiones audire, ac absolutionem imperitari audent,* in decisione, *Ad Missas celebrare, ac confessiones audire,* restringuntur,

ibi. *Voluit eorum, qui in presbyteratus ordine non constituti Missas celebrant, ac confessiones audiunt, vt præfertur, &c.* nota verbum, *audiunt,* per se stare.

Confunditurque Emanuëlis opinio eodem fundamento, cui ipse innititur. Ait enim, quod si fictus presbyter cōfessionem audiat, & absolutionem non imperiatur, nullum cōfert Sacramentum, quasi si impertiatur, conferat Sacramētum, quò quid absurdius? Quod per in curiā, vt multa aliàs, fuit expensum, sic in eodem artic. 2. dum inuehitur in eum, qui sacerdotis gradu carens celebrat, addit, *Ex his colligitur quam detestabile, & horrendum crimen sit sanctissimum Eucharistia Sacramentum manibus polluis, & profanis tangere, & sacrilega mente recipere celebrando, & Gregor. XIII. hoc crimen cōsiderans officio Inquisitionis sanctissima puniendum cōmisit,* quæ

quæ consideratio aliena est à ficto sacerdote, cum nõ sacrificet.

32 Accedit, quia confessio, quam non sequitur absolutio, dicitur sacramentalis, quatenus fit à peccatore in culpa recognitionem, diciturque spiritualis filia, quæ peccata confitetur, cap. ad limina §. fin. cum sequenti-
30. quæst. 1. notasti supra q. 5. nume. 14. & in specie Graphis consi. 1. num. 21. de cognat. spirituali, & infra quæst. 14. nume. 7. & 10. Vnde si in proposito fictus presbyter Inquisitoribus subijcitur, si absoluat, idem dicendum erit si confessionem audiat absolutione non impertita.

33 Sic etiam is non minus incurrit irregularitatẽ si audiat confessionem, & absolutionem non conferrat, quam qui eam confert

Suar. de censur. disput. 42. sect. 4. num. 19.

34 Cum enim agamus de ministerijs, in quibus Sacramentum non conficitur, attendimus ad sacrilegium, quod committitur in usurpatione talis ministerij, irrisione, & ludibrio Sacramenti, cui iniuria infertur, ab Inquisitoribus vindicanda per meritas pœnas. Nihilque efficit absolutionis, quæ nihil operatur, defectus; & factum, non vero effectus damnatur.

35 Licet aliàs fingens se religiosum, & absoluens, seu alia Sacramenta sine parochi licentia ministrans non incurrit excommunicationem, quam si religiosus esset, incurreret per Clemen. 1. de privilegijs. Suar. de censuris, dispu.

22. sect. 4. n. 2.

SUMMARIUM.

SACERDOS absoluendi potestate carens an si sollicitet in confessione, incidat in brevis pœnas num. 1. ¶) num. sequentibus.

Bulla in solicitantes agit de sollicitatione in sacramento n. 2.

Bulla contra solicitantes exprimit curam animarum habentes, siue eam pro alijs exercentes, aut confessionibus audiendis deputatos num. 3.

Confessio bona fide pœnitentis, ¶) confessoris facta censetur sacramentalis, obligatque ad brevis pœnas solicitantes num. 4.

Confessio pœnitentis bona fide, sacerdotis ficti malo animo habita an obliget solicitantes num. 5. ¶) 13.

Confessio ex scientia confessoris, ¶) pœnitentis inualida propter potestatis defectum, an solicitantes comprehendat sub bulla pœnis num. 5.

Confessio facta in ordine ad obtinendam licentiam censetur sacramentalis, obligat ad sigillum, atque solicitantes, quid vero de ficta inter eos num. 5.

Sacerdos iurisdictionem habens, non tamen ex causa absolvens, si sollicitet incidit in brevis pœnas num. 7.

Confessio facta spe veniæ, negata absolutione est sacramentalis num. 7. ¶) 14.

Sacerdos sollicitans in actu confessioni antecedenti, licet confessio non sequatur, vel ex pœnitentis repugnantia, vel ex ipsius confessoris voluntate incidit in breue num. 8.

Confessio facta sub signo crucis, non tamen animo accusandi non est sacramentalis, nec obligat solicitantes num. 9.

Confessio facta animo se accusandi, licet non consequendi absolutionem, ut meretricis obligat, & est sacramentalis num. 10.

Fœmina si in loco confessionarij, non tamen animo confitendi, sollicitetur, non tenetur denunciare num. 11.

Sacerdos potestate carens si confessionem audiat, tenetur ad sigillum, & validaque erit confessio, si obtenta iurisdictione absoluat num. 13.

Religiosus potestate sacramenta confitendi carens, ea conferens, est excommunicatus num. 13.

Solicitationis casus varij in sacramenti præambulis referuntur, num. 15.

Solicitans antecrucis signum reiecta in aliud tempus confessione incidit num. 16.

Solicitans, cum non esset paratus, licet statim excipiat confessionem non incidit num. 17.

Confessor tenetur ad sigillum audiens meretricis confessionem num. 18.

Sigillum obseruare tenetur confessor, quoties ex parte penitentis datur animus accusandi ad effectum absolutionis consequenda, vel animus obsequendi præcepto Ecclesie num. 19.

Confessio non integra obligat confessarium, ac integra contra Solutum num. 19.

Confessor, negata absolutione, schedulam confessionis dare poterit, & aliquando expediet num. 20.

Q V Æ S T I O XIII.

Utrum absoluendi potestate carens presbyter, & in confessionis actu fœminam pœnitentem sollicitans pœnis afficiendus sit iuxta Bullam.

Roximam superiorẽ quæstionẽ iure insequitur hæc altera, quæ mihi, atque illa, æque grauis, multo implicatior, molestissima, pro quâ explicanda libros legi, volui, reuolui, vt verum docerer à veris magistris.

2 Igitur quæri potest quid habendum, si sine iurisdictione absoluendi sacerdos, vel quia excommunicatus denunciatus est, aut suspensus, vel quia iratus clerico manus imposuit, vel quia sibi tantum licuit sacra facere, sacerdoti sim-

plici, nõ habenti ad peccata excipienda vel à iure, vel ab Ordinario concessam iurisdictionem, si (inquam) is talis pœnitentes audit confessor, & sollicitat, quæri oportet de verà circa hanc rem opinione. Et negantem partem ex eo quis tutari conabitur, quod de sollicitatione tantum agat constitutio, per quam Sacramento fit iniuria, irreuerẽtia. Sed in hoc casu non datur Sacramentum, ob id neque iniuria.

3 Facit deinde, nos superiori quæstione asseruisse, datam absolutionem à laico, absolutionem sacramentalem non esse. Ergò idem asseretur, cum ex armatus iurif-

iurisdictione sacerdos confessiones audiuerit: Tolet. lib. 3. cap. 10. num. 2. Faciunt Bullæ verba, ibi: *Curam animarum habentes, siue eam pro alijs exercentes, aut alias audiendis confessionibus pœnitentium deputati.* Cum igitur carentes iurisdictione sacerdotes neque curam habeant animarum, neque pro alijs exercent, neque tandem confessionibus deputentur, bene colligas sic peccantes non alligari hac nostrâ constitutione.

4 Pro resolutione autem velim paucis monere, hanc talem confessionem dari posse varijs modis, quæ fiet primò bonâ pœnitentis, & confessoris simul fide, quia putat vterque nō deesse iurisdictionem, quem talem opinor subiacere Bullæ pœnis, etsi postea certo sciatur, iurisdictionem defuisse, quia contrâ dicere, re verâ Pontificis menti multum derogaret. Quia deinde con-

fessio illa, quantum ex pœnitentis, & sacerdotis intentione est sacramentalis est, & per accidens venit defectus. Propterea ad Sacramenti pertinet reuerentiâ ad seruandâ in ea Bullæ dispositionem, vt in simili tradit Suarez de pœnit. disp. 33. sect. 2. n. 4.

5 Secundo potest id accidere pœnitentis bonâ fide, sed sacerdotis malo animo. Qui casus mihi difficilis, ambiguus nimis est, quia scindor in varia vrgentibus superiori quæstione adductis fundamentis, cum videatur etiam non maiorem obligationem ex tali confessione, quam ex illa laico factâ, oriri: quæ illa nequaquam esse videtur sacramentalis, facta coram illegitimo iudice, & sacramenti falso ministro. Facit contra fraus magna, & dolus, qui totus esse potest in fraudanda Bulla. Atque si quis fortè confessor in Inquisitores reus incidere, negaret se facultat-

tem habere exaudiendi peccata: probatio ob id incumbet Promotori, quæ cum sit in tali hac re difficilis, pœnas vitarent mali confessarij contra Pontificis veritatem, mentem, intentum: eo maximè quia dolus nemini patrocinari debet, & contra confessionis bonum. Periores iudicium interponat doceant, mihi satis præcurrere, viarum lubrica, & anfractus indicando. Interim approbo posteriorem hanc sententiam.

6 Tertio, hoc euenire potest cum vtriusque certâ scientiâ & confessarij, & pœnitentis, qui simul certi sunt, iurisdictionem non interesse. Quod quidem si faciant in ordinem ad sacramentum pœnitentiæ, obtinendæ iurisdictionis spe: tunc etiam mea est opinio, talem casum Bullæ verbis comprehenditur iam enim sacramentalis confessionis quædam inchoatio. Ut si quis

confessario inferiori peccatum dicat, superiori reseruatum, eo animo, vt minor à maiori iurisdictionem obtineat: quia animarum res alio modo inter se re verà tractari non possent in ordinem ad sacramentum pœnitentiæ perficiendum. Si autem reuelatio illa non ordinetur, vt Sacramentum perficiatur, petatur iurisdictione, cum solum habeat illo casu cuiusdam consultationis rationem, minimeque debeat sacramentalis confessio appellari, videtur profectò non hac commissiõne comprehendi, vt ex Suarez colligitur dict. disputat. 33. sect. 2. num. 4. Henriquez in sum. lib. 6. cap. 21. numer. 4. Idem dicendum existimo, si comprehendatur ex artificiosa confessione, pœnitentem accedere non accusandi se animo, sed irritandi, & illaqueandi confessarium, vt in simili tradit Henriquez vbi proxime num. 3.

in principio, atque in specie docet Graphijs confi. 1. de cognat. spirit. num. 25.

7 Hinc primò percipi potest quid dicendum sit, cum sacerdos iurisdictionē habēs, & pœnitentem equifimè non absolvens, ad obsecranda sollicitauerit, quibic talis iuxta Bullam puniendus videtur. Atque ex supra dictis affirmatiua pars tenenda est, quia facta confessio spe veniæ, etiam negatà absolute, sacramentalis est, b Corduben. quæst. Theol. lib. 1. quæst. 2. opin. 3. Erit ergo, sollicitantem confessarium in confessione pœnitentem pati debere Bullæ pœnas: maximè quod illis verbis Bulla utitur: *in sacramentali confessione*, quæ datur in proposito. Facit Suarius dict. sect. 2. num. 8.

8 Secundo quæri potest, vtrum sollicitatio de qua est prædicta constitutio, dicatur vere sollicitatio, nullà existente sacramentali con-

fessione. Poterit enim vsu venire, vt mulier ante accusationem sollicitetur, nolitque postea se accusare, vel etiam compunctus confessarius ad alterum remittat exaudiendam. Inter quæ affirmatiuam partem probabilem, imò certam habeo, et etiam non infecurà sacramentali confessione, dummodo tamen fiat sollicitatio confessionis sacramentalis prætextu, ad quæ naturà suam illi præcedentes actus dirigantur, quæ contingit illius prætextu, ac actuum ratione, natura sua confessionem præcedentium. Propterea moraliter loquendo in sacramentali confessione Sacramentum læditur. His adde, dari alioqui faciendi fraudem præsentissimam occasionem, vt facilè intelligas. Atque in nostro casu sollicitationis resoluit in specie Graphijs confi. 1. de cognat. spirit. à num. 25. vbi latissime.

paper

9 Tertio infertur, requiri ex pœnitentis parte, vt intentione sacramentalifaciat confessionem, idest, vt peccata dicat in hoc foro se accusandi animo, & Ecclesiæ Clauibus subdendi. Vides, non satis esse pœnitentem dicere: hæc tibi dico in confessione, etsi dicat flexis genibus per signata signo Crucis, quia talis confessio non sacramentalis est, quæ non fit confitendi animo, & intentione, neque vllum confessionis habet effectum. Vnde si hanc talem confessarius prouocarit mulierẽ, non Inquisitorum foret iudiciũ. Ita inferas ex Sot. dist. 18. quæst. 4. art. 5. conclus. 5. Nauar. in Man. cap. 18. n. 55. & post Caet. & Simanc. ex Suarez dict. disputat. 33. sect. 2. numer. 6. Henriquez lib. 6. cap. 20. nu. 3. post principium.

10 Contra dicendum videtur, quando pœnitens forma à principio accedat si-

ne excipiendæ absolutionis intentione, sine contritione & emendæ proposito, modo tamen illi mens sit se accusandi in illo foro, & obsequendi, prout potuerit, vt aliquo modo Ecclesiæ satisfaciat. Quod satis erit ad Bullæ pœnis adstringendũ confessarium, quia sacramentalis confessio, quæ faciendo tibi re verà fit, vt Dei ministro saltem iam cœpta est. Ergo satis est, vt ex ipso exoriatur obligatio. Docet Suarius. post prædictos doctores dict. sect. 2. num. 9. Et probatur: vt enim confessarij pœnas dent pro Bullæ forma, non opus est, vt sacramenti spectetur finis. Ergo parum refert, non perfici confessio nem. Fauet cap. quod quidã de pœnitentijs, d. vbi de publicis peccatoribus dicitur ad confessionem esse admit tendos: *Licet enim huiusmodi pœnitentia vera non sit, talis tamen confessio admitti debet.*

11 Tandem contrariũ haberi

haberi necesse erit, quando non confessionis, sed cuiusvis rei præ textu venit mulier ad confessarium, publice in Ecclesia aliarum foeminarum peccata audientem, qui licet tunc venientem sollicitet, non idcirco pœnas incurrit, quia etsi prouocet in confessionarij loco, non tamen pœnitentem prouocat, sed aliam longe diuersam.

12 Quæ autem argumenta in principio quaestionis veræ huic sententiæ reluctantur, ex dictis facile soluas.

ANNOTATIO.

13 Ibi: *Approbo posteriorē hanc sententiam,* ^a Quæ mihi verissima est non tam ex fraude, & dolo, quem causari potest improbus confessor, dum absoluendi potestatem sibi non competere asserit, sed quia tenetur ad sigillum confessionis Henricus cum communi libr. 6. de pœnit. cap. 21. §. 4. & quia valida est confessio, si

obtentâ iurisdictione absoluat Sot. in 4. dist. 18. quaest. 4. artic. 5. communis ex Henriquez dict. §. 4. litera V. Vnde non ex eo, quod ordinarij approbatio deficit, impius sacerdos pœnas euitabit. Sic religio suspotestate conferendi Sacramenta carens ea conferens est excommunicatus clemen. 1. de priuilegijs iunctis resolutis per Suar. de cœsuris, disput. 22. sect. 4. à numero. 22.

14 Ibi: *Sacramentalis est,* b Graphis confi. 1. à numero. 20. de cognat. spirituali.

15 Ibi: *Certam habeo,* c resolutio illustrissimi in duobus casibus, qui forsitan solim euenire, & considerari poterunt, certissima mihi videtur.

16 Primo si foemina sub crucis signo velit peccata detegere, & à confessario interruptatur ad turpia sollicitante; posteriore si filiam spiritualement, hoc est ex precedentibus confessionibus

notam, ad genua procumbentem ante crucis signum præoccupet confessarius sollicitans. Tertium vidi casum Inquisitoribus deferri, si accedens foemina confessionis causæ à cōfessario præueniatur, vt confessio in aliud tempus relinquatur, vt tunc eam sollicitet, forsitan confessarius eam aliunde nouerat.

17 Diuersus est casus, si confessor non paratus ad audiendas confessiones sollicitet, foemina verò reiecta sollicitatione cōfessionem petat, & statim confessor, omni sollicitatione audiat, quo casu non incidet, vt bene cōsiderat Benedictus Ægidi^{us} in tract. de iure, & priuileg. honestatis, art. 11. num. 19.

18 *Cap. quod quidam de pœnitentia,* d. & in hoc casu cōfessor ad sigillum tenetur Henriquez lib. 6. de pœnit. cap. 21. §. 3. ad fin. Suar. de pœnit. disp. 33. sect. 2. numero 9.

19 Secundum quos ad sigilli vinculū requiritur ex parte pœnitentis, vel animus accusandi se ad effectū absolutionis consequendæ, vel saltem animus obsequendi Ecclesiæ præcepto ad euitandas censuram, & pœnas, vt in meretricibus, & alijs verificari potest, qui licet non absoluantur, confessio tamen sacramentalis est; quidquid dicat Sot. lib. 5. de iustit. quæst. 7. art. 1. ad 1. de pœnitente, qui non intendit confiteri integre omnia, sed vnum vel aliqua peccata, quem tamen explicat Henriquez d. §. 3. litera R. intelligendum esse de pœnitente qui non dicit accusans se tãquam iudici, sed vt capiat, aut det consilium amico.

20 Adeo, quod licet cōfessor absolutionem neget, confessionis tamen, schedulam dare poterit, & aliquando expediet Henriquez lib. 6. cap. 22. §. 4. de pœnitentia post med.

SUMMARIUM.

- I**NQUISITORVM iurisdictio delegata, & ideo restrin-
genda, num. 1.
- Confessor in confessario simulans audire confessionem, & ab-
soluere, si sollicitet, an incidat, num. 2. & 11.
- Rescripta ad casus habentes rationem similem extenduntur, n. 3.
- Breue in sollicitantes an de confessione ficta agat, n. 4. & 5.
- Statutum comprehendit, quod statuentes si interrogati fuissent fla-
tuissent, n. 1. & 7. 16. 17. idem in rescriptis.
- Breue contra sollicitantes excitat Inquisitorum iurisdictionem, nu-
mer. 8.
- Proemij ratio consideranda in dispositionibus, n. 9.
- Breue pœnale in fauorem animarum editum extendi debet, nu-
mer. 10.
- Confessor sollicitans in confessario simulans audire confessionē
non incidit in breue, graue tamen peccat, n. 12.
- Confessio in breuis casu supponitur sacramentalis, vel saltem in or-
dine ad illam, num. 13. & 14. & 15.
- Possibilitatis latissimus Campus, nec sufficit esse possibilem ratio-
nem, ut praesumatur, n. 18.

QVÆSTIO XV.

Quid de confessarijs sentiendum iurisdictionē habentibus, si in loco ipso, quo confessiones audiunt, mulieres prouocent, non actualiter earum peccata excipientes nulla facta confessione, sed ut peccatum dissimulent, inspicientes decipiant, sacramentaliter audire simulant, signa facientes, absolutionis actus, & alia quæ in vera sunt confessione.

Sequentē, & connexā inuitāt superiores quæstiones, quam separatim pono, quæstionū breuitati studens, quæ lecto ri semper arridet. Atque in vestibulo dicendum videtur, non esse Inquisitorum talis casus cognitionem, quia ipsis tributa iurisdic-tio delegata sit, quæ stricta strictè interpretanda est; atque ob id solum illud comprehendere videtur, quod est

in eodem expressum Breui. cap. cum olim i. ante fin. ibi: cum in rescripto nulla de eo mētio haberetur, & cap. P. & G. in fin. ibi: cum ad alias personas nequeant prorogari, de officio delegat. ac traditur in cap. nonnulli, §. sunt & alij, & ibi glos. verb. lites de rescriptis maxime cum in proposito neque detur sacramentalis confessio, neque pœnitentiæ sacramento fiat iniuria. Quare opinionem probo, ac verissimam existimo. a

2 Quo non obstante, contra visum fuit pijs, & doctissimis

simis viris, qui afferunt, rationem, & mentem Breuis etiam obligare huiusmodi confessiones simulâtes, peccantes sub confessionis scuto, & in opprobrium.

3 Hoc apparet, quia extēduntur rescripta ad casus habētes rationes similes, glos. notabil. in Clem. 1. verb. *presidentes*, de rescriptis, atque in Clemen. 1. verb. *eligatur*, iuncto text. de elect. & est tex. in cap. cum dilecta, versi. nos igitur de confirmatione vtili, vel inutili, licet loquantur per taxatiua verba. Cassad. deci. 6. num. 11. de iure patronat. quamuis sit in pœnali, & correctoria materia, vt tradit idem Cassad. decis. 1. num. 2. col. 3. versi. & dominus spinosa de rerum permut. Expressè que dicuntur venire, & comprehendendi in dispositione. Paris. consi. 96. num. 20. 32. & 33. vol. 4. & in consi. 32. num. 72. vol. 1. Et cum eadem, & similis ratio sit in nostro ca-

su, interueniantque in Breui conuenientia, & memorata peccata, etiam comprehendet prædictum casum.

4 Imò æquius videtur, debere Inquisitores procedere in nostro casu, quia vltra quod ad est ficta confessio, vt in casu in Breui expresso, e ad est etiam sacramenti pœnitentiæ deceptio, illusio, & confessionis contemptus, quam simulant expleturi libidinem. Quod summe puniendum est Clem. 1. cum ibi adductis per glos. de renunciat. in ecclesiasticis præsertim personis, in quibus magis prohibetur, vt probat idem text.

5 Nec impugnat, quòd in casu in Breui expresso erant in confessionis actu: Quia illa confessio, de quà Breue est, non vera, sed ficta est, & eadem atque in nostro casu, qui etiam fictam habet confessionem. Cumque autem ficta sit vtraque confessio, e & eandem habeat

De confessarijs sollicitantibus,

rationem, vt dicas, quòd In-
quisitores de vno, non autè
de altero casu possint cog-
noscere, velle erit verbis,
non rationi, & menti legem
imponere. Quod nequaquã
asserendum est, c. commissã
de elect. in 6. l. 2. in fin. C. cõ-
mun. delegat. sensus enim,
& mens, non verba inspici
debent, cap. si post quam ver-
ficul. si verò de electio. eo-
dem lib. cap. propterea, &
cap. intelligentia de verbo-
rum significatione.

6 Præterea illud compre-
hendunt constitutio, & sta-
tutum, quod statuissent, &
prouidissent similiter sta-
tuentes, si de eo interrogati
essent. glos. vltim. in fin. in l.
tale pactum, §. fin. ff. de pa-
ctis, f. etsi verba non illud
sonent, vt tradit Soc. Jun.
confi. 139. num. 12. vbi atte-
statur dictam glos. esse com-
muniter aprobatam vol. 1.
Cur. Jun. vbi etiam attesta-
tur de cõmuni confi. 89. nu-
4. & est rex. & ibi: ita sumat.

Bart. in l. titius, §. si Iulius in
fin. ff. deliber. & post. & in
concessionibus Papæ, vt
hic, expressè ait Paris. con-
silio 114. numer. 17. & con-
silio 96. numer. 31. in fin. &
confi. 72. num. 99. lib. 4. Tra-
dit Grammaticus decis. 102.
num. 117. & in rescriptis, g
de quibus agitur, quia inclu-
di illud censetur, quod res-
cribens verisimiliter inter-
gatus includeret. Tradit Ca-
pitius decis. 69. nu. 20. in fin.
Pro quo textus esse videtur
in cap. super litteris de res-
criptis ad fin. vbi illud debet
cõsiderare delegatus, quod
delegans consideraret.

7 Verum si quo tempore
Breue emisit summus
Pontifex, interrogaretur, an
vellet, vt Inquisitores pro-
cederent in confessarios ra-
liter peccantes, fortasse res-
ponderet, h sic velle, sic iu-
bere. Ergò in casu idem di-
dicendum est, quod in illo
expresso in Breui.

8 Præterea prædictum

Bre-

Breue commissiōem, & facultatem Inquisitoribus impertit, vt de istis inquirant confessarijs, atque de eorū circa fidem opinione, qui de Ecclesiæ sacramentis male sentire, illis illudere videtur. Atque si ob id, etiam sine Breui, & noua commissiōe procedere poterant Inquisitores, dicendum est, quod multo fortius possent stante Breui, cum eorum officium, & iurisdictionem excitarit, & adauxerit, arg. tex. in capit. licet de officio ordinarij.

9 Ex eoque id magis probatur, quod præmij ratio prædicti Breuis generalis est, quia nempe dicti confidentes, seu confessarij poenitentiae sacramēto iniuriam faciebant, ac reddebant mulieres oneratas grauiorum peccatorum mole, tradendo illas in manus diaboli, in diuinæ Maiestatis offensam, & animarum periculum. Quæ præmij ratio cum vi-

geat, adsitque in nostro casu, etiam in dicto Breui comprehendi videtur, licet ad certum casum referri appareat l. si. ff. de hæred. inst. l. regula. §. & licet, vet. si. nam initium, ff. de iuris & facti ignorant. Etiam quod coniecturata esset ratio, Casusad. super regulis cancel. decis. 39. num. 3. & 4. Beneque ait Ludouicus Gomes in regulâ de annali quaest. 9. in principio.

10 Nec interest, quod poenale sit Breue, atque consequenter per iura vulgaria restringi debeat, quia cum in fauorem animarum sit, etiam quod poenale esset, extendi debet glo. in capit. si postquam verb. *alios*, & in cap. si postquam verb. *provisione*. in fin. de elect. in 6. & tradit idem Casusad. decis. 5. num. 10. de cōstitutionibus. Tu lector lege, meditare, iudica.

ANNOTATIO.

11 *Verissimam existimo,* a

Verissima est auctoris sententia, cum nec ratio, mens, verba, nec contraria argumenta in hoc casu procedant.

12 *Memorata peccata,* ^b Intelliguntur non de peccatis foeminae apud confessarium expositis, cum auctor supponat confessionem non praemitti, sed de peccatis confessarij, qui eo tempore, & loco sollicitat.

13 *Ibi: Ut in casu brevis,* ^c Si confessio in casu brevis ficta esset, & non sacramentalis, vel saltem in ordine ad illam, non haberet locum breue ex traditis per Iacob. à Graphis confi. 1. nume. 25. de cognat. spiritual. & per nostrum auctorem quaest. 14. num. 9.

14 *Illam confessionem, de qua breue non vera, sed ficta est,* ^d Vide quae adnotavi num. 13. unde merito num. 1. conclusimus argumenta nullam vim habere in brevis specie.

15 *Cum autem ficta sit veritate confessio.* ^e In praesenti quaest. nulla supponitur confessio, & in hunc sensum fictam vocat auctor, sed in brevis terminis fictam non dicas ex foeminae parte.

16 *Gloss. ult. in l. tale patrum,* §. fin. ff. de pactis, ^f singularis & recepta est gloss. haec ex Cost. in cap. si pater, 1. par. versi. absque num. 15. Tiraquel. in l. si unquam in princip. à num. 55. Peralt. in l. si quis in princip. nu. 151. ex versi. tertius casus, ff. de legat. 3. Gom. l. 4. Taur. nu. 7. Molin. lib. 1. cap. 13. num. 90. Gam. decis. 238. Gabriel lib. communium titul. de regulis iuris, conclus. 10. Alphan. collect. 269. & passim alij, sed praedicta glossa Theorica (quam amphibologicam appellat Peralta supra numer. 152.) periculosa est, nec pariam confusionem, & vim multoties dispositionibus ingerit: cum non sufficiat voluntas disponendi in

men-

mente retenta, l. si repetendi, C. de condict. ob causam, nisi trāseat in actualem dispositionem tacitam, vel expressam, quæ ex verbis, & disponentis mente deduci possit, l. si quis ita, §. si quis cum, ff. de testam. tutel. Idque colliges ex l. quidam cum filium 46. ff. de hæred. instituen. l. commodissime, ff. de liber. & posthum. l. ille aut ille ad fin. delegat. 3. l. in

his 16. ff. de conditio. & demonstrat.

17 *Et in rescriptis*, g adde Gabriel lib. communiū tit. de regul. iuris conclus. 10. num. 13. Molin. libr. 4. de primogen. c. 5. n. 18.

18 *Fortasse responderet*, h possibilitatis latissimus cāpus, & non sufficit esse possibilem rationem, seu mentē vt præsumatur Cassanate confi. 53. num. 68.

S V M M A R I V M.

SOLICITANTES in alijs Sacramentis an Inquisitoribus subijciantur ex breui, pars affirmatiua primo ex breuis Bulla, num. 1.

Similium idem iudicium, num. 1.

Abusus Sacramentorum cum corpore, & sanguine Christi, & similibus suspicionem de Fide inducit, num. 2.

Fractor vnus Sacramenti punitur sapius pænis impositis fractori aliorum Sacramentorum, n. 3.

Presbyter rem habens cum filia spirituali ex confirmationis Sacramento punitur depositione, qua punitur rem habens cum filia spirituali ex confessione, n. 3.

Resolutio negatiua, n. 4.

Iurisdictio non extenditur ultra commissionem, n. 4.

Leges potius ad ea proferuntur, que frequentius contingunt, n. 5.

De confessarijs sollicitantibus,

Periculum ubi maius, ibi plenius consulendum, num. 6.

Pontifex noluit agere in breui de abusu aliorum Sacramentorum num. 6.

Clausula in bullis referenda non ad id, quod incidenter tractatur, sed ad id, quod ex consulto, et principaliter pretenditur, n. 7.

Pœnitentiæ Sacramentum est inferioris gradus, præsentiores tamen labandi occasiones præsert, n. 8.

Abusus Sacramentorum tunc hæresis suspicionem ingerit, quando sapit hæresim, num. 10.

Q U Æ S T I O XVI.

Queritur an Breue hoc ad alia sacramenta extendi debeat, ita ut qui Sacramentum ministrat Eucharistiæ, matrimonij, vel aliud quid simile puniatur eisdem pœnis iuxta Breue, si accedentem fœminam sollicitarit.

I Væstioni affirmatiue respondendum videtur. Sugerunt primò responsione ipsius Bullæ verba, dum Põtifex dispositionis huius reddendo rationem sic ait : *nos in animum inducere nequeñtes,*

quòd qui de fide rectè sentiunt, sacramētis à Christo Dño institutis abutantur. Atqui fectà de sacramentis mentione in numero plurali, nullum excludi, imò omnia cõprehendi liquet. Iuuant illa verba ibi: *aut illis iniuriam facere:* affonat glos. vltim. in cap. inter cætera de rescriptis: ibique

ibique textus, quod de similibus idem est iudicium: maximè quia inferioris gradus pœnitentiæ sacramentum est. D. Thom. ad tertiam partem quæst. 65. artic. 3. in corpore: ac ibi Suarius in comment. ad fin.

2 Secundo firmat glo. hæc sententiam in cap. accusatus, §. sanè de hæres. in 6. verb. *saperent*, vbi diuinationes referendo, ac hæresim sapientia sortilegia, inquit, *vel faciunt prædicta cum corpore, & sanguine Christi, &c. & his similibus*. Quo fundamento nixus Bern. Comen. in Lucernà Inquisitorum verb. sacramentis abuti, ibique Peg. tenent firmiter, de hæresi præbere suspicionem non solum qui corpore, & sanguine, sed qui alijs vtuntur, imò abutuntur sacramentis. Vnde apertè constat, voluisse Pontificem Inquisitoribus cognitionem tradidisse se non solum in sollicitantes in confessionis, sed in quo-

rumlibet aliorum sacramentorum actu.

3 Facit tertio sacramenti vnus fractori sæpe impostam pœnam, & aliorum sacramentorum fractores amplecti, vt adnotat Ber. Diaz in pract. crim. capit. 82. nu. 2. Vbi tenet, presbyterum re habentem cum spirituali filia, quam habuit à confirmationis Sacramento, puniendū illà de positionis pœnà, qua puniuntur qui cum filia ex confessione turpem adimplent actum. Licet tx. cap. si quis sacerdos tertia quæst. 1. de illistantum, non de istis agat. Iuuat, quod rationis identitas maximè in illis rebus consideranda est, in quibus euident aliqua fulget vtilitas, l. in rebus ff. constit. princip. Ecce vtilitas est dum mala vetantur, cultus, & reuerentia sacramentis exhiberi iubentur omnimodo.

4 Contrarium tamen, id est, pars negatiua probabilior

lior videtur, & certior. Primò, quia cum constat de legislatoris mente, legis extētio, nec fieri debet, nec coniecturis locus relinquitur. Cōstat autem ex relatione à Pontifice accepta, ex dispositione, & prohibitione, solùm intellexisse de poenitentia sacramento. Ex eo videas, quòd per id animarum saluti plus incumbitur, ladsus, relapsus, peccata, & conscientia adita recluduntur: è quibus nacta occasione confessarij misere cadūt, abutentes sanctissimo Sacramento, lādentes, poenitentium oneribus grauiora imponentes onera. Ergo iurisdictione non vltra id extendi debet, quod in petitione, & commissione continetur; Rota nouissima, decis. 785. num. 2. part. 1.

Facit secundo leges potius ad ea aptari debere, quæ & frequenter, & facile contingunt, quam ad ea quæ,

per rarò eueniunt, l. nam ad ea, ff. de legibus, quia vbi periculum maius intenditur, ibi proculdubio est pleniùs consulendum cap. vbi periculū in principio de elect. lib. 6. l. 1. versi. sed & si quis ff. de Carboniano edicto. Patet autem non alijs sacramentis ita in esse occasionet foeminis sollicitandis, neque reperiri inconuenientia, quæ facile consideres in sacramento poenitentia. Ergò in hoc, non in alijs Pontificis mens, & rationes vigent.

6 Ad contraria autem, & primum respondendum est ex verbis Bullæ, quod et si Pontifex locutus fuerit in plurali numero, non tamen id voluit, a vt reliqua comprehendere possent sacramenta, vt vides ex ijs in primo fundamento à vobis dicta de ratione, & causa Pontificie commissionis, quæ pro petitis interpretanda est. Neque meo iudicio verisimile

mile est, voluisse Pontificem
iisdem Bullæ poenis illos vr
gere, qui alijs abutuntur sa-
cramentis, prouocantes ad
turpia, de quibus nulla pro-
ponebatur controuersia.

7 Est doctrina Bart. per
Felinum recepta, & alios
cõmuniter, vt tradit Ema-
nuel. Rodrig. 3. tom. regul.
q. 54. versic. & confirmatur.
Qui omnes affirmant, posi-
tas clausulas in aliquo Bre-
ui non ad id referendas,
quod incidenter tractatur,
& accessiuè, verùm ad id,
quod ex consultò, & princi-
paliter prætenditur.

8 Respondetur prætereà
ad confirmationem, poeni-
tentiæ sacramentum, licet
alijs dignitate inferius sit,
præsentiores tamen offerre
occasiones, vt fœminas con-
fessarij sollicitèt, quæ per id,
quàm per alia frequentius

solicitantur.

9 Secunda, & tertiæ obie-
ctiones solutu faciles sunt,
cum multiplex diuersitatis
ratio iuxta supra dicta detur
in nostro casu.

ANNOTATIO.

10 Ibi: *Non tamen id vo-
luit,* a Recte Pontifex in no-
stri breuis proœmio abu-
sum Sacramentorum confi-
derat ad effectum, vt ad spe-
ciem, de qua agit, inferat.
Abusus enim Sacramento-
rum, tunc reos ad Inquisito-
res defert, quãdo ex ipso fa-
cto hæresis suspicio, vel sa-
por resultat, nam etiam qui
in peccato celebrat, recipit-
ue Sacramentum, illo abu-
titur, sed hæreseos reus non
erit, quia factum illud mani-
feste hæresim, nec aliquo
modo sapit, aut hæresis sus-
pitionem præfert, & sic
de cæteris.

S V M M A R I V M.

SOLICITATIO circa tertias personas dupliciter consideratur, vel quando confessor sollicitat in alterius gratiam, vel quando sollicitat, ut pœnitens lenocinium in sui fauorem exerceat, nu. 1. ¶ 2.

Obsceni actus vetantur in nostra constitutione, n. 3.

Sollicitans in alterius gratiam in confessione incidit in breue, n. 5.

Sollicitatio ad turpes actus indistincte vetatur, siue per se, siue per interpositas personas intentetur, num. 6.

Sollicitans per tertiam personam in confessione an incidat, n. 7. ¶ sequentibus.

Actus inhonesti, ¶ illiciti reprobantur in breui, n. 9.

Francisci Suar. sententia, n. 9.

D. Andreæ Dalmade sententia, n. 12. laudatur, n. 15.

Sollicitatio ad turpia intelligitur ad turpia tam respectu sui, quam alterius personæ, n. 13.

Confessor, qui filiam spiritualem sollicitat per lenam incurrit pœnus, quas incurrit per se ipsum sollicitans, n. 14.

Aborsum procurans per se vel per interpositas personas æque puniatur, num. 14.

Dominus Andreas Dalmada Conymbricensis Theologiae primarius, num. 15.

Q V Æ S T I O XVII.

Utrum sollicitatio ad actus inhonestos de illis tantum intelligi debeat quos ipsa pœnitens, & confessor inter se exercent, an etiam de alijs diuerso modo exercitis.

SUrpem actum duplicè cõsideres, qui sibi directã ferent sollicitationem, non verò adimplementum inter ipsummet confessarium, & pœnitentem. Primum si in confessione confessarius forminam turpiter prouocet, turpiter alteri tradendi animo, leno agens, & venerus conciliator. Secundum (in quem frequentior dari potest casus) si confessarius pœnitentem inducat, vrgeat de prostituenda sibi filia, con sanguinea, amicã, qualibet ve alterã: Seducatur tãdem

pœnitens, vt alteram seducat ad confessoris nutum, & voluptatem, lena agens, & venerea conciliatrix.

2 Quo in sensu, in proposito utroque casu prædictos actus dico non exerceri inter ipsum confessorem, & pœnitentem, quia primos illos pœnitens exequetur, & alia persona, pro qua lenocinatus est confessor. Exequentur secundos ipse confessor, & persona illa, pro quã lenocinata est ipsa pœnitens. Ac propterea in neutro casu proposito, in sensu exposito, turpes actus, ad quos inclinatur sollicitatio, vides exerceri inter confesso-

rem, & ipsam pœnitentem.

3 Quod igitur attinet ad difficile illud primum, negatiuam partem, prædictam nempe turpium actuum sollicitationem non esse, de qua agit nostra constitutio, multi ex eo roboratam desumunt, quia ibi solum vetari videtur obscænorû actuû sollicitatio, ratione quorum ipsa exijt constitutio. Obscæni autem actus ij sunt, quos ipse confessarius exerceat, & pœnitens, non autem ipsa pœnitens, & persona altera. Ergo huiusmodi actus, seu potius ad ipsos sollicitatio verantur in constitutione. Nota videtur maior, colligitur minor ex constitutionis ratione in principio, vbi Romanum Pontificem id dolere, & queri vides, quod passim vsu venire solebat in cõfessione, ac id nihil aliud intelligas, quam à confessario ad perdendam pœnitentem sollicitationem.

4 Quis enim præsentire,

nedum affirmare posset, Christiano homini viscera esse tam diabolica, tantastultitiâ cæcutientem, vt spirituales confessionis locum dæmoniorum redderet carnificinam factus carnifex, alijs scindens, non impellente propria libidine? E quibus percipi videtur, primû casum constitutioni nihildebere, cum scilicet sacerdos nõ sibi, sed alteri fœminam sollicitet: quæ erat propria consecutio.

5 Pars tamen affirmatiua mihi verior est, & euidentissima: idque ex vnico fundamento: quia in prædicta cõstitutione omnis facta pœnitenti comprehenditur sollicitatio, quæ verè, & propriè fit inhonestis actibus alliciendis, cuiusmodi nostra hæc est: cõfessor enim vere pœnitentem sollicitat ad inhonestum actum: nihilque inter est cum confessione, an cum altera diuersâ exerceatur persona. Nullum autem dabis

dabis verbum inconstitutio-
ne confessoris sollicitationē
illam coarctans ad inhone-
stos actus exercendos cum
ipso confessario: Fidei maxi-
me fauente hac constitutio-
ne, vt sæpius dictum est, vr-
gente etiam in eo casu legis
ratione, id est, irreuerentia
pœnitentiæ sacramento illa
tâ per talem hanc sollicitatio-
nem factam in confessione,
vt mox dicemus, difficulta-
tem soluendo pro parte op-
posita. Ergò sollicitatio, de
qua agitur, constitutione
alligatur, ob idque pœniten-
tes denunciacioni adstrin-
guntur.

6 Neque ex ratiocinatione
pro alterâ parte cōtrariū col-
liges solutioni nostrâ: maio-
rem enim negabis, si intelli-
gas, in nostrâ constitutione
vetari solùm sollicitationē,
quæ vti frequentior præci-
puum Pontifici fundamen-
tum fuit emittendi Bullam.
Namque prohibetur (vt di-
ximus) omnis sollicitatio

propriè directâ ad inhone-
stos actus, quæ legis ratio-
nem indicet, iniuriam scili-
cet illatam pœnitentiæ sa-
cramento. Quin potius in
hoc tali casu eò maiorem in-
feres iniuriam, quo inferen-
di minus te impellat mo-
tuum, ab extrinsecis peti-
tum. Quod nobis oppone-
batur in argumento.

7 Inest secundo casui ma-
ius dubium, cum scilicet cō-
fessarius pœnitentis sollici-
tat industriam, & diligen-
tiâ, quâ alteram sibi quærat
cōfessario, prouocet, conciliet.
Atque ea est ratio pro
difficultatis negatiuâ parte,
quia ex prædictæ cōstitutio-
nis cōtextu solùm videas, soli-
citationē prohiberi factâ à
confessario ipsimet pœniten-
ti ad turpitudinem inter
vtrumque exercendam. Sed
confessarius in tali hoc casu,
ex suppositione nostrâ, non
eam turpitudinem pœniten-
ti suadet, imò merum leno-
cinium, & turpem interces-
sionem

De confessorijs sollicitantibus,

sionem. Ergo talis hæc sollicitatio extra Bullam est. Maior, ex qua tota est ratiocinatio, sic probatur: actus ibi in honesti non intelliguntur quicumque peccaminosi actus. Sed illi tantum propriè, & verè inhonesti, qui venerei sunt, & in castitate directè peccantes. Ecce autem pœnitens pro confessario sollicitans alteram fœminam non immediatè peccat inhonestè, & in proprià castitatis materie, neque propria stimulata libidine, sed ducta, & inducta promissis, oblata pecuniâ, vel quouis altero dono.

- 8 Hanc verò negativam partem viri aliquod docti, ponderatâ serie, & ordine præfatæ cõstitutionis approbare contendunt, atquè ex eo confirmant, quòd in hac cõstitutione, sicuti in pœnalibus alijs, quod maximè intenditur solùm attenditur, nõ autem ad finem assumptum medium l. verum 40. ff.

de furtis. Illud autem à confessore sollicitante maximè intentum alterius fœminæ sunt inhonesti actus, non ipsius pœnitentis, quæ tantum assumitur medium. Ergò, &c.

9 Verumtamen pars affirmatiua, ^b etiam pugnantem difficultate, mihi probabilior est; quia pœnitenti in hoc casu intenta sollicitatio etiam esset ad inhonestos actus, quatenus ipsa pœnitens suadendo alteram, alliciendo moralis esset causa actuum alterius. Qui enim alicui peccatum suadet, illius causa moralis est: atquè ob id ipsi imputatur suadenti. Quapropter à sacerdote facta pœnitenti sollicitatio, etiam in hoc casu, ad actum esset inhonestum ipsius pœnitentis, ratione culpæ, & peccati, etsi ad ipsum actum materialiter inhonestum, seu (vt ita loquar) ad ipsam materialem inhonestatem nõ dirigeretur sollicitatio.

10 Solutionem nostram maximè iuuat inconstitutione connexa vox : *inhonestos, & illicitos*. Vides vocem vltimam, *illicitos*, addi ad ampliandum, quasi aliquid de nouo operetur. Patet enim, *inhonestos* omnes actus ad quos sollicitare potest confessor, *illicitos* esse. Si ergo connectit, *& illicitos*, in eà materia omnes actus illicitos amplexari voluit, quos fortasse per alterum verbū, *inhonestos*, non ita clarè comprehenderes. Atqui dubitabit nemo, sollicitationem de qua agitur, ad actum ire illicitum in materià castitatis.

11 Equibus liquet responsio ad rationem in oppositum. Nam illa sollicitatio, de qua sermo est, ad actus attinet *inhonestos* ipsius pœnitentis, modo explicato, vel saltem *illicitos*: ac propterea constitutioni debet. Ad confirmationem ex l. citata, qualis qualis sit, respon-

deo, in nostrà constitutione etiam medium illud sump-tum comprehendi, quia etiam ipsius pœnitentis *inhonestus* actus est, ad quem in confessione sollicitatur à confessore.

12 Quæstionis vtramque partem prouabit Domīnus Andreas Dalmada; c pro bationem verissimam esse interrogatus respondit Doctor Franciscus Suarius.

ANNOTATIO.

13 *Mibi verior videtur*,^a Cōstitutio enim, quæ loquitur de sollicitantibus ad turpia, intelligitur ad turpia tã respectu sui, quam alterius personæ, vt in nostris terminis resoluit Iacob. a Graph. consi. I. nu. 41. ad fin. de cognatio. spiritual.

14 *Affirmatiua*,^b Faciunt, quæ tradit Iacob. à Graphis consi. I. à nume. 38. de cognat. spirit. circa confessoriū, qui filiam spiritua-lem per lenam sollicitat, vt æque comprehendatur, ac qui

De confessorijs sollicitantibus.

qui ipsam per se sollicitat, ex lib. 6.
constitutione, quæ sollicitan- 15 D. Andreas Dalma-
tis expressit casum. Facit & da, c qui ob doctrinæ emi-
motus proprius Sixti Quin- nentiam cum mille aureo-
ti contra procurantes abor- rum stipendio iure iam frui-
sum, ibi: *Per se vel interposi- tur primario vir ad maiora*
tas personas, ubi Viuald. n. 10. natus.
Notissima namque iuris re- *Cui meliore luto finxit præ-*
gula est, *qui per aliam facit,* cordia Titan.

S V M M A R I V M.

- F** R A T E R N Æ correctionis materia ampla num. 1.
Fraterna correctio cōnumeratur inter opera misericordie,
eleemosynæ, & charitatis num. 2.
Eleemosina, & misericordie actus corporalis cogit pro tempore ad
peccatum veniale. vel mortale num. 2.
Eleemosina spiritualis nobilior corporali num. 2.
Præcepta alia negativa, alia affirmatiua, illa semper, & ad sem-
per, hæc pro loco, & tempore obligant num. 3.
Fraterna correctio præcedere debet denunciationem etiam in cri-
mine hæresis, si spes emendationis detur num. 4.
Hæreticū post unā, & alterā correctionem deuitare ex senten-
tia D. Pauli explicatur de pralatiua num. 5. & 17.
Fraterna correctio præcipitur a Domino, & à iure naturali, &
à positiuo num. 6. & 7.
Edicta denunciationem præcipientia subintelliguntur præmissa
fraterna correctione num. 8.
Fraternam correctionem omittens ante denunciationem, peccat
mortaliter num. 9. & 19. Emen-

Emendationis signa ex quibus deducuntur indicijs num. 9.

Hereticus de heresi suspectus, machinans in commune bonum, et si occultus absque fraterna correctione est denunciandus, et in heresis crimine in tota Hispania observatur num. 10.

Confessor sollicitans in confessione absque fraterna correctione deferendus num. 11.

Utilitas publica præponderat privata num. 12.

Heresis serpit, ut cancer, nec ei acquiescendum, num. 12.

Hereticum etiam tibi solum notum reuelare teneris num. 13.

Hereticum non reuelans est suspectus de heresi num. 13.

Hereticus admonendus per fraternam correctionem ante denunciationem, si firmiter credatur emendatio num. 14.

Hereticus emendatus non denunciandus num. 14 contra num. 39.

Errans in fide ex ignorantia non est deferendus, sed admonendus num. 15.

Cap. 2. de heret. num. 15 et 44.

Lex de heretico denunciando absque fraterna correctione fieri potest num. 16.

Præceptum Euangelij de fraterna correctione procedit in peccatis in quibus privati hominis honori consuli oportet, et quando emendationis spes subest, indeque cessat in peccatis bonum publicum offendentibus num. 18.

Præcepta affirmatiua, et negatiua, altera sub alteris simpliciter continentur, defenditurque distinctio præceptorum contra Coras num. 20.

Præceptum correctionis fraternæ naturale est, et à Domino renouatum num. 21. et 25.

Lex Euangelica continet præcepta moralia, sacramenta, et consilia num. 22.

Lex Euangelica non continet præceptum, quod non sit naturale num. 23.

De confessarijs sollicitantibus;

- Præcepta omnia moralia ad decalogum reducuntur num. 24.
Præcepta moralia præcipue in decalogo continentur num. 25.
Præceptum fraternæ dilectionis quomodo Christus Dominus vocet suum num. 25.
Præcepta moralia fuerunt à Domino renouata, et aucta quoad extensionem in Veteri lege non contentam num. 26.
Hæreticus etsi occultus statim denunciandus num. 27.
Sollicitans in confessione statim deferendus absque fraternâ correctione num. 28.
Corrigens fraternè hæreticum, qui falso emendationem sperauit, imprudentiæ arguendus, non vero suspectus habendus de heresi num. 29.
Hæreticus occultus fraternè corrigendus, si firma spes emendationis appareat secundum communem, contrarium tamen ostenditur num. 30. et à num. 31.
Inquisitorum edicta correctionem fraternam reijciunt num. 31. et 32.
Inquisitores non possunt derogare præcepto diuino num. 32.
Hæreticus occultus deferendus num. 33.
Hæreticus occultus absque fraternâ correctione denunciandus num. 34.
D. Thom. 2. 2. quæst. 33. art. 7. explicatur contra omnes num. 35. et 36.
Hæreticus pertinax quis num. 37.
Inquisitorum edicta non prohibent consultationem cum confessario in dubio ante denunciationem num. 38.
Hæreticus emendatus an deferendus num. 39.
Peccatum in proximum non differt à peccato in Deum quoad correctionem fraternam, nisi in causa heresis num. 39.
Persona suspecta fraternè non corrigenda, sed deferenda.

- Hæreticus occultus iam emendatus non manet irregularis n. 40.*
Errans in fide ex ignorantia, etiam crassa non amittit fidē n. 41.
Errans in articulo manifesto præsumitur hæreticus num. 41.
Denuncians ignoranter lapsos in fide etiam prædicatores, peccat num. 42.
Fraternè corrigi debet hæreticus, quando sumus in dubio an erraverit ex malitia, vel ignorantia num. 43.
Prælati libros suspectos permitttere non debent num. 44.
Hæreticum omnes deferre tenentur num. 44.
Priuatim statim debet consortium hæretici fugere num. 45.
Hæreticus an excommunicatus de iure diuino num. 45.
Hæreticus in primitiua Ecclesia admonebatur ante delationem num. 46.

QVÆSTIO XVIII.

*Utrum ante ad Inquisitores delationē præmitti debeat
 fraterna correctio.*

Nobis materies ampla, in quam quò plures dixerunt, eò amplior. Dicam ego saltem de terminorum expositione, præmissum omittens, & mittens dubium ad docto

res, qui illud discutiunt, docent de crimine hæresis controuersantes.

2 Supponitur imprimis, fraternâ correctionem (de qua differendum est) esse inter opera eleemosynę, charitatis, seu spiritualis miseridix: de quibus D. Thom. 2. 2. q. 32. art. 1. Archid. per

De confessorijs sollicitantibus

tex. ibi in capit. tria dist. 45. vbi Turrecrem. numer. 1. & Præposit. num. 3. Sot. de ratione tegendi memb. 2. quæstion. 1. versi. Quod si per cõteris. Nauar. in Man. cap. 22. num. 4. Vnde quemadmodum eleemosynæ, & misericordix corporalis actus (de quibus multa citati doctores) pro loco, & tempore, vr gente proximorum necessitate, nonnunquam cogunt sub mortali, etsi à consilio sint, ac tantum sub veniali, cap. pascifame morientem, dist. 86. obseruat communis post S. Tho. dict. quæstio. 32. artic. 5. Sot. de ratione tegend. memb. 2. quæst. 1. concl. 1. versi. tertio id comprobatur: Couar. 3. resolut. cap. 14. num. 5. conclus. 1. Nauar. vbi proximè, numer. 5. Ledesm. post alios 2. 4. quæst. 15. artic. 3. ex col. 2. Ita quidem, imò maiori cogente ratione sentiendum omnino de operibus charitatis, eleemosynæ, & spiritualis miseri

cordiæ, velut in nobiliorib⁹, quæ ad animam spectant corpore nobiliorem ex D. Thom. dict. quæst. 32. artic. 3. & communi, quam fatis probat tex. in cap. duæ, dist. 45. siquidè spiritualis misericordia corporali nõ solù melior est, verùm etiã ex genere obiecti maior in surgit ad illã quàm ad istã obligatio, licet, vt plurimũ, minor necessitas. Probat efficaciter vtrũque Sotus d. q. 1. cõcl. 3.

3 Secũdo supponitur, affirmatiua a præcepta, quæ virtutũ actus affirmatiue præcipiũt, differre in eo maximè a præceptis negatiuis, quæ vitiorũ actus negant, verant, quod illa quatenus talia sunt, licet semper obligent quoad animi præparationem, quoad actum tamen, seu exercitium non semper, vel pro semper obligat, sed pro loco, tempore, & debitis circumstatijs, quæ ad hoc requiruntur, vt sit virtuosus actus, vt nempe fiat, vbi, quando,

quando, & secundum quod debet. Hæc autem, id est, negatiua præcepta, quatenus talia, non tantū semper, sed ad sepe & pro semper obligationē inferunt, quia in se mali vitiōū actus nullo modo nullo tempore, nullo loco, nec sub circūstantiā aliqua bene fieri possunt: sunt enim malo fini coniuncti secundum se, docet Arist. lib. 2. Ethic. exponit D. Thom. dict. quæst. 33. art. 2. in corp. Sot. vbi suprā quæst. 2. versi. ad quæstionem concl. 1. idem de iustitiā lib. 2. quæst. 3. art. 7. versi. in 1. Durand. in 4. dist. 29. quæst. 3. num. 21. Ad notant nostri in capit. etsi Christus de iure iuran. & in cap. nouit de iud. vbi Abbas num. 34. versi. nam quædam post Archidi. receptum in cap. si peccauerit num. 4. 2. quæstio. 1. secundum quos, post D. Thom. correctio fraterna, per quam virtutis, id est, charitatis actus iniungitur, ad præcepta pertinet af-

firmatiua, subindeque non ad semper, sed pro loco, & tempore, necessitate, & oportunitate datā, obseruatis deinde delicti, ac delinquentis circūstantijs, obligationis onus imponit.

4 Prædictis his, affirmatiuam partem debere denunciationem ante ire in crimine quocumque affirmant absolutè Paluda. in 4. dist. 19. quæst. 4. Sā verb. correctio. num. 4. Sot. de ratione regendi memb. 2. quæst. 1. concl. 1. D. Thom. 2. 2. q. 33. art. 2. Estque communis opinio. Idem angelicus Doctor docuit aperte, in hæresis crimine, (& a fortiori in quæstione nostrā) vigere correctionis fraternæ præceptū, cum maximè emédationis spes est dict. quæst. 33. art. 7. in corp. cui assentiuntur Sot. lib. 5. de iust. quæstio. 5. art. 1. versi. his tamen non obstantibus: Castr. lib. 2. de iust. hæret. punit. capit. 25. concl. 1. versi. nisi fortè, Na-

De confessorijs sollicitantibus;

uar. cap. 18. n. 56. Graphis in aureis decif. 1. part. lib. 2. c. 69. num. 18. Repert. Inquisit. verb. denunciatio co. 3. versi. an quando, Tolet. lib. 5. cap. 57. num. 2. Esse que cōmunem Theologorum, & Canonistarum opinionem asserit Aragon. 2. 2. quest. 33. articul. 7. §. dico secundo Mench. success. resolut. §. 2. num. vltim.

5 Quæ sententia videtur iuxta illud Diui Pauli ad Titum 3. *Hæreticum hominem post unam & alteram correctionem deuita.* Ergo neque deuitabis, neque ex consequenti denunciabis antepriam, & secundam factam correctionem. Vt enim medicus, & chirurgus, dum morbus, & vulnus sinant, bene, & prudenter agent, suauiter medentes, lenientes, nihil exasperantes, nihil scindentes membrorum in salutem: sic & ij qui fratribus spiritualiter ægrotantibus salutiferam adhibent

opem, suauem, famam ipsorum prospicientes, integram seruantes.

6 Doctrinā deinde suadet & persuadet generale Euangelicū præceptū Math. 18. *si peccauerit in te frater tuus, corripere eum inter te, & ipsum solū.* Affertur in cap. si peccauerit. 2. quest. 1. & incap. nouit de iudic. quo loco nihil aliud, quam naturale præceptum illustre, veluti naturalia reliqua illustra reddidit seruator noster Christus vere sol, vere lux, & dux, peccantium famam, & corripiedi modū corripientibus commendans. Atqui verba Christi Domini præceptum esse non solum colliges ex imperante voce, *corripere*, verum ex proximè supradictis. Quo circa cum Innocentius Pontifex in dict. capit. nouit, eadem referat Euangelij verba Franciæ Prælati, & hæc addit: *Quomodo nos mandatum diuinum possumus non exaudire?* Vident præceptum vel

cæci. Adnotauit etiam Na-
uar. in repetit. dict. cap. no-
uit, notab. 4. num. 2.

7 Quod autem de iure
positiuo sit prædicta conclu-
sio comprobant multi Can-
ones, qui præcipiunt de-
linquentes corrigi, cap. con-
sentire, distin. 83. cap. tam sa-
cerdotes 24. quaest. 3. confir-
mat què veteris legis mora-
le præceptum Exod. 23. Deu-
teronom. 22. *Si occurreris bo-
ni inimici tui, aut a fino erranti,
reduc eum.* Ergo à fortiori er-
rantem, & à salutis viâ defle-
ctentem teneris reducere:
quà de re plura Sot. dict. cõ-
clus. 1. & confirmatur.

8 Quando enim inten-
dit superior quilibet, vt vel
verbis, vel scriptis, vel edi-
ctis generalibus crimina ali-
quot sub excommunicatio-
ne denuncientur, hæc talia
subintelligi debent, præcõ-
te fraterna correctione, re-
soluit in specie D. Thom. d.
art. 7. ad 5. & quodlibet. 11.
artic. 3. cui dissentitur nemo

in 4. dist. 19. Sot. dict. quaest.
4. in fn. membr. 3. quaest. 1.
Archid. & Turrecr. numer.
32. in dict. cap. si peccauerit
2. quaest. 1. post alios Gutier.
canonic. libr. 1. cap. 11. à nu.
20. & 27.

9 Vnde ex prædictorũ
Doctorum sententia in mor-
tale incidit femina, quoties
confessarij salutis spe præ-
habita, ipsum ad meliorem
frugem non exortatur. No-
ueris autem spem probabi-
lem secundum Graph. vbi
suprà, & Palud. in 4. dist. 19.
quaest. 4. ex rubore peccan-
tis, ex submissione, ex vi, &
affectu, quo nititur impetra-
re veniam, ex longo tempo-
ris factio interuallo post cõ-
missum delictum, ex alijsq;
huiusmodi indicijs. Quæ
quidem omnia inesse con-
fessarijs efficaciora, credere
æquum est, qui sicut Deo
propinquiore, ita & peni-
tentia, viri plerumque bo-
ni, cultui diuino electi, eli-
gente Episcopo, quos tunc

perdi-

perdidit fractæ naturæ fragilitas, præsentis fœminæ facies, pulchritudo, gestus venustus, os illecebrosum: qui bus remotis, extinguendam æstuantis libidinis flammã, aspirante diuino Zephyro, futurum est, vt speremus.

His tamen non obstantibus sit in hoc conclusio.

10 Qui in hæresis crimina, vel hæresim olentia, vel commune bonum labefactãtia inciderit (inter quæ & hoc à nobis actum adnumerari debet) protinus etsi occultus, ad iudices omnino deferendus est, post habitã fraterna illa correctione. Ita post Archi. docet Abb. in c. nouit n. 44. de iudi. Rojas in singul. fidei verb. accusare. num. 21. & de hæ. 2. part. affert. 3. Cano de locis Theolog. lib. 12. cap. 9. ad fin. (mei libri licet. 8.) & ex Albert. Aluorot. communi, & sanctis Patribus late probat Si-

manc. de Catho. cap. 19. nu. 10. & cap. 42. numer. 12. & in Enchirid. cap. 23. & in quæstione de patre hæretico n. 29. Gutier. canonic. lib. 1. c. 11. num. 53. Vega post Nau. quem citat in sum. capit. 82. versi. lo tercero. Auila de cœsuris 2. part. cap. 5. lib. 2. Barthol. de Medina in instructo rio c. 14. §. 2. fol. 63. & §. 36. fol. 157. Villad. de hæret. quæst. 10. versi. item in hæresi, Peg. ad 2. par. Direct. comment. 28. versi. cæterum, Aragon. 2. 2. quæst. 33. articul. 7. versi. dico 3. Turrecr. incap. si peccauerit quæst. 11. conclus. 6. Andr. Vitorel. in addit. ad Tolet. lib. 5. capit. 57. qui refert Valenciam, & alios: atque ita in hæresis crimine obseruare totam Hispaniam Simanc. docet dict. cap. 19. numer. 12. Rojas vbi proximè, Quintilianus Mâdosius in addit. ad Repert. Inquisi. verb. denūciatio litera B.

11 Et in specie, quoad solici-

Solicitanter mulieres in confessione docet Henriquez lib.6.cap.17.num.4. littera E.Param.quæst.10.num.4. d quia vix vafer confessarius emédatur, atque illos præiuisse videtur D. Thom. quodlib. 11. artic. 12. dum ait *credo, quòd si esset aliquod peccatum carnale, quod vergeret in detrimentum multitudinis, statim est reuelandum.* Sequitur Nauar. confi. 2. de accusat. num. 4. incipit; an possit fieri denunciatio.

12 Probatum conclusio, tū quia in hoc, & in alijshuiusmodi criminibus vtilitas publica, cui vt consulatur per denunciationem præcipuū est, præponderat, præponiturque delinquentis priuata, à famæ, & honoris integritate ipsi peccanti comparata, arg. tex. in l. penul. C. de primipilo, lib. 12. Mens que æqua hanc illi cedere æque monet, ne vni dum attenditur, cæteri labantur, eant in discrimen contra id,

quod habetur in cap. sed illud versi. quæ est ista, dist. 45. Ob quæ ad Timot. D. Paul. in hæreticos sic ait, *sermo eorum, vt cancer, serpit: tū prætereà, quia in his in hæresi maxime, & hæresi clare propinquis, nullius fere est momentifraterna correctio, licet correctione sibi profuisse fictè correcti ostédât hæretici, ne deferatur, ne pœnas dét.* Vide exemplo: te occidendi, vel ignem domui tuæ subdendi esse animum alicui tu certò scis: scis postea sanctè iurasse, sententiam mutaturum. Erit ne prudentis, vitæ securum, & domus in vtramque aurem dormire? Ergò à fortiori peccantis in commune bonum pro emendatione iurata verba nihili facies, aligeris pedibus ad adiudicem. Confirmo Deuter. 13. ibi: *non acquiescas, nec audias, sed statim, &c.* Textus deinde in cap. excommunicamus 2. §. adijcimus de hæreticis, ibi, *occulca conuenticu-*

De confessorijs sollicitantibus,

la celebrantes, cum alijs eiusdem tituli, qui fraternam correctionem prorsus omitunt.

13 Ex quibus, & alijs locis Cast. dict. cap. 25. col. 3. vers. cum igitur, infert teneri omnem hominem reuelare hæreticum, & si secreto sibi soli notum. Si quis enim talé hæreticum potiùs velare, quam reuelare nitatur, eum maximè requiratur, vt vel per generale edictù vel per singulare mandatù, testimoniù, dicat, adeo istalis ob id solù suspectus erit de hæresi, vt canonica purgatio illi indici iure possit, cui licet satisfaciat, punietur tamen, non vt hæreticus, sed vt negligens in reuelando. Si autem non satisfaciet, deficiens in purgatione, debet istalis, vt hæresis reus puniri ob causas, quas ibi suggerit ipse auctor. Quam opinionem non recipiendam absolute doctè docet Simanch. quem refert, & sequitur

Arag. dict. quæst. 33. art. 7. vers. ex dictis.

14 Modus tamen huic conclusioni adhiberi potest: Sitque nisi fortè quis firmiter existimaret, quod statim per secretam admonitionem possit huiusmodi mala impedire. Et vera verè hæc est opinio, propriaque D. Th. sunt verba 2. 2. q. 33. art. 7. in art. 7. in corp. Sot. de ratione tegendi memb. 2. q. 4. conclus. 2. & sic habent omnes doctores, qui simul, cù D. Thom. in principio quæstionis citantur, vt per Cast. dict. cap. 25. Nauar. dict. cap. 18. num. 56. & cap. 24. num. 14. & Tolet. lib. 5. capit. 57. Quæ limitatio additur prudentissimè. Videns enim angelicus Doctor rarissimè fieri, vt correctione fraterna tanta mala cohiberi possint, neque dari probabilem emendationis spem, vt in alijs peccatis, conditionales voces prudens addit: *fortè firmiter*, si forte contingat, vt cohi-

cohibeas: si firmiter existimes fore, vt cohibeas. Quia autem non sufficit, vt firmiter existimes, cum longum tempus conteras, errantem in viam adducendo, ob id que fortasse Reipubl. nocendo, ideo vocem, *statim*, subiūxit caut^o: *si statim impedire possis*. Prosequitur eleganter Castr. dict. cap. 25. post conclus. 1. quē æmulatur Arag. dict. art. 7. versi. quo supposito. Quod vrgentiori causa procedit, si pro cōperto esset, reum iam emendatum, & vt ex eodem D. Thom. & alijs tradit Rojas de fauore fidei singu. 3. num. 32.

15 Rogabis an possit etiam in illum leniri conclusio, non ex malitiā, sed ex ignorantia^h peccantem. Vide Castr. d. cap. 25. conclus. 2. & post Adria. Richar. Turrecr. quos allegat Arag. dict. artic. 7. versi. de illo autem. Sed dubium mitto, ne extra chorū saltare videar: cum nullus, nisi ex culpabili

malitia, in quaestione nostra error dari possit. Iuxta que exponi debet textus in cap. 2. de hæreticis, i vbi glossa, & doctores: dum enim agens de crimine hæresis (iuxta titulum, sub quo est) probat teneri quem, cum potest, hæreticum reuocare ab errore. Hoc tale per fraternam correctionem intelligendum est, quando profuturam firmiter creditur, sin minus per denunciationem, prout regulare, & frequentius, fieri necesse est.

16 Æquissimè etiam elicitur, legem fieri^l posse precipientem, vt omisā admonitione, hæreticum hominem, vel de hæresi suspectū, etiā si occultū, reuelemus de feramus: ita communiter habēt Doctores, teste Arag. d. 2. 2. quaest. 33. art. 7. versi. dico 4. qui ibi supponit, legem super hoc idem latam per loca aliqua. Supponit idem Peg. ad Directo. 2. par. comment. 18. versi. verum: vbi in

De confessarijs sollicitantibus,

verfi.& obligatio:tenet hãc stare doctrinam, etiam obstantibus quouis iuramẽto, promissione, aut pacto contra emisso. Et probatur, si quidem regulariter loquendo, de illius emendatione certi nihil dari potest. Ergo æquissimè latam esse legem secrete admonitioni interdientem prespicuum erit. Leges enim de rebus, quę regulariter contingant, & debent, & possunt ferri. Arag. de his perlegendus, vbi proximè.

17 Nec præmissa fundamenta vim facient pro parte contraria. Respondetur primò ad illud D. Pauli ad Titum 3. *hæreticum hominem post primam, & secundam correctionem deuita:* quod refertur in cap. dignior in fin. 24. quæst. 1. & in capit. dixit 24. quæst. 3. vltra glosæ mentes alias. Respondetur, inquam D. Paulum non de fraterna correctione agere, sed de prælatiua, quæ est à Prælato,

inter quos & hic Thitus erat quem illic Apostolus instruit. Sic Lyra intelligit, D. Thom. & alij, vt post Areual. notat Simanc. de Catholic. dict. cap. 19. num. 14. Ad confirmationem facilis est responsio ex supradict.

18 Respondetur deinde ad illud Evangelici contextus, vltra Castri responsionem dict. cap. 25. ad fin. quę sequitur Rojas in singu. fidei verb. accusare nume. 21. Facit Bellarm. part. 1. controuers. 4. lib. 3. cap. 4. & vltra aliam Simanch. vbi proxime dict. capit. 19. num. 13. Evangelicam legem tantummodo de peccatis agere, in quibus honori, ac famæ correcti hominis prospici oportet, nullaque publici boni maior ratio suadet oppositum: de illis in super agere, quibus subest emendationis spes, quę duo longè aliter se habent in hæresi, & in illis, quæ eunt in publicam perniciem, vt patet ex supradictis.

etis. Optimè illa conducunt quæ tradit Comit. lib. 4. respons. quæst. 8. num. 2.

19 Confirmatio autem manu facillima enodabitur, si intelligamus in illis casibus tantum habere locum, in quibus & habet, & præmittitur correctio: non autè in alijs, vt probatum supponimus.

ANNOTATIO.

20 *Affirmatiua*, ^a De præceptis affirmatiuis, & negatiuis vltra citatos ab illustriſſimo, videndi Suarez de legibus lib. 2. cap. 13. à numero. 4. Salas de legibus disput. 3. sect. 2. num. 11. ad fin. Quomodo autè altera sub alteris implicite contineantur. Viuald. in candelabr. 4. part. de legibus, cap. 4. num. 2. & in eum sensum aliquo modo colorari potest noua opinio Corraſij de iure ciuili in artem redigendo part. 2. cap. 1. audacter dicentis distinctionem inter præcepta negatiua, & affirmatiua

ineptam, impugnat enim differentiam, quam magistraliter docet Modestinus in l. legis virtus, ff. de legib⁹. Vtrum autem hæc præcepta differant quoad dispensationem, videndus Salas de legibus, disput. 5. sect. 9. nu. 49. & 59. & fere per totam, Molin. tom. 6. de iust. tract. 3. disput. 57. à nume. 4. Suar. de legibus lib. 2. cap. 15. à numero. 13. & quoad nostram correctionis fraternæ materiam, eius obligatio cessat in particulari, cessante legis ratione, de quo pulchrè per Suar. de legibus libr. 6. cap. 10. num. 15.

21 Ibi: *Naturale præceptum illustre*. ^b Nota quod præceptum correctionis fraternæ est iuris naturalis, ex Sot. de ratione tegendi, membro 1. quæst. 1. Fr. Bernardi. tract. de fratern. correct. conclus. 1. à Domino tamen in Euangelio renouatum. Sicut & reliqua naturalia, seu moralia, vt docte docet illu

De confessarijs sollicitantibus.

strisissimus auctor.

22 Seruatoris enim nostri lex tria continet, moralia præcepta, sacramenta, & consilia, Sot. libr. 2. de iustit. quæst. 8. art. 2. versic. in summa. Molin. de iustit. tom. 6. tract. 5. disput. 67.

23 Receptum namque est, ex Diuo Thoma 1. 2. quæst. 108. articul. 1. & 2. & quolibet. 4. artic. 3. Sot. dict. art. 2. & lib. 2. de iustit. quæst. 9. art. 1. Salas de legibus, disput. 24. sect. 2. num. 9. Coua. lib. 1. var. cap. 17. nume. 1. & de sponsalibus 2. par. cap. 6. §. 11. num. 1. Molin. dict. disput. 67. nu. 13. & passim alij in lege Euangelica nullum contineri præceptum quod nõ sit naturale, exceptis ijs, quæ pertinent ad articulos Fidei, & sacramenta.

24 Omnia autem moralia præcepta ad decalogum reducuntur, ex D. Thom. 1. 2. quæst. 100. artic. 3. Valent. disput. 7. quæst. 7. punct. 4. Molin. dict. num. 1. Salas de

legibus disput. 22. sect. 2. numer. 39.

25 Præcipua autem in decalogo explicite continentur D. Thom. 1. 2. q. 100. art. 11. Valent. dict. q. 7. punct. 3. & 4. Salas dict. sect. 2. nu. 37. Cum ergo fraternæ correctionis præceptum esset naturale, à Domino in Euangelio renouatum, & illustratum est. Sic & Ioan. 13. & 15. præceptum fraternæ dilectionis suum vocat, & nouũ, hoc est à se renouatũ, vt elegãter explicat D. Clemes lib. 6. constit. Apostol. c. 23.

26 Nam præcepta moralia non solum fuerunt à Christo Domino confirmata, aut renouata, sed etiam aucta quantum ad expressionem, & declarationem in lege veteri non contentam, vt patet Matth. 5. *Ego autem dico vobis*, vbi Scribentes, & post D. Agust. quem citat Salas de legibus disput. 24. sect. 2. n. 10.

27 Ibi: *Post habita frater-*

na correctione, c Prosequuntur Azor. institut. moral. 1. part. libr. 8. cap. 19. quaest. 9. Martin Delrio disquisit. Magic. lib. 5. sect. 4. Farinac. de haeresib. q. 197. à n. 39.

28 *Quoad sollicitantes mulieres,* d Adde Fr. Petr. de Ledesm. in summa 2. part. tract. 4. de misericordia, c. 4. versu. à esta duda, pag. 138.

29 *Velare, quam reuelare nitatur,* e Aliud dicendum in corrigente qui si falso, emendationem sperauit, imprudentia vt plurimum arguetur, non verò vt fautor, aut suspectus, si communi limitationi, de qua num. 14. locus erit dandus.

30 *Nisi forte quis firmiter existimaret,* &c. f Hæc est communis D. Thom. interpretatio, vt vltra citatos Martin Delrio disquisit. magic. lib. 5. sect. 4. versu. sextu, Farinac. de haeresibus quaest. 197. n. 39. Sayr. in clauè Regia libr. 11. cap. 4. nu. 19. post alios quos citant. At animo

non impugnanda, sed veritatis indaganda, hanc communem, & receptam interpretationem alienam à D. Thom. mente, & doctrina ingenue puto.

31 Moueor primo, quia Inquisitorum edicta omnè reijciunt correctionem Banez 2. 2. quaest. 33. art. 8. dub. 2. ad 7. Petr. à Nauarr. libr. 2. de restit. cap. 4. num. 209. Farinac. de haeresibus quaest. 197. num. 39. & non est credendum prudentissimos, quales eliguntur Inquisitores, à Diui Thomæ doctrina deuiasse, quod si edictis obediendum sit prout necesse est, limitatio Doctoru, necesse quoque est, vt cesset, quia eam edicta non admittunt.

32 Secundo moueor, quia si D. Thomæ doctrina, seu limitatio obseruanda erit, prouenit à præcepto diuino, de quo in cap. nouit cum alijs de iudicijs, de quo diximus numer. 21. & 25. post auctorem

De confessorijs sollicitantibus.

rem num. 6. cui Inquisitores derogare non poterunt, ex regul. cap. sunt quidam 25. quæst. 1. Vnde derogasse nõ est credendum, nec defendi potest edicta cum D. Tho. modificatione subaudienda fore, eã enim excludunt per illa verba: *Qui quis aliquid no uerit eorum delictorum, quorum in edicto mētio fit, statim absque monitione, & consulta tione, cum aliquo deferat ad ipsos, uel aliquem illorum.*

33 Tertio facit, quia occultus hæreticus, & sibi tantum nocens est deferendus, vt ex mente communi, tradit Nauarra lib. 2. cap. 4. nu. 195. de restit. diximus supra num. 27. Admissa autem D. Thom. interpretatione, cessat in hoc casu denunciatio, quia D. Thomas admisit correctionem, & denunciãdi de obligationem, si hæreticus priuatim homines à Fide auertat, & per correctionem possint illa mala impediri. Ergo si alios non

auertat, & malum illud publicum cesset, cessabit & denunciandi obligatio, ex Diui Thomæ doctrina, quod quis admittat: nam si priuata hæresis, quoad propositũ non officeret, essent relapsi immurationi, nõ verò igni tradendi, multa que alia absurda inde prouenirēt, quæ facile considerari poterunt, aliaque argumenta pro hac parte suppeditant, quæ prudens omitto breuitatis ergò.

34 Quare constituo hæreticum formalem, licet sibi soli errorem retinere velit, quod multipliciter exēplificari poterit in hypochrita, in sene in lecto decubente, in immurato, & similibus, absque fraterna correctione esse denunciandum iuxta communem, & ipsius rationem, de qua num. 27. Ratio est in proptu, quia si hæreticus edictorum monitionem (quam correctionem voces merito) infamiam,

miam, ignis poenam, Ecclesiae dogma, doctissimorum virorum consensum continet, suum priuatum amplectens, & praferens, vnius admonitioni non acquiescet profecto, vt bene considerat Petr. à Nauar. de rest. lib. 2. cap. 4. num. 195. & 205. & ante eum Aragon 2. 2. q. 33. art. 7. dict. 4. Ergo frustra expectanda erit, nisi dolum & deceptionem expectes.

35 Nec contrarium docet D. Thom. 2. 2. quaest. 33. art. 7. nam exceptio, quam post duo exempla subdit, non est referenda ad haereticum, sed ad proditorem patriae. Nec est nouum aptari rationem, vel exceptionem vni ex propositis exemplis, sic in l. in priuatis 77. ff. de iudicijs, docuit Africanus filium à patre, patrem à filio iudicari posse. Subdit rationem Paulus in l. quippe 78. ff. eodem, quia iudicare munus publicum est, quae ratio dubitationi de filio in

patrem iudice quadrat, nõ verò patri in filium iudiciũ exercenti correspondet, si paternam etiam domesticã potestatem consideres in filij caput l. in suis, ff. de liber. & posthum.

36 Ostendamus modo D. Thom. exceptionem nõ pertinere ad haeretici exemplum. Quod duobus modis confirmari potest. Primò, quia non quadrat exceptio haeretico priuato, qui denũciandus est, vt supra in tertio fundamento num. 33. aduertimus, retentã autem D. Thom. communi interpretatione denunciari non debet contra torrentem Doctorum, receptam Ecclesiae doctrinam, & ipsius Thomae assertionem, de qua statim. Secundò, quia ipsemet D. Thom. in 4. dist. 19. quaest. 3. haeticum pertinacem absque vlla fraterna correctione deferendum docet.

37 Quis autem pertinax censeatur, si queras, illum

Hh dicas,

De confessarijs sollicitantibus

dicas, qui ex malitia non ex ignorantia in Fide errat formaliter, & pertinaciter, Nauarra dict. num. 195. Turrecremat. in summa lib. 4. par. 2. cap. 16. qui viginti modos refert, quib⁹ in hæretico cognoscitur pertinacia, quos trãscript Guerro in Thesaur. Religionis, tit. de hæretici. nume. 20. & sequentibus, late Farinac. de hæresib. q. 196. à princip. quam pertinaciã non elicias ex admonitione priuata, quam præmittere vetaris, sed ex errore deprauato, cui adhæret hæreticus. Hæc autẽ pertinacia locum sibi vendicat in hæretico alios à Fide auertere, qui ignorantia prætextu excusari in ea specie nõ potest, ergo aut D. Tho. sibi cõtrarius est, aut illa exceptio hæretico pertinaci, de quo agit, nõ congruit, ac percõsequens recte iubent Inquisitores, hæreticum statim absque alia communicatione, aut monitione esse de

ferendum, quibus D. Tho. non repugnat iuxta prædicta.

Accedit; quia nullus ex scribentibus, quos vidi, vidi autem plures cum studio, satisfacit oppositis fundamentis. Nam qui defendunt in hæretico cessare correctionem, non respondent sententiã communi, seu receptã D. Thom. interpretationi. Per contrarium, qui censent præmittendam correctionem hæretici occulti, si corrigens firmiter existimet, sua priuata admonitione emendandum, frustra subterfugiunt edicti præceptum.

38 Illud meminisse oportebit per edictum Inquisitorum non prohiberi, quin in confessione liceat dubitanti consultare cum confesore, vt aduertunt Bañez 2. 2. quæst. 33. articul. 8. dub. 2. ad 7. Petr. à Nauarra de restit. libr. 2. cap. 4. numer. 211. Adde, quod nostra opinio dubio

dubio caret, si hæreticus etiam emendatus sit defendendus, de quo scholio sequenti, & vide num. 45.

39 *Si pro cõperto esset reñ iam emendatum*, & hæc opinio fuit Sot. libr. 5. de iustit. q. 5. art. 1. Menchac. illustr. cap. 16 nu. 4. Contrarium, imo hæreticum etiam emendatum denunciandum fore defendit enixè Rojas de favore Fidei sing. 3. nume. 33. cum sequentibus, & de hæret. 2. part. assert. 3. à numer. 59. Param. libr. 3. de origine Inquisit. q. 8. à num. 90. Farinac. de hæresibus q. 197. nu. 52. Nam vt hoc illis addas, cum hæreticus non peccet in te, sed in Deum, maiori remedio indiget, quam correctione iuxta libr. 1. Reg. c. 2. *Si peccauerit vir in virum, placari ei potest Deus, si autem in Deum, quis orabit pro eo?* prout aduertunt post alios Henriquez libr. 4. de poenit. cap. 13. §. 6. litera S. Bernardin. de Areual. in tracta. de cor-

rectione fraternâ conclus. 2. Nam si peccauerit in te frater, iubet Deus Math. 18. remitti peccatum in proximos adhibita correctione, *Sed si peccauerit in Deum, quis orabit pro eo?* vt inter hæc peccata constituatur differentia, nõ sufficit correctio fraterna, cum peccatum in Deum difficilius expietur, quam in homines Bellarm. lib. 2. de poenit. c. 16. in prin. & peccatum hæresis in quâ tum in se habet pertinaciã, est species peccati in Spiritum sanctum, D. Thom. in 4. sentent. dist. 13. artic. 16. in fin. Squilacens. de Fide cap. 25. num. 2. Rojas de hæret. 2. p. nu. 365. Ideoque extra hunc casum, etiam qui peccat in Deum est corrigendus fraternè ex veriori, de qua per glos. verb. peccat, in cap. nouit, vbi Abb. num. 3. de iudicijs, D. Thom. & Theologi in 4. distin. 19. communis ex Bernard. de fraterna correctione conclus. 2. in princ. &

De confessorijs sollicitantibus;

versi. vt autem Sot. de ratio-
ne tegendi membr. 2. quæst.
4. conclu. 3. Nauar. cap. 24. n.
12. Iansen. in concord. cap.
72. huius quæstionis peten-
da videtur resolutio ex cir-
cumstantijs, & iuxta illas
vtraque opinio cõcilianda.
Nusquam tamen circa per-
sonam suspectam ex hac,
vel illa radice infecta descẽ-
dentem, in ipsius sectæ erro-
re deprehensam, fraternæ
considerem correctioni.

40 Vtrum autem hæreti-
cus occultus emendatus, ad
huc maneat irregularis? dic-
quod nõ, ex Azor 2. par. lib.
6. cap. 4. q. 1. 2. & 3. & Garcia
de beneficijs 2. tom. part. 11.
cap. 10. à nu. 83. Henriquez
lib. 14. de irregul. cap. 4. §. 6.
litera N.

41 *Ex ignorantia*,^h qui
ex ignorantia etiam crassa
errat, non amittit Fidem,
Sylu. hæresis, §. 1. Castro lib.
1. de iustit. hæret. punit. cap.
9. Can. de locis Theologo-
rum lib. 12. cap. 9. ad 5. Cor-

doua ad Sot. de tegendo se-
creto, membr. 2. q. 4. sub con-
clus. 2. Nauarr. in man. præ-
lud. 1. num. 11. & cap. 11. nu.
17. Petr. Nauarra lib. 2. de re-
stit. cap. 4. num. 202. Salas 1.
2. quæst. 76. tract. 13. dispu. 7.
sect. 7. Sayr. lib. 2. cap. 9. n. 33.
& 34. Simanc. de Catholicis
tit. 26. à n. 3. cū quo declara-
nam errans in articulo ma-
nifesto præsumitur hæreti-
cus, Simanc. num. 4. vbi pro-
ximè.

42 Vnde peccat, qui ig-
noranter lapsos etiam præ-
dicatores denunciat statim,
nisi sit simplex, qui non dis-
cernit an ex ignorantia lap-
sus proueniat Petr. Nauarra
dict. cap. 4. nu. 209. Vbi inte-
gerrimo fidei censorum iu-
dicio se submittit.

43 Si verò quis dubitet,
an quis ex malitia, vel igno-
rantia erret, corrigendus fra-
ternè prius erit Castr. lib. 2.
de iust. hæret. punit. cap. 25.
ante fin. conclus. 2. de mate-
ria ultra præcitatos consule

recen-

recentiores ad D. Thom. 2. q. 11. art. 2. vbi Bañez, Ara-
gon art. 1.

44. *Cap. 2. de hæreticis, i*
qui admittunt limitationē,
de qua supra num. 14. & 30.
rectē huius tex. decisionem
ad eam adaptare possunt,
prout prosequitur multipli-
citer declarando Farinac.
de hæresibus quæst. 182. à
nu. 31. Si verò nostram am-
plectantur opinionem, faci-
le quoque ad diuersum sen-
sum applicare poterunt, &
forsitan veriore, si origi-
nale consulas, vbi Leo Papa
reprehendit Hispaniæ Epif-
copos, qui Codices sub ca-
nonicorum nomine permit-
tunt, qui Priscilliani ad alte-
rina sunt emendatione cor-
rupti, ibique post alia addit:
Vnde si quis Episcoporum, vel
apocrypha haberi per domos
non prohibuerit, vel sub canoni-
corum nomine eos Codices in
Ecclesia permiserit legi, qui
Priscilliani adulterina sunt emē-
datione corrupti, hæreticum se

nauerit iudicandum, quoniam
qui alium, dum potest, ab erro-
re non reuocat, se ipsum errare
demonstrat, aptius ergo ratio
hæc congruit superioribus,
qui hæreticos, hæreticorūq;
libros in suis territorijs per-
mittunt in subditorum per-
niciem, cum eos pro officio
prohibere debeant, prout
habetur in registro sancti
Leonis Papæ epist. 91. cap.
15. ad Turibium Episcopū
Asturiensem in 1. tom. con-
ciliarum, pag. 713. cuius me-
minit Sandob. Episcopus
Exomensis in monasterio
D. Turibij de Lieuana, §. 2.
quem vide; in quos Præla-
tos quadrat & decisio text.
in dist. cap. 2. de hæret. & di-
serta Castri disputatio libr.
3. de iust. heret. punit. cap. 4.
vel tandem tex. solum probat,
quod omnes reuelare
tenentur hæreticum Farin.
de hæresibus q. 197. nu. 35.
l. 45.

45 Ibi: *De prælatina*, 1. ad-
de Fr. Bernard. Arevalo de

De confessorijs sollicitantibus,

correction. concl. vlti. pro-
posit. 6. Petr. à Nauarra libr.
2. de restit. cap. 4. nume. 212.
Nam priuatus debet statim
confortium hæretici fuge-
re 1. Corinth. 5. *Cum huius-*
modi nec cibum sumere, prop-
ter periculum, cui se expo-
nit Nauarra dict. num. 212.
præcipuè si hæreticus est ex
communicatus de iure diui-
no, prout tenent relati per
Henriquez lib. 13. de excõ-

muni. §. 2. litera E. ex quib⁹
confirmatur opinio nostra,
quam proposuimus à n. 34.
46 Si autem prædicta Ti-
ti cap. 3. authoritas ad om-
nes generaliter referatur,
dic morem fuisse in primiti-
ua Ecclesia, vt moneretur
hæreticus, vt aduertit Am-
bros. & Theophil. in tit. 3.
D. August. serm. 14. de verb.
Apost. quia miraculis factis
facile conuertebantur.

S V M M A R I V M.

- P** R O P O S I T I O quæstionis, num. 1.
 Leges Ecclesiastica non ligant ob graue periculum nu. 2.
 Necessitas liberat à legis obseruatione num. 3.
 Vita periculum, & defensio excusat à legis humana, diuina, &
 naturalis transgressione nu. 3. 5. & 13.
 Lex obligat cum vitæ discrimine propter religionis, & potestatis
 Ecclesiasticæ contemptum num. 4. & 14.
 Mors omnium terribilium finis num. 5.
 Metus mortis in persona liberorū liberat à legis obseruantia n. 6.
 Metus mortis in persona mariti, & fratris liberat ab obseruan-
 tia legis num. 7.
 Metus consanguineorum, affinium, & familiarium an, & quan-
 do excuset. num. 8.
 Metus amissionis honoris quando excuset num. 9.
 Mina an excuset num. 9.
 Infamie metus an excuset num. 10. & 17.
 Fæminæ viris formidolosiores num. 11.
 Metus, ut excuset, ab aliquo incuti debet num. 11.
 Metus à senibus, & religiosis incuti nequit num. 12.
 Inquisitio religiose seruat dicta testium num. 12.
 Diminutus tacens complices propter metum non est curiæ seculari
 tradendus, sed arbitrarie puniendus num. 15.
 Diminutus tacens complices ob proximam consanguinitatem non
 relaxatur, sed arbitrarie punitur num. 15.
 Metus hodie non excusat in causa heresis num. 15.
 Vxor an propter viri heretici scuitiã excuset ab illi^o delatione n. 16.
 Periculum peccati sepe non fugere licebit ob vitandam mortem,
 infamiam, vel aliud incommodum grauisimum num. 17.
 Fæmina cōpressa an clamare teneatur, nō obstante infamia, n. 17.

Q Æ S T I O XIX.

Utrum sint aliqua causa, quibus excusentur fœmina à denunciatione Inquisitoribus faciendâ.

I Væstioni præterito proximo loco soluta hæc nunc necessario cohæret. Cum enim in fœminis denunciationem necessariò facturis speciales causæ excitari soleant: ad rem erit, vberioris doctrinæ gratiâ, aliquot particulariter consignare. Ego autem huius rei satis inuolutæ tractationem ad breuia & nonnulla quæ sita reuocare tentabo.

2 Dico igitur, tum posse discedi à legis cuiusvis præcripto, quando legislatoris voluntas, & benignitas discessui assentitur. Propterea Ecclesiæ legibus, quæ benigne sunt, non alligari Christicolas, cum grauitè pericli-

tentur, sentit Sot. de iust. & iure, lib. 5. quæst. 6. artic. 4. col. penul. Sylu. verb. metus quæst. 7. tradit Comitol. respons. moral. lib. 5. quæst. 7. num. 8. Gab. in 4. dist. 18. q. 3. artic. 3. dub. 4. Rosel. verb. excommunicatio 6. in initio Sylu. verb. excommunicatio 5. quæst. 14. Tabiena excommunicatio 8. num. 9. & 18. Armil. verb. excommunicatio num. 59. D. Thom. 2. 2. quæst. 147. arti. 3. ad secundum, & in 4. dist. 15. quæst. 3. artic. 2. quæst. 4. Almain. in tract. 1. moral. cap. 3. proposit. 4. & post Nauar. Maior. Alens. & alios probat Azor. in sum. tom. 1. lib. 1. cap. 11. post principium: Ledesm. 2. 4. quæstio. 25. artic. 3. dub. 2. Suarius de censur. disp. 14. sect. 3. numer. 13. & disp. 20. sect.

sect. 3. nūme. 9. & 2. tomo de relig. lib. 4. de horis canonicis cap. 27. num. 30.

3 Quibus auctoribus, doctrina hæc supponitur satis probata, quæ & confirmari potest ex text. in cap. 2. §. cū autem, & §. prater eā de obseruat. ieiun. & ex text. in c. discipulos, ibi: *fame coacti*, de consecrat. dist. 5. & ex c. inter alia 31. versi. illud, ibi: *nisi articulus necessitatis imminerat*, de sent. excom. Eo maxime, quia à diuinarum, ac naturalium, nedum humanarum legum præscriptione nonnunquam recedere fas est, vt vitam seruemus. Nam fraudatam alterius re integram reddere, integrèque confessario peccata dicere non humanum ius, sed naturale, aut diuinum ab initio sanctè sanxit. Hęc tamen non obligant, si mortem properent, vti est, & Theologia, & iuris peritorum cōmunis opinio, licet contrā opinetur Caet. 1. 2. quæst. 96.

art. 4. vbi diuersam à sua opinionem erroneam audacter appellat. Argumenta cuius infringunt facillimè prædicti doctores, inter quos & nunc Comit. vbi proximè num. 9.

4 Verumtamen practitari poterit talis opinio, si metus in religionis, aut Ecclesiastica potestatis contemptum b. directè incutiatur; tūc præstabit sustinere mortem, quā iniuriā factam legi Ecclesiastica: quia tunc non iam agitur de solā legis obseruantia, sed id potissimum est, vt nitamur religionis nostræ graue damnum repellere, cui vitam propriam quis que postponere tenetur. Et potest Ecclesia in eo, vel simili casu quemquam cogere ad vitæ effusionem pro communi bono, & religione tuendis. Et quia ita expedit, ita cogit, aduertit doctissimè doctissimus Suarius dict. num. 13. & dict. numer. 30.

De confessarijs sollicitantibus;

5 Est igitur concors e
prædictorum doctorum sen
tentia, vt mortis metus ca
dens in virum constantem
excuset à legis obseruantia.
Qua propter si fœmina ter
reatur probabili mortis pe
riculo, excusatur à denuncia
tione facienda argum. text.
in cap. cum dilectus de his,
quæ vi, l. nec timorẽ 7. ff. de
eo, quod metus caus. Et est
ratio, quia omnium terribi
bium mors finis est, teste Phi
losofo 4. Ethic. Eandem
vim habet & truncationis
metus, quæ mors est partia
lis membri cap. si quis absci
dit dist. 55. & habetur in l. 7.
tit. 33. par. 7. traditque San
chez lib. 4. de mat. disput.
5. num. 4. Peg. videndus in 2.
part. Direct. comment. 78.
vers. at non videtur. *hs or*
on 61 Si autem fœmina non
suam propriam mortem,
sed ipsam ipsorum filiorum
timeat, hic talis metus satis
est, vt excusetur à denuncia
tione. Ita habetur expres-

se in l. isti quidem in fin. ff.
de eo, quod met. caus. ibi:
Et hac, quæ diximus ad edictũ
pertinere nihil interest in se quis
veritus sit, an in liberis suis, cũ
pro affectu magis in liberis pa
rentes terreantur. Tradit
Sanch. dict. lib. 4. disp. 4. nu.
5. Comit. lib. 3. quæst. 2. ver.
pertinet. Ampliant Guilel.
in cap. Raynun. in præfat.
verbi: *duas habens filias.* Ti
raq. in præfat. l. si vnquam
num. 7. C. de reuoca. dona.
Alc. de præsump. reg. 1. præ
sump. 1. in specie Roland.
confi. 2. num. 61. vol. 1. Idem
dicendum sentit Sanch. post
alios de alijs descendenti
bus, & ascendentib⁹ dict. dis
put. 4. num. 4. & 6. Præposi.
in cap. cum locum num. 10.
de sponsalibus. *ad non 919*
in 7 Cumque vir, & vxor
vna caro sint: Si vxor viri vi
tæ timeat, q̄ satis causæ erit
ne de confessore deferat ad
Inquisitores: ita Comit. vbi
proximè Sanch. nu. 3. Hen
riq. lib. 11. de matr. cap. 9. n.
5. Sot.

7. *Sot. in 4. dist. 29. quæstio. 1. artul. 2. versicul. eiusmodi ad fin. D. Thom. in 4. dist. 29. quæst. vnic. art. 2. ad secū- dum, Henriq. de Bohic. in cap. cum locum numer. 5. de spons. Turrecr. in sum. 31. q. 2. num. 7. Sylu. verb. metus. q. 1. vbi Ang. eodem num. refert. plures Sanchez d. nu. 3. quibus addi potest Rol. d. consi. 2. num. 62. & 63. Idem que fore inter fratres, quos natura artissimo cōiunxit amoris vinculo post Præpo sit. in d. c. cum locum nu. 11. docet Sanch. d. disput. 4. n. 7.*

8 Quando autem miniten tur mulieri consanguineo- rum damna, quid tunc pra- cticandum sit, vltra tex. in cap. sciant cuncti de electio ne in 6. ibi: *vel consanguineos* quærendum est à Sanch. d. disput. 4. num. 8. Ab eodem etiam quærendum num. 11. vltra Menoch. de arb. lib. 2. casu 135. num. 8. Quid simili ter practicandum, cum ip- sam mulierem, & affinium

mala terreant: cum etiam ta- lis mulieris boni amici facti sint damni participes, de quo num. 9. Per eundem nu. 10. & textum in Clem. 1. ver. *seruiētes de excess. prælato- rum doceberis*, quando ti- meatur ipsius mulieris do- mesticis, & familiaribus.

9 Neque dubium est, quin idem dicatur de muliere ho- noris amissionē timēte: Est enim mulieri bonæ, & viro ipsa morte honoris grauior iactura. Ita decidunt Barbat. consi. 60. num. 3. vol. 1. Gab- tom. 2. communium lib. 11. verb. metus, col. 2. Padill. in l. interposita, num. 14. C. de transact. Seraphin. de priui- legijs iuramenti, priuileg. 29. num. 2. Mascard. de probat. concl. 1055. num. 53. vol. 2. quos omnes Sanch. refert, & sequitur d. lib. 4. dispu. 5. nu. 11. Et habetur in l. 7. tit. 33. par. 7. Quod sentire vide tur glo. verb. metū in c. cum dilectus de his, quæ vi, quæ ait, minacia verba quando-

que inferre posse iustum metum, dum non inspicitur, quo dicantur, animus; non item tamen, quando minax iste homo talis dignoscitur naturà procliuus in contumelias, quem ira ducunt, & bilis. Quam glos. sequuntur. Rom. conf. 369. num. 14. & relati à Mascard. d. n. 53.

10 Adhuc de infamiæ metu est inter doctores, qui differunt: quidam sic: in virum constantem non cadere talem metum per l. nec timorem 7. in principio ff. de eo, quod met. caus. docet D. Thom. in 4. distin. 29. q. unica artic. 2. ad tertium vbi Durandus quæst. 2. num. 4. in fine. Sed intelligi debent de infamia facti, iuris enim cadit in virum constantem: sic habet glos. in dict. l. nec timorem, verb. infamiæ. Rosel. verb. metus num. 2. vbi Ang. num. 5. & Sylu. q. 4. Veracruz in speculo coniugiorum art. 8. conclus. 2. Hérrig. lib. 11. de matrimon. c.

9. num. 4. Plures refert Sanchez dict. lib. 4. disputat. 5. num. 14. Comit. lib. 3. respō. fo. quæst. 2. versu. pertinet. Probatio in promptu, quia infamiæ, & mortis timor æquiparatur, l. iusta ff. de manumissis vindicta: ibi, *iusta causa manumissionis est, si periculo vita, infamiæ ve Dominus seruum liberauerit*. Idè dicendum est in metu infamiæ facti, cui facile occurri non potest, sic indicat D. Thom. vbi proxime, corroborans sententiam suam, cum ait, *quia facile occurri infamiæ potest*. Tenet expresse Ledesma 2. 4. quæst. 49. art. 3. §. etsi quæras. Arago. 2. 2. quæst. 88. art. 3. §. pro explanatione, & post Palud. Sot. Palacios, ac alios tradit Sanchez dict. disp. 5. num. 15.

11 Illud autem meminisse oportet, quod licet fœminarum, quam virorum maior sit formido, formidolosiores plerumque sunt, minus audaciores: aduertit glos.

glof. verb. metu in cap. cum locum de sponsalib. & ibi Abbas numer. 7. Nauar. in sum. cap. 22. num. 51. Plurimos citat Sanchez dict. lib. 4. dispu. 3. num. 2. multisque probat Tiraq. in connubialibus l. 2. glof. 1. à num. 159. Vix tamen dabitur casus, per quem effectum sortiatur hæc doctrina, quia iustū metum nullus causabitur, ni ab aliquo terreatur, qui vera minacia verba re reddat: tradit Ancharanus in cap. ad audientiam num. 2. de his, quæ vi: Bald. in l. metum num. 2. C. de his, quæ vi Roland. conf. 83. numer. 28. volum. 2. & post Sot. Arag. & alios Sanchez dict. lib. 4. dispu. 1. num. 19. docuit glo. in l. metum, verb. iactitionibus, C. de his, quæ vi, tex. in l. famosi ff. ad l. Iuliam majest. ibi: *nam et persona spectanda est, an potuerit facere.* Medranus de consensu connubiali cap. 13. nu. 4. & 6.

12 Quod totum deficere

confessarijs vides, quos non armis aptos, ad senium plerumque properantes retardant mores, vita Deo dicata, & officium; quia præterea mulieri facile est, quæ instant, malis mederi, opem suorum, & superiorum, & sexcenta mille alia remedia implorando, perquirendo, Sic Angel. verb. metus n. 5. & ibi Sylu. quæst. 1. post alios Sanchez dict. disput. 1. n. 23. Medranus vbi proximè nu. 5. Facit etiã ad rem Comitali respõsum lib. 3. q. 2. vers. quintum quæsitū, & lib. 5. q. 7. vers. itaq; homo. Quæ omnia procedunt maximè in sanctissimo, & æquissimo Inquisitionis Tribunali, cui illud potissimum est, testiū, & accusatorum dicta religiose seruare, ac reis nullo modo, nulla via publica facere.

ANNOTATIO.

13 *Vi vitam seruemus,* vide Azor lib. 1. instit. moral, cap. 11. quæst. 13. Sayr.

De confessorijs sollicitantibus,

de clauē Regia, tom. 1. lib. 2. cap. 2. nume. 9. Salas 1. 2. q. 6. art. 6. tract. 3. disput. 3. sect. 1. nume. 35. cum sequentibus, qui ampliant id procedere etiam in ijs, quæ aliàs tenebamur omittere ex præcepto naturali negatiuo, vnde dum Sot. lib. 7. q. 2. art. 1. col. 10. Nauar. consi. 17. nume. 9. de hæret. aiunt metum excusare à transgressione legis humanæ, non vero diuinæ, intelligēdi sunt, vt quotiescūque metus fuerit grauis pro materiæ qualitate, excuset à transgressione legis humanæ, quæ non obligat cum graui detrimento. Per contrarium vero lex diuina præsertim naturalis sæpe obligat, cum quocunque detrimento etiam vitæ, ac proinde in vtroque membro contraria regula constituenda est, quæ suas patitur fallentias, prout explicat Salas dict. nu. 36. tamen Sot. & Nauarr. nullum admittant metum in legis diuinæ,

aut naturalis transgressione contra veriolem, & communiorem supra relatam.

14 *In Religionis, aut Ecclesie potestatis contemptum.* b Salas 1. 2. q. 6. art. 6. tract. 3. disput. 3. sect. 1. num. 34. & quæ resoluius in repet. cap. sacris, num. 7. de his, quæ vi.

15 *Est igitur concors.* c Sic hæreticus, qui suam hæresim confitetur, & abiurat apud fidei censors, si iterum delatus, quod nonnullos complices in suo examine subticuisset, respōdeat ab ipsis complicibus, quia ditiores, & potētiores erant, sibi valde timuisse, non est indistincte puniendus, & curiæ sæculari tradendus, quia diminutus, sed mitius damnandus, prout colendissimi sanctæ Inquisitionis Romani patres in facti cōtingentia. Imposita triremiū pœna de creuere apud Locat. inter casus Romæ decisos, casu 27. pagin. mihi 445. qui post praxim Inquisitor. habentur;

tur; sicut & in diminuto cō-
plicem consanguineum ta-
cente non pœna vltimi sup-
plicij, & relaxationis, sed
immurationis, & sic mitior
decernitur apud eūdem Lo-
cat. casu 7. vt sicut metus,
ita & consanguinitatis res-
pectus, seu amor pœ-
nam minuat, imo indistin-
cte hæreticum pertinacem,
ac vere diminutum nō esse,
qui alios complices non re-
uelat, tenet Rojas de hæret.
2. part. assert. 22. quod ego
simpliciter, & generaliter
non probarem, de quo ali-
bi. A communi tamē sentē-
tia discedit Rojas singular.
3. num. 30. & ante eum Na-
uar. in cap. inter verba, co-
rol. 66. num. 428. sed consilia
ri potest vtraque sententia,
vt communis procedat at-
tento iure, contraria vero
attenta practica, secundum
quam non excusat nos à te-
stificando in crimine hære-
seos graue damnum, quod
ex eo nobis sequi potest,

postquam remedium habe-
tur pro eo in hoc delicto in-
uentū per Bonifacium VIII.
in cap. vlt. de hæret. lib. 6. de
qua praxi testatur illustris-
simus auctor nu. 12. & Nos
aduertimus ex alijs quæst.
21. num. 28.

16 *Viri vitæ timeat*, d quid
si sibi à viro timeat, an denū-
ciare excusabitur ipsum ma-
ritum hæreticum? excusari
tenent Pegna ad direct. 2. p.
comment. 78. versic. at non
Farinac. de hæresib. quæst.
197. num. 53. quod non pro-
bo. Tum quia marito denū-
ciatio patefieri non debet
ex Nauar. cap. inter verba,
corol. 66. num. 428. vt resol-
uimus num 15. Tum etiam,
quia vxori non constat de
futuro iudicij euentu ad ef-
fectum, vt reincidat in mari-
ti potestatem.

17 *Infamie metu*, e adeo,
vt sæpe liceat peccati non
fugere periculum ad vitan-
dam mortem, infamiam,
vel aliud incōmodum gra-
uissi-

De confessarijs solicitantibus,

uissimum, ex Nauar. in manual. cap. 3. num. 5. Cordou. quæst. 4. Ludouic. Lopez instruct. conscientiæ, 1. part. c. 21. & post alios Salas 1. 2. q. 6. art. 6. tract. 3. disp. 3. sect. 1. num. 32. vnde infert ad feminam compressam, an cū periculo infamiæ clamare teneatur, de quò Sot. libr. 5. de iust. q. 1. art. 5. ad 3. Vega lib. 2. casu 369. & libr. 5. casu 410. & 632. & alij, quos refert Salas dict. sect. 1. nu 31. quod autem metus infamiæ à legis obseruantia liberet, tradit idē Salas de legib⁹, q. 96. tra. 14. disp. 11. sect. 1. n. 5.

S V M M A R I V M.

- F**œmina denunciare tenetur solicitantem confessorem intra terminum in edicto expressum sub mortali, & excommunicatione num. 1.
- Gravitas criminum ex oppositis virtutibus, distinctio ex præceptis dignoscuntur num. 1. & 15.
- Transgrediens superiorum edicta an incurrat peccatum tantum inobedientiæ, an etiã religionis num. 2. 9. & 16.
- Lex humana aut vetat res indifferentes, aut ad alias virtutes spectantes num. 2.
- Saulis, & Adami peccata inobedientiæ num. 3.
- Obedire superioribus tenemur nu. 4. quod declara num. 13.
- Legislator potest præcipere actum in certa virtutis specie vel prohibere in certa vitij specie num. 5. & 17.
- Lex humana potest actum de nouo prohibere, qui incipiat esse vitiosus num. 6.
- Obedientiæ duplex species, alia generalis omne virtutis opus comitans, alia specialis num. 7.

- In obedientia duplex, alia materialis, alia formalis num. 8.*
Fœmina denunciare sollicitantem confessorum omittens peccat in religionem sacramento debitam num. 10.
Actus prohibitus, vel iussus à legislatore humano iudicandus secundum virtutis, aut vitij speciem, quam intendit num. 11.
Abstinentia multipliciter considerari potest ob finem nu. 11.
Peccatum generaliter inobedientiam continet num. 12.
Præcepta adimplentur ex propriæ honestatis affectu & amore, & non principaliter ob obediendum num. 14.
Inobedientia malitia non datur in omni peccato num. 16.
Circumstantiæ generales, quæ sunt communes omnibus, vel pluribus peccatis, quales num. 18.

Q V Æ S T I O XX.

In quam virtutem culpabiliter fœmina peccet, denunciationem omittens.

DE meo in quæstionē iudicio me interrogarunt confessores aliquot, pro quibus libabo aliqua, etsi in alienā messem mitti falcem exprobre- tur. Atque certum est, obligari fœminas ad denun-

ciationem à publicatione intra triginta dies, vel post, data opportunitate. Idque ex solo Inquisitorum præcepto sub mortali, & excommunicatione. Tenet Param. q. 10. num. 127. Tenet Emman. in sum. c. 207. n. 1. Verum tamen cum criminum distinctio, & gravitas non ex præ-

De confessorijs folicitantibus,

ceptis, sed ex oppositis virtutibus dignoscatur: a opere præcium erit exponere quam virtutem fœminæ labefactent denunciationem negligendo.

2 Opinantur ^b recentiores quidam, solum esse peccatum inobedientiam, atque idem esse, quod clerico rum solemnem Christi Corporis publicam pompam comitari negligentium, contra Episcoporum edictum, aut negligentium visitatoribus delinquentes reuelare. Secundò respondent Sot. 5. de iustitiâ quest. 7. articul. 1. Couar. 4. variar. cap. 20. nu. 10. Sayrius libr. 3 clavis Regiæ cap. 7. numer. 16. peccare quidem & inobedientiam, & in religionis virtutem, cum hoc legis humane omnibus transgressoribus commune sit. Probat^r primò, quia quando legem quis violat indifferentes res vetantem, solum peccat in obedientiam: verum

tamen quando, nullà data causa, quid violat (verbigratià, si diem ieiunij frangat) obedientiam frangit Prælati debitam, simul & temperantiam. Ergò duplex peccatum peccat. Patet maior, quia præter inobedientiam nullum aliud apparet peccatum. Minor probatur, quia eodem modo lex obligat, cum res prohibet indifferentes, veluti comœdias, sericavenationem, &c. Atque cû iubet, vel quicquid vetat spectans ad aliud virtutum genus.

3 Secundò, quia Saulis peccatum aduersus Samuelis præceptum totum fuit, quod tamen commissum aduersus obedientiam asserere videntur sacre litteræ quæ appellant inobedientiæ peccatum. Vt est ex lib. 1. Regum cap. 15. ibidemque Abulens. & Caet. Ergò vt frangatur obedientia, non expressa requiritur intentio impositum violandi præceptum.

ptum. Si quidem illud, quo Saul tenebatur expectare Sa-
muelem, non ipse fregit, ni-
si, vt idem testatur, ne popu-
lus laboretur, Regem quede-
fereret. Atque confirmatur
per Conc. Trid. sess. 5. can. 2.
Agust. in Psal. 70. & Patres
alios, qui omnes Adami lap-
sum inobedientiam appel-
lant, cum tamen ille non co-
mederit, nisi ad suas à mæro-
re liberandas delicias (vt ait
Agustinus) vel ad vxori mori-
gerandum. Ergò non requi-
res violandæ obedientiæ, vt
violetur præceptum, quia
præceptum est.

4. Tertiò, quia præcipitur,
vt superioribus obediatur,
id est, vt obedientiæ actus
exerceatur. Obediendi au-
tem præceptum adimple-
tur, etsi subditus re, & actu
non opus faciat, quia præce-
ptum est. Ergò intentio illa
expressa ad obedientiæ, vel
inobedientiæ actum elicien-
dum non requiritur. Patet
maior, quia obedire, & su-

perioribus nos subijcere iu-
bemur. cap. omnis animade-
censibus.

5. Verùm ad maiorem hu-
ius, & aliarum quaestionum
lucem aduertendum est ex
Vazquez 1. 2. disput. 98. c. 2.
ex Suarez 1. tom. de religio-
ne lib. 3. de reuerètia debita
locis sacris cap. 4. à num. 1. le-
gislatores potestatem habe-
re c. actum constituendi in
virtutis certà specie præcep-
tum, iuxta materiæ capaci-
tatem, & actum simul prohi-
bètem in certa vitij, vel pec-
cati specie. Sit exemplum:
posita à carnibus abstinen-
tia die Veneris, in temperã-
tiæ specie, eiusdem come-
stio in intemperantiæ: exhiberi
similiter comitatū Chri-
sti Domini Corpori in pu-
blica pompa propterea ius-
sum est, vt Ecclesiæ seruetur
præceptum de religionis
materiæ, & Eucharistiæ cul-
tu exhibendo: venationis po-
nitur interdictio in alicuius
Principis septo loco, in ob-

seruantia specie debite Principibus: comediarum prohibitio in Eutrapelia, sicut & taxillorum, & alearu. Quapropter cum finem semper intendant legislatores, ratione cuius imperata, vel vetatam rem reponunt in alicuius virtutis, quam intendunt, materia; finis diligenter considerandus est, vt innotescat virtutis species, & contrarij vitij natura. Dixi consulto iuxta materiae capacitatem, quia data inepta materia non constituetur virtutis actus, veluti si Rex iubeat immolari homines Deo placando, vel in ipsius cultum muscarum certamina complicari. Vide Suarium tom. 1. de religione lib. 2. cap. 4.

6 Secundò, ex humanae legis vi notandum est, actum aliquem prohibentis, mox actum incipere esse vitium, cum non esset ante legem, vt patet ex carnis comestione. Atque ratio est, quia lex praescribere potest virtutis

medium in eius materia, quo supposito, ab illo recessus vitiosus esse incipit.

7 Tertiò, supponendum est ex eodem Vasq. 1. 2. disput. 102. num. 16. Lescio lib. 4. capit. 46. dub. 4. & 6. & ex communi doctrina D. Tho. 2. 2. quaest. 104. artic. 2. ad primum, obedientiam duplicem esse, & generalem, & specialem. Generalis, seu materialis obedientia est omne virtutis opus, quo ad impletur praecipuum, etsi non fiat ex intentione expressa praecipuum adimplendi, quia praecipuum est. Atque haec non virtus specialis est, sed speciales omnes virtutes complet, quae aliquem habent actum cadentem sub praecipuum. Datur autem materialis obedientia, quia si expressa adesset intentio, tunc foret obedientiae formalis actus. Vnde obedientia, vt est specialis virtus, illa est, per quam homo expresse facit, vel adimplet

plet præceptum, quia præceptum est; vt diserte docent D. Thom. & citati doctores, communiter recentiores.

8 Duplex similiter inobediētia est. Est materialis inobediētia præcepti cuiuslibet præuaricatio. Vnde præceptum omne siue leue, siue graue, quocumque fiat modo, appellatur inobediētia. Atque hæc inobediētis significatio omni includitur præcepto, vel eam genericam rationem, omnibus præceptis communem, vel generalem dicamus circumstantiā. Cæterū inobediētia formalis erit, cū quis violat præceptū, quia præceptū est. Atque hac sola ratione est propria peccati species ab alijs distincta: illamque exprimendi in sacramentali cōfessione datur obligatio, vt latè docet Suarius tom. 4. dispu. 13. sect. 3.

9 Colliges autem ex dictis, suprapositas responsiones esse falsas; prima, quia

tūc solū propria, & formalis inobediētia est, cū quis præceptum violat, quā præceptum est, vel contrarium legi exequatur opus, vel omittat imperatum. Quapropter si quis Sacrosanctū Christi Corpus pompaticè delatum comitari desinat, ludo, vel venationi intētus, non incidet in peccatum aduersus obediētiam. Secunda & falsò asserit, committi duplex peccatum in omnī legis humanæ transgressione, cum ratio materialis inobediētis ratio sit generica, in omni peccato inclusa. Ergo non distinctum peccatū est, seu non duplex est, vt diffusius habent Salas 1. 2. tract. 7. disput. 3. sect. 4. à num. 80. & 83. Suarius tom. 4. dispu. 23. sect. 3. à num. 3.

10 Quibus prænotatis sit conclusio. Fœmina denūciationem omittens, cum denūciare tenetur, solū peccat in religionem pœnitentiæ sacramento debitam. Dī

ta probant, quia per legem suam legislator instituit illam denunciationem in religionis specie, seu sacramenti cultus, quem expressè intendit, sed omittens scemina hoc, non aliud præceptum lædit. Ergò solum in religionem peccat.

11 Ad argumentum autem primum dicendum est; legislatores indifferetes res præcipientes, eas in alicuius virtutis, quam intendunt, materià constituere. Et tunc intenti finis ratione iudicandum, & cognoscendum esset genus, vel virtutis species, consequenterque natura, & peccatorum specificatio, vt videbis abstinentiæ exemplo. Potest enim agi, vel iuberi abstinentiæ affectu Deum placandi, tuncque erit charitatis opus, vel ex affectu, pro peccatis satisfaciendi; quod pœnitentiæ opus est, vel ex affectu spiritui carnem subijciendi, quod dices castitatis opus: quia

abstinentiæ est libidinem cõtundere, & carnis rebellio- nem in spiritum rationi subiectam facere. Erit autè propriè temperantiæ actus, si abstineas ab hoc, vt suis exercendis functionibus mens aptior fiat. Vnde eodè modo prædictis actibus de oppositis peccatis iudicandum est.

12 Atque ad secundum est responsio: sacras litteras, Patres, Concilia de obedientia loqui materiali, seu generali. ^d Quo circa peccatum diffinit D. Ambrosi. *peccatum est caelestium inobedientia mandatorum, & diuini præuaricatio præcepti.* Eademque ratione omnem actum, vel omissionem, per quam proximo præbetur peccandi occasio, scandalum vocant. Cũ tamen scandalum, verè, ac propriè loquendo, non committatur, nisi cum quis ex directà intentione proximũ precipitandi operatur. Quod D. Thom. 2. 2. quæst. 43. art.

3. & recentiorum communis opinio habent. Vnde ad confirmationem clara est solutio.

13 Ad tertiū. Maior distingi debet. Quod si dari velit præceptū præcepta exequēdi opera, vel non exequēdi vetata, concedenda est. Si autem obediendi præceptum dari mens sit, ita, vt præcise, & expresse bonum opus faciamus, quia præceptum est negare cogemur. Est ratio, quia nunquam necesse est, fiat præcise opus bonum, quod ex præcepto debitum est. Sed sufficiens erit, vt præcepto satisfiat, fiat ob intrinsicā boni ipsius operis honestatē; vel vt Deo placeamus. Maximè cum sit dilectio legis plenitudo. Nullum itaque Dei, aut Ecclesiæ inuenitur præceptum, quo ad opera obligemur facienda ex ea præcise intentione. Iubent enim omnia fieri opus ipsius intrinsicæ honestatis causa.

14 Impletur igitur obediendi, & subiacendi superioribus præceptum: partim, si iussa exequamur, etiā absque illa præcisa intentione præcepto satisfaciendi: partim, si velimus superioribus subesse quicquid velle possumus, vel ob Dei amorem, vel ob aliam honestam causam, sine formali obediendi intentione. Dum tamen adimplem⁹ præceptum, adimplerem⁹ contrariam intentionem non habere obligamur (formalis enim inobedientia vetatur per expressum, & particulare præceptū) cum hac tamen intentione præceptum re ipsa impleri potest, ita, vt ne illius habearis præuaricator, aut amplius tenearis opus exequi. Quia per præceptum, ieiunij verbi gratia, id solū nititur legislator, vt virtutis temperantiæ opus fiat, non autem vt ex affectu fiat præcepto satisfaciendi. Regulariter tamen quando homo for-

13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

De confessarijs sollicitantibus,

formaliter, vel materialiter præcepta implet, illa implere vult: alioquin ad opera, verbi gratia, ieiunandi, & macerandi se flagellis, & ad reliqua similia vix opportune se applicabit. Verumtamen in executione vti eomotiuo non tenetur. Sed satis est, si opus faciat ex propriæ honestatis affectu, & amore. Vide Lessium diffuse dicentem dict. lib. 2. cap. 46. dub. 6. nu. 42. & 43.

ANNOTATIO.

15 *Dignoscantur*, ^a distinguendū est inter distinctionem, & grauitatem peccatorum: nam peccata ex præceptis distingui tradunt Caet. 2. 2. quæst. 186. art. 2. vers. ad hoc, Soto, & Gabriel, quos refert, & sequitur Salas 1. 2. quæst. 72. tract. 13. disput. 3. sect. 2. à nu. 12. vbi late probat. Grauitas verò peccatorum differt secundum dignitatem virtutum, quibus opponuntur Say. in clauæ Regia, libr. 2. cap. 7. nu. 6. Azor

libr. 4. cap. 19. q. 4. Salas dict. tract. 13. disput. 5. sect. 3. nu. 25. post alios.

16 *Opinantur*, ^b de quo Suar. libr. 4. de religione, c. 7. nume. 1. tom. 1. Nec enim in omni peccato inuenitur malitia inobedienciæ Azor tom. 2. institut. moral. lib. 5. cap. 5. q. 2. & post D. Thom. & alios Salas 1. 2. quæst. 73. tract. 13. disput. 5. sect. 15. n. 156. cum seqq. de quo infra num. 18.

17 *Potestatem habere*, ^c la tius Suar. de legibus libr. 3. cap. 12. à num. 13. & lib. 4. de simonia, cap. 7. à nu. 4. tom. 1. de religione.

18 *Generali*, ^d dantur aliqua circumstantiæ generales, quæ sunt communes omnibus, vel pluribus peccatis, vt inimicitia, & quasi odium Dei, de qua D. Tho. 2. 2. quæst. 23. art. 4. ad 3. imprudentia, de qua quæst. 53. art. 2. inobediencia, de qua quæst. 104. artic. 2. ad 1. & q. 105. art. 1. ad 1. ingratitude, de

de qua quæst. 107. art. 2. ad 1. & 2. & 3. part. quæst. 88. art. 4. superbia, de qua quæst. 162. arti. 2. & 8. Scandalum, cuius mentionem post D. Thom. facit illustrissimus auctor in præsentî. D. autê Thom. communiter receptus citatis locis docet has circumstantias generales, non dare speciem actui, nisi sint directæ, & in se volitæ.

S V M M A R I V M.

- H**ÆRETICOS occultos virtute Cruciatæ absolui posse tenent nonnulli num. 1.
 Solicitans in confessione absolui potest absque obligatione se deferendi n. 2. 13. ¶ 21.
 Superior potest sub excommunicatione præcipere, ut testificentur scientes intra certum terminum num. 3.
 Obligatio denunciandi intra certum terminum, eo transacto etiã obligat, ¶ intra quem terminum n. 4. 5. ¶ 24.
 Fœmina in confessione sollicitata absolui non potest in foro conscientie, nisi deferat sollicitantem, ¶ an ab excommunicatione, nu. 6. ¶ 25.
 Edictum in sollicitantes nullum, qui sciuerit, excipit, num. 7.
 Fœmina sollicitata quare virtute Bullæ absolui nequit, numer. 8. ¶ 29.
 Fœmina sollicitata quando absolui possit virtute Bullæ ob non de lationem n. 9.
 Fœmina sollicitata, si differat ex causa denunciationem, ¶ absoluat, ea cessante denunciare tenetur nu. 10. ¶ 30.
 Fœmina sollicitata an absolui possit à mendicantibus numer. 11 ¶ 31.

De confessarijs sollicitantibus,

Mendicantes absoluunt tantum in foro animæ, & à casibus summo Pontifici reseruatiss, & excōmunicatos nominatim, nu. 11.

Mendicantes non possunt absoluere à casu heresis, num. 11.

Hæreticus occultus absolui non potest virtute Bullæ, vel Iubilæi num. 12. 29. & 32.

Hæreticus licet non teneatur se proderere Inquisitoribus, à confessario tamen absolui non potest, nec cogi ab eo, ut Inquisitoribus sese representet nu. 13.

Hæreticus ab Episcopo virtute Tridentini non absoluitur ex veteriori n. 14.

Episcopus non absoluit à casu heresis occultæ, ex Trident. n. 14.

Inquisitores cum toto Senatu, & unusquisque in foro conscientie absoluere possunt hæreticos occultos nu. 15.

Inquisitores omnes, vel quilibet possunt delegare potestatem absoluedi in foro conscientie nu. 15.

Inquisitor, ut absoluat, vel deleget, non indiget sacerdotali ordine num. 17.

Hæreticus occultus quid efficiet ad impetrandam absolutionem absque prodicione sui, nu. 18.

Impeditus adire Romam ad absolutionem impetrandam poterit ab Episcopo absolui in qualibet causa summo Pontifici reseruata num. 19.

Episcopus absoluit à casibus reseruatiss impeditum, num. 19.

Confessor non potest absoluere à casibus reseruatiss extra mortis articulum iure proprio, secus ex tacita commissione, quando superior abest, num. 20.

Trident. Sess. 14. cap. 7. ad fin. de doctrina, num. 20.

Fæmina aborsum procurans non ligabatur olim excommunicatio ne per Bullam Sixti Quinti, num. 22.

Pater iubens scindi venam ad filie aborsum, incidit in pœnam ex
commu-

- comunicationis, nõ verò filia cõsentiens contra Vivald. n. 23.*
*Fæmina sollicitata, quæ incurrit excommunicationem ob taciturni-
 tatem, absolui potest ab excommunicatione per confessarium
 virtute Iubilei cum obligatione denunciandi, num. 25.*
*Edictũ contra sollicitantes an cesset cessante præsumptione contra
 confessarium, nu. 26.*
*Confessor quidam per plures annos sollicitans in confessione, dela-
 tus fuit post decem annos, num. 26.*
*Fæmina sollicitata, si absoluatür à confessario, an confessarius pu-
 niri debeat, n. 27.*
*Dicta testium, et accusatoris, processusque apud Inquisitores
 facti non reuelantur, nec deteguntur, nu. 28.*
*Parte satisfacta, ut absolutio dari possit, non intelligitur de iudi-
 ce, nec quando pœna imponitur, nu. 29.*
Hæresis casus semper censetur exceptus in Bullis Cruciate, n. 29.

Q U A E S T I O XXI.

*Virum Cruciate Bullæ virtute, aut Iubilei alterius,
 seu privilegij digna sint absoluteione persona, quæ
 consultò omiserunt denunciationem de
 confessarijs sollicitantibus.*

T partem negatiuam probes, ijs fretus, posse absolui in sacramentali foro hæreti-
 cã prauitate occulte conta-
 minantes se omnes. Ergò à
 fortiori quos indicauit con-
 tactos leuis suspicio. Antece-
 dens, cui ad hæret difficultas, probat Sot. in 4. dist. 22.

De confessarijs sollicitantibus,

quæst. 2. arti. 3. conclu. 5. ver-
ficul. primus casus in fine:
cui accedit Cord. Sylu. alle-
gans, & alios in summa facta
Hispanismo quæst. 8. in fin.
Pen. ad Directorium 2. par.
comment. 25. versi. quod si
quis quærat. Ratio esto, hæ-
reticos exceptum iri à Pon-
tifice, si nollet eosdè absolu-
tos talis huius facultatis vir-
tute, vt à Cruciatæ exceptos
voluit sælicis recordationis
Gregori⁹ XIII. Atque eos-
dem excepit Pius V. in Bulla
Iubilæi anno 1568. testante
Pen. supra citato loco. Ergò
absolvas in pœnitentia for-
ro, quos non excepit Ponti-
fex. Consequens satis iustra
mus probatione quæst. 2.

2. Secundò, absolui rectè
poterunt confessarij sollici-
tantes, nullum gignente ob-
staculum emissa excommu-
nicatione Inquisitorum ius-
su. Ergò rectius & sollicitatæ
fæminæ. Consequens ex eo
inferas: enodat Bulla obno-
xios, qui nō innoxios? Pro-

bar antecedens D. Tho. do-
ctrina 2. 2. quæst. 69. articu. 1.
Ex quo Rojas de fauore fi-
dei singulari 3. nume. 35. Si-
manchas de Catholic. c. 42.
num. 13. dum firmant, hære-
ticum secretò errantem nō
teneri ad sui ipsius denuncia-
tionem: nosque diffusius di-
ximus quæst. 10. numer. 4. Et
in specie, ^a & crimine, de
quo agitur, tradit Emman.
Rod. in sum. part. 1. cap. mi-
hi 207. conclus. 1. Eo maxi-
mè, quia excommunicatiō
culpam & peccatum suppo-
nit mortiferum, quodam-
modo ex vi naturæ hominè
propellens à beatà illa vita:
cap. omnis Christianus 11.
quæstio. 3. Dumque procul
quis est à tali hoc peccato,
eadem illa vita iure frue-
tur: nā sola mortalis culpa
Dei consortio hominem de-
dignatur cap. vnum orariū,
versi. nunc autem dist. 25.

3. Verum pro resolutione
breuis præmitto, posse eccle-
siasticum Præfectum, & su-
perio-

superiorem legitimum ex-
communicationem fulmi-
nare non solum iam commif-
sis cauendis peccatis, sed no-
uis statuendis præceptis, no-
uis oneribus . Licet enim
quis non vocatus, non roga-
tus coram iudice testificari
non teneatur: vocatus tamē
postea, iuridicē rogatus obe-
dire, & testificari cogetur,
quia æquum præceptum est,
onus imponens, et si prius
aliud esset. Atque idem in-
telligas sub imposito gene-
raliter præcepto, quod non
minus efficax, non minus
necessarium dicas, qui vides
iudicē latere personas verū
scientes; ob id nō posse spe-
ciatim, & nominatim voca-
ri. Erit satis, vt vocētur, vt in-
terrogentur, generale illud,
quis hoc sciuerit. Vnde si lata
sententiæ huiusmodi sub ex-
communicatione intra cer-
tum terminum alicui præci-
piatur revelatio, ipsa religa-
tur qui præscriptum exit ter-
minum, velationis tenax,

quia præceptum iustum est,
& pro graui materie, quæ fi-
nem continet ferendæ cen-
suræ vrgentem. Tradit in si-
mili D . Suarius de censur.
disput. 20. sect. 3. nu. 3. 5. & 6.
4 Præmitto secundo excō-
municationis cōsumpto il-
lo termino, non consump-
tam ^b denunciandi obliga-
tionem; imò teneri quemuis
edicto semper obedire, cum
dierum illud spatium non
detur, vt extinguatur, sed vt
differatur obligatio. Propte-
reā si edicti quis ignarus, aut
iusta aliqua armatus excusa-
tione nō intra præfixum ter-
minum compareat, manda-
ti tandem iam gnarus, & im-
pedimentis illis iustis iam
expeditus comparere tene-
tur: atque non teneri, statim
ac sciat, probabile est. Suffi-
ciens erit, iudici se sistere te-
stimonium dicturum intra
æqualem terminum, qui per
edictum conceditur, quia
non debet peioris esse con-
ditionis.

De confessarijs sollicitantibus,

5 Eadem igitur ratione si quem à testificando incommoda excusent, vel æquæ aliæ causæ; his ablatis non excusabitur; cui tali nõ oportebit concedi nouum terminum, noscenti iam de edicto, & scienti, tempus nato de liberandi, consulèdi, si sit opus. Tradit doctissimè Suarius de censur. dict. disputat. 20. sect. 3. num. 14.

6 Quibus præmissis erit conclusio: spirituales filias in confessionis actu sollicitas, testimonium tacentes, non absolui posse à confessarijs, c. etsi maximè priuilegiatis, donec peccatum pro palent Inquisitoribus. Similiter dicendum, non posse ab excommunicatione liberari, etsi Cruciatam, vel alterum quoduis Iubilæum appellantes. Conclusionis primam partem, non posse scilicet absolui à priuilegiatis, tenet expresse Emman. Ro. de. tom. 2. regul. quæst. 27. artic. 10. in princip. & in sum.

part. 1. cap. mihi 207. conc. 1. Secundam partem verissimam, & certissimam dixit consultus D. Franciscus Suarius.

7 Hoc autem liquet liquèti probatione quia per excommunicationis edictum iussæ ab Inquisitoribus, nullum excipitur crimen, aut peccatū: sed sollicitatē mulieri, vel cuius alteri personæ, scienti quouismodo sub excommunicatione illud tantum imponitur, vt de confessario sollicitante deferat Inquisitoribus. Nullus igitur, si sciuerit ac os comprimat, poterit vnquam aliquomodo absolui, dum non satisfaciet legitimi superioris imposito præcepto.

8 Neque Bullæ, indultæ obstabunt, reseruatis casibus absoluendis potestatem tribuentia; quia huiusmodi personas non dicas absolute incapaces, alicuius reseruatiõis respectu, sed quia cui iure tenentur,
non

non satisfaciunt. Hinc red-
duntur absolutioni inhabi-
les: cum à censuris neminẽ
absolvas, nisi præviã con-
gruã satisfactione: d. cap.
ex litteris, ibi *satisfactionem*
congruam de constit. Firmat
ratio: si enim factis satisfactione
omissã debitor absolvatur,
nullo censura fruitur fructu
contra cap. inter hæc in fin.
ibi: *sed vivificat*, 33. quæst. 2.
Disfrueretur insuper ner-
vus ecclesiasticæ disciplinæ
quod maximè detestantur
iura, cap. cum inter de con-
suetudin. Clemen. 1. in prin-
cipio de sentent. excommu-

9 Limito tamen, scemi-
nas culpabiliter non denun-
ciantes, ob idque excommu-
nicationem incurrentes
tunc videri absolui posse per
Cruciatam, si postea quid
equum causentur, vt differa-
tur denunciatio, vel ob ali-
quid causæ obligatio extin-
guatur, nempe, si confessari-
us, de quo denunciandum

erat, mortem obiit. Vide-
tur præterea posse in hanc
rem praticari doctorum
opinionem, mihi adducto-
rum in primo argumento.
Eritque ratio, quod iam
non datur denunciandi obli-
gatio, atque æquo satisfaciẽ-
di præcepto. Sed extat tan-
tùm, quam incursum est, ex
communicatio. Hanc tollat
Cruciatæ virtus.

10 Illud tamen moneri
debent sceminae, cum detur
casus, & causa legitime de-
nunciationis prorogandæ,
ipsasmet sub eisdem pœnis
post absolutionem ad denũ-
ciationem obligari, e cum
primum tulerit opportuni-
tas, non secus, ac cum furan-
ti donatur absolutio, cui ta-
men semper incumbit resti-
tutio. Docet in simili Sua-
rius de cẽsur. disput. 20. sect.
2. numer. 14. ac deducitur ex
cap. eos de sent. excommu.
lib. 6.

11 Rogabis autem;
vtrum Mendicantes valeãt
absol-

De confessarijs sollicitantibus

absoluere foeminas in similibus his casibus positus dicitur. num. 9. Quæstio est. Atque bene interroganti eadem laus, ac respondentis. Affirmatiuam partem ex eo suadeas, quòd priuilegia, virtute quorum Mendicantibus licet absoluere in foro animæ, non processui obstant in criminosos. Quod videas in Inquisitorum Repertorio, verb. confessio, §. vtrū si in foro fol. 163. Vmbert. in Praxi Inquisit. ver. absoluere num. 1. & 6. Zanchin. de hæreticis cap. 34. numer. 1. Quod hac roboratur ratione, quia ipsorum Mendicantium priuilegia pro animæ foro tantum valent, nihilque implicat gubernandæ Ecclesiæ, aut in delinquentes procedendi externo modo. Ob id meritißimo factum est pro pœnitentium consolatione, pro faciliore remedio, vt animarum salus, & remedia semper rata, semper in promptu sint. Iuuat pos-

se Mendicantes absoluere à casibus, quos sibi Pontifex exceptit. Tradit Emmanuel Roder. de regularibus tom. 1. quæst. 61. artic. 5. qui etiam nominatim excõmunicatos absoluere possunt, vt per eundem art. 6.

Facit in contrarium, non posse prædictos ab hæresis peccato absoluere, vt patet, ac tenet Emman. Rod. tom. 1. quæst. 20. articul. 10. ^f Sõcitationis autem crimen, et si non hæreticum, hæresi tamen adhæret. Tu lector discute, iudica.

12 Argumentum primum, quod est in quæstionis vestibulo, diluas ex nostro fundamento. Habes etiam non contemnendos auctores, g qui sic opinantur, nullo modo posse confessarios Iubilæi, Diplomatis, aut Bullæ Apostolicæ virtute hæreticos absoluere, crimina sua expiantes: contendit fortissimè Couar. in capit. alma mater part. 1. §.

11. nu. 15. quem sequitur Si-
manc. de Catho. cap. 3. num.
2. Rojas de hæres. 2. part.
num. 321. Ad secundum au-
tem ex primo, & secundo res-
ponfionem desumes.

ANNOTATIO.

13 In specie, a idem tenent Henriquez libr. 3. de poenit. cap. 10. §. 2. litera H. Lucius in summa summar. cap. 24. num. 11. diuersa tamen ratione sollicitas se prodere non tenetur ab ea, qua hæreticus: hæreticus namque non tenetur se prode-
re, vt illustrissimus resoluit in præfenti, & quæst. 10. nu. 4. & Cerola, verbo, hæreticus in fin. à confessario tamē absolui nō potest Azor. 1. tom. lib. 8. cap. 19. quæst. 1. Farinac. de hæresib. q. 192. n. 60. nec etiam ab eo cogi potest, vt fidei censoribus suam manifestet hæresim, Simac. de Cathol. tit. 3. n. 5.

14 Hodieque verior videtur nec ab Episcopo in foro conscientia virtute Tri-

dent. Sess. 24. cap. 6. de reformat. posse absolui, de quo ultra alios Eman. de regul. 1. tom. quæst. 20. art. 10. Henriquez lib. 6. cap. 14. §. 7. litera M. Nauarr. consil. 15. de sent. excommunicat. Azor dict. cap. 19. quæst. 3. Suar. de censur. disput. 21. sect. 3. à num. 4. Garcia de benefic. 2. tom. part. 11. cap. 10. à num. 112. Sanchez de præceptis decalogi tom. 1. libr. 2. cap. 11. à num. 26. Param. libr. 3. de origine Inquisit. quæst. 9. num. 191. Farinac. de hæresibus quæst. 192. num. 61. quid ergo in re graui hæretico consulendum?

15 Suppone ex veriori Inquisitores in simul in toto Senatu, & vnumquemque absoluere posse in foro conscientia hæreticum occultum, Gatierrez quæst. can. par. 1. cap. 13. numer. 7. Graphis lib. 2. cap. 9. num. 5. part. 1. Viuald. edit. anno 1602. tit. de absolut. num. 15. part. 1. Sanchez de præcep-

De confessarijs sollicitantibus,

tis decalogi tom. 1. libr. 2. c. 12. num. 4. licet totum requirant Senatum Henriquez lib. 6. de pœnit. cap. 7. §. 3. littera T. ad fin. Ema. in Bulla, §. 9. numer. 70. in fin. Param. lib. 3. de origine Inquisit. q. 9. nu. 190.

16 Possè item & delegare eandem facultatem Sanchez d. n. 4. quidquid neget Campegius in addit. ad Zāchin. c. 34. dubitet Simanc. de Catholicis tit. 3. n. 5. totū requirat Senatum Henriq. d. §. 3. littera T.

17 Nec in Inquisitore ad hanc in foro cōscientiæ absolutionem, vel delegationem impertiendam sacerdotalis requiritur ordo, Sánchez d. n. 4.

18 Occultus ergo hæreticus, qui resipiscit, per ipsum confessorem ab Inquisitore, vt ab ipso confessario absoluetur, facultatem impetrabit, Simanc. de Catholicis tit. 3. numer. 5. Aduertendum autem notabili

ter, quod licet sacra Congregatio censuerit Inquisitoribus non licere absoluerè hæreticum occultum in foro conscientiæ stante Bulla cænæ, prout tenet Riccius in praxi fori Ecclesiast. decis. 552. num. 3. Id tamen non habet locum in Hispaniæ Inquisitoribus ex rationibus, de quibus Garcia de beneficijs 2. tom. part. 11. c. 10. à num. 120. Si facultatem vero Inquisitor neget, quid faciendum nullus explicat. Ego sub censura consulere, vt confessarius ab Apostolico Nuncio, hanc petat facultatem, quam si dare nequeat, tunc mittat Romam per Banchariū ad maiorem pœnitentiarium, vt eam in partibus idoneo cōmittat confessario; interim verò, dum hæc expectatur facultas, obseruet pœnitens ea, quæ de occulto excommunicato, non data de præfenti confessoris copia, tradunt Nauarr. in manu. c. 27.

num.

nume. 239. Hériguez libr. 6. de pœnit. cap. 15. §. 7.

19 Quid adhuc si propter paupertatem, aliudue legitimum impedimētum non valeat Romam mittere? recurrat ad Episcopum, qui non absoluet iure proprio virtute Trident. Sess. 24. cap. 6. de reformat. vt supra resoluiumus, sed ex tacita Pontificis commissiōe iuxta tradita per Nauar. in man. cap. 27. num. 89. Henriquez libr. 6. de pœnit. cap. 10. §. 1. cap. 9. §. 7. & cap. 16. §. 1. Molin. tom. 4. de iustit. tract. 3. disput. 64. nume. 11. Sanchez de matrim. libr. 2. disp. 40. num. 3. docentes impeditum adire Romam posse absolui ab Episcopo ab omni excommunicatiōe summo Pontifici reseruata.

20 Sic dum Trid. Sess. 14. cap. 7. ad fin. in doctrina, negat potestatem confessarijs absoluendi à casibus reseruatis extra mortis arti-

culum, intelligitur directe, & proprio iure, secus indirecte ex tacita commissiōe, dum abest superior Hériguez dict. cap. 10. §. 5. littera D. Vnde cauendum est à Sylu. verb. absolutio, 4. n. 7. dum excipit, nisi absolutio concedatur tantum in mortis articulo, confunditur enim eius fundamentū ex cap. eos de sentent. excommunicat. in 6. iuncto cap. si quis suadente; q̄ dubitans aduertit Molin. dict. nume. 11. & probabilissimum dicit Sanchez d. n. 3.

21 Ad rem redeundo per contrarium sollicitans à quolibet absoluitur cōfessario, ex illustrissimo, Emanuel. Henriquez, & Lucio citatis supra num. 13. Ratio est, quia breuis, seu potius edicti excommunicatiō in scēminam dirigitur non reuelantem, non verò in sollicitantem, aduertit auctor illustrissim. hic.

22 Sic aliàs scēmina pręgnans

De confessarijs sollicitantibus.

gnans abortum procurans non ligabatur excommunicatione per Bullam Sixti contra procurantes abortum (quæ iam ad iuris terminos redacta est per Gregor. XIII. aduertit Viuald. 3. part. ad fin. illius Bullæ) Henriquez de penitent. libro 6. cap. 10. §. 2. litera H. contra Viuald. in exposit. d. Bullæ numer. 10. Eman. in Bulla, §. 9. numer. 52. versic. sexto, ad fin. Licet enim Pontifex circa pœnas temporales prægnantem, quæ abortui operam dedit, vt homicidam comprehendat, addens tamen excommunicationem pro iniuria contra iustitiam, non meminit prægnantis, ne cogat prodere se, quæ forte ad vitandum graue infamiæ periculum abortiit, aut si tatum sit passa quamuis culpabiliter, nõ fecit contra iustitiam.

23 Vnde si pater, qui seit filiam grauidam inducat medicum sub agritudinis

specie, medicusque inscius venam scindi iubeat, quam uis pater inciderit, filia tamen consentiens non incurrit contra Viuald. d. numer. 10. versu. ad secundum.

24 *Non consumptam*, b adde Henriquez libr. 13. de excommunicat. cap. 18. §. 6. litera Q.

25 *Non posse absolui à confessarijs*, c adde Henriquez libr. 5. de pœnitent. cap. 10. §. 11. litera T. Lucius tamen in summa cap. 24. nume. 11. asserit posse absolui ab excommunicatione, quam incurrit, virtute Bullæ, vel Iubilai, dum tamen denunciare Inquisitoribus à confessario absolvente cogatur.

26 Tametsi in dubium reuocari viderim, vtrum si cesset præsumptio, qua motus Pontifex est, ibi: *Nos in animum inducere nequeunt*, possit quilibet confessarius virtute Bullæ absoluere, sed ego respondi iudicium illud discernendi circa suspi-

tionem

tionem de Fide, quæ resultat supposita Pontificis præsumptione, non competere confessarijs, sed Inquisitoribus ex ipsius Pontificis diplomate: dubium mouebat, quod quidam confessarius per decem, & plures annos perditæ, & effrenatæ sollicitationibus, & turpibus in ipso confessionis loco, & actu operam dederat, per quod tempus à nulla sollicitata delatus est, prout vidimus. An virtute Iubilæi, vel Bullæ absolui quis possit ab omni casu reseruatæ, excepta hæresi formali, sub qua hæresis suspitio non comprehendatur, alij videant?

27 Altera erit quaestio, quid si fœmina sollicitata defacto absoluat, ait Emmanuel. in summa, 1. par. cap. 204. alias 207. nume. 1. confessarium, qui fœminam sollicitatam absoluit, nec ad denunciandum cogit, puniri debere: sed hæc opinio

improbabilis mihi videtur. Tum quia agitur de re improbabili, & de reuelando cōfessionis sigillo. Tum etiam, quia alterum insurgit dubium, quis punire debeat, non Inquisitores, quia absolutio in hoc casu non est hæresis, nec hæresim facit manifeste, iuxta notata per text. ibi in cap. accusatus, §. sane de hæret. in 6. nō ordinarius, quia ad puniendum in hoc casu indiget probatione, petetque confessionem, & delationem fœminæ ab Inquisitoribus religiose seruata, & nemini detegendam.

28 Prout moris est ex nostro auctore, quaest. 19. n. fin. ad fin. Casador. decis. 1. de præsumpt. Viuald. decis. 134. nume. 2. part. 3. Nauar. consi. 1. de iudicijs ad varia inferentes, sed cum hæc secretioris sint aulæ, alij videant, an confessarij sollicitatam absoluentis punitio sit practicanda.

De confessarijs sollicitantibus,

29 *A censuris neminem ab soluas, nisi prævia congrua satisfactiōe.* ^d Subtilis ratio, sed cum in omni censura iudicis offensio generalis sit, nomine partis non intelligitur Prælati, nec iudex præcipiens, ex Sot. in 4. dist. 22. quæst. 2. art. 3. col. 2. Gut. 1. q. can. c. 5. num. 30. cum sequentibus. Henriquez lib. 7. de indulgentijs, cap. 13. §. 2. litera M. & lib. 13. cap. 28. §. 1. litera L. Suar. de censur. disput. 7. sect. 5. nu. 47. etiam si iudici pecunia in pœnam sit soluenda Henriquez d. §. 1. & præcitati, sic sub partis satisfactiōe non includitur pœna, quæ pro excommunicatione, vel alia legis transgressiōe incurritur, si quidem ea non soluta potest à peccato, & excommunicatione absolutio concedi, ex glos. verbo officij in clem. 2. de hæret. quam ad hoc post Aret. notat Naua. cap. 23. num. 66. & confi. 75. num. 38. de regularibus, Co

uar. de sponsal. 2. part. cap. 6. §. 8. num. 17. Ratio igitur, ob quã cæteri cōfessarij nō absoluūt ab hoc casu virtute Bullæ vel Iubilæi, est propter reseruationē in casu hæresis, qui in Bullis semper except^o cēsetur, vt est cōmunis, & recepta Henriquez lib. 6. de pœnit. cap. 16. §. 2. Garcia de benefic. 2. tom. part. 11. cap. 10. num. 109. & citati num. 12. & 32.

30 *Obligari,* e adde Henriquez lib. 13. de excommunicatione. cap. 18. §. 6.

31 *Tenet,* f Eman. dict. art. 10. agit de Prælati superioribus respectu suorum subditorum: quo relicto in hac quæstione resolverem posse absolui fœminam à mendicantibus, cum enim iam denunciandi cœset præceptum, restat tantum excommunicationis reseruatō, & cum ipsi ab Romano Pontifici reseruatis virtute priuilegiarum possint absoluere ex nostro auctore in præsen

ti,

ti, à fortiori poterunt absol-
uere à referuatis inferiori,
quandoquidem virtute Bul-
læ potest absolui fœmina so-
licitata ab excommunicati-
one etiam stante denun-
ciandi obligatione, ex Lucio
in summa cap. 24. nume. 11.
vt diximus supra nume. 25.
Ergo si iam denūciādi obli-

gatio cessauit, maiori cum
ratione absolui poterit vir-
tute Cruciatæ, Iubilæi, vel
similium priuilegiorū, qui-
bus abundant mendicantes
& per participationem cæ-
teri religiosi.

32 *Nō contēnēdos auctores*, gad
de Hériq. lib. 6. de pēn. c. 16.
§. 2. post plures, quos citat.

S V M M A R I V M.

- S**ollicitationis crimen improbableē videtur num. 1.
Fœminæ à testificando regulariter repelluntur num. 2.
Fœminæ naturaliter mendaces, per iuræ, dolosæ, variæ, &
corruptibiles num. 3.
Testes singulares non probant plene, nec etiam in hæresis causa ex
praxi recepta, num. 4. contra num. 12. & 13.
Testes singulares nec in genere probant delictum num. 5.
Fœminæ egregie non tenentur testificationis causa ire ad iudicem
num. 6. & 17.
Singularitas triplex diuersificatiua, obstatiua, & adminicula-
tiua num. 7.
Fœminæ singulares plene probant sollicitationem numer. 8. contra
num. 18.
Sollicitationis crimen probari nequit, nisi ex fœminarum testimo-
nio num. 9.
Sigilli sacramentalis fractio probari nequit, nisi per testes singula-
res num. 10.

De confessarijs sollicitantibus,

Sigilli fractionem neganti confessario an credendum num. 10. ¶

21.

Fœminæ admittuntur testes in crimine hæresis, læsæ Maiestatis, ¶ exceptis num. 11.

Fœminæ de iure canonico admittuntur testes in criminibus, quando iudex ex officio, vel per Inquisitionem procedit num. 11.

Hæresis in genere eiusdem speciei probatur per testes singulares ex Simanc. num. 12. sed contra num. 23. ¶ 25.

Lapsus in unam hæresis speciem, si post abiurationem in diuersam relabatur, relapsus est num. 13.

Fœminæ nobiles ad tribunal sancti Officij ire tenentur testimonij causa, nisi clausura, valetudo, aut quid aliud impediatur numer 14.

Hispania ex tribunali sancti Officij nobilis, ¶ felix num. 15. ¶ 40.

Caroli Quinti, ¶ filie Ioãne Sebastiani Regis matris exemplum memorabile grassante Lutheranismò à Cazalla in Hispaniæ promulgato num. 16.

Fœminæ sollicitæ sunt testes non adminiculantes, sed diuersificatiuæ num. 18.

Cinadus ex testibus singularibus non damnandus num. 18.

Sigilli sacramentalis fractio per testes singulares probatur, non tamen plene, ¶ ideo ordinaria non imponitur pœna num. 19.

Hæreticus conuictus per testes singulares non punitur pœna ordinaria, sed extraordinaria, nec corporali num. 20. ¶ 26.

Sigilli sacramentalis fractio si in dubium reuocetur, ¶ sit questio inter pœnitentem, ¶ confessorem, est præsumptio contra confessorem arbitrarie puniendum, si vero inter confessorem, ¶ tertium, erit pro confessore præsumptio num. 21.

Suarez reijcitur distinguens inter reuelationem confessionis in bo-

num. vel in damnum num. 22.

Filius ex confessoris reuelatione non excluditur ab hereditate patris.

Testes singulares non probant in causa heresis, etiam cum adminiculis, et cum voce, et fama num. 24.

Adminiculorum regula locum non habet, ubi non datur ens numer. 24.

Testes singulares omni exceptione maiores probant ad pœnam extraordinariam num. 26.

Testes singulares, et infames non probant, licet statuto inhabiles admittantur num. 27.

Testes plures defectus patientes, non admittuntur, licet statuto inhabiles admittantur num. 27.

Complices, singulares et deponentes vi, vel metu tormentorum nullo modo sufficiunt ad condemnandum num. 28.

Tortura in caput alienum leuis, et moderata debet esse num. 28.

Testes singulares licet probent in alijs criminibus, nusquam tamen in crimine heresis num. 29.

Cap. ult. de successoribus ab intest. num. 30.

L. qui sententiam C. de pœnis num. 31.

Testes deponentes de eodem actu, loco, et tempore per diuersa tamen verba plene probant, nec singulares dicuntur num. 31.

Personæ illustres tenentur ad reuelandum, et testificandum in causa heresis ire ad sancti Officij tribunal num. 30.

Inquisitio quo tempore, et à quo in lusitaniam introducta n. 33.

Sahuedra fabula reiecta num. 33.

Ioannes III. obtinuit Inquisitionem, num. 34.

Inquisitores Lusitania numerantur usque ad præsens tempus num. 35.

Albertus Archidux Austria Cardinalis Sanctæ Crucis in Hie-

De confessorijs sollicitantibus,

rusalem Inquisitor generalis Lusitania, nunc Flandria Comes
num. 36.

D. Ferdinandus Martiñz Mascaregnas Inquisitor Lusitania
generalis laudatus num. 37.

Sabauedra novella de Inquisitionis introductione in Lusitaniam
patefit num. 38.

Archina publica aliquando novellis constant num. 39.

Q V Æ S T I O XXII.

Que postuletur probatio probando crimini.

I VO commissio in loco adeo se-
moto, erit ad re dili-
genter perquirere, qui possit
iuridice innotescere, proba-
ri, adducique ad iudiciale
forum eius cognitio. Quæ-
stio quidem proponitur
magni momenti de re mag-
na, quæ exerceat virorum
peritorum iudicium; cum videa-
tur improbable crimen.

2 Probatur primo: quia
mulieres, quæ ad lucem te-
stificari debent, à testificando
repelluntur, cap. forus de ver-
borum significatione capit.
mulierem, & ibi glos. verb.
nec testis 33. quæst. 5. cui si-
milis in cap. quoniam, verb.
mulieres, versi. istud de testi-
bus, & ibi Abb. numer. 2. in
principio, ubi Felin. num. 1.
versi. non obstat, dicit com-
munem. Idem tradit Decius
in l. foemina num. 34. ff. de re-
gulis iuris: firmat indubita-
tum Tiraq. in connub. l. 9. n.
61. Gomez variar. tom. 3. c.
12. num. 13. Mascard. de pro-
batio-

bationib. lib. 2. conclus. 763. nu. 1. & lib. 3. conclus. 1358. num. 80. Refert quam plures Farinac. de testibus q. 59. à principio.

3 Quæ opinio innititur fundamento fortissimo, cū ex suapte natura mulieres mendaces, periuræ, dolosæ, variæ, & corruptibiles sint; vt latè tradunt Tiraq. dict. l. 9. num. 49. Mascari. dict. conclu. 763. atque elicitur ex ratione text. in dict. cap. forus.

4 Secundo, cum huiusmodi mulieres testes sint singulares, non pene, & plene probare possunt, cap. nihilo minus 3. quæst. 9. cap. bonæ, vers. contra, cap. cum dilectus, vers. nos vero de electione. Quod etiam locum obtinet in hæresis, vel hæresi accedente crimine, quæ cautiore indiget processu, c. vt officium, §. verum de hæreticis lib. 6. & ibi probant Ioannes Andreas, & alij, Antonius num. 20. ad finem in cap. cum oporteat de accu-

sationibus, optime Abb. cōsil. 42. & alij, vt per Iason cōsil. 78. colum. 3. lib. 3. & in re petitione l. admonendi nu. 212. ff. iureiurando. Additio ad Crotū de testibus nu. 319. Decius in c. licet causam; n. 7. vers. Sed contra, de probationibus. Refert alios Additio ad Alexan. cōsil. 72. nu. 3. lib. 1. Simanc. de Cathol. c. 64. num. 61. & 69. vbi dicit cōmunem, & praxi receptam. Quod etiam agnoscunt, & sequuntur Boer. Palat. Clar. & Mench. quos, & alios memorat, & sequitur Rojas de hæreticis 2. part. num. 134. non semel communem professus. Probat Card. Alban. ad Barr. in rub. C. de hæreticis, num. 5. optime Pen. ad 3. partem Directorij, comment. 121. per totum; Farin. de testibus, quæst. 64. n. 202.

5 Id ipsum supra dicti Doctores interpretantes in casu, qui est de probanda hæresi in genere; quia etiam generis probatio in qualibet

De confeſſarijs ſolicitantibus,

materia, vel ciuili, vel crimi-
nali, puta, iurisdictionis, cō-
cubinatus, vſuræ, non con-
cluditur per ſingulares te-
ſtes, vt obſeruat gloſ. in fin.
in dict. cap. nihilominus, cui
adhærent plures, vt per A-
bb. vbi ſup. nu. 76. & 69. Cro-
tus de teſtib. num. 324. Mē-
ch. dicens communem ſuc-
ceſs. creat. §. 4. nu. 45. ac pro-
batur in dict. capit. licet de
probatationibus, vbi de iuriſ-
dictione agitur in principio
& diſtinctu in genere, ac ta-
men, vt habet tex. in verſi.
quamquam, ſingulares te-
ſtes non probant. Sic habent
ibi Bald. Deci. num. 7. Iaſon
dictis locis.

6 Tertio, & vltimò, pars
hæc affirmari poteſt, quia ni-
ſi durum videtur, mulie-
res, maxime ſi nobiles, & vir-
gines, ad denunciationem
cogi; cum tales hæc materie
turpitudinem (de qua neceſ-
ſario erit actio) obſcænum
ſermonem de re obſcæna,
in ſolitum interrogantium

alloquium, & præſentiam
maxime perhorreſcant. Iu-
uat, egregias perſonas non
obligari, a vt veniant exa-
minandæ coram iudice ali-
quo, l. ad perſonas, & ibi Do-
ctores ff. iure iurando, tradit
Farin. de teſtib. quæſt. 77. nu.
1. Cum igitur videantur à
denunciatione liberari, erit
illatio, nunquam poſſe hoc
crimen probari. Stat præte-
reà pro affirmatiua parte, de
adeuntibus fœminis Inqui-
ſitionis Tribunal, poſſe for-
te ſiniſtram aliqua imbibiti
ſuſpicionem amiſſi pudoris
quod honori noceret, & bo-
næ famæ.

7 Pro reſolutione autem
præmittendam habe tripli-
cem in teſtibus ſingularita-
tem, illam cum diuerſitate,
quam ſimpliciter ſingulari-
tatem, hanc cum contrarie-
tate, quam obſtatiuam, alte-
ram, & cum connexitate,
quam vel cumulatiuam, vel
adminiculatiuam dicas; vt
proſequuntur, & per exem-
pla

pla explicant Bald.num. 11. in cap. licet causam de pro-
tationibus, Sylu. confi. 51. n.
12. & Doctores cõmuniter,
ex Simanc. de Catholi. cap.
64. nu. 62. Pen. ad Director.
3. par. commen. 121. in prin-
cipio, Rojas de hæretic. 2.
part. num. 122. Farina. de te-
stib. quæst. 64. à num. 4. qui
latissimè Doctores citat, &
materiem differit; post què
Param. dict. quæstio. 10. nu-
mer. 155.

8 His præmissis, sit con-
clusio, mulieres in quæstio-
ne proposita, etsi singulares
plene tamen probare. b Est
ratio, quia singularitatem
hanc non obstatiuam, aut di-
uersificatiuam, sed admini-
culatiuam dicas, quæ à testi-
bus est, in quibus nulla est
repugnantia, vel contrarie-
tas. Licetque per diuersa lo-
quatur media, vel per cõie-
cturas diuersas, vel proposi-
tiones, vnus tamen patrocina-
tur alteri, adiuuat alterũ,
ad eumque finem tendit, ad

uertit Farinac. dict. quæst.
64. num. 6.

9 Probatur primò hæc sen-
tentia, quia sollicitationis
iste actus aliter colligi non
potest, in sacramento adeo
secreto exercitus. Cum er-
go hunc actum nullus, præ-
terquam fœmina, & confes-
sarius, interueniat, necessa-
riò dicendum est, oportere,
vt ipsæ fœminæ, etsi singula-
res plenissimè, & planissi-
me crimen probent: frustra
aliàs esset Pontificis Consti-
tutio. Iuuant quæ de singula-
ritate testium tradit Couar.
3. variat. cap. 3. num. 3. versi.
verum; Gomez de delictis
cap. 12. num. 12. in specie Pa-
ram. dict. quæst. 10. nu. 136.

10 Atque confirmatur,
quia velatissimi sigilli sacra-
mèntalis confessionis reuela-
tio per singulares probatur
testes, c cum aliter proba-
ri nõ valeat, tradit post alios
Henriq. lib. 6. cap. 19. nu. 10.
Suarius de pœnitentia, dis-
pu. 33. sect. 8. numer. 3. Quin

potius si tales hi testes afferant, confessorem confessionem reuelasse, negate tamen confessore audiuisse ex confessione, in ipsummet presumitur. d. Post Tabien. & Hostien. docet idem Henricus supra dicto loco. Ergo si militer singulares testes facti erunt in nostro casu.

11 Facit secundo, quia in crimine hæresis, læsæ maiestatis, & in exceptis alijs criminibus, vim facit fœminarum testimonium, quod acceptibile est, ut probat text. in cap. tanta, & in capit. per tuas in 1. & ibi Doctores de simonia glos. 1. in capit. cum P. de accusationib. & in cap. forus, verb. non fœmina. versi. tamen de verborum significatione, latè Mascard. de probationibus lib. 1. conclus. 463. n. 6. & lib. 2. conclus. 762. num. vltim. Albertin. in repetitione cap. 1. quæst. 16. num. 13. & post Simanc. Palat. & alios tradit Paramus dict. quæst. 10. num. 135. op-

timè Farinac. de testib. q. 59. n. 10. vbi communem proficitur, & à Doctoribus communiter receptam: Decian. confi. 63. num. 37. vol. 3. vbi docet, admitti ad testimonia ipsasmet fœminas, cum de probatione agitur alicuius facti, ab ipsis tractari. In hanc rem citat plures idem Decian. alios Param. vbi proximè numer. 139. Iuuat, tunc de iure canonico etiam in criminalibus recipi fœminæ testimonium, quando iudex ex officio vel agit per Inquisitionem, vel denunciationem (ut est in nostro hoc casu) tradit excommunicati Farinac. dict. quæst. 59. à num. 9.

12 Facit tertio, posse probari per singulares testes, esse aliquem hæreticum, vel hæresim olere, ut communis tenet opinio, de qua per Butric. in l. Arriani, C. de hæreticis, & plures alios, uti per Additionem ad Alexan. confi. 72. num. 20. lib. 1. in

in quam sententiam sæpius
 it idem Alexand. quem se-
 quitur, & refert Param. dict.
 quæst. 10. num. 143. qui plu-
 res citat: Paris. conf. 2. nu. 88.
 & 89. vol. 4. Riminald. conf.
 7. à num. 27. lib. 10. & in fine
 consilij testatur ita iudica-
 tum: Bald. in l. actor, C. de
 probationibus numer. 17. &
 ibi Additio eundem Bald. &
 alios refert. Calcan. consi. 9.
 num. 3. Annania in cap. 1. n.
 7. in fin. de hæret. Viuius lib.
 communium verb. testes sin-
 gulares, Gomez de delictis
 cap. 12. n. 2. Gabr. & alij rela-
 ti per Rojas de hæreticis 2.
 part. à num. 134. qui nonnul-
 los asseret, hanc esse commu-
 niorem dicit Albertin. cap.
 1. quæst. 16. num. 51. de hære-
 tic. lib. 6. plures id affirman-
 tes tradit Farinac. de test.
 quæst. 64. n. 201. Dicit idē Si-
 manc. in Enchirid. cap. 37.
 n. 8. cum testes concordēs
 sunt in eadem hæresi, licet
 loco varient, & tempore, at

que Brunus ante illum de
 hæret. lib. 4. cap. 9. in fin.

13 Quæ opinio, consue-
 tudine, & hodierna praxi at-
 tentis, ita obtinuit, f vt me-
 rito extra contentionem sit.
 Atque aperte roborari vide-
 tur in cap. vltim. g de suc-
 cessionibus ab intestato, vbi
 de diuersis actibus testium
 depositio: vnus nempe de
 Archipresbyteri oblatione
 monasterio cum proprijs
 bonis, & aliorum insuper
 de eiusdem oblationis con-
 fessione, ad legitimam suffi-
 cit probationem, aduertit
 Gutier. post Bart. de iuramē-
 to confirmator. capit. 54. in
 principio. Etiam probari vi-
 detur ex textu in l. qui sen-
 tentiam, h ibi: *in vnum cons-
 pirantes, concordantesque rei fi-
 nem, cōuictus sit*, C. de pœnis,
 maxime, cum hæretici om-
 nes, etsi facie dissimiles, cau-
 dis tamē similes, caudis con-
 nectantur catenati, quia de
 vanitate in id vnum conue-
 niunt capit. excommunica-

De confessarijs sollicitantibus

mus in 1. & 2. in principiode hæreticis. Quapropter qui in hæresis vnã speciem labetur, si post abiurationem, & in alteram relabatur diuersã, propriè vt relapsus pœnas luet cap. accusatus, § 1. de hæretic. lib. 6.

14 Ex quibus omnibus iã inferas, sollicitationis hoc crimen, inspectis iuris regulis, posse probari per mulierum testimonia, etiam si singularia. Etiam pro contraria parte in initio allata argumenta soluta inferas. Ad primum enim secũdum nostrum, ad secundum tertium respondent fundamẽta. Ad tertium autem sic nos: tene ri illustres, ac egregias personas se præsentes sistere iudicibus, & lubentes, cum religionis, & fidei causa agitur, commune bonum, Dei gloria; vt ab alijs docet Farin. de testibus quæst. 77. n. 35. optimèque quæstio. 78. num. 131. Delrius lib. 5. disquis. magic. sect. 5. Quod in-

super disponit Inquisitionis Regimen, regali nomine firmatum. Atque si forte erit, vt pro infirma valetudine, clausura, aut efficaci aliqua causa nequeant testes iudicibus adesse, tunc Inquisitionis ordo est, vt interrogentur, dicta excipiantur intra domos, tradit eleganter Comit. lib. 4. respons. quæst. 7. in fine.

15 Quid quod memoranda pietatis præluce exemplum à Carolo illo V. Præit vobis fax, Principes, Reges Imperatores. Multi. Quid multi? toti este in suspicienda, alte firmanda hac Arce, quæ fideles interiacet, & in fideles; illis lectus puluinus, his telum, fulmen. Sanctissima Inquisitio est, quam Cœlum in has misit Hispaniarum feliciores partes, tot viorum munitam zelo, litteris, integritate. Nec plura. Vt enim inepte, faciet qui Solem commendet, laudibus tollat, sic & Inquisitionem.

16 Grassante anno Domini 1559. per Hispaniam animarū, & diuinæ, & humanæ politicę peste illa Lutheranicæ; cū inter miseros misere contabuit impius ille homo Augustinus Cazalla, ecce exit fortissimum iuxta, & salutiferum Inquisitionis Tribunal: medetur, scindit in salutem: idque tandem sancte obfirmat, esse è totius Reipublicæ bono, vt in quędam de quibusdam fidem attinentibus Christianissima, ac serenissima Ioanna, Caroli filia, & dolendæ memoriæ Sebastiani Regis mater interrogetur. Adeunt Inquisitores, orāt, suadēt testimoniū: non audet in cōsulto patre: consulit: monetur ne differat, imò mox proferat, excōmunicationē reuereatur. Illud insuper monita, vt si ipsamet pūgeretur pollutà fide in qualibet vel leuissima re, protinus adiret Inquisitores, vt priuata fœmina, palam faceret in fidem pec-

cata, etiam cum sui pudore, & aliorum quorumcunque. Depositionem dedit serenissima Princeps; excepit D. Fernandus Valdes Hispanlen. Archiepiscopus, tunc Episcopus, & Inquisitorum maximus in Hispaniarum ditionibus. Saluete, saluete magnę animę, quiescite, quę in Deum, & in pietatem ita affecta, fidem quiescere fecistis, diuina mire colentes; æternum præluceat imperatibus.

ANNOTATIO.

17 *non obligari*, a c. mulieres de iustit. in 6. Tiraq. l. 10. connub. n. 33. Bened. Ægid. in tract. de priuilegijs honestatis, art. 2. num. 15.

18 *Sit conclusio*, b Conclusio, conclusionisque ratio mihi non probantur, nam hæ fœminæ non sunt singulares adminiculantes, sed vere singulares, quæ ad diuersificatiuam singularitatem expectant: constat ratione. Etenim adminiculantes

De confessarijs sollicitantibus,

tes dicuntur testes, qui su-
per vnico deponunt actu,
vt in cap. vlt. de succes. abin-
testat. similia congerit Farinac.
ex alijs 2. tom. quæst. 64.
num. 6. Decius consi. 658. nu-
mer. 10. Singulares verò te-
stes dicuntur, & sunt, qui de
diuersis actibus diuerso lo-
co, & tempore gestis depo-
nunt, quæ singularitas non
contraria, sed diuersificati-
ua, seu subalterna dicitur
Petra de fidei commis. q. 12.
num. 585. Farinac. quæst. 64.
num. 7. Vmbert. in praxi In-
quisit. verb. testis, quæst. 3.
vers. testium, & nu. 19. vers.
alij autem, pagin. mihi 369.
ibi: *Idem autem in specie nõ pro-
bant, nisi per testes comprehen-
dentes notitiam rei eodem sen-
su, eodem loco, & eodem tempo-
re sine aliqua differentia, vt C.
de testibus, l. testium,* sequitur
Farinac. quæst. 64. nume. 14.
elegantè Pegna 3. par. com-
mun. 121. vers. omissa, post
Crauetam quem refert, quo
pacto ineptissimum esse sin-

gularibus testibus cinēdum
damnari firmat Simanc. de
Catholicis tit. 64. numer. 73.
nec confessorem sigilli fra-
ctorem singularibus testi-
bus ad pœnam ordinariam
imponendam damnari pos-
se ostendis numer. sequen-
ti.

19 *Per singulares proba-
tur testes,* Licet crimen vio-
lati sigilli aliter probari nõ
possit, nisi per testes singula-
res, vt illustrissimus au-
ctor docet, cum tamen hæc
probatio non sit aperta, &
concludens propter singu-
laritatem, confessor non est
puniendus pœna ordinaria,
sed extraordinaria, Innoc.
& Nauar. quos sequitur Sal-
zed. in pract. cap. 109. vbi
Bernar. num. 4. Mascar. con-
clus. 1287. num. fin. Henriq.
lib. 5. de pœnit. cap. 19. §. vlt.
litera K. vnde hoc fundamē-
tum corroborat opinionē,
quam proposuimus nu. 18.

20 Sic in crimine hære-
sis licet testes singulares nõ

suffi-

sufficiant ad pœnam ordinariam, sufficiunt tamen ad extraordinariam, repertor. Inquisit. verb. testes, vers. an in causa. Locat. in praxi Inquisit. verb. testis, nu. 18. Paris. confi. 2. nume. 93. volu. 4. Pegna 3. part. com. 121. col. 9. versic. quoties quis, quæ pœna non debet esse corporalis, Menoch. confi. 82. nu. 167. lib. 1. Farin. 2. tom. q. 64. num. 218. & de hæresibus q. 188. num. 163. Sed hæc Menochij, & Farinacij sententia indistincte mihi nõ probatur. Nam cum ex tot testibus omni exceptione maioribus vrgeant non mediocria indicia, torquendus erit reus, vt resoluit Locat. q. vltim. & si neget, non propterea purgata remanebunt, vnde attenda rei qualitate, pro tempore vel ad tiremes, vel ad carcerem, vel ad exilium, siue ad monasterium erit damnandus, ex Pegna, & præcitat, quæ tamen pœnæ corporales

sunt, ex traditis per Menoc. de arbitr. casu 438. num. 30. videntur ergo mihi intelligendi de pœna flammæ, seu fustium.

21 In ipsomet præsumitur: d In hac materia distinguendum est inter pœnitentem, & tertium, nam si pœnitens dicat cõfessorem sciuisse delictum per confessionem, præsumetur contra confessorem, qui eo casu probare tenetur aliunde se illud sciuisse, alias arbitrarie punietur Nauar. dicens communem num. 164. in cap. sacerdos de pœnit. dist. 6. Mascard. conclus. 1287. numer. 5. cum sequëtibus, Salzedo in pract. cap. 109. in fi. Menoch. sic intelligendus de arbitrar. casu 414. nu. 24. Henriquez lib. 6. de pœnit. c. 19. §. 10. post alios, idem de reuelante ex pœnitentis mandato, & voluntate: si enim pœnitens neget, præsumitur contra confessariũ, Lap. allegat. 94. Mascard. nu.

De confessarijs sollicitantibus.

mer. 3. Bern. dict. nume. 4. & ibi Salzed. Menoch. nu. 22. d. locis. Si verò tertius reuelationem opponat, præsumetur pro confessore, siue agatur de reuelatione post pœnitentis mortem, & confessor asserat ex ipsius mandato hoc dixisse, ex Lap. allegat. 94. nume. 2. cum seqq. vbi Mandos. litera E. post alios dicit cõmunem Mascard. conclus. 1287. à num. 1. Bern. dict. n. 4. vbi Salzedo, siue sacerdos neget illud ex confessione sciuisse, ex ijs, quæ tradunt post alios Menoch. num. 23. Salzed. versi. nec silentio d. locis, & ceteri supra citati, & quæ Aldrete de religiosa disciplina tuenda lib. 2. cap. 19. §. 1. à n. 6. vbi num. 5. aduertit, vt in re ranti periculi, cõfessarius curet, vt licentiam in scriptis præbeat pœnitens.

22 Vnde dubia mihi videtur opinio doctissimi Suar. tom. 4. disput. 33. sect. 8. ad fin. distinguētis in hac

materia inter reuelationē, ex qua bonum aliquod, & inter eam, ex qua pœnitentis, vel alterius damnum resultauit, vt in priori membro stet pro confessario præsumptio, in posteriori contra. Nam vt alia omittam, si confessor post pœnitentis mortem declaret filiū mortuæ esse spurium, & non ex legitimo matrimonio conceptum. In hac specie agitur de damno filij, & licet hæc probatio non sufficiet ad excludendum filium ab hæreditate patris putatiui. Boer. decis. 299. num. 8. Lælius Záchis in tract. de priuilegijs Ecclesiæ, priuileg. 37. num. 18. Viuald. candelabr. 3. part. cap. 17. de filio nato ex adulterio, nu. 14. Lopus, & alij supra citati, Martha de iurisdictione, casu 194. nume. 10. Attamen ex supra posita nostra distinctione elicitur præsumendum esse in sacerdotis fauorem, ne tamquam sigilli fractor puniri

niri possit, cum agatur de re, quæ eo modo reuelari potest, hoc est de mandato defunctæ, & mādatum probari non possit more humano, ac proinde Lopus, Mandosius, & citati Doctores in hoc casu in confessarij fauorem inclinant, aut igitur in hac materia certa regula dari nequit. Sed ex circumstantijs singularibus iudicium ferendum est, ex Salzed. & Suar. vbi proximè, aut nostra distinctio amplectēda, quæ licet sit noua, ratione constat, mentique Doctorum congruit.

23 *Idem Simanchas in enchiridion,*^e recijcitur à Rojas, Pegna Menoch. & alij in scholio seq.

24 *Obrinuit,*^f tradit illustrissimus supra num. 4. in causa hæresis testes singulares nō cōcludere ad pœnam ordinariam, & ita ex alijs praxi receptum refert, in præsentī de contrario vsu testatur: forsitam in Lusitaniæ

tribunali singularitas admittitur, in alijs vero prouincijs & Regnis non plene cōuincit, quod probant tum variij casus ex relatis per Vmbertum post praxim Inquisitorum, qui Romæ contigere, scilicet casus 27. 35. & 37. tū omnes fere Inquisitores, qui de hac materia scripsere vltra alios, qui communem, & magis communem fatentur, vsu sanctæ Inquisitionis receptam, etiam si sit adminiculata, communis ex Pegna 3. part. comment. 121. versi. hæc vero & colum. 2. versi. seq. & colum. 9. versi. quoties Mascard. conclus. 856. num. 11. Farin. quæst. 64. num. 203. etiam si cum testibus cōcurreret publica vox & fama ex eisdem, ratio est in promptu, quia regula adminiculorum, coadiuuationis & corroborationis procedit, quando id quod quaeritur, principaliter corroborari, & adminiculari, est aliquid in esse deductum, licet

De confessorijs sollicitantibus,

imperfectum, at ubi nullum est, nec parit aliquē effectū regula coadiuuationis & ad minuculationis non habet locum, quia non entium nullæ sunt qualitates, Bart. & Ang. num. 6. in l. si quis ex argentarijs §. cogentur ff. de edendo Farin. consi. 10. n. 16. lib. 1. & ita contrariam periculofam & falsam, ideoque ab Inquisitoribus explosam & reiectam affirmant relati per Farinac. 2. tom. quæst. 64. num. 202. cum seqq. & de hæresibus quæst. 188. à nu. 152. somnium & chimæram vocat Rojas de hæreticis. 2. p. num. 144. & intrepide id esse tenendum Cantera de quæstion. criminalibus. tit. de probation. per testes q. 1. n. 17. quem vide.

25 Et quamuis Simanc. Enchiridion. tit. 37. num. 80. & de catholicis tit. 64. num. 77. admittat singularitatem in substantia cōcordantem, licet in loco, & tempore diuersam, eius tamen senten-

tiam fortissime reijciunt Rojas dict. 2. part. nu. 135. Maldonad. in Silua responforū lib. 1. responsi. 9. nu. 43. Menoch. omnino videndus consil. 82. num. 162. volum. 1. P. Aldrete vno verbo de religiosa discipl. lib. 2. c. 3. n. 62. Peg. ad direct. 3. p. com. 121. vers. omiffa, cū seqq. & ver. quia vero ait: *Nullomodo tanquam negatiuus tradendus est curiæ seculari, neque ab hac sententiâ puto vllomodo recedendum.* & colu. 9. vers. quoties dicit, *nunquam consulerem nec crederem iuste fieri posse, ut velut negatiuus & impænitens propter tot testium singularium dicta curiæ seculari relinquatur,* in quam sententiam Sot. & Caiet. allegat, agitque quod est notandum de testibus singularibus omni exceptione maioribus. Exemplū vero quod adducit Simanc. de hæresiarcha inficiente integrum populum, singulos homines seorsum seducendo, chimæra est, & suppositi-

tiō imaginaria moraliter lo-
 quēdo; et si talis reperiatur,
 relaxetur, sed non ex eo ca-
 su, seu potius idea Platonica
 ad particulares casus infera-
 tur, sed vltra fortissima fun-
 damenta, quibus citati
 Doctores Simanc. repro-
 bant, ego irrefragabiliter,
 suis armis illum cōvincam,
 Cinædus ex testibus singula-
 ribus non est dānandus Si-
 manc. de Catholicis tit. 64.
 num. 73. vbi ineptissimum
 dicit, qui contrarium dixe-
 rit, vt notauimus supra. nu.
 18. sed in præposteruenero
 agitur de eadem peccati spe-
 cie, igitur sicut per testes sin-
 gulares omni exceptione
 maiores species peccati ne-
 fandi probari nequit ex Si-
 manc. ex eodem nec alia
 probabitur species, nisi ve-
 lit in materia hæresis tam
 graui & præiudiciali non re-
 quiri probationes cōcluden-
 tes, quod nemo admittit, ita
 que ex sententia Simancæ
 Domini Inquisitores Lusita

ni, & Aragonenses qui vtrā-
 que habent cognitionē, absol-
 uent de sodomia fugillatum
 per testes singulares, relaxa-
 bunt vero de hæresi conui-
 ctum per eosdem numero
 testes singulares, loco & tē-
 pore discordantes, quod
 quis consultat, aut iudicet?

26 Concordare tam en v-
 traque sententia potest, vt
 prior, quæ habet testes singu-
 lares nō sufficere ad condē-
 nationem in causa hæresis,
 procedat in pœna ordina-
 ria, posterior cōtraria in pœ-
 na extraordinaria iuxta ea
 quæ resoluiimus num. 20.

27 Quod si testes singula-
 res sint infames vel compli-
 ces, ad priorem opinionem
 accedendum erit, quia quo-
 ties plures concurrunt defe-
 ctus intestibus, non poterūt
 admitti saltem ad pœnam
 ordinariam imponendam
 vt per Gabr. communium,
 tit. de testibus conclus. 7. nu.
 10. Farin. 2. tom. q. 62. nu. 80.
 & 381. licet statuto inhabi-
 les

De confessorijs felicitantibus,

les admittantur , vt post alios plures resoluit Farin. dict. quæst. 62. num. 382. vbi multoties à sacra Rota decisum refert, & nullum contradictorem habere, lex autem canonica in cap. in fidei fauorem de hæret. in 6. in cōplicitate, non in singularitate dispensauit, nec vllus ex scribentibus etiam singularitatem admittentibus complices probat ad plenariam probationem, pœnamque ordinariam, sic & lex nostra Lusitana lib. 5. tit. 13. §. pen. dum admittit duos testes singulares de visu ad probandum peccatum nefandum, non de complicibus sed de testibus omni exceptione maioribus intelligitur, quorum vnus quisque semiplene probat, quæ semiplena probatio non datur in complice.

28 Quod si non solum sint complices & perconsequens infames, sed & singu-

lares & tandem torti de se & de socijs deponant vel torturæ metu, prior opinio erit proculdubio amplectenda: habet enim instructio Hispanica hæretico, qui in tortura vel illi^o metu nominat socios, nullā vel modicā fidē adhibendā circa socios, quod est notantudum supposito quod tortura super cōplicib^o, & in alienū caput non debet esse grauis, sed moderata & lenis, alias nominatio & inde secuta erūt nulla, Igneus in l. & si certus ff. de quæst. Clarus §. vlt. q. 64. num. 8. Bofsius in praxi tit. de mandato ad homicidium num. 32. cum seqq. Farin. conf. 10. numer. 21. & num. 40. vol. 1. nec repetenda est Bofsi. numer. 31. Farin. 40. dict. locis. Nam tortura grauis, grauior pœna reputatur mēbri vtriusq; abscissione auth. vt nulli iudices, §. fin. Bofsius tit. de tortura, num. 12. Riccius decis.

592. num. 3. in praxi fori Ec-
clesiastici, patique torturā
est supremas angustias susti-
nere, vt citati docent, quas
rarus erit, qui eas pro alijs
ferre velit. Imò de se confes-
sum in causā hæresis non ef-
se torquendum in caput alie-
nū, ex instructione Hispani-
ca, tenet Rojas 2. part. nu.
243. Motus ex reg. legis, re-
peti, § is qui de se, ff. de que-
stio. Sed regula illa proce-
det in criminibus, quæ re-
gulariter absque complici-
bus perpetrari solent, secus
in alijs, vnde Rojæ opinio
arbitrio Dominorū Inquisi-
torum remittenda, & tem-
peranda videtur ex circum-
stantijs. Ergo si vltra hunc
metum, & compulsionem,
accedat infamia, & singula-
ritas, durum videtur reum
ad ignem damnari, cum nō
solum agatur de vita, hone-
re, fama propria, sed & con-
sanguineorum, prout vltra
alios considerat Maldonat.
respons. 9. nu. 38. quod sup-

ponit Pegna 3. par. commē.
121. colum. 5. vers. subsequi-
tur nunc, & colum. 7. versic.
& quæ hæctenus, dum agit
de testibus singularibus om-
ni exceptione maioribus.

29. Adde quod licet in
alijs criminibus possit pra-
ctici posterior opinio, ta-
men in crimine hæresis ad-
mitti non debet ex eo, quia
reus tollitur aliquo modo
defensio, cum non dentur
nomina testium, vt confide-
rant Canteria quæstionib.
criminalibus, tit. de proba-
tione per testes, q. 1. nu. 17.
pag. mihi 170. Peña ad dire-
ctor. 3. par. com. 121. colu. 9.
versic. præterea, & ita hæc
mihi probabilior sententia
videtur, cum ex ea minora
mala, quàm ex contraria ti-
meri possint.

30. *Caput vltimum de suc-
ces. ab intestat.* § non agit de
testib⁹ singularib⁹, sed de ad-
miniculatibus, vt tex. decla-
rat, & monstraui supr. n. 18.

31. *L. qui sententiam, C. de*

De confessorijs sollicitantibus,

pænis, h. explica cum Rojas de hæretic. 2. par. n. 128. Locat. in praxi Inquisit. verbo, testes, q. 3. vers. testium, fol. mihi 365. Pegna post D. Th. Sot. & alios ad dire ct. 3. par. comment. 121. colu. 12. vers. verumtamen, resoluentes *tex.* agere de actu in eodem loco, & tempore probato per testes contestes, per diuersa tamé verba, sed æquipollentia deponentes.

32 Ibi: *Teneri illustras*, vide quæ resoluiimus supra quæst. 12. n. 18.

33 Ibi: *Quam cælum in has misit Hispaniarum feliciores partes*, 1. in Lusitaniã cuiusdam Sahauedræ hominis Cordubensis, & præstigiatoris opera, ac sagacitate confictis Apostolicis Bullis Inquisitione introductã fuisse autumant Illescas in histor. Pontificali 2. part. lib. 6. & à quo sumserè Fr. Antò. de Sotomaior. en la historia Oriental, lib. 4. c. 28. Fr. Alphonfus Fernandez in cõcertatione

cõtra hæreticos, anno 1541. fol. 260. Figueroa en la plaça vniuersal, discurs. 69. Para. de origine Inquisi. lib. 2. cap. 15. n. 6. Ceuallos lib. 4. de las fuerças, q. 1. alias 897. n. 359. Sed mera fabula est, irridet que Inquisitores Lusitani, & constat veritas ex ipsa, quam afferunt, relatione, quam ipse Sahauedra composuit, vt testatur Param. d. num. 6. ad fin.

34 Inquisitionem namque petijt, & obtinuit à Clement. VII. Ioannes III. Lusitaniæ Rex anno 1533. prout testatur Frãnciscus de Andrada in Choronica eiusdè Regis, 2. par. c. 82.

35 Primus Inquisitor generalis fuit Didacus à Sylua Episcopus Ceutensis (vel potius Essiliffensis) anno 1536. Param. d. cap. 15. numer. 8. & continua serie cæteri generales Inquisitores in decedentium, vel cedentium locum successi sunt. Cardinalis Henricus tituli san-

sanctorum quatuor Coronatorum, Archiepiscopus Bracharenfis, Hispaniarum Primas, Regisque Ioannis Tertij frater, qui postea Sebastiano Regi successit, die Iulij tertia anno 1539. secundum obtinuit locum. Tertius eiusdem Cardinalis coadiutor cum futura successione, quam mors interuertit, fuit dominus Emanuel de Meneses Conimbricensis Episcopus, Arganili Comes, ex Bulla Gregor. XIII. anno 1578. die 24. Februarij, cuius non meminit Param. dict. n. 8. Quartus extitit dominus Ieorgius de Almeyda Olyssiponensis Archiepiscopus, ex Bulla Gregor. XIII. die 27. Decembris, anno 1579.

36 Quintus fuit Cardinalis Albertus titulo sanctæ Crucis in Hierusalem, Austriæ Archidux, nunc Flandriæ Comes, Burgúdiæque Dux, ex Bulla Sixti V. 25. die Ianuarij anno 1586. Sex

rus dominus Antonius Matos de Norona Episcopus Eluensis, ex breui Clem. VIII. dato Romæ anno 1596. Septimus Inquisitor designatus, qui ob varias Regni occupationes literas non præsentavit, & sese ex Pontificis Clem. VIII. placito ab eo onere excusavit, fuit dominus Georgius de Taide Episcopus Visoniensis, maior Regis Capellanus, Præsesque Consilij ab statu. Octavus Alexander Ioannis Brigantiæ Ducis filius, Archiepiscopus Eboracensis, ex breui Clem. VIII. die 29. Iulij anno 1602. Nonus fuit dominus Petrus à Castillo Episcopus Leiriensis, Regis antea Cameræ, seu referendariorum sacri Palatij Præses, ex breui Clem. VIII. anno 1604. 23. Augusti.

37 Decimus, dominus Ferdinandus Martiñz Mascaregnas, Episcopus Algarbiensis anno 1616. ex Pauli

Quinti Bulla. Multis mihi nominibus suscipiendus, in quo an nobilitas, an ingenium Principem sibi locum vendicet, in dubiũ reuocari potest, veri interim in eo Prælati Ideam, omnibus numeris absolutam, Fideique facem suspicias, & admireris, sub cuius felici olim Gymnasiarchatu bacchelaureatus gradum Conymbriçæ suscepi. Paramus de origine Inquisitionis libr. 2. tit. 2. cap. 15. à num. 8. vsque ad 10. ad D. Antonium Matos peruenit, in cuius encomijs merito diffunditur.

38 His sic constitutis cõstabit falsam esse Sahauedre nouellam ex multis. Primò quia anno 1539. adhuc non introduxerat Inquisitionẽ in Lusitaniam, prout cõstat ex ipsa scheda relata per Param. d. c. 15. nu. 6. col. 3. & tamen iam eo anno secundus generalis Inquisitor erat Cardinalis Henricus, vt constat ex Pontificio di-

plomate, qui ab anno 1539. vsque ad annum 1579. quadraginta annos præclare communere fungitur Param. d. c. 15. n. 9.

Secundò, qua ratione potuit Cardinalis, qualem citati Doctores proponunt in Hispaniam venire absq; eo, quod Hispaniæ Reges antea nec à summo Pontifice, nec à suis caduceatoribus de tanti viri aduentu admonerentur.

Tertiò, tanta tantorum Regum habetudo nobis fingitur, vt Cardinalem Hispanum è Pontificis collateralibus non agnoscerent, contra Regum morem, præcipue Caroli Imperatoris, & Ioannis ipsius leuiri, qui familiariter non solum cum suæ nationis, sed cum alterius Cardinalibus epistolarum commertio agunt, imo si aliquis in Cardinalatum erigitur in scio Rege, ab ipso naturalitate, vt vocant, Regni abdicatur, vt interim

rerim omittas Cardinalem Hériquum, cæterosque Hispaniæ Cardinales, & magnates nusquam talem Hispanum Cardinalem agnovisse.

Quartò id apertius constat computato tempore itineris, & sex mensium spatio, quo intra Lusitaniam versatur, intra quod tempus impossibile erat nullum ab Roma cursorem venisse, quide illius Cardinalis profectio-
ne nuncium afferret, cum tamen nullus ex Papæ lateribus mittitur, quin prius in Cardinalium cætu proponatur.

Quinto Sahuedra damnatus erat, ne aliquid vnquã scriberet sub capitis pœna, & tamen scripsit illam historiam absque pœnæ metu, vtrumque refert Param. d. loco.

Sextò Sahuedra incapit fallacijs vti regnante Philippo II. ex Param. supr. & vltimum maleficio, quod cita

ti auctores referunt, fuit representatio illa Cardinalatus, & in Lusitaniam Inquisitionis adductio, in quo maleficio depræhensus ad trirames damnatur, & tamen dum Lusitaniam petit non Philippi, sed Imperatoris literas ad Ioannem Tertium adducit Param. d. num. 6. cū nec eo tempore Philippus in Hispania regnaret, nam Imperator renunciat anno 1555. Illescas in Pontificali 2. tom. lib. 6. cap. 231. §. 1. quomodo ergo potuit adulterare Philippi II. chirographos tempore, quo Philippus, nec Hispaniæ, nec Angliæ Rex erat, nec alterius ditionis & quãdo damnatus est, retro creditur narratio ad præteritum Caroli Imperium, qui eo tempore in Germania agebat, vt mendatia mē datijs annectantur.

Nec intra tot menses scripsit Ioan. Tertius Imperatori leuiro, inter quos quotidiana erat communicatio,

De confessorijs sollicitantibus,

nec id timuit Sahuedra: nec falsarū litterarū confirmatio à Sede Apostolica impetrata, prout necessaria erat post crimen detectum, & à citatis authoribus referatur, inter Pontificias bullas, aut in Archiuo sanctæ Romanæ, Lusitanæ ve Inquisitionis reperitur, nec apud Cherubinum, qui in tres tomos congesit omnes Pontificias bullas vsq; ad Paul. V. qui nūc feliciter Ecclesiam gubernat: præterea huiusre præsentationis detectio breui manifestāda erat, ad quid ergo tot sumptibus, & famulorum apparatu, ad inanem obstetationem, certamque pœnam opus erat?

Patet ergo hanc nœniam dignam esse, vt nutrices ad lares suis enarrēt alumnis, adde quod nullum huius figmenti laudant authorem præter ipsum Sahuedrā, cū ramen res in angulo factanō fuit, sed quæres quare id in Scutialis bibliotheca reperi-

tur, vt refert Paramus supra? facilis erit responsio, quod homo ad triremes dānatus, vt erat vaser, de aliquibus interrogatus ab Illescas, homini ad credendum facili persuadere potuit, hanc nouellam, & Illescas ab eo petijt, vt sua manu casum illū exararet, eūque prout ipse scripserat, & in suam Chronicā rededit, vt alia apocripha, & in Regiam bibliothecam, sine alio authore, aut diligenti rei discussione transmitti curauit.

39 Nec nouum est in publicis & Regijs archiuis fabulas reperiri, vt aduertunt Eduard. Nonius Leo in Chronica Hērici Lusitanæ Comitiss fol. 5. col. 1. Fr. Ant. de Yepes in Chronica D. Benedicti, centur. 9. anno Dñi 801. colum. 4. exqq. circumstantijs constat non potuisse fingi, nec celari tāto tempore Sahuedræ repræsentationem.

40 *Inquisitio est, quam cœlū*

in his misit Hispaniarum feliciores partes. Stanislaus Hofius lib. 3. de autoritate sacrae Scripturae fol. 253. in haec verba: Nullum est regnum nostro hoc infelici saeculo magis ab haeresibus intactum, quam sit, vel hoc solo nomine felicissimum Hispania regnum, cui propter hanc in fide constantiam, & eius tuenda diligentiam, alias praeterea multas felicitates Deo largitur. Ioseph. Stepha. in orat. ad Sixtum V. nomine Philippi II. sub sanctae Inquisitionis Officio non patitur Hispania illos fluctus, & turbines, quibus multae Prouinciae magna, & miserrima fortunarum, & fidei naufragia pertulerunt, Mariana in Historia de Espana, 2. tom. lib. 24. c. 17. ad fin. ubi remedium dicit non ab humana prudentia, & consilio proditum, sed e caelo Hispanijs donatum ad praecauenda grauissima pericula, & mala. Quibus aliae Prouinciae vexantur, & perturbantur, Baron. tom. 7. anno 563. fol.

486. Hoc plane sibi laudis vendicauit semper Ecclesia Catholica in Hispania, ut non ab erroribus tantum, sed a suspicionibus esse voluerit suos immunes: quo factum est, ut hoc ipso nostro saeculo, cum longe, lateque facibus haeticorum orbis inflama retur: ipsa illesa perstiterit, ac currentibus summa celeritate Dei ministris, si vel tenuem suspicionis scintillam, vel si non ignem, fumum saltem viderint, latentis ignis indicium, ipso praecipue catholico Rege super omnes in opus nauiter incumbente, videndi ultra alios Bossius aduersus Machaelum de Italiae statu lib. 2. cap. 5. & de signis Ecclesiae lib. 17. signo de admiranda progressione sacrae potestatis, Natalis Comes lib. 10. histor. fol. 229. & lib. 12. fol. 260. & lib. 13. fol. 265. Valdes de dignitate Regum Hispaniae cap. 19. a nu. 82. Fr. Iacobus Bleda in defensione Fidei in causa Morichorum consecr. 1. §. 2. p. 307. qui multis Hispaniam laudi-

laudibus prosequuntur ob hanc sancti tribunalis institutionem, fideique propugnaculum inexpugnabile, est namque in hoc Hispania nostra priuilegiata: non enim solum hæreticorum monstra non generat, teste D. Hieronimo in cap. 17. in Isaiam, sed aliunde adducta, velut mare mortuos, ab se reiecit, nec intra sua castra

trâsfugas vagari patitur, sed fugat, deterret ac velut Hercules Lernæas Hydras igne extinguit, de quib' triûphas velut aurum purum putum lögè, lateq; elucescit, vexillaque fidei prostrata idololatria in lóginquas Barbarorum plagas deducit, & sub Romanorum Pontificû patrocínio feliciter explicat & gloriosè erigit.

S V M M A R I V M.

TESTES duo ad probationem sufficiunt, nu. 1. ¶ 5.

Testes duo probant hæresis crimen nu. 2. ¶ 15.

Probatio, quæ sufficit in quouis crimine sufficit, ¶ in priuilegiatis, nu. 3.

Sollicitatio in confessione duabus fæminis singularibus probatur plene, ex Paramo nu. 3. sed contra nu. 4. ¶ 9. quatuor ex Illustrissimo auctore n. 11. contra num. 22.

Fæminæ etsi admittantur in testes, non tamen sunt omni exceptione maiores nu. 5. ¶ 16.

Testes duo licet sufficiant in crimine hæresis, intelligitur dum modo sint omni exceptione maiores, ¶ mares, n. 6.

Fæminæ sollicitata si consentiant, diminuunt testimonium, n. 6.

Testes in crimine hæresis omni exceptione maiores nunquam dari possunt

- possunt ob ipsorum nomina occulta, n. 7.
- Fœmina non absoluta, vel despecta ne sollicitationem, et crimina confessori imponat, timeri potest, n. 8. et 18.
- Fœminæ duæ sollicitatæ, et complices non sufficiunt ad confessoris capturam nu. 9. et 19.
- Fœminæ meretrices minores pauperes, et vilis conditionis non sufficiunt ad incarcerandum, etiam sigillatum de nefando, n. 10.
- Testium qualitas quæ, et qualis requiratur in sollicitationis materia nu. 11.
- Fœminarum duarum fide dignarum testimonio confessor sollicitans carcerari potest, vel recludi, et deponi n. 12.
- Confessores de Inquisitione inquisiti iurare debent, ne causam Inquisitionis suæ detegant, nu. 12.
- Torqueri possunt clerici, religiosi, et monachi in causa hæresis, numer. 13.
- Torqueri an possit confessor de sollicitatione turpi inquisitus, num. 14. et 29.
- Bigami non torquentur, si negent, n. 14.
- Fœmina sollicitata in confessione criminis particeps, an sit admit-tenda, tanquam testis nu. 17.
- Socius criminis in casibus exceptis, qui sub spe veniæ à lege, vel à iudice promissæ sese iudici offert, et crimen de se, et de socio confitetur, nullum facit indictum contra nominatum, n. 17.
- Hippolytus misere dilaceratus ob veneris contemptum, n. 18.
- Beatus Vincentius Ferrer à fœmina sub confessionis velo sollicitatus, periculum cum præsentissimo miraculo euadit, n. 18.
- Carcerari confessor sollicitans an possit duarum testium numero, num. 19.
- Testis aliàs inhabilis, si statuto admittatur, alios verò patiatur defectus, non prodest ad probationem, nec ad præsumptionem,

De confessorijs sollicitantibus,

nec ad indicium, quod procedit etiam in fœmina, & in carcera-
to ex criminibus, nu. 20.

Scantineus unus pueri à se stuprati delatione condemnatus apud
Romanos, n. 21.

Testes quot requirantur ad probationem sollicitationis & variant
Doctores, nu. 22.

Testes singulares licet admittantur, nusquam tamen plene, & in-
tegre probant, n. 22.

Fœmina admittuntur in criminibus exceptis, & in quibus veri-
tas aliter haberi non potest, n. 23.

Fœminæ tres testes non conuincunt in capitalibus, n. 24.

Sollicitationis probatio impossibilis à communiter accidentibus, in-
digetque Romani Pontificis declaratione quoad numerum te-
stium, nu. 25.

Sollicitationis probatio pendet, ex arbitrio iudicis, quoad pœnam
extraordinariam, non verò ordinariam, nu. 25.

Commissarius ex Castellæ instructione tenetur magna cautela de
fœmine deferentis sollicitatorem, & vita & opinione sine scripto
inquirere, & propria manu, & breuiter ad marginem denun-
tiantis scribere, & remittere ad Inquisitorij Tribunal, n. 26.

Confessor delatus ob sollicitationem quot testibus carcerari debet,
num. 27.

Heretico, aut suspecto de hæresi incarcerato, aut recluso dans con-
siliū, etiam iustum, in scio Inquisitore, puniuntur arbitrarie,
num. 28.

Confessor sollicitans an torqueri debeat, nu. 29.

Inquisitores non possunt in tribus casibus procedere sine requisitio-
ne Episcopi, nu. 30. nisi illius copiam habere nequeant, n. 31.

Ordinarius quando censeatur in remotis, & Inquisitores sine il-
lius requisitione procedant, relinquitur iudicis arbitrio, nu. 32.

si sit extra Provinciam, vel Regnum, nu. 32. si extra Diœcesim, nu. 34. extra duas dietas, nu. 35. extra unam dietam, nu. 38. cum seqq.

Inquisitores per nuncium, vel epistolam requirunt Episcopum, num. 36. ¶ eo absente Vicarium, vel Delegatum, n. 40.

Ordinarij requirendi sunt si intra districtum tribunalis Diœceses habeant, aliàs non, n. 41. ¶ 42.

QVÆSTIO XXIII.

Quot testibus indigeat huius criminis plena probatio.

1

Appenditur hæc altera superiori quæstioni proxima.

In qua illud primū occurrit, posse nēpe affirmari, probādū satis crimen per duos testes, etsi singulares. Probatio primò ab illo est satis in qua uis, tū profanatū ecclesiasticā, vel spirituali causā ad plenā probationē sufficere duos testes, l. vbi numerus ff. de testibus, c. si testes §. vbi nume

rus, 4. quæst. 3. cap. in omnī negotio, & cap. licet vniuersis de testibus, Gomez de delictis cap. 12. num. 9. Mascari de probat. lib. 1. in præfa. 5. num. 117. refert, ac sequitur multos Farin. de testibus, quæst. 63. à num. 232. atque ex eodem exscripsit Param. dict. quæst. 10. num. 156. & sequent. Quæ doctrina in confessorem non solū, sed in Episcopum viget, vt post Deciū, & Beroum insinuāt idem Farinac. vbi proxime

Qq 2 num.

numer. 235. Param. numer. 157.

2 Secundo magis lucefcit probatio, cum crimen heresis, vel hæresi appropinquans per duos testes concludenter probetur, a sicut ac reliqua probantur. In specie docet Ioannes Andreas in cap. excommunicamus 1. §. adijcimus de hereticis, vbi Cardina. & Anania numer. 1. communem dicit, Dominicus num. 6. ac omnes in cap. vt officium, §. verum de heretic. lib. 6. Simac. de Catholic. cap. 51. num. 8. Iulius Clarus verb. hæresis, versi. habet etiam num. 2. Auendan. respons. 31. col. penult. Villadiego Carrer. & alij de hac ipsa materie scribentes, quos citant, & sequuntur Pen. ad Director. 3. part. quæst. 71. comment. 120. Rojas 2. par. de heretic. assert. 4. nu. 36. qui omnes communem amplectuntur.

3 Ratio in manu est, quia probandis priuilegiatis, &

exceptis criminibus, quorū plerumque difficilis est probatio, citra dubium illæ suffiunt probationes, quæ reliquorum criminum probationem adimplent. Patet, nā propterea quod exceptum priuilegiatum crimen difficile sit probationis, magis conducit, vt minor, quam maior exigatur probatio, iuxta cap. 1. & ibi glos. verb. auctores de testib. lib. 6. cap. accusatus §. licet de hereticis libr. 6. l. non omnes §. à barbaris, ff. re militari. Atqui sollicitationis peccatum vti hæresim sapiens, priuilegiatum, & exceptum est, quod admodum difficiliter probes. Ergo &c. Quo circa Paramo placet opinio, posse scilicet damnari confessariū ex singularium duorum testium testimonio, etsi testes & duo tantum, & mulieres, & singulares sint, dummodo tamen hos intersit vnio, integritas, contestatio, licet loco, tempore, serie, & verborum

borum contextu singulares
sint. Propugnat idem Para.
dict. quæst. 10. num. 158 . &
159. & 165.

4 Propugnem ego ne cum
Paramo: absit, tanti viri sal-
uà pace. Opinio mihi dura
est, & quãuis ius nullo prote-
gat scuto. Nec adduci vn-
quam possim, vt crimen ita
graue comprobatum reddât
duarum fœminarum priua-
ta testimonia prolata in con-
fessarios, religioni addictos
qui bene audiunt apud pro-
bos, vitæ, & morû integros,
quos se legerunt Episcopi,
& alij Prælati ministrando
Sacramento, quo sine, nisi
mors, nihil aliud est. Scio
æquum esse, vt in crimen ita
graue, ita mortiferum feue-
ritas at metur pœnarum ful-
mine. Illud tamen voueo,
oculatissimam præire pru-
dentiam, discuti omnia, præ-
uia præmatura deliberatio-
ne, pro personarum auctori-
tate, pro labefactante infam-
ia.

5 Adducor maxime, quia
Doctores licet affirmant,
per duo testimonia bene
probari cuncta crimina: hoc
tamen subintelligunt, ipsis
contestantibus personis, om-
ni exceptione maioribus, b
quæ testimonium perhibet.
Quod totum abest à nostro
casu. Etsi enim probationi
faciendæ admittantur fœ-
minæ pro solutis superiori
quæstione, & notatis in cap.
quoniam de testibus, non ta-
men legitimi testes appella-
ri debent, quæ singulares
sunt, ac minorem, quam vi-
ri, præsumptionem faciunt.
Vides earum testimonium
diminutum, etsi non prohi-
bitum, vt omnes ex iure vi-
dent, tradunt Doctores à no-
bis relati à num. 2. quæstio-
ne præteritâ Cepol. cons. 32.
in 2. col. Farin. cons. 19. n. 20.
libr. 1. Felin. in c. quoniam
nume. 5. de test. ac in simili
aduertit Nauar. cons. 4. de
accusat. incipit: *dua mulierum*
la, num. 3.

De confessarijs sollicitantibus:

6 Atque ex eo stabilitur, quod Doctorum vllus affirmantium, duos satis esse testes ad prouanda hæretica crimina, seu his accedentia aliqua, haud affirmat, sufficere binas fœminas alicui damnando, atque minus sufficerent si blanditæ iam sollicitanti confessario, ad testimonium tãdem accederet, quia tũc, vti criminis participes fidei multũ amittũt, vt tradunt scribentes in c. 1. de confessis, & in cap. in fidei fauorem de hæreticis lib. 6. in specie Param. dict. quæst. 10. à num. 161.

7 Moueor deinde ex Doctorum sententia, quiasserunt, in crimine hæresis omni exceptione maiores nunquam dari posse testes, cum eos tantum dicas, quos nulla repellat exceptio, neque defectus aliquis ipsis opponi valeat. Quod in hæretico crimine verificari non videtur: reo enim hæretico testium nomina nequaquam

propalantur: atque ita, quæ fortasse erat exceptio, nunquam à reo opponi potest ob ignorationem. Quamobrem duorum testium suppleta est probatio, vel ex maiori numero, vel ex qualitate alia, & indicijs, prout docuerunt Hostien. in sum. §. qualiter depræhendatur, num. 4. quem Brunus citat de hæret. lib. 4. cap. 9. ad medium, qui in sententiam inclinat: Eymer. in Direct. 3. par. quæst. 71. num. 5. Diuus Antoninus 3. p. tit. 18. cap. 2. §. 5. Tabiena, verb. Inquisit. num. 37. Rojas 2. par. assert. 4. num. 102. & 103. Albertin. de agnoscendis, quæst. 34. n. 3. Mascard. de probat. 3. vol. concl. 1221. num. 79.

8 Tandem hoc confirmatur, quia æque necessarium est, vt sacramenti ministri, sicut & pœnitentes se curi agant, & confidentes. Si autem ministri viderint, se damnari perduarum mulierum testimonium, ab administra-

stra-

stratione abstinebunt, timen-
tes ab irata aliquâ fœmina,
læsâ quâcûmque aliâ viâ,
falsum testimonium. Quid
inausum mittet fœmina, d
si imprudenter doluerit, se
non absolui, sollicitatum à se
confessorem sibi non assenti-
ri: Erunt quidem quæ Iose-
phum sollicitent, & contem-
nentem traducant, accusent
cædant,

9 Atqui ex supra dictis
percipi omnino potest, dua-
rum mulierum, etsi magnæ
conditionis, testimonium
parum esse, vt integra ta-
lis criminis fiat probatio.
Ausim prætereà affirmare,
nec ipsarum sufficere testi-
monia mittendo reo in car-
cerem, e si eiusdem crimi-
nis complices confessario
turpiter morem gesserunt;
vt colliges ex Nauar. dict.
conf. 4. numer. 3. versu. tunc
quia.

10 Sum in eadem senten-
tia, f cum fœminæ mere-
trices sint, minores, paupe-

res, & vilis conditionis, pro
his consultis à Roland. cõf.
24. vol. 1. n. 63. & sequentib.
qui ab alijs resoluit, fœmi-
næ nimirum vilis, & mino-
ris masculi duodeuiginti an-
nos nati testimonia minimè
probare potuisse indicia,
per quæ quidam decrimine
raptus, accusatus torquere-
tur extorquendæ veritati.
Iuuat rem ipsius Roland. do-
ctrina, consi. 7. eodem vol. à
num. 11. illud asserens, per
mulieris testimonium, & in-
dicia plurima quæ in quem-
dam surrexerant, nefandi
peccati sugillatum, non ob
id in carcere detinendum,
imò dimittendum à calum-
nia liberum & pœna, atque
in fin. consilij asserit ita iudi-
catum. Fauet in simili Dec.
respon. 104. num. 28. vol. 3.
Farinac. consi. 29. à princi-
pio, & à num. 7. & numer. 20.
ibi multa videre licet.

11 Ergo in re tantâ, tam
grauis, in qua Ecclesiasticorū
virorum nomen agitur, &
honor;

De confessarijs sollicitantibus,

honor; Ecclesiæ auctoritas; fidelium scandalum, & dolor; infidelium gloria, & gaudium, quid ni mature iudicem, quaternarum, & ad integram probationem, fœminarū requiri testimonia earum, inquam, quas ducat, & inducat diuinus spiritus, zelus non odium, non iniqua alia quæuis causa. Quare iudices, h vel verbo, vel scripto, à personis grauibus, & à suspicionem quauis remotis; quæ testes recte noverint, prius, testimonium accipere debent. Probationem hanc talem velut sufficientem amplector, quia plures testes in confessariū deponentes vno ore vix inuenias.

12 Atque tandem mittendis in carcerem confessarijs duarum fœminarum i testimonium, quæ fide dignæ sint, sufficiens haberem, cū mulieres admittas, & testes dicas; quando liquari veritas aliter non potest, vt post

Alex. & Marf. concludit Alcia. regul. 1. de præsumpt. præsumpt. 47. post multos Farinac. consil. 38. num. 111. lib. 1. Atque poterunt Inquisitores reos in carcerem mittere, vel secreta in custodia, aut eorum in domibus, vel monasterijs, & alijs quibusuis in locis, prout rectius iudicauerint, detinere: præhabito tamen secrete ab ipsis reïs iuramento, quo, neminem causarum suarum vllomodo conscium, 1 & participem facere comprimantur.

13 Vnus autem scrupulus manet, qui plurimos premere potest. Licitum ne erit reos huius criminis torqueri in subsidium probationis, & quando veritas aliter haberi non possit, licitum esse sequens suadet fundamentū iubere constitutionem in hoc crimine procedi iuxta facultatem contra hæreticos à sede Apostolica concessam, secundum quā clericos,

cos, monachos, & ceteros
 Religiosos torqueri posse
 quis dubitabit? ut est vulga-
 re, atque docet Pen. ad Dire-
 cto. 3. par. comment. 110.
 versi. de clericis, & post Al-
 ciat. in cap. 1. num. 42. de of-
 ficio Ord. defendit Siman.
 de Catholicis, cap. 65. num.
 48. quos æmulatur Emma-
 nuel Roder. tom. 2. de regu-
 lar. q. 20. art. 3. vers. 3. regula.
 Quæ sententia multis viris
 non indoctis firma infedit.

14 Contrarium persua-
 det. ^m Nā licet in hos solici-
 tantes animaduerti possit
 tanquam in homines nomi-
 ne hæreseos suspectos, at-
 tamen hæc suspicio leuiuscu-
 la est; atque de his, quos sic
 tenuiter hæresis labes asper-
 sit, forsan quaestio non erit
 habenda, ut in bigamis ob-
 seruari à maioribus accepi-
 mus. Ego silentio negotium
 trado, ut doctiores illud scif-
 citentur. Dixi, sed eo animo
 ea mente, ut in hoc, & in
 alijs, viris me subderem,

quos rerum longus vsus, &
 antiquiores litteræ, velut
 theatra, posuere in vrbe, &
 in orbe. Quarite, adite, con-
 sultite.

ANNOTATIO.

15 Per duos testes concludē-
 ter probetur, ^a prosequitur
 Farinac. de hæresibus quaest.
 188. à num. 55.

16 Hoc tamen subintelli-
 gunt ipsis contestantibus personis,
 omni exceptione maioribus, ^b
 Farinac. de hæresibus quaest.
 188. num. 58.

17 Ibi: Vti criminis participes
 Fidei multum amittunt, ^c
 queri potest, utrum in hoc
 casu femina criminis parti-
 ceps, & denūcians sit admit-
 tenda tanquam testis, dubi-
 tationis ratio est, quia so-
 cius criminis in casibus ex-
 ceptis, qui sub spe veniæ à le-
 ge, vel à iudice promissæ, ut
 in crimine lesæ maiestatis
 ad l. quisquis §. fin. C. ad l.
 Iuliam maiestatis, & in si-
 monia extraua. 2. de simon.
 & in crimine sodomix or-
 dinat.

De confessorijs solicitantibus,

dinat. nostra lib. 5. tit. 13. §. 5. se iudici offert, & crimen dese, & socio confitetur, nulum facit indicium contra nominatum, ex l. omnes §. fin. ff. de re militat. obseruat Olasc. decis. 79. num. 7. & 55. Bofsius in pract. tit. de opposit. contra testes num. 22. Farinac. 1. tom. quaest. 43. num. 192. Tum quia in hac specie denunciatus habet vicem accusatoris, tum etiam quia impunitate corruptus censetur, vt bene docent citati Doctores, vnde in his terminis aliunde petenda est criminis probatio. Sed praedicta sententia in sollicitationis specie locum non habet ex eo, quia foeminae denunciati impunitas non offertur, cu illius delictu nullo casu per Inquisitores puniatur, vt tradit illustrissimus quesi. 10. nu. 10. ac per consequens cessat praedictae sententiae fundamentum.

18. Quid inausum mittet foemina, & sic Venus apud

Euripidem molestissime tulit se ab Hippolyto contemni, & ideo fraudes concinnavit, quibus tandem Hippolytus phocis immisis, & equis perterritis dilaceratus, propter studium castitatis interiret, sed cessent fabulae, licet veritatis indagatrices sub figmenti fuco: sanctus Vincentius Ferrer in simile infamiae periculum incidit, dum ad excipiendam foeminae nec infimae, fictae tamen aegrotae, (quae vere animo aegrotabat) confessione euocatur, quae ardentiori cupidinis telosautiata, vulnus, vulnerisque causam ipsum nimirum Beatum Vincentium detegens, corpus ad certissimam viri tentationem, & lapsum exponit nudum, quo facto exasperatus cautus atleta, & impudentiam miserae foeminae generose incusat, & illius aspectum, ac cubiculum, ceu Ioseph sine cunctatione aufugit, & qua potuit dissimulatione;

foe-

foeminae famulis, ac socio
 animi perturbationem, &
 scandalum occultavit. At
 despecta mulier, in furorem
 conuersa clamare constituit,
 vt in sancti viri personam
 suam reijceret sollicitatione,
 sed permittente Deo, de re-
 pente demonis incurfu op-
 pressa obmutuit, nec ab eo li-
 berari potuit, nisi ipsius Bea-
 ti Vincentij ope, a quo, &
 vocis, & animae recupera-
 uit sanitatem, prout re-
 fert Fr. Francisc. Diago in hi-
 storia Aragoniae Prouincia
 ordinis Prædicatorum lib. 2.
 cap. 52.

19 *Nec ipsarum sufficere
 testimonia mittendo reum in-
 carcerem,* e vide quæ dixi-
 mus quæst. 4. numer. 27. 28.
 & 38.

20 *Sum in eadem sententia,* f
 nam regula est, quod testis
 alias inhabilis, si statuto, vel
 lege admittatur, alios vero
 patitur defectus, tunc non
 prodest ad probationem
 Mascard. conclus. 1360. nu.

20. Butrius per tex. ibi in c.
 cum nuntius de testibus,
 nec habet contradictorem,
 Farin. post infinitos quæst.
 62. à num. 381. & idem resol-
 uendum est in teste foemina
 Gom. 3. tom. capit. 12. nu. 13.
 versi. quod intellige, Mas-
 card. conclus. 361. num. 20.
 Farinac. quæst. 59. num. 24.
 & quæst. 62. num. 382. & in
 teste incarcerato ex varijs
 criminibus Farinac. consil.
 37. num. 22.

21 *Quaternarum,* g Scan-
 tinium reum vno teste pue-
 ro, qui de stupro appellat⁹
 erat, condemnatum tradit
 Valer. lib. 6. c. 1. §. 7. sed hoc
 Romanorum exemplum se-
 ueritati potius, quam iuri
 tribuatur, ni alia concurre-
 rent adminicula, quæ concu-
 rrisse credere est, cum
 pueri pater diem ad popu-
 lum dixisset, & iuuenem pro-
 ductum in rostra de fixo in
 terram vultu perseueranter
 tacuisse, verecundoque silē-
 tio plurimum in vltionem

De confessarijs sollicitantibus,

suam valuisse referatur.

22 Ad rem igitur Paramus ad condemnationem huius criminis duas fœminas requirit, & sufficere ait vt refert Illustrissimus Auctor num. 3. Lucius vero in summa cap. 24. num. 11. tres exigit, noster autem Auctor quatuor admittit, ego nulli ad hęc eo, video testes has esse fœminas, item & singulares, vt probaui q. 22. nu. 18. licet enim singulares in aliquibus criminibus admittantur, nusquã tamẽ ex veriorum, & recepta sententia, ex illorum testimonijs integra, & plena insurgit probatio, Farinac. 2. tom. quæst. 64. nu. 59. & in crimine hœresis Mascard. conclus. 856. à num. 3. prout resoluiimus supra q. 22. à num. 24. & 29.

23 Præterea licet fœminæ in criminibus exceptis, & in quibus aliter veritas haberi non potest, admittantur Mascard. conclus. 462. num. 6. & conclus. 762. num. 16. &

22. Farinac. quæst. 59. num. 8. & à num. 10.

24 Verumtamen in capitalibus tres fœminæ reũ non conuincunt, licet sint testes Gandinus de furi bus num. 7. Hippolyt. Riminald. conf. 217. n. 5. vol. 2. Farin. quæst. 59. nu. 29. si ergo in capitalibus ad pœnam ordinariam imponendam saltem quatuor requiruntur fœminæ testes, & quod sint cõtestes, nõ sufficet proculdubio idem numerus, si fœminarum testimonia sint singularia.

25 Resolue ergo ex natura rei crimen hoc esse impossibile probationis, vt resoluiimus quæst. 22. numer. 18. neque quid certi diffiniri posse, indigereque Romani Põtificis decisione. Erit igitur in iudicis arbitrio, quanta, & qualis mulierum testimonio in hac delatione sit adhibenda fides, prout aliàs ait Iodoc. in pract. crimin. cap. 50. rub. de reprob. testimonio

stium, num. 25. Nusquam tamen ordinaria pœnâ puniet crimen, quod per testes fœminas, & singulares probatum est, & ita post hæc de eisum inuenio apud Aloysium Riccium part. 3. collectio. 549. & in praxi fori Ecclesiastici decis. 369. dum refert plurimum fœminarum, quæ sollicitatē fuerant, testimonio conuictum non fuisse ad pœnam ordinariam confessorem, sed in tortura negatē per annum suspensum ab animarum cura.

26 *Qua de re iudices,* h Sic commissarius, apud quem fœmina defert sollicitantem, ex Castellæ instructione tenetur magna cautela, & cura de fœminæ vita, & opinione siue scripto inquirere, & propria manu in margine ad fœminæ attestationem, vnico verbo, quid inuenerit, scribere, & ad sancti Officij Tribunal transmittere.

27 *Duarum fœminarū,* i

Vnius tantum testimonium admittebat Cætera in quæstion. criminal. cap. de vera probatione, num. 47. pagin. mihi 313. quem tamen refutaui supra quæst. 4. à n. 27. vnde probabilior videtur illustrissimi sententia.

28 *Neminem causarum suarum ullo modo conscium,* l An qui ab Inquisitoribus detento consilium etiam retū, inscio Inquisitore, dat, puniendi sint, vide Locatū in praxi Inquisition. casu 10. pag. mihi 462. inter casus Placentiæ, vbi agit de Theologo, qui consultus de dubio Theologico ab Inquisito, & detento religioso, pro recuperanda tamen sanitate, media fideiussione, ad ipsius habitationem remisso, citra dolum ei fecit satis, & illius dubitationis, Catholicam declarationem in consulto Inquisitore, resoluit non fuisse vt factorē hæretici puniendum, pœnitentiam tamen arbitrio In-

quisitoris subeundam.

29 *Contrarium persuadear, m*
Cantera in quaest. criminal.
cap. de vera probatione, nu.
47. pag. 313. secure torquen-
dum asserit, & sine funda-
mento vnus testimonium
foeminae sufficere putat, de
quo egimus supra q. 4. à nu.
16. & Neapoli parochus so-
licitans in confessione ad
turpia tortus fuit referente
Aloysio Riccio in praxi fo-
ri Ecclesiastici decis. 369. nu-
mer. 1. & 3. part. collect. 549.

30 Ad interponendum
huius torturae decretum, si-
cut ad duriozem carcerem
decernendum, sententiam-
que diffinitiuam pronun-
ciandam tenentur Inquisi-
tores ordinarium Diocesa-
num requirere, illiusque cõ-
sensum intra octo dies ex-
pectare, aliàs nulliter pro-
cedent iuxta clem. 1. §. prop-
ter de hæreticis, prosequun-
tur latè Molin. de iust. tract.
5. tom. 6. dispu. 28. à num. 12.
Farinac. de hæresib. q. 186. à

num. 96.

31 Dubitari tamen po-
test, quando Inquisitores si-
ne hac requisitione valide
procedere possint? certi-
namque iuris est posse In-
quisitores sine Episcopo
causam expedire (idem di-
cendum è conuerso attento
iure de Episcopo sine Inqui-
sitoribus) nulla facta requi-
sitione quando illius copiã
habere non possunt, iuxta
textum in clem. 1. §. propter
de hæreticis, in hæc verba.
*Episcopus sine Inquisitore, aut
Inquisitor sine Episcopo Diocæ-
sano, aut eius officiali, vel Epis-
copali sede vacante capituli su-
per hoc delegato, si sui adinuicẽ
copiã habere valeãt, intra octo
dierum spatium postquam se in-
uicem requisierint, non valebit
procedere, ibi mol. Cardin. &
alij Decian. tract. crimin. to-
mo 2. lib. 5. c. 29. nu. 6. Farin.
de hæresib. 6. quaest. 186. nu.
26. Mol. de iust. 6. tom. tract.
5. dispu. 28. nu. 12.*

32 Sed quaestio est, quã-
do

do Ordinarius censeatur esse in remotis, & quis in hoc casu Ordinarius sit, de hac secunda quaestione non disputant scribentes, cum tamen ad praxim, nisi fallor, sit necessaria, quoad primam in eo conveniunt censi absentem, & in remotis ad effectum, ut sine requisitione Episcopi procedant Inquisitores, pendere ab arbitrio iudicis, cum iure non sit expressum iuxta regul. cap. de causis, §. i. de offic. delegat. ita in specie Umbert. in pra xi Inquisit. verbo, expectare, Farinac. & Decian. post alios dict. locis. Regulare namque est iudicis arbitrio relinquere, quando dicatur Ordinarius esse in remotis, ad iuris effectum, iuxta doctrinam glos. verbo, remotis, in cap. cum nullus de tempor. Ordin. libr. 6. receptam ex Menoch. de arbitrar. casu 222. num. 26. Iudices autem in hoc casu sunt ipsimet Inquisitores, qui requirere te-

nentur, ex dict. §. i. qui sua prudentia iuxta suppositam materiam iudicabunt, quae loca censeantur vicina vel remota.

33 Sed sunt nonnulli casus, qui apud Doctores tanquam certi enumerantur, in quibus arbitrio opus non est, de quibus singulis velis erit disputatio. Sit primus quod si Ordinarius sit extra Prouinciam non erit requirendus Bonif. num. 65. in d. §. propter. Sequitur Farinac. dict. num. 26. ex mente quorum id locum quoque & a fortiori habebit, si Ordinarius sit extra Regnum, addit verò ex alijs Decian. d. cap. 29. numer. 6. vers. idem quoque, expectandum esse in hoc casu Ordinarium intra terminum octo dierum, utrum veniat necne? quae tamen expectatio iure mihi non probatur, imò ex ipsa absentia in partibus extra Regnum vel Prouinciam, deducitur simpliciter Ordini-

De confessarijs sollicitantibus,

narij copiam non dari, ac proinde cessabit requisitio. Et per consequens expectatio, ex d. §. propter, ubi Ordinarius tunc expectandus est, quando fuerit requisitus, quæ requisitio necessaria non est, si sui copiam non faciat, ut omnes fatentur, constatque, ex d. §. propter, ergo non erit expectandus.

34 Secundus casus erit, si Ordinarius sit extra Diocesim, ita Bonif. num. 65. in d. §. propter, Farinac. q. 186. n. 96. sentiunt in effectu Decian. tom. 1. lib. 5. cap. 29. nu. 6. ad fin. & ab eo relati.

35 Tertius erit, si Ordinari^o existat extra duas diocesis, ita Vmbert. in praxi Inquisito. ver. expectare, movetur ex cap. nonnulli, de rescript. ubi delegatus non trahit reum ultra duas diocesis, quia censetur & dicitur esse in remotis. Sed casus hic declaratione indiget, quia aut loquimur de ordinario territorij, ubi Inquisi-

torum Tribunal existit, aut de ordinario alterius Diocesis. In primo membro vera est Vmberti opinio, cum ordinarius sit extra Diocesim.

36 In secundo autem membro non videtur ea sententia amplectenda, quia si ordinarius sit in sua Diocesi, licet per duas distet diocesis à loco Tribunalis sancti Officij, vel à fine Diocesis, in qua Inquisitores residet, quoniam cum per literas & nuncium requirere possunt Bonif. in dict. §. propter, q. 20. Vmbert. d. verb. expectare Farinac. de hæret. quæst. 186. num. 101. Facile erit Inquisitoribus saltem per epistolam admonere ordinarium alterius Diocesis, licet à loco Tribunalis per duas distet diocesis, præcipue cum in singulis Diocesibus, insignibusq; sui districtas locis habeant commissarios. Nec obstat tex. in dict. cap. nonnulli, procedit namque
in suo

in suo casu, quando scilicet reus à suo domicilio, & foro extrahitur per rescriptum, qui laboribus, & expensis in diuerso loco, & apud iudicem delegatum sese defendit, quæ ratio cessat in nostra specie, & ita de vno ad alterum casum illatio non erit admittenda, iuxta regul. l. Papinianus, ff. de minorib.

37 Ex quibus deducitur differentiam constituendam, esse inter ordinarium Diœcesis, in qua Inquisitores existunt, Tribunalque erectum habent, & inter ordinarium alterius Diœcesis, nam in primo casu si ordinarius sit extra propriam Diœcesim, non erit requirendus licet per duas tantum diœtas ab ea distet, prout resolui-
mus in secundo casu principali: Per contrarium vero si ordinarius alius in sua Diœcesi propria resideat, licet per duas distet diœtes à fine Diœcesi, in qua Tribunal existit, erit proculdubio requi-

rendus, differentia sit ratio, quia ordinarius, qui à propria discedit Diœcesi, & per tempus considerabile absentatur, tenetur relinquere Vicarium etiam cum delegatione ad maiores causas, quod si omittat, sibi imputet: per cōtrariū verò qui in sua residet Diœcesi, nihil ei imputari debet, circa quod muneri suo desit.

38 Quartus casus referatur ab Vmbert. in praxi Inquisit. Verbo, expectare, veluti si sit ordinarius extra vnam diœtam, iuxta tex. in c. statutum de rescript. lib. 6. sed hic casus explicari debet iuxta resoluta in præcedenti.

39 Ad doque, quod si Diœcesis non fuerit magna & respectu loci, vbi Tribunal existit, non longe distet ordinarius licet per vnam diœtam, dicendum videtur esse requirendum, cum in ea specie non sit in remotis, sic aliàs electores, qui sunt

De confessorijs sollicitantibus,

in Prouincia ad electionem celebrandam attento iure vocandi sunt iuxta textum in cap. coram de elect. si tamen prope locum electionis sint, licet extra Prouinciam, vocari debent, glos. recepta, verbo, in Prouincia in dict. cap. coram, ergo idē dicendum erit in hac specie.

40 Illud aduertendum est in prædictis casibus, quod si ordinarius sit absens, & in remotis, tunc Inquisitores debent admonere Vicariū generalem, vtrum ab ordinario facultatem habeat in prædicta causa hæresis, vt deducitur ex dict. §. propter, ibi: *delegati*, obseruat ex alijs Decian. dict. cap. 29. num. 6. in fin. Farin. de hæres. q. 286. n. 103. cum seqq.

41 Hæc sunt quæ Doctores in hac materia tradunt, quæ tamen in abstracto disputata videntur. Vnde cessante stylo, ego aliter resoluerem. Nam cum Inqui-

ditoris Tribunal ad certum spectet districtum, ne causæ cōfūdātur, licet in eo diuersæ sint, & cōtineantur Diocesæ, in his terminis erunt requirendi respectiue ordinarij Diocesani intra illum districtum territorium habentes, vt in suorum subditorum causis interueniant, delegationē, aut cōsensum præstent, licet per duas pluresq; diētas distēt à loco, vel sine Diœcesis Tribunalis, q̄ si à suis Diœcesibus abfuerint, non relictis delegatis, nō erunt requirendi, quod limitare, si in Diœcesi Tribunalis reperiantur.

42 Hinc fit, quod si ordinarij Diœcesis ad alium Inquisitorū districtum spectet, censebitur proculdubio esse in remotis, & sui copiam non haberi, quod confirmatur ex eo, quia à principio Inquisitores à summo Pontifice delegatos fuisse, vt ordinarios adiuuarent putat aliud agens Molin. to

mo 6. de iustit. disput. 28. nu.
 17. ad quem effectum suspi-
 cor ego, quod in singulis
 Diœcesibus deputabantur.
 Ideoque Clem. V. in dict. §.
 propter, meminit ordina-
 rij Diœcesani, sed quia mul-
 toties ad ampliorem distri-
 ctum delegabantur cap. vt
 officium, ibi, in Prouincia, c.
 vt cõmissi, ibi, in Prouincia,
 in qua vobis Inquisitionis offi-
 cium est commissum, de hæ-
 ret. lib. 6. & aliquando ad li-
 mitatiorem locũ, puta Diœ-
 cesis, ciuitatis, vel certi loci,
 glos. recepta, verbo, Prouin-
 cia, in dict. cap. vt officium,
 vnusquisq; ex dictis Inqui-
 sitoribus respectiue, ordina-
 rios sui districtus requirere
 tenetur, iuxta d. c. vt com-
 missi, ibi: *De Diœcesanorum,*
vel eis absentibus, Vicariorum
suorum consilio, in præceden-
 tibus Pontifex de commis-
 sione intra Prouinciam lo-
 cutus fuerat, & in hunc
 sensum meminit Diœcesana-
 norum, scilicet illius Pro-

uincia, extra verò illum di-
 strictum, seu Prouinciam si
 existant Diœceses, non est
 opus requisitione, sed ad
 materiam remissionis, seu
 deprecationis pertinebit
 quæstio, vel vt remittatur
 reus, vel probationes fiant,
 de quo alibi.

43 Idem igitur obseruã-
 dum erit in inferiori alio
 Tribunali, quod certo circũ
 scribitur termino iuxta d.
 cap. vt officium, iuncta do-
 ctrina glos. ibidem d. versu.
 Prouincia, & confirmatur
 hæc nostra opinio, quia si-
 cut Inquisitores, vel genera-
 les extra Prouinciã, vel in-
 feriores extra suum distri-
 ctum iurisdictionem dire-
 cte exercere non possunt, ex
 regula cap. 2. de const. in 6.
 l. fin. ff. de iurisdic. & pro-
 bat tex. in cap. vt commissi,
 de hæret. in 6. ibi; *licet ad*
alias partes, &c. Vbi conce-
 ditur potestas Inquisitori-
 bus procedendi contra reos
 alibi commorantes, quod

De confessorijs sollicitantibus,

intelligendum est iuxta iuris communis terminos sine præiudicio alienæ iurisdictionis, iuxta reg. text. in cap. super eo de officio delegat. tradit vltra scribentes in dict. cap. vt officium, Simanc. in praxi, cap. 45. nu. 9. Ita & è conuerso ordinarij alterius districtus non poterunt extra suum territoriũ iurisdictionem, quam habent contentiosam in hac materia, cap. per hoc, cum alijs, de hæret. lib. 6. exercere repugnantibus iuris Regulis, quas tantum derogatas censeo intra Prouinciã, Diœcesim, vel locum, intra

que Inquisitores iurisdictionem limitatiue habent, ac per consequens existentes extra illum districtum non sunt requirendi: cum etsi velint, iurisdictionem exercere nõ possint, aliàs amplior in hac specie ordinarijs, quã Inquisitoribus potestas cõpeteret, quod nullo iure probatur, & cum, vt num. 32. diximus, arbitrio iudicis relinquatur, quis ordinarius ad hunc effectum absens censeatur, Domini Generalis Inquisitoris prudẽtia expectanda erit, vt ad euitãda dubia sic declaret, & obseruari iubeat sub ipsius censura.

S V M M A R I V M.

D E F O R M I T A S criminis triplex, de perse, ex loco, & ex persona delinquentis num. 1.

Sollicitationis crimen includit incestum, sacrilegium,

& suspicionem de Fide num. 2. 37. 38.

Incestus committitur cum filia confessionis num. 3.

Conatus non punitur pœna ordinaria num. 4.

Sollicitans in confessione si adimpleat, committit incestum numer. 5.

Sollici-

Solicitans in confessione ad diuersum tempus, & locum incurrit.
Solicitans in confessione pœnis subijcitur, quibus suspecti de heresi num. 6.

Incaustus pœna est depositio num. 7. & 39.

Clerici incastum committentes cum filia spirituali sunt deponendi.
Sacrilgium depositione dignum num. 8.

Incaustuosi varijs pœnis arbitrio iudicis subijciuntur, n. 9.

Confessarij sollicitantes in confessione quibus pœnis affiendi, præcipue confessionibus audiendis saltem sceminarum priuandi nu. 10 & n. 40.

Confessarij sollicitantes possunt suspendi, & priuari officio beneficioque pecuniaque mulctari, num. 11.

Inquisitores ne pœnis in desperationem onerent reos.

Solicitans abiurat de leui, nu. 12.

Suspecti de heresi abiurant, num. 12. & 46.

Suspectus de heresi leuiter, si reincidat, non est tanquam relapsus puniendus, frequenter vero reincidens de vehementi abiurat num. 13.

Solicitantes abiurent in secreta aula sanctæ Inquisitionis præsentæ loci Episcopo, alijsque viris religiosis, & non puniuntur publica pœnitentia, nu. 14. & num. 47. & 48.

Confessarij conuicti de sollicitatione ante Bullam tradendi suis Prelatis lata per Inquisitores sententia, num. 15.

Sacramentum confessionis cum suauitate reddendum, num. 16.

Fœmine deterrentur à confessione, si confessor sollicitans publice tur ab Inquisitoribus, nu. 17.

Nectarius non abrogauit confessionem auricularem, n. 17. & numer. 21.

Infamatio uno religioso totus conuentus, & religio infamatur, numer. 18. & nu. 22.

De confessorijs sollicitantibus,

Constantini egregia facta & dicta circa Ecclesiasticorum personas, & culpas, n. 19.

Suspectus de heresi abiurat de leui, si abiurare recusat, excommunicatur, in excommunicatione infor descens per annum, tanquam violenter suspectus pœna ordinaria plectetur, numero 20.

Suspectus de Fide abiurat, & ni abiuret, indicitur purgatio, in qua si deficiat, relaxatur, num. 21.

Suspectus de heresi an teneatur solum abiurare crimen, de quo accusatur, an omnem heresim, numer. 22. & num. 69.

Abiurans leuiter heresim non manet inhabilis, ad officia, beneficia, & dignitates.

Verba Bullæ insollicitantes circa relaxationem explicantur, & mouent dubium, num. 23.

Incestuosi non degradantur, num. 24.

Hereticus non relaxandus, nisi informa facta abiuratione, vel saltem de vehementi reincidat, nu. 25.

Solicitans ratione delicti, an crescente malitia relaxandus.

Clericus incorrigibilis relaxandus ex quibus gradibus, numer. 26.

Incorrigibilis in crimine depositione digno relaxandus, numero 27.

Incorrigibilitas duplex, propria, & minus propria, prima traditionem curiæ seculari requirit, non vero secunda, numer. 28.

Incorrigibilis traditur curiæ seculari, postquam Ecclesia non habeat amplius, quid faciat, num. 29.

Solicitans in confessione, si incorrigibilis formaliter proponatur, relaxabitur, nu. 30. & à n. 84.

Incor-

Incorrigibilis ut seculari curie tradatur, non requiritur degradatio, nec relaxatio attento iure, sed contrarium observatur, num. 32.

Confessarius sollicitans si impœnitentem in futurum, et in perpetuum se dicat, non statim relaxandus, n. 33.

Degradatio quomodo fit.

Confiscatio non habet locum, nisi in casibus iure expressis, numero 35.

Per oratio operis in Dei laudem, et animarum salutem, numero 36.

Depositio propter incestum in praxi non observatur, n. 39.

Confessor sollicitans in confessione priuari an debeat à confessionibus feminarum in perpetuum, an ad tempus, nu. 40.

Sollicitans parochus Neapoli per annum à cura suspensus, numero 41.

Confessor audiendi confessiones potestate priuatus non est irregularis, si defacto absoluat, nu. 42.

Sollicitantes in confessione ad triremes damnandi, ex Cantera, et Lucio, sed reprobantur, nu. 43.

Sacerdotes trireribus non damnandos, n. 44.

Minister trirerium flagellans sacerdotes in trireribus remigantes non incurrit excommunicationem contra Vivaldum, numero 45.

Forma sententia contra leuiter suspectum remissive, nu. 46.

Personæ ad secretam Inquisitionis aulam vocatæ ad audiendam sententiã contra sollicitantē iubeantur sub pœna excommunicationis reseruata, ne illud crimen propalent, ob scandalum, et refertur casus, nu. 49.

Sollicitans in confessione per multos annos punitur ab Inquisitoribus Pincia, et quomodo, n. 50.

De confessarijs sollicitantibus;

InforDESCENS per annum in excommunicatione est suspectus de heresi, nu. 53.

InforDESCENS per annum in excommunicatione propter causam civilem beneficijs priuatur, nu. 54. contra num. 55.

InforDESCENS per annum in excommunicatione, non priuatur ipso iure, nec per sententiam beneficijs, sed habetur pro confesso de eo crimine, aut causa, de qua agitur, nu. 56.

Pœna ex pœna non procedit.

InforDESCENS per annum est suspectus leuiter de Fide, & ideo beneficijs non priuatur, num. 57.

InforDESCENS in excommunicatione per annum ex causa heresis, est uehementer suspectus de heresi, & ut talis punitur, numer. 58.

InforDESCENTIA per annum ad inducendam leuem de Fide suspicionem extra casum Fidei requirit precedentes monitiones, numer. 59.

Cap. cum contumacia de heret. in 6. contra Menoch. nu. 60.

Cap. postulasi de clerico excommunicato, nu. 61.

EXCOMMUNICATUS non priuatur beneficijs obtentis, sed illorum fructibus

InforDESCENS in excommunicatione per multos annos, priuatur beneficijs nu. 62. contra n. 63.

(Cap. cum bona de etate & qualitate, n. 53.

Cap. ult. de pœnis, num. 64.

Suspicio orta ex inforDESCENTIA per annum in excommunicatione extra Fidei causam leuem inducit suspensionem beneficiorum priuatione non mulctandum, nu. 65.

Inquisitores ex consuetudine non cognoscunt contra inforDESCENTES per annum in excommunicatione extra Fidei causam, numer. 55,

Triden. Sess. 25. c. 3. de reformat. non inducit simpliciter suspensionē de Fide ex infortescentia, num. 66.

Clausula, absolventes, de qua in Bullis, & gratijs, non prodest infortescentibus in excommunicatione per annum, nec post quatuor menses, num. 67.

Purgare se recusans, aut in purgatione deficiens, qua pœna puniendus, & an sit suspectus de heresi, nu. 68.

Suspectus de heresi, & de vehementi abiurans non est inhabilis ad beneficia etiam (cathedralia, nu. 70.

Hereticus abiurans non amittit beneficia.

Verba Bullæ in sollicitantes circa degradationē, ibi: si & prout de iure fuerit faciendum, quomodo intelligenda, n. 71. & n. 94.

Degradari nemo potest, nisi in casibus iure expressis, n. 72. contra num. 73.

Casus iure expressi, in quibus quis degradatur, n. 72.

Clericus homicida, & latro degradatus, & suspensus, n. 74.

Sebastianum Regem duo prestigiatores fringentes cum duobus monachis, qui illis à confessione erant, suspensi, n. 74.

Clericus ob crimen læsæ Maiestatis an degradandus.

Monachi ob sui Provincialis homicidium degradati, & suspensi, num. 75.

Degradatio ob que crimina imponitur, n. 76.

Iudex in arbitrando debet attendere ad casus hodiernos similes non ad antiquos, n. 77.

Ætas nostra non patitur rigorem canonum antiquorum.

Pœna privationis nō imponitur nisi in casibus iure expressis, n. 78.

Clericus insidias Episcopo suo parans an degradandus, cap. si quis sacerdotum, 11. q. 1. n. 79. & n. seqq. & 80.

Dictio, mox, intervallum excludit, & reincidentiam, nu. 80.

Curia due apud Romanos, nu. 81.

De conſeſarijs ſolicitantibus,

Curia Eccleſiaſtica in primitiua Eccleſia, quid, n. 82.

Crimen dupliciter accipitur, nu. 83.

Solicitans an et) quando relaxandus, n. 84.

Solicitans ut degradetur, non eſt opus procedere per gradus incorrigibilitatis attento iure, n. 85.

Incorrigibilitas non requiritur, quoties lege, ſtatuto, vel commiſſione degradatio ſimpliciter imponitur.

Incorrigibilitas non eſt neceſſaria in grauiſſimis criminibus, ut delinquens relaxetur, nu. 87.

Solicitās, ut degradetur, nō requiritur, ut ſit incorrigibilis, n. 88.

Degradationem ſi Pontifex arbitrio iudicis committat, non erit neceſſario imponenda, nu. 89.

Bulla in ſolicitantes committit arbitrio Inquiſitorum degradationem, nu. 90.

Dictio, etiam, importat arbitrium, non neceſſitatem, nu. 91.

Monachi degradati ob ſui Prelati necem ex arbitrio iudicum, num. 92.

Episcopi in Concil. Trident. conſtituti, etiam tanquam delegati, poterunt ea poteſtate uti, ſi velint, ſecus ubi conſtituuntur tã quam delegati, unde pendet iuriſdictio Tribunalis, ad quod ſit appellandum, num. 93.

Solicitatio licet leuem preſeferat ſuſpicionem de Fide, producere tamen poteſt degradationem, nu. 95.

Degradatio imponitur non ſolum in cauſa hæreſis, ſed in alijs caſibus.

Degradationis materiam tractant Doctores remiſſiue, 96.

Moniales, et) Monachi ordinibus non inſigniti quomodo exau-
torandi, nu. 97.

Equites ordinum militarium habitu exnuntur, nu. 98.

Milites degradantur, nu. 99.

Doctores degradantur.

Clerici minoribus insigniti degradantur, nu. 100.

Religiosus ad triremes damnatus exiit religionis habitu, numero 101.

Religiosi, clericiue ordinibus initiati, si ad perpetuos carceres, aut ad triremes damnentur, degradantur per verbalem degradationem, non per actualem, n. 102.

Degradatio actualis fit coram iudice seculari, eique degradatus relinquitur, n. 103.

Degradatio in absentem, que ficta dicitur, quomodo fiat remissive, nu. 104.

Iudex secularis an ¶ quando teneatur stare sententiæ Inquisitorum, nu. 105.

Episcopus confirmatus potest sententiã degradationis proferre, sed ad actualem degradationem requiritur consecratus, n. 106.

Vicarius Episcopi potest proferre sententiã degradationi, actualiter vero degradare solus Episcopus, nu. 107.

Depositum, seu degradatum quis restituere possit num. 108.

Depositus, ¶ degradatus in quo conueniant num. 109.

Degradatus, vel depositus manet oneribus ordinis obnoxius, characteremque retinet.

Degradatus, seu depositus celebrãs grauiter peccat, Vere tamẽ cõficit num. 110.

Degradatus, seu depositus celebrans quomodo puniatur n. 111.

Degradatus, ¶ depositus in quo differant num. 112.

Depositus fori, ¶ canonis retinet priuilegium.

Degradatus, actualiter canonis, ¶ fori priuilegium amittit numer 113.

Episcopi, Abbates, alijsue Prelati, qui in depositione interueniunt, sint assessores, an iudices, an assistentes, num. 114.

Q V Æ S T I O XXIIII.

De pœna differitur, qua afficiantur conuicti rei.

HIC opus in finē cum disputatio ne de pœnis. Hic tamen luxuriāte materia luxuriaret lingua, quā cōpressi, sed enarrādo quæ ad rē, & lucē. Atque à fundamento est, vt præuideas, cuius inter delicta speciei sit tale hoc crimen, à quo pœnas inferas, quibus subijci debeat. Cumque in crimine triplicem consideres deformitatem, de per se alteram, ex loco alteram vbi committitur, extrinsecus autem aduenientem alteram, quatenus ex peccante suspiceris læsam fidē: esse quoque triplicis speciei videri contendes.

2 Dum enim spiritualis filiꝝ sollicitationem includit libidinosam, inçestum esse pro comperto est: ad quam speciem pertinere Doctores volunt. Bermond. de publicis concubin. tubr. de inçast. num. 23. Decia. tracta. crimin. lib. 6. cap. 23. à nu. 1. Roder. de regula. tom. 2. q. 27. artic. 1. Farinac. de delict. carnis, quæst. 149. numer. 53. Aegi. de priuilegijs honestatis art. 11. nu. 18. Quatenus tamē sollicitatio fit in sacramento pœnitentiæ, & ex loco, & actu, ad sacramenti tēdente iniuriam, censetur in sacrilegij speciebus: ^b nāquē irreuerentiam sacramēto exhibitam, sacrilegium esse nituntur Baiardus ad Clar. §. sacrilegium à nu. 1.

& sequent. Decian. tractat. criminal. lib. 6. cap. 24. à n. 3. Azor. lib. 9. Instit. moral. c. 28. & passim alibi. Elicita de niquè è tali actu suspicione hæresis, ponere vrgeris in infidelitatis specie; cum omne crimen hæresis propinans suspicionem, fidem offendat.

3 His ita præmissis statutis pro criminum speciebus, in quibus delictum constituitur: erit igitur, vt diuersis quòque pœnis plectatur. In talis primò criminis reos fulminandam in castus pœnam fatendum est: ad in castum re verà attinente omni libidinoso actu cum spiritali filia ex confessionis sacramento. Probat in specie Farinac. vbi supra num. 53. Menoch. de arbit. cent. 6. casu 502. num. 29.

4 Hic tamen, lector, paululum siste pedem. Illud te præoccupet progressurum, supra citatos Doctores, qui libidinosè peccantes cum

spiritali filia in castus pœnas ferre iubent, de illis loqui peccatum actu adimplètibus, dignissimis, qui afficiantur eadem pœna. At verò crimen de quo agit Pauli Constitutio non solum libidinis actum includit completum, sed etiam sola sufficiens est sollicitatio, etsi non actu attingens. Cum igitur solum in crimine conamen, incompleto actu, non sufficiat ad ordinariam pœnam, iuxta resoluta per Angel. Alberic. & alios in l. si quis eà mente, ff. de furtis, Paul. & alij in l. si quis non dicam, C. de Episc. plures aggerunt Couarru. in Clement. si furiosus part. 2. in initio num. 6. benè Farin. quæst. 124. num. 37. Meritò in lite ponendum opinio est, an confessarius fœminam solum prouocans in confessione, plecti debeat in castus pœna.

5 Litè distinctio dirimet. Si enim ex tali hac sollicitatione, actu con-

De confessorij sollicitantibus.

tinuo, ad opus iur̄ confessari-
rius; tunc incestus pœnam
incurrit citra dubium. Da-
tur vere incestus actu com-
pletus, qui sollicitationem in
sacramento factam cōtinuo
sequitur. Igitur à sacramen-
to, & in sacramentum totum
crimen esse videtur, ad In-
quisitorum præterea attine-
re cognitionem, iuxta Bul-
lam. Si autem, præter sollici-
tationem, nihil turpe sit,
non reus feret prædictam in-
cestus pœnam: sed ab arbi-
trio iudicum erit modus,
qui minori punient, quam
ordinaria, vt alibi depunien-
do conatu ferunt citati Do-
ctores. Si sola tamen sollici-
tatio foeminae in confesio-
ne inferatur, cui postea ex
longo interuallo opus assideat
diuerso actu; de hac tali
sollicitatione cognitionem
sumet sancta Inquisitio, quã
pro supra dictis supplicio af-
ficiet, moderante ordinariã
incestus pœnam iudicum
arbitrio. Atqui de incesto

extra sacramentum imple-
to cognoscere non posse vi-
detur, nec pœnæ aliquid
pro eo sancire iuxta dicta in
quæst. 5. num. 14.

6 Deinde asserendum est
talis criminis reos sacrilegij
pœnis adstringi, qui sacrati-
simum Sacramentum, rem
inter omnes sacram, teme-
re labefactant: eosdemque
eadem vexandos pœna, quã
& vexantur de hæresi suspe-
cti illi, vt Param. lib. 3. quæst.
10. num. 90. & 97. supraque
dicti omnes quæst. 2. num. 7.
diffuse tradunt.

*An digni rei depositionis
pœna.*

7 Ex dictis primò infe-
ras, in hos tales sic peccan-
tes sæuiendum depositionis
pœna. Liquet, quia incestus
pœna depositio est, c vt
probat Farinac. in pract. cri-
min. quæst. 149. num. 53. Ber-
nar. in pract. cap. 84. num. 2.
At verò crimen hoc ince-
stus

stus poenis esse obnoxium, supra probauimus. Ergò, amoto dubio, presbyterum deponere; quem reum posuit, fecit prespicax probatio. Quod interminis, de eodẽ hoc peccato tradunt Antonius de Butr. in cap. atsi clerici nu. 13. de iudic. vbi Abb. num. 35. Berous numer. 169. Mant. num. 18. Felin. nu. 14. ad fin. Bernar. vbi supra: ac ibi additio communem dicit; Clar. §. incestus num. 2. Farinac. quaest. 137. num. 27. Gutier. canon. lib. 2. cap. 7. num. 60. & 61. per tex. in c. si quis sacerdos, & in cap. nõ debet 30. quaest. 1.

8 Adde, mereri reum dictam poenam, dicente, ac ducente alio capite. Vides sacrilegium (poena cuius, & huius criminis) delictũ esse depositione dignum: Bernar. in pract. cap. 81. num. 2. vbi Additio, Couar. Menoch. & alios refert: Decian. tract. crimin. lib. 6. cap. 2. nu. 6. vers. de iure autem canoni

co. Rebus in praxi. 3. par. tit. de modis amittendi beneficia num. 56.

9 Ultra autẽ de positionis poenam (quæ omnium grauissima est) submittetur reus alijs poenis, seu poenitentiã alijs oneribus, quæ ferunt incastuosi. De quibus Salzed. dict. cap. 82. num. 2. Farin. qui plures offert dict. quaest. 142. num. 37. tex. in c. presbyter 82. distin. tex. in c. hoc ipsum 33. quaest. 2. Aduerte tamen, fore, vt arbitrio iudicum moderentur dicta poenę: tum quia in tali crimine, saepe actũ perfectũ non dabis incestum, sed meram sollicitationem: tum etiam, quia diuersa intererunt circumstantia, quæ ordinariam poenam minutio-rem, & mitiorem reddere possunt.

10 Confessarijs insuper sic peccantibus exilia, reclusiones, carceres, ac poenæ alia imponi poterunt, vt Param. asserit dicta q. 10. n. 166.

vbi

De confessorijs sollicitantibus,

vbi instructionem Inquisitorum refert capit. 5. 6. & 7. Priuariquè debent confessionibus, ijs saltem quæ à foe-
minis sunt, ^d vt aduertit proxime idem auctor: Quod autem ad reliquorù sacramentorum attinet ad-
ministrationem, & prædicationum exercitium, arbitrio iudicum relinquitur. Rei ta-
men ab ijs locis, in quibus deliquerunt, leucas aliquot meo iudicio, amoueantur:
atque disciplinis onerari poterunt iterum lectà in monasteriorum capitulis à quo-
uis sancti Officij notario, sententià, præsentitoto localitij cætu: ac iisdem (si videbitur) tam actiua quam passiu-
ua voce destituentur; chororum & refectorium vltimi adeuntes, sedentes.

11 Sed clericis vltra nominatas pœnas, priuationis alias, & suspensionis officij, & beneficij, & pecuniarias pijs operibus applicandas, iniungi licebit. Verum quia

reus non nisi iustis mandatis & pœnitentijs obnoxius est; videant Inquisitores ne tales iniungant, quæ pœnitentes turbent, ^e in desperationem potius cogant, quam ad dolorem eliciant, submissionem; vt tradit in simili Pen. 3. part. Directorij commen. 7. ante finem; tradit in specie Param. dict. n. 166. post medium.

Transitum ad abiurationem.

12 Infertur deinde, huiusmodi reum solemniter abiurare teneri, pro stylo sacrae Inquisitionis Senatus, imponentis id oneris de hæresi suspectis. ^f In promptu probatio; quia hanc ipsam indicunt, & iniungunt sacri Canones in fide suspectis, iuxta notata per Simanch. de Catho. cap. 1. num. 13. & 14. Menoch. de arbit. cent. 4. casu 372. atque annotatur in cap. ego Berengarius de consecrat.

erat. dist. 2. Ob idque specialiter id de hoc crimine tradit Param. dict. quaest. 10. num. 166. Illud tamen aduertendum ex eodem Param. exhibendam abiurationem à leuiter quasi suspecto : leuis enim est praesumptio in hunc talem, ut supra dictum est quaest. 2.

13 Unde fit consequens, talem hunc reum, si postea de haeresi formaliter conuincatur, non relapsum habendum: habet Param. vbi proximè num. 167. Sed grauior illi poena indicenda est, eadem additè de leui abiuratione, per decis. cap. accusatus, vers. si autem de haeretico. lib. 6. Quae tamen leuis suspicio ex frequentia, vel ex alia quauis circumstantia poterit vehemens assurgere, iudicium arbitrio: tuncque exiges abiurationem uti à vehementer suspecto, insinuat Locatus in opere iudiciali, verb. suspicio num. 18. & 19. Facit optimè Ge-

miniani doctrina capit. cum contumacia num. 3. de haeretico. lib. 6. quod addocet idè Locatus post Franc. vbi proximè num. 28. Eymer. in Directo. 3. part. à principio numeri. 164.

14 Illud autè discuti potest, an requiratur vt publicè publico fidei theatro, an secretò inter Inquisitores, proferatur abiuratio. Pro quo dubio doctè Param. d. q. 10. n. 165. vers. actuato, qui ait, abiurationem hanc talem proferendam omnino in secretissimi sancti Officij secretà aula, & praesente loci Episcopo, confessarijs aliquot, Parochis, Fratribus, aliisque viris religioni adstrictis. Conducunt quae pulchre agerit Simanch. de Catholico. cap. 1. num. 24. ac Rojas ab Eymerico sing. 1. num. 11. & 56. Pen. ad Director. 3. part. comment. 40. vers. praeterea differunt, & sequent. Addit in super idem Param. num. 166. praedictos reos publici

De confessorijs sollicitantibus,

pœnitentijs nunquam onerandos, ^h ne inde ferant scâdalum confessorij: numeroque 171. admonitionis imprimi formam, qua, post latam sententiam, vtentur Inquisitores.

15 Quod totum religio se obseruari quis dissuadebit? Verùm si mihi rei tantæ manū inserere licet. Quid ni licebit appellanti semper peritiorum iudicium, & cēsuram? Mihi mens est, vtilius futurum, si confessorij illi qui peccârunt ante notam Bullam, suis tradantur Prælati, superioribus, corrigendi, vexandi supplicijs: dummodo tamen Inquisitorum præeat sententia, executio cuius Prælati imponatur sub excommunicatione: nã sic impij prouocatores eo modo paterentur supplicium, quod decentius, commodius sancto Oficio videatur: religiosisque omnibus, & confessorijs ea punitio aurem velleret, mo-

neret. Atquè saltem iubendum est, vt nulli, nisi eiusdè ordinis, & instituti religiosi adsint legendis culpis in Inquisitionis aula. Ita fiat: populo non nocebit scandalū: atque ipsemet ordo Inquisitioni gratiam habebit, quæ eius consuluit dignitati, & honori.

16 Hæc munient sequentia fundamenta. Inter quæ, & hoc primum à parte sacramenti: quod cum onerosum hominibus videatur, & difficilimum, qui accedunt summè difficiles, ob mortū prauitatem, quos exuere dolent, ob repugnantiam factam sibi intra se: maximè vsui erit, & viros, & fœminas ad sacramentum (sine quo nulla salus) pellicere cum suauitate, lenitate, ac veluti relegatis, imò immeritis obstaculis, suauissimum reddere, suadere, vt omnes cordi apponant, sibi induant, vulnerum præsentissimum medicamen, vitæ ful-

fulcrum, mortis mortem. Si autem in ipso pat rata patrefiant sacrilegia, fœdauè, ac turpia alia, datur quidem *uirgens* occasio fastidiendi, prorsus fugiendi; vxoribus, & filiabus dissuadendi frequentiam. Atque tandem fiet, vt quod antea auebant, nunc repellant.

17 Secundum esto à parte fidelium, quæ antea sollicitatæ in confessione, etsi scandalo affectæ, non tamè confessarijs amittunt debitum cultum. Etsi enim vnū, alterum uè malum habent, non omnes habent. Erit cōtrà, hac propalatà turpitudine, à qua in reliquos omnes præposteram imbibent opinionem. Ita quidem plures erunt, quos plus seducat à Sacramento facta hac publicatio, quàm de confessario priuatum scandalum, priuatim susceptum. Dicta firmantur exemplis. Byzantij factum, vt scemina à diacono turpiter cōpressa fue-

rit in templo, quod adierat adimplendæ pœnitentiæ ergò. Res exit ad populum, qui presbyteratum non solum odit, verum insectatus est. Malum secuit *Nectarius* Episcopus, salutare ducens cessationem à confessione in aliquod tempus. Rem narrat Tripartita histo. lib. 2. cap. 35. intermissam confessionem ne auricularem puta, quæ nunquam intermissa (perperam habentes qui contrà habuerunt) publica erat, publicè habita. In id Bellarm. vide, qui optimè, vt in omnia, libr. 3. de pœnit. cap. 14. Suarium de pœnit. disput. 17. sect. 2. à numero. 30. i

18 A confessarijs tertiū est, quibus auctoritas valde minuitur, publicatione hac, quæ maxima, & maximè requiritur in sacramento. Populo enim cernenti, confessariorum aliquem supplicio affectum publico, mox omnes vilescunt, odio sunt.

De confessorijs sollicitantibus,

Vides passim. Licet enim religiosi vnus peccatum, religioni & ordini non noceat apud probos, & prudentes; qui vident ab vno partu proles moribus diuersas, & ingenijs: malos genios corrumpi inter bonos, è cœlo detrudi: contabuissè quèdã in salutifero Christi Domini cõtubernio: apud improbos tamen, imprudentes, auctoritatis, & nominis multum perit. ¶ Quid, si ob hæc talia crimina adnimaduerteretur seuerè in aliquot omnium ordinum religiosos, multi inter quos apud populum valerent famã, & nomine: quos passim datis occasionibus ante notam Bullam tandem prolabi nõ mirum fuerit.

19 Te appello, Constantine, Principè, & verè Principem, qui Ecclesiasticorum ministrorum defectus, quaestiones agitari, publicè controuerti nõquam passus es, quæ igni absumenda pius

voluisti, illud addens. *Vos etenim nobis à Deo dati estis Dñj, & conueniens non est, vt homo iudicet Deos, sed ille solus, de quo scriptum est: Deus stetit in Synagoga Deorum, in medio autem Deos discernit; vt tradit Mexia, ex Ruffino & Cassiodoro in eodem Constantino, cap. 2. & iteratur in cap. continua, & cap. sacerdotibus, versic. Ecclesiastica, 11. quæst. 1. & cap. futuram, versicu. idem verò, 12. quæst. 1. Atquè in c. in scripturis, 96. distin. affertur illud de eodem Constantino. *Verè si proprijs oculis vidissem sacerdotem Dei, aut aliquem eorum, qui monachico habitu circumamicti sunt, peccantem, chlamydè meam expoliarem, & cooperirem eum, ne ab aliquo videretur.* Meminit huius rei Decia. respons. 8. nu. 16. vol. 1. O quàm piè, quàm diuinè Christicola hic! quia sacerdotes, & Ecclesiæ ministri, Ecclesiæ oculi sunt: atq; infirmis oculis, matura confi-*

consideratione, adhibebis opem, ne subcæcus cæcus reddatur omnino. Vide, ne, dum nocentem herbam eradicare conaris, triticum eradices.

20 Sed quæramus, an talis reus abiurare abnuens ut impenitens, seculari curiæ tradi debeat. Suadetur affirmatiua pars ex c. ad abolendam, versi. præsentis, ibi: *abiurare*, & ibi: *seculare iudicium*, ac ex cap. excommunicamus, in 1. §. *adycimus* in fi. de hæret. atque ibi notat glos. verb. iurare. Locutus verb. abiurare, tradunt ex alijs Simanc. de Cathol. c. 1. num. 25. Rojas singul. 1. nu. 17. Quæ sententia in hæreticis conuictis procedit omnino, non item in de hæresi suspectis, qui non habiti hæretici, nec de hæresi damnati, si abiurare recusent, per excommunicationem coercendi sunt. Atqui ex ipsis per annum in excommunicatione infor descentibus o-

rii licebit hæresis violenta suspicio, ^m atque ex consequenti ordinaria pœna. ⁿ Probat in simili tex. in dict. cap. excommunicamus §. qui autem iuxta verum intellectum docet Eymericus in Director. par. 2. quæst. 55. nu. 25. atque ibi Pen. littera S. post alios Martinus Delrius lib. 5. disquis. magic. sect. 12.

21 Neque obstabit textus in dict. cap. ad abolendam, versi. qui vero, ibi: *simili sententia*, qui tantum probat ad abiurationem cogi posse suspectos in fide, & ni abiuret, seculari curiæ laxari, cum defecerint in sibi iniuncta purgatione, quia à iure præsumptio est, capi, conuinci de hæresi, deficientes primum in purgatione. Secus autem est, ubi solum suspicio est. Nec item obstabit dict. versi. *adycimus* in fine, qui de suspectis non agit, simpliciter ab iurare abnuentibus, sed de illis omnibus, qui obstinatum cum damnatione iuramen-

De confessarijs sollicitantibus,

tum respuunt vti illicitum, stante ea necessitate, quia ob id ipsum habentur hæretici, vt habet text. intendunt ibi Hostien. Abb. num. 12. in fin. tradit glos. 1. in cap. olim 12. de restit. spoli. Castro aduersus hæreses, verb. iuramentum.

22 Verum, vtrum teneatur confessarius crimen, de quo leuiter tantum suspectus est, an generaliter omnem hæresim abiurare, quæri potest. Negatiuam partem tuentur Eymericus in Director. sub tit. forma abiurandi hæresim, quando delatus est suspectus leuiter à num. 163. Calder. de hæret. 1. par. cap. 20. num. 1. ad fin. Locatus in Inquisitionis formulis, sub tit. forma abiurationis leuiter suspecti. Contra censuisse videtur Simanc. de Catho. cap. 1. num. 12. & c. 57. num. 7. prout illum citat, probatque Pen. ad Direct. dict. 3. par. commen. 4. vers. cæterum vt in hære; qui

ita Romæ obseruari testatur obseruaturque apud nos, n. omni amotâ cōtrouersia. Illud autē commoneo ° non videri de iure communihæc abiurationem, cum leuiter tantum criminofum aspergat, reddere abiurantem in habilem ad gradus, & dignitates suæ religionis, vt in simili diffuse & eleganter probat Nauar. consi. 18. de hæreticis incipit Titius religiosus, in cuius doctrinæ vestigijs hæret. Emmanuel Roder. 2. tom. regul. tom. 2. q. 82. art. 2.

*Itur ad degradationis pœnam,
& vltimum supplicium.*

23 Tertio inferas, cum difficultate, rescripti illa verba procedere: eos etiã si, & prout de iure fuerit faciendum, debita precedenti degradatione, secularis iudicis arbitrio puniendos tradendo. Otiosa enim dicas, cum dicas, nullum dari casum, qui degradationis pœnam

nam tangat, discusso iure. Elicias à sufficienti casuum relatione. Vel hæresim huic crimini adhaerentem, vel deformitatem consideremus, quatenus sacrilegium inuoluit, & incaustum, non tamen seculari curiæ tradendi erit locus. Patet, quoad hæresim quia cum leuem tantum suspicionem incurrat sollicitator, etsi post abiurationem relabatur, non tamen tradetur, iuxta supra dicta.

24 Quà autem incaustum continet, & sacrilegium, nullum tibi erit obuium sacrorum Canonum institutum, quod doceat, tradi posse seculari curiæ horum criminum reos. Contrarium nec licebit affirmare, sine iuris speciali constitutione. Intèdunt glos. in cap. 1. 81. dist. Couar. pract. cap. 32. num. 2. Henriq. in sum. lib. 13. c. 55. num. 3. & 4. Ergo prædicta verba locum non habere videntur. Quod absurdum est quia fateri cogimur, Ponti-

ficis illa verba, in dict. rescripto apposita, otiosa, ac frustratoria fuisse, falsumque supponere, dum annunt, casum esse, pro quo talis criminis rei onerari possint prædictà hæc pœnà, iuxta ius.

25 Propterea primò dicendum est pro resolutione, huius criminis reos, vt hæreticos, nunquam committi posse seculari curiæ. Hoc liquet quia nullus, vt hæreticus subest tali pœnæ, ni in forma factà abiuratione, vel saltem de vehementi, formalem hæresim reincidat. Atque in hoc tali crimine talis relapsus considerari nequit siue enim ne leui reus abiuret, siue iterato crimine, præsumptio crescat vrgentior, abiuretque vt vehementer suspectus, delicti tamen ratione, nunquam de hæresi formaliter conuinci potest. Etsi enim semel, bis, sæpius patretur delictum, nunquã reus ex frequenti illà patratione

De confeſſarijs ſolicitantibus,

tionē hereticus arguetur: cū peccatum ex ſe non infidem ſit, ac manans præſumptio non poſſit fieri violenta, vt reſulter vera hæreſis probatio. abſque lege, quā expreſſe id caueatur, iuxta notata ad cap. cum contumacia de hæreticis lib. 6. Ergo nulla decernente lege, delicti ob frequentiam, formaliter aliquem probari hæreticum, iure aſſeras, delicti ratione neminem dici poſſe relapſum in hæreſim, vt ſeculari curiæ, velut hæreticum, tradas.

26 Secundò dicendum eſt talem hunc reum, vt̄ incaſtuolum, ſacrilegum, poſſe, dato aliquo caſu, degradatum de iure, ſeculari laxari iudicio. Cui rei vt lucem demus, retrogredientes aliter repetemus: habent, ac docent Doctores noſtri, criminis alicuius tenacem aliquem clericum committi poſſe ſeculari brachio. Notant omnes ad cap. cum non

ab homine de iudic. citati à Couar. pract. cap. 32. num. 2. verſi. 3. Bernard. in pract. c. 139. in principio, Clar. §. ult. quaſt. 36. à num. 35. Quod tamen ne amplectare confulſe, & indiftincte: tres ad eſſe debent circumſtantiæ, prima graue crimen, & de poſitione dignum: eſt altera eſſe fruſtrâ correctionem in clericum iam incorrigibilem, ac à peccato veluti captum. Sit tertia factum ab Eccleſiâ quicquid poterat in ſalutem peccantis, ſed nullo fruſtu, nulla ſpe, iam què nihil ultra habere quid faciat. Patet aſſertio, quia niſi in caſibus iure expreſſis, clericus non degradandus eſt, q̄ vt ſuprà aſſeruimus, & tradit Bernar. in pract. cap. 140. ante quem, Anna. poſt Butr. in cap. 1. num. 8. de clericis pugnantibus in duello.

27 Nullum plane ius ſancit, vt contumax clericus, ac degradatus, quem correctio non penetret, ſubſit ſeculari iudi-

iudicio, nisi datis his tribus
circumstantijs, vt est text. in
dict. cap. cum non ab homi-
ne de iudic. ex quo facile præ-
dicta deducuntur. Nā quod
dixi considerandum, crimē
nempe esse de positione dig-
num, & probationem sumit
ex dict. cap. cum non ab ho-
mine, ibi: *furto, homicidio, vel
alio crimine*, vocē illam, *alio*,
ponderando, quæ repetiti-
ua similiū est, pro traditis
in 2. quæst. num. 19. Alcia. in
dict. cap. cum non ab homi-
ne in 2. lecturā num. 25. Sic-
quē intelligendum est de cri-
mine præcedentibus simili,
ac sic de positione digno,
quod ibi omnes notarunt;
firmiūsq; comprobat tex-
tus huius litteræ, prout habe-
tur in 2. Decretalium colle-
ctione sub hoc tit. cap. 3. vbi
legitur (*vel alio mortali cri-
mine*) Dum autem dixi, re-
quiri, vt clericus incorrigibi-
lis sit omnino, probationem
mutuor ex dict. cap. cum nō
ab homine, ibi: *si depositus in-*

corrigibilis fuerit, &c.

28 Illud autem moneo,
duplicem extare posse incor-
rigibilitatem; minū prop-
riam alteram, propriam al-
teram, & perfectam. Erit
prima, cum quis legitimē se-
mel admonitus, & punitus,
nullam emendationis spem
exhibet; de qua loquuntur
Antonius, & Abb. num. 3. &
Decio. num. 15. & 17. in dict.
cap. cum non ab homine, ac
ibi Alciat. nu. 113. Præposi.
in cap. neminem num. 2. 45.
distin. vbi Turrecrem. nu. 1.
Secunda erit, cum quis non
semel, sed sæpius legitimē
monitus, crimini adhuc hæ-
ret, Ecclesiæ pœnas contem-
nens obduratus adeò, vt cor-
rectio frustrā moraliter iu-
dicetur; quia talis incorrigi-
bilis dicitur omnino, vt ait
Deci. in dict. cap. cum non
ab homine num. 17. Couar.
pract. dict. cap. 32. numer. 2.
Clar. in pract. §. vlti. quæst.
36. num. 33. glos. vltim. in c.
illud 24. quæst. 3. & ibi Ar-

De confessarijs sollicitantibus.

chid. in fin. Prima non valet ad reum tradendum seculari curiæ, vt vides ex dict. c. cum non ab homine, vbi clericus non correctus per depositionem verbaliter sibi factam, excommunicari iubetur ante vltiorem traditionem. De secunda autem quæ vere, & propriè incorrigibilitas est, illud affirmem, ob hanc talem reum esse tradendum seculari curiæ, pro terminis dict. cap. cum non ab homine. Iuxta quod interpretaberis supra citatos Doctores.

29 Dixit tandem postulari maximè, vt in reum pugnet Ecclesia varijs, & omnibus supplicijs, ad defectiōnem vsque, ita vt non habeat amplius quid faciat, pro textus doctrinà in d. c. cum nō ab homine: quo docetur tunc appellandum seculare brachium, cum Ecclesia supplicia exhauriat, deponendo verbaliter, excommunicando, anathematizan-

do, omnia, veluti, gradatim; reus tamen pedem firmet, peccatis indutus, pœnis impenetrabilis, iuxta feriem d. cap. cum non ab homine, vbi ita tradunt Abb. num. 24. Deci. num. 13. & 17. Aret. numer. 76. Couar. Bernar. & alij supra citato loco. Mant. dialog. 29. Bossius in pract. tit. de foro competenti numer. 31.

30 Quibus igitur præmissis, erit resolutio rescriptum de quo agimus, dum Inquisitoribus permittit, vt possint, *si, & prout de iure fuerit, talis peccati reos, degradatos relinquere seculari curiæ*, meo quidem iudicio, intelligendum esse, data iam vera, & proprie conuicta incorrigibilitate, pro terminis d. cap. cum non ab homine. Cū enim delictum depositione dignum sit, iuxta supra soluta, concurrentibus præfatis circumstantijs, ex degradationis pœna, ac relaxationis ad seculare iudicium meri-

tò deueniri potest.

31 Adhuc tamen superest difficile illud: namque illud caput, cum non ab homine, neque degradationem, neque relaxationem exigit præcedentes: Sed dictante ipso iure, reus eò malorum deueniens, seculari brachio subditur plectendus: tradūt Abb. in dict. c. cum non ab homine num. 26. Nauar. in man. cap. 27. num. 81. Alcía. in dict. cap. cum non ab homine 2. lecturà à num. 114.

32 Qua propter si pro illius textus terminis Apostolicum rescriptum intelligas, non bene supponit, degradandum reum, ac degradatum relinqui seculari virgæ. Quam difficultatem facile soluas, si respondeas, cõmunem hanc opinionem, licet defendi possit, in rigore iuris, iuxta textus verba, nõ in praxi recipi, sed contrariam tutiorem, & equiorem esse. Quòd scilicet requiratur ecclesiastici iudicis præ-

missa sententia, vt clericus ex tali hoc misero statu, ad curiam secularem solemniter transferatur pro forma sacrorum Canonum, Card. intendunt, & alij in dict. cap. cum non ab homine, vbi Felin. num. 9. Bernard. Addit. dict. cap. 139. littera B. Clar. dict. quæst. 36. nu. 33. receptam dicit Rolan. consi. 3. nu. 31. vol. 1. Atque ita hæc ductus tutiori opinione Ecclesiæ caput voluit, vt solemnis degradatio reum clericum præcederet, quando ad regium brachium dimittendus esset.

33 Ecce nos hîc premit implicata quæstio: esto, quòd talis hic confessarius se peccati ditat nolle vnquã pænitere. Hunc ne talem dabis incorrigibilem, formã feruatà dict. cap. cum ab homine, ac ob id mox liques secularibus? Ita quidem faciendum videtur, vtî de eo asseritur, qui se nolle comparere inquit, ne ampliùs

De confessarijs sollicitantibus,

expectetur, imò contumax manifestè habeatur. De quo in capit. 1. de iudicijs, ac per Doctores in l. contumacia ff. re iudicatà. Contràtamen sentio, imò expectari, & seruari debere formam dict. c. cum non ab homine, dierū competentī termino interposito, quia fortasse animū mutabit & sententiam præfatus confessor. Iuvat quod Bald. notat in dict. cap. cum non ab homine nu. 8. de statuto. *Si quis alicui vulnus fecerit, in centum mulctetur: quod si non soluerit intra mensem, ei manus sciendatur.* Numquid dicenti reo, se nunquam vel le solvere, aliquo modo, scindetur mox manus? aitque non scindendam, quia expectari debet ad mutationem vsque voluntatis; vt habetur in l. qui bona, §. si quis stipulatus ff. de damno infecto. Nequè defensionī huic renuntiari potest, concernēti ius publicum, vt per glos. in l. pactum i. ater haredem,

ff. de pactis. Atque Alciatus in simili nostram tuetur opinionem in dict. cap. cum nō ab homine num. 126. & sequentib.

34 Quomodo autem facienda sit degradatio, vltra Doctores citatos, pete ex text. in cap. 2. de pœnis, libr. 6. & in cap. 1. de hæret. eodē lib. Trident. Sess. 13. de reformat. c. 4. Simanc. de Catholic. cap. 46. nu. 69. & 70. Menoch. de arbitr. casu 415. Sarmient. libr. 1. select. cap. 14. num. 9. versi. verum. Pen. ad Direct. 3. part. commen. 45. litera C. Decia. tract. crimin. lib. 5. cap. 43. numer. 7. Suarius de censuris, disput. 30. sect. 1. num. 18. Atque de gradatus clericus exiit actualiter clericalibus insignijs, quæ Sotus numerat in 4. dist. 13. quæst. 2. artic. 7. post principium, & dist. 24. quæst. 2. art. 4. col. 5. versi. hu iusmodi autem.

De annotatione bonorum.

35 In præsentiarum autem

tem

tem nil de proſcriptione, & bonorum annotatione diſferuimus. Cum enim huiusmodi pœna ob illos caſus imponatur, per quos bonorum vigeat proſcriptio, ne in Fiſci fraudem bona celen- tur, pro communi, quam textus probat in l. ſi quis in- tra, C. bonis damnatorum, Ordin. in 5. tit. 128. Actalis bonorum proſcriptio, niſi in caſibus iure expreſſis, nõ vigeat. Agnoſcunt ſcriben- tes per tex. ibi, in l. vnic. C. ne ſine iuſſu Principis, Do- ctōres communiter, ex An- nania in cap. vergentis, nu. 21. de hæret. Clar. §. vlti. q. 78. num. 5. nullumque ius ex- tet, quod in tali hoc caſu bo- na proſcribi iubeat, proſcri- ptionem meritò omittim⁹. Nec contra habet Param. d. quæſt. 10. numer. 165. ad fin. qui ſolùm loquitur, quan- do reus ſolicitator erro- neam opinionem pertinaci- ter tuetur; quia tunc vera datur hæreſis, quã inſeque-

tur proſcriptio, pro vulga- tis iuris regulis.

36 Libello hic finis; vo- tum in imis, & ab imis viſce- ribus. Faxit, faxit Deus, vt, obruta hac tantà peccatorũ mole, alicui nunquam meo- rum ſcriptorum opus ſit le- ctione: vitam quibus nullã opto, dum eam virtutes ha- beant. Sic precor, ſic voueo, Deus, pro tua gloria, pro In- quiſitoribus, quorum om- nis eſt voluptas, vacuus car- cer. Annue, ò Domine Do- minantium.

Caueat vnusquique ne aut ipſe alijs detrahat, aut alios audiat detrahentes, cap. ex meritò 6. quæſt. 1.

ANNOTATIO.

37 *Incaſtum eſſe*, a Iacob. à Graphis conſil. 1. num. 28. de cognat. ſpirit. & conſil. 8. num. 2. de pœnitent. Benedi- ctus Ægidius de iure, & pri- uilegijs honeſtatis, artic. 11. nu. 18. poſt illuſtriſſimum,

De confessorijs sollicitantibus,

quem refert, tu vide, quæ diximus q. 5. n. 51.

38 *In sacrilegij speciebus,* b Iacob. à Graphis consi. 1. nu. 28. de cognat. spiritual, vide quæ annotauimus quæst. 5. à nu. 25.

39 *In castus pœna depositio est,* c adde Iacob. à Graphis consi. 1. num. 30. de cognat. spirit. Cantera in tractat. de quæstion. criminal. cap. 1. de hæret. num. 65. pag. 425. Licet autem hæc depositio de iure sit perpetua, ex consuetudine tamen contrarium feruatur, vt experientia docet, aduertitque solus Cætera dict. num. 65. nec enim rigor antiquorum canonum, ex præsentis sæculi fragilitate est in vlu.

40 *Priuari debet confessionibus ijs saltem, quæ à feminis fiunt,* d ab omnium confessionibus priuandum in perpetuum docet Cantera in quæst. criminalibus cap. 1. num. 65. ad fin. de hæreticis pag. 426. idem sentit Iacob.

à Grafficcis, dum in distincte loquitur consil. 1. num. 30. de cognat. spirit. dum autem Lucius in summa summarum cap. 24. num. 11. vult. quod si sollicitans non emendetur, ad triremes esset damnandus, sentire videtur pœnam priuationis actu audiendi aliorum confessiones, nõ deberi esse perpetuam, sed temporalem, quod quidem non admitterem saltem vt alij sibi caueant, vnde obseruandum erit Cætera, & illustrissimi votum, cum Cætera de praxi testari videatur, vt in perpetuum priuari impurus & impius confessor debeat.

41 Inuenio tamen, quod Neapoli parrochus propter hoc crimen suspensus est per annum à cura animarum referente Aloysio Riccio 3. part. decis. collect. 549. Puto tamen quod ea suspensio non ab Inquisitoribus sed ab Archiepiscopi Tribunali imposita fuit, nec exui breuis,

uis, sed ex cōstitutione Neapolitana, qua sollicitantes, vel copulam habentes cum filiabus spiritualibus priuantur confessiones audiendi facultate, cuius cōstitutionis meminit illustrissimus post Graffis sup. quaest. 5. nu. 19. nouissime tamen idem Riccius in praxi fori Ecclesiastici decis. 369. num. 1. dicit eam poenam de ordine etiam sacrae congregationis sancti Officij fuisse impostam, quia delatus in tortura negauit.

42 Sed quid si priuatus ab administratione sacramenti poenitentiae, audiret confessiones, grauissime peccaret, non tamen irregularitatem incureret per traditam à Graffis consil. 6. à num. 3. de poenit. & remiss. cōfessiones vero essent inualidae, & detecto defectus vitio iteranda, quia defecit superioris approbatio, & auctoritas ex Nauar. consil. 9. de poenit. Iacob. dict. consil. 6. à nu.

10. an vero in eo casu si sollicitet incidat in breuis poenas, illustrissimus quaest. 14. vbi vide quae annotauimus.

43 *Quae poenitentiam turbans in desperationem cogant.* vbi de licet Canteria in quaestio. criminalibus cap. 1. de haereticis Lucius in summa summarum cap. 24. num. 11. similes sollicitantes ad triremes damnandos velint, audiendi tamen non sunt, tum quia ex hac damnatione publicis poenitentibus oneratur in populi scandalum, quod euitari debet in hac specie ex illustrissimo num. 14. dicemus infra num. 48.

44 Tum etiam, quia indecens, & indecorum est viros Deo dicatos triremibus inter pessimorum sentinam, vbi peiores reddantur, mancipare, vt aduertunt Nauar. cap. nullum ad fin. 18. quaest. 1. Bernar. Diaz, quem refert & sequitur Emman. tom. 2. de regularibus quaestio. 24. art. 2. Candelabr. aureum 3. part.

De confessarijs sollicitantibus,

part. de irregularitate capit. de gradatione num. 41. & 42. dict. namque nu. 41. sic ait. Durissimum mihi videtur san-ctum illud vas illis frangendū tradere carnificibus, id est, irremium crudelissimis (ita conuenit aliquando esse) carnificibus satius equidem iudicarem tales delinquentes maxime religiosos perpetuis recludere carceribus, vel inter arctos includere parietes, vel muros, ubi squalore, inedia, cordis dolore, & animi oppressi morerentur afflictione, quā per diem unū illos irremibus mancipare. Per traditionem enim religiosorum ad irremes multa hodierna die sequuntur scandala, mala, peccata (Ultra contenta in sequenti questione, & inconuenientia, hereticorum, & aliorum infidelium mutationes, fideliumque ansa ad peccandum, religionumque decus, honor, & decor non parum minuitur, & parumpenditur, cum seculares conspiciunt irremes sacerdotibus secularibus & regularibus plenas: qua-

res miserrimis his temporibus Ecclesie prelati, eorumque iudicibus haud parum cordi esse debet, vitia enim religiosorum occulta toti ante acta vitia die una uniuerso notant sunt orbicū in qualibet irremi diuersa inueniantur hominum nationes, & non omnes executionem illam iustitie sinceris aspiciunt oculis, & num. 42. ad fin. in irremibus è contra miserrimus quisque reus quotidie moritur, & nunquam finitur, infinita fere discit peccata, quae postea vix deserit, quotidie flagellatur & saepe sine culpa, habitat cū Turcis, & infidelibus latronibus, aliisque pessimis hominibus, non satiatur pane, & aqua, semper pluuijs, ventis, insanisq; expositus procellis, ac ut alia taceam denique catena ligatus, pedesque suspensus, fracta, submerque irremi inter undas absque sacramentis, aliaue consolatione desperatus perit, atque tanquam lapis in infernum descendit, & antea, ex illis vero liberatus daemone peior, dissolutior,

obstinatioque euadit, ut experientia docet, considerent hæc & alia Ecclesiæ iudices, hæc Viuald. grauissimam tamen crimina eam pœnam postulant Aldrete de religiosa disciplinalib. 2. cap. 27. num. 16. cum seq.

45 Labitur tamen Viuald. dict. nu. 41. dum putat tritemium ministros, quosimiles verberant, incidere in can. si quis suadente, nam cum multi casus dentur, in quibus clerici, & religiosi canonicis priuilegium ob criminum atrocitatem amittant cap. cum non ab homine de iudicij cap. in audientia cum alijs de sentent. excommunicationis, notat Suar. de censur. disp. 22. sect. 1. à n. 11. in hoc etiam casu amittent, præcipue cum id ex summi Pontificis potestate, & licentia proueniat ex traditis per Fr. Emman. 2. tom. de regularib. quæst. 24. art. 1. Aldrete de religiosa disciplina lib. 2. capit. 27. num. 16. at-

que huiusmodi ministros non incurrere excōmunionem securè tradit Molin. de iust. tom. 4. tract. 3. disp. 51. num. 5. col. 2. & tom. 6. tract. 5. disput. 7. num. 4. post Nauar. de regularib. comment. 3. num. fin. qui licet id consuetudini tribuât, verosimilius mihi videtur à summi Pontificis (qui ad tritemes condemnandi ius concedit prælatis ex Emman. dict. art. 1. Molin. dict. num. 4.) commissione in cōsequentiam necessariam pēdere, quod est indubitatum actualiter degradato excommunicato, & veriori, quam ipse Viuald. refert nu. 4. Cened. 1. part. collect. 24. numer. 10. cum relatis infr. num. 113.

46 *De hæresi suspectis, & adde Farinac. de hæresibus quæst. 187. à num. 31. quæst. 194. num. 27. forma autem sententiæ contra leuiter suspectum ponitur per locatū post iudicial. Inquisit. fol. mihi 507. & 508. per Eyme-*

De confessorijs sollicitantibus.

ric. in direct. 3. part. rubr. de quarto modo terminandi processum num. 165. vbi Pegna comment. 40. liter. B.

47 *In secreta aula*, g idē tenet Cantera in quæstion. crimini cap. 1. de hæreticis numer. 65. ad fin. pag. mihi 426.

48 *Publicis pœnitentijs publice nunquam onerandos*, h idē dixerat Cantera in quæstio. criminal. cap. 1. de hæret. n. 65. ad fin. in hæc verba, *hac de causa, ne hoc deueniret, nunquam fui ausus dicere, ut tales confessores publice punirentur.*

49 Videant autem Domini Inquisitores, vtrum propter eandem scandali rationem conueniat, viris Ecclesiasticis in ea aula congregatis imponendam excommunicationis pœnam ipso facto incurrendam ipsisque Inquisitoribus reseruatam, & iuramentum adhibendū (antequam in aulam deducatur reus) ne illud crimen propalent, in quos animad-

uertere poterunt tanquam in secreta sancti Officij reuelantes, quod olim in concilio tū Græcorū, tum Romanorum caute admodum obseruatum esse legimus, vt quæ ibi tractata essent, arcano silēcio comprimerētur, nefasque haberetur ea diuulgare Valer. Maxim. lib. 2. cap. 1. & 2. vnde fluxit pro uerbiū. *Arcopagita taciturnior*, & Romana senatus consulta tacita vocabantur Alex. ab Alex. Die ge. lib. 4. c. 11. quod quidē ad ea maxime pertinet, quæ scandalum, damnū, iniuriamve alij irrogare possint, sunt enim hæc omnia propria vi ac natura pariter secreti sigillo detegenda. Vidimus enim similes viros, qui in aulam ad sollicitantis culpas, sentētiāque audiendam ab Inquisitoribus euocati fuerant, ab ea discedentes statim in populum, fœminas, vilesque homunculos, sollicitantis nomen, criminaque omnia

cum

cum maximo vulgi scandalo euulgasse, risum, & cachinnos extollentes & alia silentio prætereunda, quod scandalum effugiendum docuerat Cantera dict. num. 65. & Param. 3. part. quæst. 10. nu. 166. & ob id secretam aulam & congregationem exoptabant, cum illustrissimo.

50 Dum hic casus Pintia contingeret, confessor, qui per multos sollicitarat annos, priuatus fuit audiendi confessiones facultate, in carcerem detruditur per decennium, in conuentu sui ordinis à superiore Prouinciæ designando, dum modo nõ esset domus illa, in qua, & confessiones, & sollicitationes exercebat, & antecarcerationem, vt fustibus ab omnibus conuentus religiosus per coronã castigetur præfente sancte Inquisitionis notario, cū aliquibus ieiunijs, ab Eucharistiæ abstinentia certis temporibus, ita ab rectissimis Inquisitoribus pronũ-

ciatum est, & ab illustrissimo numer. 10. animaduersum.

51 *Anm.* 30. i concordat Franc. Horant. lib. 7. locorum Catholic. cap. 8. Baron. tom. 4. anno Christi 390. num. 66. Henriquez lib. 2. de pœnit. cap. 2. §. 3. ad fin. & §. 4.

52 *Multum perit*, ¹ D. Agust. in Epistol. ad plebem Hippon. *Infamato religioso totus Conuentus infamatur*, notat Sot. de secret. membr. 1. quæst. 2. conclus. 3. Viuald. in candelabro 3. par. de irregular. cap. de degrad. nu. 41.

53 *Per annum in excommunicatione in sordescitibus oriri licebit hæresis violenta suspicio*, ^m de quo text. in capit. cum contumacia cap. vt Inquisitionis in fin. de hæret. lib. 6. Trident. ses. 25. capit. 3. ad fin. de reformat. exornat Nau. cap. 27. num. 23. Coua. in cap. alma 1. part. §. 7. numer. 10. versi .4. Salzed. in pract. cap. 116. nu. 12. versi 3.

De confessorijs sollicitantibus,

Cum sequentibus Menoch. de arbitrar. casu 416. nu. 58. & lib. 5. præsumpt. 6. numer. 28. Gutier. lib. 1. canon. quæstio. cap. 1. à num. 90. Henriquez lib. 13. c. 7. §. 5. Suar. de censur. dispu. 13. sect. 2. Fari. & ab eo relati de hæresibus quæst. 192. à num. 14.

54 Difficultas est utrum excommunicatus per annum inforDESCENS ex causa civili beneficijs priuetur, & priuari tradit glos. vlt. in c. cum bonæ ætat. & qualit. & in cap. contingit de dolo & relati per Menoch. casu 416. num. 19. per Nau. dict. num. 23. per Gonzal. reg. 8. chancela. glos. 15. in princip. à n. 101. communis ex Felin. n. 8. in cap. 1. de iudicijs Clar. in pract. §. vltim. quæst. 73. num. 6. mouentur quia sic inforDESCENS est suspectus de hæresi, & contra illum tanquam contra hæreticum proceditur cap. vlt. de panis cap. excommunicamus §. qui autem de hæret. cum su

pra citatis, sed hæreticus, aut de hæresi suspectus, nisi se purget, beneficijs priuatur c. ad abolendâ versi. præsen- ti de hæret. Mouentur 2. ex text. in capit. postulastis de clerico excommunicat. ibi: *Nec ipse valent ea retinere,* vbi glos. 2. Rebuf. & alij Berous in cap. 1. num. 86. de iudicijs. Tertio ex cap. cum cõ- tumacia, ibi: *in causa præfer- tim Fidei,* de hæret. in 6.

55 Cõtrariam tamen sen- tiam sequuntur glos. in dict. c. contingit de dolo, vbi Do- ctiores, Bero. Nauar. Henri- quez dict. locis, Gonza. dict. glos. 15. à num. 104. Garcia de beneficijs 2. tom. part. 7. cap. 13. num. 90. & in sacra Rota nouissime in duobus casibus decisum referunt Gonzal. dict. glos. 15. n. 108. Farinac. decis. 612. numer. 7. ducuntur, quia nullibi hæc pœna constituta est, vnde imponi nec per iudicem de bet ex doctrina glossæ vlt. in cap. vlt. de iure patron. re- cepta

cepta ex Valasc. de iure em-
phyt. quæst. 29. num. 23. Mo-
lin lib. 2. de primogen. cap.
14. num. 46. quidquid ipso
iure impositam esse securè
firmer Menoch. casu 416. n.
50. & sequatur Salzedo cap.
116. num. 12.

56 Constituendum er-
go est perseverantem in ex-
communicatione per annū,
non ex eo priuari ipso iure,
aut per sententiam benefi-
cij, sed haberi pro confesso
de eo crimine, aut causa, de
qua principaliter agitur, &
propter quā cōtumax fuerat
excōmunicatus iuxta tex. in
cap. rursus quicumque ibi:
*Ciuititer siue publice causam
suam coram suis excommunicato-
ribus infra anni spatium non
peregerint, ipsi sibi auditum au-
dientie clausisse videantur,*
11. quæst. 3. tradunt Abb. nu.
25. Ripa. 77. Alciat. 34. cum
seqq. in c. 1. de iudicijs Cou.
dict. num. 10. Salzed. dict. lo-
co Menoch. num. 11. & 16.
cum sequentibus Gonzal.

num. 104. vbi supra: nec ob-
erit, quod pro illo nouo de-
licto, quia stetit tanto tem-
pore in excommunicatione
debeat priuari, sufficit nam-
que, vt propter illud delictū
habeatur pro confesso, cum
duplici pœna conteri non
debeat, cap. ac si ad fin. de iu-
dicijs, nec ex pœna pœna
procedere cap. quia diuersi-
tatem de concess. præb. ita
Abb. Menoch. numer. 12. &
citati.

57 Quo iacto fundamen-
to non obstant in contrariū
adducta, non primum quod
sic insordens per annum est
suspectus de hæresi, licet cau-
ta sit ciuilex Trident. dict.
cap. 3. ad fin. ibi: *excommunica-
tus quicumque*, quia ea suspitio
leuis est Farin. de hæresibus
quæst. 192. numer. 23. ad fin.
cum seq. Eymericus ad Di-
rector. 2. part. quæst. 47. nu-
6. vbi Pen. Decian. tract. cri-
min. lib. 3. cap. 17. versu. 129.
tom. 1. quæ suspitio non suf-
ficat, vt tanquam hæreticus

De confessarijs sollicitantibus,

condemnetur glos. & communis in cap. vltim. de pœnis, Couar. dict. num. 10. versic. 4. Men. casu 416. num. 58. & lib. 5. præsumpt. 6. nu. 28. Salzed. d. c. 116. nu. 12. versic. 3. cum seq. Decia. 1. tom. lib. 5. cap. 18. versic. 33. vnde beneficijs non priuabitur iuxta cap. ad abolendam de hæret.

58 Nec probat oppositum text. in cap. excommunicamus §. qui autem de hæret. cap. cum contumacia eodem lib. 6. agūt enim de scrupulo de hæresi à principio, vnde per annalē contumaciam fit suspicio vehemens, propter quam ordinaria pœna locum habet ex dict. cap. cum contumacia, tradit Couar. cap. alma 1. part. §. 7. nu. 11. Albertin. in rubr. de hæret. quæst. 13. à num. 31. lib. 6. Farinac. & ab eo relati de hæresibus quæst. 192. à numer. 14.

59 Illud meminisse iuuabit, quod ad effectum vt sul-

pitio leuis (extra Fidei causam) ex infordescencia excōmunicacionis insurgat, non sufficit illa infordescencia per se, sed oportet, vt sic infordescens semel, & iterum moneatur, vt resipiscat, vt constat ex Trident. sess. 25. cap. 3. ad fin. ibi: *Si post legitimas monitiones non resipuerit*, Eymeric. ad Direct. 2. part. quæst. 47. à num. 7. vbi Peña Farin. de hæresibus quæst. 192. à num. 31.

60 Nec secundo obstat text. in d. c. cum contumacia de hæret. in 6. ibi: *in causa præsertim Fidei*, quia quidquid torqueatur, & pūgat Menoch. casu 416. à nu. 18. text. ille in principio tantum docet, quod contumacia præsertim contemptum superioris, præsertim in materia Fidei, indeque infert ad Fidei materiam, prout bene tradunt Rip. & alij, quos immerito carpit Menoch. dict. num. 18.

61 Nec tandem obstat text.

tex. in dict. cap. postulatis de clerico excommunicato, per quem gl. 1. & Rebuf. ibi Ber. n. 86. in cap. 1. de iudicijs tenent excommunicatum priuari beneficijs, quæ ante excommunicationem obtinebat, quia text. ille tantum probat priuari beneficijs, quæ dum esset excommunicatus obtinuit. Excommunicatus enim priuatur tantum fructibus beneficij, quod ante excommunicationem detinebat iuxta tex. in cap. pastoralis 53. §. verum in fine de appellat. quem ultra glo. & Doctores ibi, ornant Couar. 3. variar. cap. 13. num. 8. vers. 12. Gutierr. can. cap. 1. à num. 90. & à num. 133. Nauar. confi. 2. de cleric. excommunicat. Garcia, & ab eo relati de beneficijs 2. tom. par. 7. cap. 13. à num. 90. Suar. de censur. disput. 13. sect. 2. Puteus decis. 280. lib. 1.

62 Maior tamen dubitatio est, utrum si excommunicatus non tantum per an-

num, sed ultra illum in excommunicatione persistat, beneficijs ante excommunicationem obtentis priuari possit, & priuandum tenent Abb. n. 25. vers. fateor Alcia. num. 37. & alij in cap. 1. de iudicijs Couar. cap. alma 1. p. §. 7. num. 10. vers. 3. Menoch. casu 416. numer. 48. Salzed. in pract. cap. 116. nume. 13. ducti ex tex. in cap. cum bonæ de ætate, & qualit. capit. vlt. de pœnis secundum quos text. illi maius spatium considerant, quia sic casus contingit, quod tamen non admittunt Decius in dict. cap. 1. lectura 2. numer. 19. alias 83. Abb. d. vers. fateor Ber. num. 86. vers. quoad Aufrer. ad capelam 366. resoluentes tex. in d. c. cum bonæ præcise requirere triennium. Unde Bero. dict. num. 86. vers. non aduersatur, ex aliorum mente distinguit inter excommunicatum maiori, & inter suspensum, ut in priori casu sufficiat perseuerantia vl-

tra biennium iuxta dict. cap. vltim. de pœnis, & resoluta per Menoch. num. 50. & Salzed. dict. locis, in posteriori requiratur perseverantia triennis ex cap. cum bonæ. 63. Sed nec resolutio, nec distinctio placet, resoluendum enim est in excommunicatione etiam per biennium, triennium, aut plures annos persistentem non esse beneficijs priuatum, nec priuandum, vt docent Doctores, quos supra, in versu. contrariam num. 55. pro hac parte citauimus ex rationibus, quas supra coniecimus, & ita praxis obseruat excitationis decisionibus, nec obstat tex. in dict. cap. cum bonæ, quia specialiter procedit in contumace suspenso per ipsum Romanum Pontificem, cuius contemptus in ipsa decisione ponderatur, ibi: *eos pro tanta pertinacia, & contemptu Apostolico, beneficijs, quæ habent, nõ differat spoliare*, prout sentit Decius cap. 1. lectu. 2.

num. 19. alias num. 87. de iudicijs, text. vero in dict. cap. vlt. de pœnis, quidquid nullus ex scribentibus animaduertat, contrarium probat, & reuertetur reiecta solutione Ber. dict. numer. 86. ad fin. quia tex. non priuat proprietate, sed emolumentis, quãdiu excommunicatus post biennium, & amplius in excommunicatione perseverauerit vt constat ex illis verbis *Quandiu in excommunicatione perstiterit*, & tamen tex. antea præmiserat. *Per duos annos & amplius in excommunicatione persistens*, & post hæc persistentiam iubet Pontifex, vt iterum moneatur *ibi post commonitionem vestram*, quod si commonitus non resipiscat, iubet vt suspendatur, seu potius priuetur Ecclesiarum emolumentis, iure patronatus, seu alijs, quandiu sic perstiterit.

65. Nec officiet quod pertinacia illa non careat scrupulo hæreticæ prauitatis ex dict.

dict. cap. ult. quia, vt supra aduertimus, leuis est hæc suspitio, quæ beneficiorú priuatione non meretur, ideoque Pontifex in d. c. ult. de ea suspitione puniēda non egit, & propter eandem rationem hodie sanctæ Inquisitionis Tribunal in vniuersali Ecclesia non solet procedere cōtra huiuscemodi infordecētes, nisi fuerint excōmunicati ex causā hæresis Peña ad Direct. 2. part. comment. 72. litera C. ad fi. Lel. Zecch. in summa 1. part. tit. de Fide rubr. de hæresi cap. 11. n. 13. & post alios Farinac. de hæresibus quæst. 192. num. 24.

66 Nec concil. Trident. ses. 25. cap. 3. ad fin. eam suspitionem simpliciter inducit, sed post legitimas monitiones, vt excommunicatus resipiscat, & nisi fallor, post has commonitiones requirit annum, & obdurationē, ita vt non sufficiat annus, aut biennium, aut trienium, plusue tempus, sine moni-

tionibus, sed incipiat annus ab ipsis monitionibus, ita sub aliorum ferula, & sedis Romanæ censura exaudio verba illa. *Excommunicatus vero quicumque, si post legitimas monitiones non resipuerit, non solum ad sacramenta & communionem fidelium ac familiaritatem non recipiatur, sed si obdurato animo, censuris, annexus, in illis per annum inforduerit etiam contra eum tanquam de hæresi suspectum procedi possit.*

67 Vt tandem ab hac infordescētia liberemur, aduertendum erit, quod claufula generalis (quæ in literis Apostolicis apponi solet, absoluentes te ad effectum consequendi hoc beneficium, gratiam, vel quid aliud) non prodest huiusmodi infordecētib, ex literis Iulij Tertij, vt obseruant Rebuff. in praxi tit. forma nouæ prouisionis, verb. absoluentes, num. 12. Boer. de cis. 290. nu. 3. Rolād. cōs. 46.

De confessarijs sollicitantibus.

nume. 37. volum. 1. imo nec
ultra quatuor menses, ex re
gul. Chancel. 61. Sixti Quin
ti, cōmuni, & praxi Flamin.
lib. 4. de resignat. q. 3. nu. 57.
cum sequentibus, Riccius
in praxi fori Ecclesiastici,
decis. 459. nu. 7.

68 *Ex consequenti ordina
ria pœna,* n circa eum, qui se
purgare recusat, aut in pur
gatione deficit, si sit suspe
ctus de hæresi, an præcede
re debeat excommunicatio
& infordescencia, & qua pœ
na sit puniendus sex refert
opiniones Farinac. de hære
sibus, q. 194. à nu. 46.

69 *Observaturque apud
nos,* m adde Decian. tractat.
crimin. libr. 5. cap. 47. nu. 10.
Zecch. & alios, quos refert,
& sequitur Farinac. de hære
sibus, q. 194. num. 13.

70 *Illud autem commoneo,* o
Suspectus etiam de hæresi,
qui abiuravit de vehemen
ti, & fuit publice pœniten
tarius, non est inhabilis ad
beneficia, etiam Cathedra-

lia decidente Rota apud Fa
rinac. lib. 1. decis. 51. vbi late
contrarijs satisfacit, obser
uant Garcia de beneficij, 2.
tom. part. 11. cap. 10. nu. 87.
Henriq. lib. 13. de excōmu
nicat. cap. 56. §. 1. litera K.
Nec religiosus abiurans de
vehementi manet inhabilis
ad officia suæ religionis, ex
Riccio in praxi fori Eccles.
decis. 676. à numer. 5. Imo &
hæreticus formaliter abiu
rans prima vice non effici
tur inhabilis ad beneficia,
sed illa retinere, & recupe
rare potest, saltem ex mise
ricordia squillacens, de fi
de, cap. 27. nu. 4. Paris. confi.
2. à n. 185. vol. 4. Rolād. cōf.
63. à num. 26. volum. 3. Fari
nac. decis. 51. n. fi. libr. 1. qui
communem fatentur. Nec
obstat, genus publicæ pœni
tentia per sententiam iniū
ctæ. Vnde pœnitens manet
irregularis, cap. ex pœniten
tibus, cap. illud, cap. placuit,
50. dist. de quo vide Suar. de
censur. disputat. 42. sect. 2. à
num.

num. 3. & de infamia, ex suspicionem de hæresi, disput. 43. sect. 2. à num. 8. & disput. 48. sect. 2. à num. 1. Responderetur enim irregularitatē contrahi ex ea solemnī, seu publica pœnitentia, quæ imponitur pro crimine dict. c. placuit, pœnitentia verò imposita ob suspicionem de Fide, de qua quis se purgat, respicit scandalum illorum, quos scandalizavit verbo, vel factō, ut eosdem per abiurationem, & pœnitentiarum humilem acceptationem ædificet, cap. inter de purgat. canon. cap. literas ad fin. de præsumpt. Rot. decis. 1. num. 8. in antiquis, de hæret. Farinac. post alios decis. 51. n. 5. vol. 1. Cessante nāq; suspicionem per abiurationem, cessat irregularitas, ex hæresis præsumptionem, & suspicionem emanans, Suar. d. locis, quod tamen intelligerē per acta pœnitentia, extraditis per Farinac. vbi supr.

71 *Eos etiam si prout*

de iure fuerit faciendum, P hęc verba exponuntur aliter in fra nu. 94.

72 *Nisi in casibus iure expressis clericus non degradandus est,* q ita gloss. in cap. 1. 81. dist. recepta ex Couarr. 2. var. cap. 20. nu. 7. & pract. cap. 32. num. 2. Templum iudicum, lib. 2. cap. 5. §. 2. nu. 5. Petr. Grego. syntagmat. lib. 31. cap. 30. num. 10. Henric. lib. 13. de excommunicatione cap. 55. §. 2. Suar. de censur. disput. 30. sect. 2. num. 4. Farinac. 1. tom. quæst. 8. nu. 75. qui ad tres casus attento iure referunt iuxta sententiā glossæ, verbo, relinquatur, (hæresis, falsi, & insidiarum contra suum Episcopum) in cap. ad abolendam, de hæretic. adde quartum in clerico assassino, cap. 1. de homicid. libr. 6. communis ex Couarr. dict. numer. 7. Plaça de delictis, cap. 19. à numer. 36. Henriquez dict. §. 2. Farinac. dict. quæst. 8. numer. 82. Adde Quintum in clerico

De confessorijs sollicitantibus,

nefandi criminis, vide alios casus, quos ex Pontificum summorum constitutionibus, congerit Farinac. de hæresibus, quæst. 193 num 39. quid vero de clerico, qui in fidias Episcopo parauit, notabis statim, qui est tertius casus à glo. & DD. citatus.

73 Verius autè est in alijs grauissimis criminibus hæc pœnam imponi posse, ex Molin. 4 tom. de iust. dispu. 49. nume. 18. Farinac. quæst. 8. à num 79 P. Aldrete de religiosa disciplina tuèda, lib. 2. cap. 25. à num. 4. Ex quibus constat receptius esse in praxi degradari posse in alijs iure non expressis, quæ praxis suaderi potest, ex tex. à nemine citato in cap. nouimus, de verbo. significa. ibi: *Qui propter hoc, vel aliud flagitiu graue non solum damnabile, sed damnosum fuerit degradatus, quidquid glo. ibid. ad hæresim restringat, facit Trident. Sess. 13. cap 4. de re format. ibi: Cum verò tam*

grauia nonnunquam sint delicta, ab Ecclesiasticis commissæ personis, ut ob eorum atrocitatem è sacris ordinibus deponenda, & curia sint tradenda seculari, vrget & text. in c. 3. ibi: iustis ex causis, de re iudicat.

74 Sic in oppido Pinto, quod à Madritio tres distat leucas, Parochi Vicarius, qui præteritæ Quadragesimæ tempore duas fœminas post peccatorum expiationem, dum interloquendo ab altera intelligeret, certâ ab ipsa numerorum quantitate domi seruari ad census consignationem, eadem in tempesta nocte, communicato cum homine audaci consilio, & ab eodem adiutus, iugulauit, octingentosque furatus est aureos, degradatus, & curiæ sæcularis traditus, post dextras vtrique abscisas patibulo est suspensus cum socio, capitaque in maleficij loco imposita, contingit anno 1619. à Virginis partu.

Sic etiam duo monachi, qui duos finxere Reges Sebastianos, & illis tanquam confessarij adhærebant, alter Mantuæ Carpentanæ tempore Philippi II. alter Astæ, vulgo, Sanlucar de Barramedo tempore Philippi III. degradati, & curiæ sæculari traditi cum suis Regibus patibulo sunt suspensi, licet is casus ad læsæ Maiestatis crimen pertineat, de quo inter scribentes altera est disputatio propter c. perpendimus, de senten. ex communic. vt per Bernard. & addit. cap. 119. Tiber. Decian. tract. crimin. lib. 7. cap. 8. num. 6. & cap. 38. num. 11. Farinac. tom. 4. quæst. 112. à nume. 231. adducentes text. in cap. si quis laicus 22. q. 5. quem tamen communiter referunt ad degradationem verbalem, seu depositionem, prout est pœnæ terminus, quæ deijcit ab ordine, & gradu Ecclesiastico dict. c. 3. Tident. Sess. 13. cap. 4. Hen-

riquez lib. 15. cap. 55. §. 3. Ex vi tamen consuetudinis hūc casum defendit communis, ex Clar. §. vlt. quæst. 36. nu. 27. Suar. libr. 4. contra sectas Angliæ, cap. 34. n. 10. quem tamen vide à n. 12.

75 Demonachis vero, qui suum Prouincialem interfecerūt, & degradati patibulo sunt suspensi, quorum meminere Gregor. verb. homicidio in l. 61. tit. 6. part. 1. Molin. dict. num. 18. P. Aldrete lib. 2. de religiosa disciplina cap. 25. num. 15. de quo infra num. 92. exemplū adduci nequit, cū ea degradatio ex Pontificis commissione processerit Bernad. in pract. cap. 96.

76 Circa vero depositionem, prout est pœnæ terminus, quærunt scribentes, ob quæ crimina imponi possit, in quo dubio pro grauibus, & magnis deponendum fore clericum probat tex. in cap. 3. de re iudicata, ibi, *iustis de causis*, cap. cum non ab homi-

ne de iudicijs, c. tuæ de pœnis, vnde cum in iure nō sit expressum, quæ graua, seu magna sint, relinquitur arbitrio iudicis iuxta reg. cap. de causis §. 1. de offic. deleg. probant Abb. not. 1. in dict. cap. 3. Couar. 2. variar. cap. 20. num. 7. Clar. in pract. §. vltim. quæst. 36. num. 40. Menoch. de arbitr. casu 266. & casu 415. Conrad. in templo iudic. lib. 2. c. 5. §. 2. n. 13. & 18. Petr. Greg. syntagm. lib. 31. cap. 30. num. 4. Suarez de censur. disput. 30. sect. 2. num. 3. ex quibus constathac esse communem, & in praxi receptam, & in arbitrâdo iudex debet attendere ad alios casus expressos per canones hodiernos, & qui sunt in vsu, nō per antiquos, quia eorum rigorem nō patitur nostra hæc ætas, capit. fraternitatis 34. dist. aduertit Abb. num. 34. in cap. at si clerici de iudicijs Molin. tom. 4. de iust. disput. 49. nu. 17. ad fin.

78 Neque obstat, quod pœna perpetua imponi non potest, nisi in casibus iure expressis, auth. de nō eligēdo, §. optimū, c. is qui de sentēt. excōmunic. in 6. gl. vlt. in c. vltim. de iure patron. ornata à Tiraq. in l. si vnquam verbor. reuertatur à num. 249. satis fit vltra aliam regulam procedere, nisi contrarium iure cautum sit, prout in nostra specie iuxta supradicta, atque ita sumus in regula.

79 Illud silentio non prætereundum, vtrum clericus, qui insidias proprio Episcopo parauit, degradād^o sit, & curiæ sæculari tradendus? in quo dubio concors est Doctorum sententia degradari, & curiæ sæculari tradi debere iuxta text. in c. si quis sacerdotum 11. quæst. 1. l. 60. tit. 6. part. 1. vbi Gregor. verbor. *denotasse*, Bernard. & addit cap. 118. Farinac. quæst. 8. num. 75. & 78. Molin. tom. 4. de iust. disput. 49. num. 17.

Suar.

Suar. de censur. disput. 30. sect. 2. num. 4. Lancellot. in templo iudicû lib. 2. c. 5. §. 2. n. 5. post alios, qui intelligunt tex. procedere data in corrigibilitate, sed displicet hæc recepta traditio, tum quia tex. non solum procedit in insidiante, sed etiam in clerico in obediente, & alijs casibus, in quibus nemo degradationem admittit.

80 Tum etiam, quia particula *mox*, qua tex. utitur, quidquid Gregor. & cæteri dicant, verificari non potest si reincidentia, & incorrigibilitas foret expectanda l. si pater ff. de vulgari cap. quia propter cap. cum post obitum de elect.

81 Tudic, quod olim apud Romanos duæ erant curiæ l. 2. §. postea ff. de origine iuris, vbi Zazius Duaren. Corraf. num. 13. Alexan. ab Alexand. dierum genial. lib. 1. cap. 16. & lib. 6. cap. 12. Mandos. in reg. Chanceller. reg. 5. quæst. 1. dicebatur que cu

ria Ecclesiasticâ, vbi sacerdotes ad sacrafacienda, negotia que Ecclesiastica curanda; sæcularis, vbi sæculares ad temporalium gubernationem conueniebant.

82 Eodem modo in primitiua Ecclesia dicebatur curia Ecclesiastica, quæ clericorum in communi viuentium congregatio erat, huic ergo curiæ clerici delinquentes olim tradebantur, vt in vilibus officijs inseruirent Duaren. de sacris ministerijs lib. 1. cap. 3. Henriq. lib. 13. de excommunic. cap. 55. §. 2. ad fin. aduertens tempore Pij Primi, qui fuit auctor dict. cap. si quis, non fuisse inuentam traditionem curiæ sæculari, quæ postea per alios Põtifices inuenta fuit, prout etiam sentit Duaren. dict. cap. 3. quem quoad hoc immerito carpit Salzed. in practic. cap. 140. addit. 1. versic. non tamen, aduertimus ad aliud supra quæst. 2. num. 42. ante fin. & in hunc sensum expli-

De confessarijs sollicitantibus,

explicabis text. cap. clericus
ibi, *seruiturus* 3. quæst. 4. cap.
statuimus, ibi, *cui diebus vite
sua deseruiat* 11. quæst. 1. nam
si traditi huic curiæ pro tem
pore, vel in perpetuum in
eadem seruire debeant, non
erat proculdubio secularis,
cui traditi vltimo supplicio
afficiuntur, & post hæc ita te
nentem inueni Cened. ad de
cretales Collect. 8. num. 2.
qui tacito nomine ab Hen
riq. vbi supra ex scripsit.

83 *(crimen nempe esse de
positione dignum, & crimen
dupliciter accipitur, aliquã
do late, vt in capit. vnum,
versi. nunc autem, ibi, Nomi
ne autem criminis omne pecca
tum intelligitur, & versi. seq.
ibi: Criminis autem appellatio
aliàs late patet, dist. 25. aliquã
do stricte, & magis proprie
capitur, prout importat pec
catum graue accusatione, &
damnatione dignissimum
ex D. Agust. relato in capit.
Apostolus 81. dist. notauit
glos. 1. in reg. peccatum lib.*

6. Abb. num. 3 in capit. testi
monium 54. de testibus Be
rous num. 24. in cap. 1. de ac
cusat. Salas 1. 2. quæst. 71. ar
tic. 13. dispu. 2. sect. 1. num. 2.
iuxta ergo hanc posteriore
significationem vsurpatur
in hac specie, vt bene pro
bat Illustrissimus Auctor.

84 *Intelligendum esse data
iam vera, & proprie conuicta
incorrigibilitate pro terminis d.
cap cum non ab homine: s be
nignior (prout benigna est
Illustrissimi indoles), quã
iuri & breui conformior
hæc interpretatio mihi vi
detur, pimo quia à Pontifi
cis mente alienum videtur,
dum de crimine agit, quod
de fide suspicionem præse
fert, ad incæstus incorrigibi
litate recurrere, eo maxi
me, quia in sollicitatione, de
qua Pontifex, non datur in
cæstus iuxta ea, quæ resolu
is quæst. 5. numer. 55. secundo
quia sollicitans ex omnium
suffragio, & praxi, saltem à
seminarum confessionibus*

prima comprehensus vice, excluditur inperpetuum, vt cum nostro Auctore resolui mus supra num 40. Potestate deficiens si sollicitet, non est certa resolutio in breuis poenas an incidat ex resolutis quaest. 14 quo dubio existente degradationem non admittam: tertio nec gradus, nec praxis dict cap cum nō ab homine de iudicijs, Inquistorum Tribunali, & poenis cōuenire videntur. Nam relapsi (casum ex ipse haresis) carcerib⁹, monasterijs, triribus, aljsue similibus tradi possunt, & si ad degradationem sit deueniendum, non erit expectandus discursus dict cap. cum non ab homine: cuius formam in foro Ecclesiastico non seruari testantur Bossius tit. de foro competenti nu. 133. ad fin. Scac. dicens communem de iudicijs lib. 1. c. 11. nu. 54. Farinac. quest. 8. num. 50. Al drete de religiosa disciplina tuenda lib. 2. cap. 25. num. 14.

Quarto in terminis d. cap. cum non ab homine agitur de criminibus, in quibus reus pertinax ad libitum, vt ita dicam, versari, & ingurgitare se inuitis praelatis potest, at vero in nostra specie multa concurrere debent, quibus suppositis à communiter accidentibus, dari in corrigilitatem iuxta tex. in dict. cap. cum non ab homine, impossibile censeo. Requiritur namque superioris potestas in cōcedēda audiēdi confessiones facultate, admisso ad excipiendas confessiones per parochos, qui en in fieri potest, vt qui non semel sed saepius de crimine conuictus per Fidei censores ignotus maneat?

85. His, & alijs quæ expendi possunt, conuincitur sanctissimum Paulum V. non respexisse ad terminos dict. cap. cum non ab homine, dū in nostro breui de degradatione agit, ad cuius interpretationem praeter, vel po

De confessarijs sollicitantibus,

tius contra omnes aduerto, quod quotiescunque in iure, statuto, commisione Pontificia fit simpliciter mentio degradationis, non est necessaria incorrigibilitas, nisi ea ex discursu, mente & verbis deducatur, quod axioma licet nouum, verissimū tamen est, deduciturque à partium enumeratione ab omnibus iuribus, & casibus, in quibus ea degradatio imponitur, aut permittitur.

86 Hinc facile conuincet communem interpretationem ad tex. in cap. si quis sacerdotum 11. quæst. 1. dum in eo textu incorrigibilitatē requirebat ad perueniendū ad degradationem, nam si de ea ageret, non erat expectanda incorrigibilitas, vt tex. probat, & notasti supra à num. 79.

87 Hinc etiam prouenit in grauissimis criminibus non esse necessariam incorrigibilitatem, vt delinquens degradetur, licet de-

gradatio iure non sit expressa, vt contra communem praxim obseruat, & resoluiti supra n. 73. cum Molina, Farinac. Aldre. ex qua doctrina poteris ad alia non inutilia inferre.

88 Quoad propositum vero ex Pontificis mente, & supra posita regula non est necessaria incorrigibilitas ad effectū, vt sollicitas degradari possit, dixi non esse necessariam ex Pontificis mente, quia eam precise non requirit, sed non inde sequitur omnem sollicitantem esse degradandum, & brachio seculari tradendum.

89 Quoniam altera sub altera regula constituenda est, quoties Pōtifex degradationē arbitrio iudicis comittit, ex iudicātis iudicio, attētis circumstantijs eam pro prima, aut secunda vice, aut sequentibus imponere, vel non pendeat, ex reg. l. non quidquid, ff. de iudicijs.

90 Quod autem ea fuerit

fit Pontificis mens constat ex illis verbis. *Eos etiam, si* prout de iure fuerit faciendū debita precedente degradatione, secularis iudicis arbitrio puniendos tradendo.

91 Particula namque etiam, non importat quoad propositum nec in hac, nec in alia materia, præcisam necessitatem, sed potius arbitrium attentis qualitate delicti, & alijs circumstantijs.

92 Ut in simili commisione probat, Bernard. in praxi cap. 96. alter enim Paulus nomine Tertius Hispanensi Archiepiscopo commisit cognitionem, & animaduersionem contra quatuor monachos ex Diui Augustini familia, qui suum Prouincialem nefarie occiderunt, cum potestate arbitrandi, vtrum monachi essent degradandi, prout degradati, brachio seculari traditi, & suspensi fuere. Arbitrium autem ex illis verbis

cōstitit. *Etiā si ad vltimū supplicium deueniendum,* prout recte interpretatur Bernard. citato loco.

93 Sic etiam in Concil. Trident. conceditur Episcopis potestas procedendi etiā tamquam sedis Apostolicæ delegatis, ipforum arbitrio relinquitur vti eo priuilegio & in dubio vti non censentur, si vero detracta particula, etiam, concedatur facultas episcopis tanquam sedis Apostolicæ delegatis, ea verba præcise delegationē importat. Ex quo prouenit notabilis illa differentia appellandi ab episcopis vel ad summum Pontificem in posteriori membro, vel ad Metropolitanum in priori, si delegati priuilegio non vtantur. Vnde cauebis à Cenedo ad decretal collect. 157. tradente ab episcopis procedētibus vt sedis Apostolicæ delegatis in varijs Trident. decretis, vbi delegati cōstituuntur, vt in ses. 5. cap. 1. versic.

De confessorijs sollicitantibus,

in monasterijs, fef. 6. cap. 2. & 3 fef. 7. de reformat. cap. 6. 8. & 14. fef. 13. cap. 5. fef. 22. capit. 5. & 6. non Romanum Pontificem, sed Metropolitanum esse appellandum cōtra iuris principia, de quo alibi.

94 Nec obstant verba illa, *prout de iure fuerit faciendum*, quia qualificant sequētia verba, *debita precedente degradatione*, non verò sunt referenda ad verbum, *tradendo*, quod longius distat, imo si referas, non ad casum iure expressum, sed ad debitas cēremonias degradationis, & solemnitates traditionis sunt referenda, præcipue si coniungas iuxta rectum sensum orationem illam, *Eos etiam secularis iudicis arbitrio puniendos tradendo*, & inter parentes in legas, *(si et) prout de iure fuerit faciendum debita precedente degradatione*) quod si admittas, etiam secundum ius posse in grauisimis degradari, vt

sup. n. 73. cū Moli. Aldret. & Farin. resoluiamus, manet in dubitabilis nostra explicatio, dum Pontifex condicionaliter ad ius se refert per illa verba, *si de iure fuerit faciendum*. Quemadmodum, & sub eadem conditione loquitur Paulus III. in illa cōmissione directa ad Archiepiscopum Hispalensem, cuius antea meminimus, *Si, ait, Locus sit degradationi, et traditioni curie seculari*, vt per Bernard. in pract. c. 96. licet enim casus ille nō esset iure expressus, per prædicta tamen verba potestatem degradandi Pontifex delegatis commisit, Bernard. vbi proxime, nu. 2.

95 Minus etiam obstat quod sollicitatio leuem tantum in Fide suspensionē præsert, ex qua nusquam degradatio insurgit, vt pungit illustrissimus num. 25. Tum quia ad degradandum non requiritur præcise hæresis, vel de hæresi suspitio, vt cōstat

stat in peccato nefando. Tū etiam, quia in alijs casibus, licet iure non sint expressi, ex specialibus tamen Pontificum decretis, & commissionibus pro prima vice, licet crimina leuem tantum de Fide suspitionē præferant: degradatur, & brachio sæculari traditur rei, & multoties qui in hac Prouincia degradatur, in illa degradationi obnoxij non erunt, vt constat ex aliquibus casibus, quos cōgessimus supr. n. 72. ex illustrif. q. 13. n. 12. Vnde casus noster quoad degradationē non ex iure cōmuni, sed ex speciali cōmissione pendet, arbitrioq; Inquisitorum degradatio cōmittitur iuxta prædicta sub censura melius sentientis.

96 Circa degradationem vltra hic citatos Bernard. in pract. c. 140. Cene. ad decretal. collect. 65. n. 3. Hériguez lib. 13. de excōmu. Farina. 1. to. q. 19. n. 48. & de hæresi. q. 189. à n. 6. & à n. 11. Lācellot.

in templo in d. lib. 2. c. 5. §. 2. 97 Quomodo autem moniales, aut monachi nullo ordine insigniti sint exautorandi, vide Delriū lib. 5. dist. quit. magic. sect. 16. ad med. versi. maius opus, Farina. supra nu. 19.

98 Equites verò ordinum Militariū non solent degradari, sed habitu Militari cū ordinis insigni exuuntur intra carcerē, antequā exeāt.

99 Milites quoque, & Doctores degradantur, Clar. in pract. §. fin. q. 73. n. 2. & q. 74. n. 5. vbi additio. Brun. de hæret. lib. 4. c. 13. Petr. Gregor. lib. 31. syntagmat. c. 30. nu. 6. Suar. de censur. disp. 30. sect. 2. n. 5. Molin. 4. to. de iust. disput. 49. n. 14. Petr. Caball. tractat. crim. 2. tom. casu 294. à num. 393.

100 Clerici etiā minorib⁹ insigniti degradatur. Antequam curiæ sæculari tradantur post repertor. & alios Farin. de hæresib. q. 189. nu. 17. Bern. c. 140. n. 3. quod in Lu-

De confessarijs sollicitantibus,

fitania seruetur, licet in Castella non practicetur, vt testantur Coua. in c. quia nos, n. 4. de testam. Salze. ad Bernard. c. 137. vers. non vero, & c. 140. ad fin.

101 Religiosus quoque, dum ad triremes condanatur, exiit religionis habitu, Nauar. cōmentar. 4. de regul. n. 34. Moli. to. 6. de iust. tract. 5. disp. 7. n. 4. ad fin.

102 Ipsi vero religiosi si sint ordinibus insigniti, vel alij clerici non solū degradantur, si curiæ seculari sint tradēdi, sed si ad perpetuos carceres, triremesve sint dānandi, Decian. tract. crimin. lib. 5. c. 43. n. 7. vers. degradatio autē, Farin. de hēresib. q. 189. à nu. 13. post. alios. Hac autem degradatio non erit actualis, sed verbalis (quam depositionem dicunt) Peña ad director. 3. p. cōment. 46. vers. nequis autē putet, Locat. in praxi Inquisit. verbo, clericus, n. 4. & verb. degradatio, nu. 3. Farin. n. 16. d. lo-

co. Olim tamē adperpetuos carceres dānatus actualiter degradabatur, P. Aldret. de religios. discipli. tuend. libr. 2. c. 27. n. 15.

103 De Episcopi vero de positione alibi dicemus: degradatio vero actualis, de qua in c. 2. de pœnis in 6. fieri debet corā iudice seculari, cui degradatus relinquitur, c. nouimus 27. de verb. Petr. Greg. syntagm. lib. 31. c. 30. n. 8. Decian. tract. crim. lib. 4. c. 9. n. 123. Molin. 4. de iustit. disp. 49. n. 14. Farin. de hēresi. q. 189. n. 8. & 19.

104 De forma autē degradationis in absentē, Eymmer. ad direct. 3. p. n. 215. & ibi Peña cōment. 49. Decia. tract. crim. lib. 5. c. 38. n. 22. Farin. sup. n. 20. quam fictā degradationē vocat Lancellot. in templo iudicū, lib. 2. cap. 5. §. 2. n. 6.

105 An autē iudex secularis teneatur stare sententiæ iudicis Ecclesiastici, an post degradati traditionē possit causam

causam de nouo examinare, vide auth. de Sāctissimis Episcop. §. si quis cōtra, verfic. si verò, c. vt Inquisitionis, §. prohibemus, de hæretic. in 6. l. 2. tit. 26. p. 7. Simāc. de Catholicis c. 36. n. 5. & in praxi hæreseos, cap. 36. n. 3. Clar. in praxi, §. vlt. q. 96. n. 7. Auiles prætor. c. 20. n. 20. verb. vsurpan, Villalobos littera I. nu. 159. Decian. lib. 4. tract. crim. c. 9. à n. 121. Fari. de hæresi. q. 186. n. 165.

106 Notabis autem, quod ad sententiā degradationis proferendam sufficit, quod Episcopus sit confirmatus, ad ipsam vero degradationis actualis executionē consecratus requiritur.

107 Ideoque in sententia sufficit Episcopi Vicarius, in actuali degradatione solus Episcopus, c. 2. de pœn. in 6. Trid. sess. 13. c. 4. de reform. Fr. Eman. 3. tom. sum. verb. degraduar, n. 3. Suar. de censur. disput. 30. sect. 3. n. 9.

108 Depositum autem, seu

degradatum quis restituere possit. disputant Suar. de censur. disput. 30. sect. 1. n. 22. & sect. 2. n. 10. Molin. 4. tom. de iust. disput. 49. n. 19. Lācelloct. in templo iudicum lib. 2. cap. 5. §. 2. num. 8. Emman. 3. tom. summæ verb. degraduar, n. 3. & de regularibus part. 23. art. 4. & 5. tom. 1. vbi agens de religiosis ab ordine eiectis, quod à suis prælatis etiam generalibus, ordini restitui nō possint, quod modo displicet, nec eius solida sunt fundamenta, de quo alibi.

109 Depositus vero, & degradat° in eo cōueniūt inter alia, quod vterq; ad ordinis onera manet obligat°, neutraque depositio caractere clericali priuat Marant. 4. p. dict. 11. n. 73. Gryfald. in decession Fidei verb. degradatus Suar. de censur. disput. 30. sect. 2. à num. 1.

110 Secundum quos sic depositus si celebret, licet peccet, vere tamen conficit cap.

De confessorijs solicitantibus;

c. quod quidam 97. i. quæf. 1. glos. recepta verb. de gradatus in cap. 2. de cler. excommunicat. D. Th. ad 3. p. q. 82. art. 8. vbi Suar. disp. 77. sect. 2. vers. secundus Cast. de iusta hæret. punit. c. 21. lib. 2. Nauarr. c. 1. n. 2. & 3. de pœnitēt. Couar. lib. 1. var. c. 10. n. 8. & passim alijs reiecto Gratiano in c. sicut Christus 75. i. q. 1. & glos. in c. accedēs. 50. d.

111 Quomodo vero sic celebrans puniendus sit, vide text. in c. 2. de clerico excommunicato, Petr. Greg. Syntagm. lib. 31. cap. 30. numero 6.

112 Per contrarium vero depositus, & degradatus inter alia in eo differunt, quia depositus fori & canonis retinet priuilegium.

113 Actualiter vero degradatus vtrumque amittit Syluest. ver. degradatio, Decian. tract. criminal. lib. 6. c. 17. nu. 18. & 20. Suar. de censur. disp. 30. sect. 2. num. 7.

114 Vtrum autem episcopi, Abbates, prælati ve alij, qui interminis depositionis iuxta c. 1. de hæret. in 6. Trident. ses. 13. c. 4. de reformat. requiruntur, sint Consultores, vel assessores adferendâ sententiam? & esse iudices assessores, quorum suffragio decisiuo stādum sit, resoluit post Gemin. & Sylu. Suar. de censur. disput. 30. sect. 1. nume. 20. Neutros vero esse, sed adhibitos ad solemnitatem verius videtur, ex Aldre. de relig. discipl. lib. 2. c. 17. n. 15. Cetera verò facile apud prædictos inueniri poterunt: vtrum autem in hac clericorum depositione requiratur concors iudicum sententia, an maior pars sufficiat, alibi disputabimus, cū longiori indagine sit opus, & hoc iam additionis metâ transgrediatur, quod sacrosanctæ & Romanæ Ecclesiæ, cuiusque melius sententiæ libenter subijcimus.

INDEX

INDEX NOTABILIVM,

quæ hoc libello inferuntur.

A

ABBATES, qui in depositione interueniunt an sint iudices, vel assessores, q. 24. num. 114.

Abiurans leuiter hæresim non manet inhabilis ad beneficia, quæst. 24. n. 22. & 70.

Absorbum procurans imprudenter non incurrit pœnas, q. 11. num. 6. per se, vel per interpositas personas punitur æque, quæst. 17. nu. 14. prægnans non ligabatur excõmunicatione, q. 21. n. 22.

Absolutio à laico impertita non est sacramentalis, q. 13. n. 5.

Abstinentia multipliciter consideratur, q. 20. num. 11.

Abusus quid, q. 7. nu. 11.

Abusus Sacramenti, & peccatorum onus præponderat infamix priuatorum, q. 7. nu. 19.

Abusus Sacramentorum cū corpore, & sanguine Christi, & similibus suspicionem de Fide inducit, quæst. 16. nu. 2.

Abusus Sacramentorum tunc hæresis suspicionem ingerit, quando sapit hæresim, q. 16. n. 10.

Accusationem præcedere debet inscriptione, q. 4. n. 5.

Actus proximus, q. 5. nu. 20. non requiritur in sollicitationem, nu. 20. & 21.

Actus à fine sortitur effectum, q. 7. num. 11. malitiam, & speciem, numer. 30.

Actus simpliciter prohibitus comprehendit etiam prouocatum, q. 11. num. 16.

Actus obscæni vetantur in breui, q. 17. n. 3. & inhonesti, n. 9.

Actus prohibitus, vel iussus à legislatore humano iudicandus secundū virtutis, aut vitij speciem, quā intendit, q. 20. n. 11.

Adami peccatum inobedientiæ, q. 20. n. 3.

Administrulorum regula locum non habet, vbi nõ datur ens, quæst. 22. num. 24.

Albertus Austriæ Archidux generalis Lusitaniæ Inquisitor, q. 22. numer. 36.

Amatoria verba, hoc est, requiebreos, dicere ex ioco, scurrilitate, vel vanitate non erit mortale, quod declaras, q. 7. n. 29. & 31.

Amplecti foeminam accipitur in malam partem, q. 7. nu. 18.

D. Andreas Dalmada Conymbriçensis Vespertinæ Cathedræ in sacra Theologia proprietarius laudatur, & opinatur, q. 3. nu. 10. q. 17. numer. 12. qui iam primario iure gaudet, num. 15.

Anima à corpore seiuncta amat, & intelligunt, q. 1. num. 24.

Anima defuncti tristatur vxore ad

I N D E X.

- nuptias traſeunte, q. 1. n. 25.
 Anima à corpore ſeiuncta cognofcunt, quæ in hoc ſæculo aguntur tripliciter, q. 1. n. 27.
 Anima Samuelis vera apparitio, q. 1. num. 28.
 Anima reſpectu nullum diſcrimen an inter marem, & foeminam, q. 6. num. 9.
 Angeli procumbunt ſacerdoti ſacriſicanti, q. 2. nu. 16. & 31.
 Annotatio bonorum in cauſa ſolicitationis non fit, q. 24. n. 35.
 Fr. Antonio de Daza Franciſcanus laudatus, quæſt. 6. num. 21.
 Anus apud Sinas conducuntur ad plangendum in funcribus, q. 1. numer. 28.
 Archiua publica aliquando nouclis conſtant, q. 22. n. 39.

B

- Beatus Vincentius Ferrer à foemina ſub confeſſionis velo ſolicitationis periculum cum præſentiſſimo miraculo liberatur quæſt. 23. nu. 18.
 Bigami non torquentur ſi negent quæſt. 23. num. 14.
 Binubo poena impoſita compræhendit foeminam q. 6. nu. 10.
 Blanditiæ ab amore prouenientes ſurorem incitant quæſt. 11. num. 14.
 Breue in ſolicitantes vide verbo bulla, & verbo diploma & verbo editum.
 Bulla contra ſolicitantem non obligat perſe ad denunciandum quæſt. 10. num. 1. à fortiori comprehendit coſummantem quæſt. 11. num. 16. declaras num. 24. memi-

- nit ſolicitationis ex parte viri ob frequentiam num. 19. armatur in ſolicitationem à confeſſario prouocatâ num. 25. agit de ſolicitatione in ſacramento quæſt. 14. num. 2. exprimit curam animarum habentes, aut confeſſionibus deputatos num. 3. an de confeſſione ficta agat quæſt. 15. num. 4. & 5. excitat Inquiſitorum iuriſdictionem num. 8. committit arbitrio Inquiſitorum degradationem, quæſt. 24. num. 90.
 Bullæ Greg. 13. contra laicos, qui ſacra faciunt, & confeſſiones audiunt, quæſt. 13. num. 17.
 Bulla poenalis in fauorem animarum edita extenditur q. 15. num. 10. vide verb. lex poenalis.
 Bulla contra nefandum exercentes explicatur quæſt. 2. num. 40.
 Bullæ cruciatæ virtute an foemina ſolicitata abſolui poſſit quæſt. 21. num. 1. & 6. & an hæreticus vide verb. hæreticus.
 Bulla Pij Quarti conceſſa Inquiſitoribus generalibus Portugalix q. 2. num. 22.
 Bullæ tenor contra confeſſarios ſolicitantes eſt in princip. libri.

C

- Caroli Quinti, & filia Ioannæ Sebaſtiani regis matris exemplum memorabile quæſt. 22. num. 16.
 Cardinales Inquiſitores cognoscunt contra episcopos cauſa hæreſis q. 12. num. 12. contra n. 32. & 34.
 Carcerariæ confeſſor ſolicitans an poſſit q. 23. num. 19.
 Carnis peccatum eſt magna ad hæretia, &

I N D E X.

tiæ, & cōtagium contrahit quæstio. 8. num. 14.

Casus iure expressi in quibus quis degradatur quæstio. 24. num. 72. in quibus conatus punitur quæstio. 13. num. 18.

Cicerōnis loca circa verbum sollicitare quæstio. 1. num. 3. & 30.

Cinædus ex testibus singularibus nō damnandus q. 22. num. 18.

Circūstantiæ generales, quæ sunt communes omnibus, vel pluribus peccatis quales q. 20. n. 18.

Clausulæ in bullis referendæ non ad id, quod incidenter tractatur, sed ad id, quod ex consulto, & principaliter prætenditur q. 16. num. 7.

Clausula absolventes, de qua in bullis, & gratijs non prode est inordescētibus in excommunicatione per annum nec post quatuor menses q. 24. num. 67.

Clericus nefandum exercens relaxatur q. 2. num. 37.

Clericus infraganti, & immediate post, capitur à laico iudice quæstio. 5. num. 24.

Clericus foeminam amplectens an benedicere præsumatur quæstio. 7. num. 2. & 18.

Clerici incæstum committētes cum filia spirituali sunt deponendi, q. 24. nu. 7.

Clericus incorrigibilis relaxandus ex quibus gradibus, q. 24. n. 26.

Clericus ob crimen læsæ Maiestatis an degradandus, q. 24. nu. 74. in sidias Episcopo suo parans an degradandus, n. 79. homicida, & latro degradatus, & suspensus patibulo, q. 24. n. 74.

Clerici minoribus insigniti degradatur, q. 24. n. 100.

Cognatio spiritualis ex confessione an evanuerit, q. 5. nu. 53. & 54. an sit temporalis, nu. 56.

Cognitio contra binubos, & sodomiticos est cumulatiua inter Inquisitores, & ordinarios, q. 2. nu. 5. & 18.

Cognitio sollicitationis ad turpia in Sacramento an ex natura rei Inquisitoribus competat, q. 2. nu. 6. & 21.

Cognitio contra binubos an semper competat Inquisitoribus, q. 2. nu. 17. & 32.

Cognoscens filiam spiritualem Neapoli, audiendi confessiones potestate priuatur, q. 3. nu. 24.

Commisarius in delatione sollicitantis inquit secrete circa foeminam deferentem, q. 23. n. 26.

Communicare mox potest pœnitēs de heresi, non verò de carnis peccato, q. 8. num. 13.

Complices singulares, & deponentes tormentorum vi, vel metu nō sufficiunt ad condemnandum, q. 22. nu. 28.

Conatus qua pœna puniendus, q. 8. nu. 23. punitur in atrocioribus, q. 13. n. 6. & 18. regulariter extraordinaria pœna, nisi lege exprimitur, n. 6. & 19. in quibus casibus iure damnatur, n. 18. non officit desistenti, nec ex consuetudine punitur, sicut consummatio, n. 19. & q. 24. nu. 4.

Condemnatus semel, vel absolutus iterum in iudicium non trahitur, q. 3. n. 1. etiam à tertio, n. 12. etiā

I N D E X.

per gratiam, vel abolitionem absolutus, nu. 13.

Confessio vel absolutio sacramentalis in absentia non fit, q. 13. nu. 31. est sacramentalis, licet non detur absolutio, si fiat à peccatore in culpa recognitionem, nu. 32. bona fide vtriusque facta est sacramentalis, obligatque sollicitantes, q. 14. num. 4. an si confessor sit fictus, & sollicitet, incurat, nu. 5. & 13. quid si vtriusque concurrat scientia de factis potestatis, an liberet sollicitantem à pœnis brevis, q. 14. nu. 5. in ordine ad obtinendam licentiam censetur sacramentalis, obligat ad sigillum, & sollicitantes, nu. 5. facta spe veniæ, licet deficiat absolutio, est sacramentalis, nu. 7. & 14. facta sub signo crucis, non tamen animo accusandi, nec est sacramentalis, nec obligat sollicitantes, n. 9. confessio meretricis sacramentalis, n. 10. nō integra obligat, ac integra, n. 19. in brevis casu supponitur sacramentalis, vel saltem in ordine ad illam, q. 15. num. 13. 14. & 21. cum sua qualitate accipienda, q. 11. nu. 22. & 25.

Confessor Inquisitus de sollicitatione, vel fractione sigilli, si mala fama reperiatur, capi, & torqueri potest, quæ sit, 4. num. 23. ablineat se ab experiendo, & tentando foeminas, q. 7. nu. 9. quæ procuret, ne in sollicitationes incidat, ne foeminas inspiciat, grauiter se gerat, audiatur in locis publicis, à num. 21. ne officiosa impendat verba, nu. 25. ne dum aliorum lauat pedes, foedetur, sed lineo cilicinea se præ-

muniat ad instar Christi, num. 26. cognoscens filiam spirituales cōmittit sacrilegium, q. 5. num. 31. & an hanc circumstantiam confiteri teneatur, nu. 31. & 32. Sollicitatus à foemina non tenetur denunciare foeminam, q. 9. num. 5. sollicitatus à foemina si consentiat, an incidat, nu. 8. quid si consentiat ne à foemina infametur, num. 9. quid si somno sopitam, aut paroxismo arte, vel morbo comprimatur, num. 10. & 11. sollicitatus si consentiat, an hæresis suspicionem incurrat, q. 11. nu. 3. 5. & 9. aut consentiens incurrat brevis pœnas, n. 7. 12. 15. & 17. audiens turpia si inuitus pollutionem patiat non peccat, nec ab opere abstinere debet, num. 11. meritum que regulariter habet, n. 14. & 25. tenetur foeminam repellere sollicitantem, nu. 15. & 19. cōfessarij, & pœnitentis cooperatio æque offendit Sacramenti puritatem, num. 18. Si fateatur copulam in actu confessionis, fuisse tamen sollicitatū, an ei sit credendū, num. 21. & 25. & an incidat in breue, num. 23. & 25. & an subiaceat Inquisitoribus, n. 24. audiens meretricis tenetur ad sigillum, q. 14. num. 18. negata absolute, scheidungam confessionis dare poterit, & aliquando expediet, num. 20. parturit spiritualiter filias ad mundiciam cum illis seruandam, q. 8. num. 12. excitans ad malum, grauitur puniendus, & an sit suspectus de Fide, num. 16. & 17. in cōfessario sollicitans, si simulet audire, & absoluere, an incidat, q. 15. n.

I N D E X.

2. & 11. & 12. sollicitans per lenā, incurrit in breue, q. 17. nu. 14. sollicitans absque fraterna correctio-
ne deferendus, q. 18. n. 11. non po-
test absoluerē à casibus referuatis
extra mortis articulum iure pro-
prio, secus ex tacita commissione
dato impedimēto, q. 21. n. 20. soli-
citas per plures annos tandē dela-
tus fuit, n. 26. per Inquisitores in-
quisitus iuret, ne suæ Inquisitio-
nis causam detegat, q. 23. num. 12.
sollicitans quot testibus carcerari
debeat, num. 27. sollicitans an tor-
queri debeat, num. 29. sollicitans
quibus poenis puniendus: præci-
pue à confessionibus foeminarū
reijciendus, q. 24. nu. 10. & 40. po-
test suspendi, priuari officio, & be-
neficio, pecuniaque mulctari, nu.
11. conuictus de sollicitatione an-
te Bullam tradendus suo Prælato
lata per Inquisitores sententia, n.
15. sollicitans si impenitentem se-
dicat an statim relaxandus, nu. 33.
audiendi confessiones potestate
priuatus, si absoluat, non est irre-
gularis, n. 42. vide verb. sollicitans,
& verb. foemina.
- Confisatio non habet locum nisi in
casibus iure expressis quaest. 24.
num. 35.
- Connexitatis ratione idem concedi
tur quaest. 5. num. 28. & 29.
- Constantinē egregia facta, & dicta cir-
ca Ecclesiasticorum personas, &
culpas q. 24. num. 19.
- Correctio fraterna vide verb. hære-
ticus occultus, & verb. confessor.
- Corrigens fraterne hæreticum, qui
falso emendatum credidit, impru-
dentia arguendus, non vero suspa-
ctus de fide habendus quaest. 18.
num. 29.
- Crimen dupliciter accipitur quaest.
24. num. 83.
- Curia duę apud Romanos quaest.
24. num. 81.
- Curia Ecclesiastica in primitiua Ec-
clesia quid quaest. 24. num. 82.
- Curia sæculari traditio, verb. degra-
datio.

D

- Dans operam rei illicitæ non excusa-
tur à culpa quaest. 7. num. 9.
- Dæmones incubi, & succubi quo-
modo, & quando fugiant sodo-
miæ perpetrationem, hos autem
negare impudentia est q. 6. n. 24.
- Dæmones pro animis euocatis appa-
rent quaest. 1. num. 28.
- Deformitas criminis triplex de per-
se ex loco, & ex persona delinquē-
tis quaest. 24. num. 10.
- Degradari nemo potest, nisi in casti-
bus iure expressis q. 24. num. 72.
contra num. 73.
- Degradatio quomodo fit quaest. 24.
num. 34. in absentem quæ ficta di-
citur, quomodo fiat remissive nu.
104. actualis fit coram iudice sæ-
culari, ei que degradatus relinqui-
tur num. 103. degradationis materiā
tractant Doctores remissive, nu.
96. degradatio, si Pōtifex arbitrio
iudicis committat, non erit necessa-
rio imponenda num. 89. non solū
imponitur in causa hæresis, sed in
alijs casibus num. 95. ob quæ cri-
mina imponitur num. 76.

I N D E X.

- Degradatus, vel depositus manet one-
ribus ordinis obnoxius, caracte-
remque retiner** quæst. 24. nu. 109.
**celebrans grauter peccat, vere ta-
men conficit** num. 110. celebrans
quomodo puniatur num. 111. de-
**gradatus, & depositus in quo diffie-
rant nam.** 112. canonis, & fori pri-
uilegium amittit num. 113.
- Delatio sollicitantis cessat, si post mul-
tos annos, aut aliunde apparet
emendatus** q. 3. nu. 15. 32. & 33.
- Delegatus non habet iurisdictionē
in actu contra personas nominan-
das & declarandas, vnde perueni-
ri potest** quæst. 3. num. 30.
- Delinquens non effugit pœnas, si
probet se illeçtvm** q. 11. nu. 11. 12.
& 26. si dubitet, vtrum ante, vel
post legem deliquerit, non subia-
cet pœnis legis quæst. 3. num. 9.
- Denunciāns ignoranter lapsos in fi-
de etiam prædicatores peccat** q.
18. num. 42.
- Denunciāns hæreticum, vel de hære-
si suspectum, licet nō probet, non
tenetur talionis pœna** quæst. 10. n.
14.
- Denunciare an teneatur impedimen-
tum matrimonij, qui illud proba-
re nequit** quæst. 10. num. 3. & 9. nō
tenetur dubitans aliquem esse hæ-
reticum num. 3. & 9.
- Denunciatio sollicitatæ cōtra sollicitā-
tem an sit iudicialis, dicaturque In-
quisitoribus, tanquam patribus,** q.
10. num. 12.
- Denunciator ex consuetudine pro-
bare non tenetur, præcipue si ex
officio, aut in bonum publicum
denunciet, nisi sint delatores** q. 10.
num. 15.
- Depositio propter incesſū in praxi
non obseruatur** q. 24. num. 34.
- Depositum seu degradatum quis re-
stituere possit** quæst. 24. nu. 108.
- Depositus, & degradatus in quo con-
ueniat** q. 24. num. 109.
- Depositus fori, & canonis retinet pri-
uilegium** q. 24. num. 112.
- Destinatio habetur pro actu comple-
to** q. 5. num. 8. & 22.
- Diaconus presbyterium exercens de
fide suspectus abiurat de leui Co-
nymbricæ** q. 13. num. 10.
- Dicta testium, & accusatoris, proces-
susque apud Inquisitores facti nō
reuelantur, nec deteguntur** q. 21.
num. 28.
- Dictio, &, disiungit multoties pro
materia subiecta** q. 13. numer. 31.
mox, interuallum excludit, & re-
incidentiam, quæst. 24. num. 80.
etiam, importat arbitrium, non ne-
cessitatem num. 91.
- Dictum vnus an sufficiat in causa hæ-
resis ad torturam** q. 4. num. 16. &
29. vnus fœminæ importat præ-
sumptionem quæst. 4. num. 21.
- Differentia inter sollicitationem, &
solicitudinem** q. 1. nu. 8. inter ma-
nes & lenures, num. 23.
- Differentia inter sacerdotem, & fœ-
minam sollicitantes** q. 9. num. 4.
- Diminutus tacens complices prop-
ter metum non est curiæ sæculari
tradendus, sed arbitrarie punien-
dus** q. 19. num. 15. ob proximam
cōsanguinitatem non relaxatur, sed
arbitrarie punitur eod. nu. & quæ-
stione.
- Diploma contra sollicitantes extendi-
tur**

I N D E X.

tur ad præterita q. 3. à num. 1. 20. & 24. non extenditur à num. 7. resolutio num. 10. quo tempore Olysi pone publicatum num. 9. requirit diffamationem q. 4. num. 1.

Depositio, licet loquatur de sacerdotibus non compræhendit Episcopos, nisi specialiter nominentur q. 12. num. 13.

Diuinationes, & sortilegia per se sumpta non pertinent ad Inquisitores nisi sapiant hæresim manifeste q. 5. num. 34.

Doctores, qui agunt de sollicitantibus in confessione, non excludunt actum proximum q. 5. num. 4. & 17. degradantur q. 24. num. 99.

Duplex extare potest incorrigibilitas, altera minus propria, quæf. 24. num. 29.

Duplex inobedientia materialis, & formalis q. 20. num. 8. & 9.

Dupliciter potest quis se parare in peccatum, vel actualiter, vel habitualiter q. 11. n. 10.

Ætas nostra non patitur rigorem canonum antiquorum, q. 24. nu. 77.

Edicta denunciationem præcipientia subintelliguntur præmissa fraternæ correctione, q. 18. nu. 8.

Edictum in sollicitantes nullum, qui sciuerit, excipit, q. 21. nu. 7. an cessante præsumptione contra confessarium cesset, num. 26.

Eleemosyna, & misericordiæ actus corporalis cogit pro tempore ad peccatum veniale, vel mortale, q. 18. num. 2. spiritualis nobilior cor-

porali, d. n. 2.

Emendatus non est deferendus, q. 3. nu. 33. verb. hæreticus.

Emendationis signa, ex quibus deducuntur indicij, q. 18. num. 9. spes non deest in peccante contra naturam, q. 2. num. 39. per quot tempus præsumatur, q. 3. n. 32.

Episcopi an se gerere debeant in causa sollicitationis, sicut in causa hæresis, q. 2. num. 2. Ipsorum iurisdictionis, & Inquisitorum in causa hæresis olim, & hodie, num. 1. & 24. non potest cognoscere de sollicitationis crimine à nu. 7. & 22. nō cognoscit hodie solus contra hæreticos, ex consuetudine, & literis Apostolicis, num. 22. 23. 33. & 34. iurisdictionis cum proueniat à iure communi notior est Pontifici, ac proinde facilior illorum, quam Prælatorum regularium præsumitur derogatio, minorque illis, quam Prælati regularibus, fit iniuria, si excludantur à cognitione hæresis, num. 10. Episcopi, & Archiepiscopi excellentia, q. 12. nu. 1. & 14. hæretici accusandi, nu. 4. non subduntur Inquisitoribus, n. 5. 6. & 25. Episcoporum causæ maiores referuntur sedi Apostolicæ, ex Trident. num. 21. Episcopus titularis non subiacet Inquisitoribus, num. 7. nec habet oues, nec Diocesim, & ideo non ordinat familiarem post triennium, si cut actualiter habens, nu. 27. Episcopus confirmatus gaudet priuilegijs Episcopo concessis, & ita dispensat in specie Trid. sess. 24. cap. 6. nu. 31. Episcopi in Concl.

Trident.

Trident constituti etiam tamquā delegati, poterūt ea potestate vti, si velint, secus vbi constituuntur tamquam delegati, vnde pendet iurisdicōtio tribunalis, ad quod sit appellandum, q. 24. nu. 93. confirmatus potest sententiam degradationis proferre, sed ad actualem degradationem requiritur consecratus, num. 106. Vicarius potest proferre sententiam degradationis, actualiter vero degradare solus Episcopus, nu. 107. Episcopi, Abbates, alijue Prælati, qui de positioni interueniunt, sint assessores, an iudices numer. 114. absoluit à casu hæresis occultæ q. 21. nu. 14. absoluit impeditum à casibus reseruatis, num. 19. requirendus, & quando ab Inquisitoribus in causa hæresis, q. 23. à numero 30.

Equites ordinum Militarium habitu exuuntur ante relaxationem, q. 24. nu. 98.

Ereō magica apud Lucanum euocat ab inferis manes, q. 1. nu. 18.

Errans in Fide ex ignorantia nō est deferendus, sed admonendus, q. 18. numer. 15. etiam crasse non amittit fidem, nu. 41. errans in articulo manifesto præsumitur hæreticus, num. 41.

Excōmunicacionis consumpto termino, non consumpta est denunciandi obligatio, quæst. 21. numero 4.

Excōmunicatus non priuatur beneficij obtentis, sed illorum fructibus, q. 24. num. 61. vide verbo, infordescens.

Factum, vel in proxime faciendum æquiparatur q. 5. num. 7. & 28. & 19. dubium in deteriorem partem assumitur in concernentibus animam q. 7. num. 9.

Fœmina an teneatur deferre confessorum sollicitantem postquam absolutus, vel condemnatus fuit q. 3. num. 34. sollicitata tenetur deferre sollicitantem, licet non laboret infamia q. 4. num. 9. & licet sola sit num. 37. vnus dictum an sufficiat ad capturam, & torturam sollicitantis à num. 16. Fœminæ, vel mari dicenti se tentatum non est credendum ad torturam num. 19. deferens sollicitantem honesta, aut nō, n. 20. vnus dictum importat præsumptionem num. 21. vnus dicto non est confessarius in carcerem detrudendus num. 27. & 38. non est testis omni exceptione maior licet innoculus, & exceptis admittatur, nu. 30. sollicitata tenetur deferre confessorium sub mortali, & excommunicacione n. 9. & 36. fœmina virū rapiens an excusetur à pœnis contra raptores q. 6. num. 4. & 25. comprehenditur subregula de in firmis num. 10. bis nubens punitur eadem pœna viro binubo imposita num. 10. confessio non audiatur ante solis ortum vel illius occasum q. 7. nu. 22. magnam debet confessarijs reuerentiam, & è contra q. 8. nu. 11. sollicitans in confessione an incidat in breui q. 9. a num. 2. sollicitata & si consentiat, denunciare tenetur

I N D E X.

netur q. 10. num. 5. 6. & 10. sollicitata denunciare tenetur licet sollicitationem probare nequeat num. 13. si in loco confessionarij sollicitetur, non tamen animo confitendi, non tenetur denunciare q. 14. nu. 11. viris formidolosior q. 19. num. 11. compressa an clamare tenetur non obstante infamia nu. 17. tenetur intra terminum denunciare q. 20. num. 1. denunciatione omittens peccat in religionem n. 10. felicitata non potest absolui nisi deferat, & an ab excommunicatione q. 21. nu. 6. & 25. nec virtute bullæ num. 8. & 29. quando virtute bullæ absoluat etiam absque delatione nume. 9. si ex causa delationem differat, ea cessante denunciare tenetur num. 10. & 30. an à Mendicantibus absolui possit nu 11. & 31. abortum procurans non ligabatur excommunicatione per bullâ Sixti V. n. 22. incurrens in excommunicatione ob non delatum confessarium, absolui, potest virtute iubilæi à censura cum denunciandi obligatione num. 25. si defacto absoluat sollicitata sine denunciandi obligatione, an confessarius puniri possit num. 27. à testificando regulariter repellitur q. 22. num. 2. naturaliter mendax, periura, dolosa, varia, & corruptibilis num. 3. egregia non tenetur testificationis causa ire ad iudicem num. 6. & 17. foemine singulares plene probant sollicitationem num. 8. contra num. 18. admittuntur in testes procedente iudice ex officio, vel per Inquisi-

tionem num, 11. nobiles ad Tribunal sancti Officij ire tenentur testimonij causa, nisi impedita sit n. 14. sollicitatae sunt testes non adnuculantes, sed diuersificatiuæ, n. 18. & si admittantur in testes nō sunt omni exceptione maiores q. 23, num. 5. & 16. si consentiat, diminuit testimonium num. 6. non absoluta, vel despecta, ne crimen confessario imponat, timeri potest q. 23. num. 8. & 18. duæ sollicitatae, & cōplices an sufficiant ad confessoris capturam nume. 9. & 19. meretrices, minores, pauperes, & vilis conditionis non sufficiunt ad incarcerandum, etiam sugillatū de nefando num. 10. foeminarum duarum fide dignarum testimonio confessor sollicitans an carcerari, recludi, deponi possit nu. 12. sollicitata, & criminis particeps an sit admittenda tamquam testis n. 17. admittuntur in criminibus exceptis, & in quibus aliter veritas haberi non potest num. 23. tres contestes non conuincunt in criminalibus num. 24. deterrentur à confessione, si sollicitans publicetur ab Inquisitoribus q. 24. nu. 17. vide verb. sollicitata, & verb. confessor.

D. Ferdinandus Martinez Mascaregnas Generalis Lusitaniæ Inquisitor. q. 22. num. 37.

Filiam spirituales cognoscere an sit sacrilegium confitendum q. 5. à n. 52. dicitur etiam non absoluta q. 13. num. 32.

Filius ex confessoris reuelatione, nō excluditur ab hereditate patris
b quasi

I N D E X.

- quæst. 22. num. 22.
- Flamines à sacerdotum collegijs eie-
cti propter exta parum curiose
admota Deorum aris. q. 7. nu. 35.
- Forma sententiæ contra leuiter sus-
pectum. q. 24. n. 46.
- Fornicationis causa, & sodomix fit
diuortium. q. 6. num. 10.
- Fractor vnius sacramenti punitur
sæpius pœnis impositis fractori
aliorum sacramentorum. quæst.
16. num. 3.
- Francisc. Suar. laudatus. q. 3. nu. 10.
opinio. q. 11. n. 7. q. 17. nu. 9. reijci-
tur. q. 22. n. 22.
- Fraternæ correctionis materia am-
pla. q. 18. n. 1. connumeratur inter
opera misericordiæ. n. 2. præcede-
re debet denunciationē. n. 4. præ-
cipitur à iure naturali. diuino. &
humano. nu. 6. & 7. eam omittens
ante denunciationem peccat mor-
taliter. nu. 9. & 19. fraterne corrigi
debet hereticus. quando sumus in
dubio an errauerit ex malitia. nu.
43. an hereticus sit fraterne corri-
gendus. verb. hereticus.
- Frumentum asportans. & captus in
itinere incidit in pœnas commis-
si. q. 5. n. 8.

G

- Generalis. seu materialis obedientia
quæ sit. q. 20. n. 7.
- Generalium ordinum magistrorum
causæ maiores non sunt reserua-
tæ sedi Apostolicæ. q. 12. n. 20.
- Grauitas criminū ex oppositis virtu-
tibus. distinctio ex præceptis dig-
noscentur. q. 20. n. 1. & 15.
- Graue est peccatum proximorū pec-
cata abscondita iudicibus reuela-

re. quæst. 5. num. 5.

- Hæresis omnis manifesta est. quæ in
re diffinita est. q. 5. n. 48.
- Hæresis serpit. vt cancer nec ei ac-
quiescendum. q. 18. n. 12. in gene-
re eiusdem speciei probatur per
testes singulares. ex Simanc. q. 22.
n. 12. sed contra. n. 23. & 25. quot
testibus probetur. q. 23. nu. 2. non
probatur per duas foeminas. nu.
5. & 6. in hæresis crimine an pos-
sint dari testes omni exceptione
maiores. num. 7. hæresis suspitio-
nem incurrit sollicitans in confes-
sione Sacerdos. q. 2. nu. 7. & q. 24.
num. 6. casus exceptus in bullis cõ-
setur. q. 21. n. 29.
- Hereticus occultus non tenetur se
prodere Inquisitoribus. quæst. 10.
n. 4. & 11. hereticum post vnam.
& alteram correctionē deuota. sen-
tentia D. Pauli explicatur de præ-
latiua. q. 18. n. 5. & 17. de hæresi
suspectus. machinans in commu-
ne bonum. & si occultus absque
fraterna correctione est denun-
ciandus. & in hæresis crimine in
tota Hispania obseruatur. nu. 10.
hereticum etiam tibi solum no-
rum reuelare teneris. n. 13. hereti-
cum non reuelans est suspectus
de heresi eod. n. admonendus per
fraternam correctionem ante de-
nunciationem. si firmiter credatur
emendatio. n. 14. emendatus. non
denunciandus. n. 14. contra. n. 39.
& si occultus statim denuncian-
dus. n. 27. occultus fraterne corri-
gendus. si firma spes emendatio-
nis appareat secundum commu-
nem.

I N D E X.

nem, contrarium tamen ostendi-
 tur num. 30. & à num. 32. occultus
 deferendus numer. 33. occultus
 absque fraterna correctione
 denunciandus num. 34. pertinax
 quis num. 37. occultus iam emen-
 datus non manet irregularis. 40.
 hæreticum omnes deferre tenen-
 tur num. 44. an excommunicatus
 de iure diuino num. 45. in primi-
 tiua ecclesia admonebatur ante de-
 lationem num. 46. hæretico aut
 suspecto de hæresi incarcerato,
 aut recluso dans consilium, etiam
 iustum, in scio Inquisitore, puni-
 tur arbitrate, q. 23. nu. 28. non re-
 laxandus, nisi in forma facta abi-
 ratione, vel saltem de vehementi
 reincidat q. 24. num. 25. abiurans
 non amittit beneficia q. 24. num.
 72. hæreticos occultos virtute cru-
 ciatæ absolui posse tenent nonnul-
 li q. 21. num. 1. licet non teneatur
 se prodere Inquisitoribus, à con-
 fessorio tamen absolui non potest
 nec cogi ab eo, vt Inquisitosibus
 se se repræsentet num. 13. ab Epif-
 copo virtute Tridentini non ab-
 soluitur ex veriori nu. 14. occultus
 quid efficiet adimpetrandam
 absolutionem absque prodicione
 sui num. 18. occultus absolui non
 potest virtute bullæ, vel iubilæi
 num. 12. 29. & 32. conuictus per
 testes singulares non punitur pœ-
 na ordinaria, sed extraordinaria,
 nec corporali q. 22. nu. 20. & 26.
 Hippolytus misere dilaceratus ob
 Veneris contemptum quæst. 23.
 num. 18.

Hispania ex Tribunali sancti. Ofi-

cij nobilis, & felix q. 22. numer
 15. & 40.

I

Identitas rationis videt in verb. ratio-
 nis identitas.

Immundities magis contrariatur sa-
 cramento pœnitentiæ, quam
 aliud peccatum q. 8. num. 4. & à
 cum 10.

Imperatores reges supremique prin-
 cipes reuelare tenentur sub pœ-
 nis edicti q. 12. num. 18.

Impeditus adire Romam poterit ab
 Episcopo absolui in qualibet cau-
 sa Papæ reseruata q. 21. n. 19.

Incaustus fornicatio, & adulterum de-
 dotant actum in vase naturali q. 5.
 numer. 55. crimen committit, &
 eius pœna plectendus est confes-
 sor, qui sollicitat, quæstione 24.
 num. 2 & 3. & num. 5. committi-
 tur cum filia confessionis q. 24. n.
 3. pœna est dispositio n. 7. & 39.

Incaustuosi varij pœnis arbitrio iudi-
 cis subijciuntur, q. 24. n. 9. non de-
 gradantur num. 24.

Incorribilis in crimine depositione
 digno relaxandus q. 24. nu. 27. tra-
 ditur curiæ seculari post quam
 Ecclesia non habeat amplius, quid
 faciat nu. 29. vt seculari curiæ tra-
 datur, non requiritur degradatio,
 nec relaxatio attentio iure, sed cõ-
 trarium obseruatur n. 32.

Incorrigibilitas duplex propria, &
 minus propria, prima traditione
 curiæ seculari operatur, non ve-
 ro secunda quæst. 24. num. 28. nõ
 requiritur quoties lege, statuto,
 vel commissione degradatio sim-
 pliciter imponitur. num. 85. non
 est

est necessaria in grauissimis criminibus, vt delinquens relaxetur, n. 87.

Indicia requiruntur, & qualia ad inquirendum in causa hæresis, q. 4. num. 15. indicium vnicum nõ sufficit ad torquendum, num. 25.

In dubio pro cõfessario negante sollicitationem, vel sigilli fractionem standum, q. 4. num. 26.

Infamato vno religioso totus conuētus, & religio infamatur, q. 24. num. 18. & 52.

Infamia non requiritur ad inquirendum in causa hæresis, q. 4. num. 6. & à num. 14. & à num. 31. & 35. ad accusandum, vel ad denunciandũ, num. 8. & 9. qualis qualis sufficit ad inquirendum contra quemolibet diffamatum, num. 11. & 12. & clamosa insinuatio differunt, & quælibet sufficit ad inquirendum, num. 13. non est necessaria ad inquirendum specialiter in criminibus enormibus, & quare num. 31. præcedere inquisitionem specialem regulariter, aut loco infamiæ indicia debent, num. 32. infamiæ metus an excuset, q. 19. n. 10. & 17.

Inhonestum ad quid referatur, q. 8. num. 8.

Iniuriam inferens Pontifici, seu Põtificis legato cardinali æque puniatur, q. 6. num. 10.

Inobediencia duplex, alie materialis alia formalis, q. 20. num. 8. inobedienciæ malicia non datur in omni peccato, n. 16.

Inquisitio specialis creari potest in sollicitatem postquam delatus est, licet non laborent infamia, q. 4. nu.

nu. 10. 28. & 38. Inquisitiofis Trinal religiose seruat dicta testium, q. 19. num. 12. & 15. & q. 21. num. 28. quo tempore, & à quo in Lusitaniam introducta, q. 22. n. 33.

Inquisitores vtrum cognoscere possint contra sollicitantes absque cõmissione, q. 2. num. 20. an confessum, vel conuictum de nefando relaxare debeant à num. 33. ipso iuris iurisdictione cõtra sollicitantes est priuatiua, n. 10. procedunt contra sollicitates, licet nulla laborent infamia, q. 4. à n. 2. tripliciter in causa hæresis procedunt, n. 4. sic & cõtra sollicitantes, num. 7. an cognoscere possint de his, quæ hæresim sapiunt, sed non manifeste, q. 5. n. 3. & à n. 32. an cognoscere possint in dubio, an sua sit iurisdictione, numer. 13. 38. & 40. non cognoscunt de crimine incæstus, quod cõmisit confessor cum filia spiritali, num. 14. non possunt cognoscere de his, quæ non sunt hæresis, vel hæresis notorium habeant saporem, num. 32. non cognoscunt de diuinationibus, & sacrilegijs in distincte attento iure à num. 33. hodie cognoscunt contra omnes sortilegos, & maleficos num. 35. cognoscunt contra suspectos, etiam leuiter de hæresi, num. 36. in dubio possint cognoscere, vtrũ dictum, vel factum manifeste sapiat heresim, & vtrum sua sit iurisdictione, num. 39. & 40. sunt iudices delegati in vtroque foro, num. 40. non cognoscunt in dubio an dictum, vel factum sapiat hæresim, sed qualificatores Theologi, numer

I N D E X.

mer. 40. cognoscūt in dubio an statutum laicorum officium ipsorū impediatur, numer. 42. non possunt cognoscere de criminibus, quæ sapiunt hæresim, sed non manifeste, cognoscunt tamen contra leuiter suspectum, quod explicatur, num. 43. possunt damnare nouas hæreseos propositiones, & quando, numer. 49. procedunt contra omnes personas, & an contra Reges, q. 12. num. 3. & 15. non possunt procedere contra Episcopos hæreseos causa notatos, vel suspectos, nu. 5. 6. & 25. non procedūt contra Episcopos titulares, num. 7. & 26. non possunt cognoscere contra Nuncios, aut officiales Apostolicos, num. 8. & 28. Inquisitoribus licet dicta testium excipere contra Episcopos in causa fidei ad sedem Apostolicam remittenda, num. 9. possunt detinere, & carcerare Episcopos in causa fidei, si fuga timeatur, quod procedit etiā in officialibus sedis Apostolicæ, num. 10. & 30. possunt procedere contra Episcopos electos non vero confirmatos, num. 11. & 31. nō possunt procedere contra reges & supremos Principes, num. 15. non procedunt contra reip. gubernatores, aliosve magnates inconsulto generali Inquisitore, n. 19. non procedunt contra magistros ordinum inconsulto generali Inquisitore, num. 22. procedunt contra quoscumque religiosos, & personas ecclesiasticas etiam exemptas, consulto tamen supremo senatu, uel generali Inquisitore, nu.

23. & 24. Inquisitorum iurisdictionio delegata, & ideo restringenda, q. 15. numer. 1. Inquisitorum edicta correctionem fraternam recipiunt quæst. 18. num. 31. & 32. non possunt derogare præcepto diuino, num. 32. Inquisitorum edicta nō prohibent consultationem cum confessario in dubio ante denunciationem, num. 38. cum toto senatu, & vnusquisque in foro conscientia absoluere possunt hæreticos occultos, quæst. 21. numer. 15. omnes, vel quilibet possunt delegare potestatem absoluendi in foro conscientia, num. 16. Inquisitor, vt absoluat, vel deleget, non indiget sacerdotali ordine, nu. 17. Lulitania numerantur vsque ad presens tempus, quæst. 22. nu. 35. ne pœnis in desperationem orientent reos quæst. 24. num. 11. ex cōsuetudine non cognoscunt contra inforDESCENTES per annum in excommunicatione extra fidei causam, num. 65. possunt procedere in confessores ad nefandum, vel molitiem sollicitantes, quæst. 8. num. 7. quando teneantur requirere Episcopum q. 23. a num. 30. InforDESCENS per annum in excommunicatione est suspectus de hæresi, quæst. 24. numer. 53. propter causam ciuilem beneficijs an priuetur, n. 54. & 55. nō priuatur ipso, iure nec per sententiam beneficijs sed habetur pro confessore de eo crimine, aut causa, de qua agitur, nu. 56. est suspectus leuiter de fide, & ideo beneficijs non priuatur, nu. 57. ex causa hæresis, est vehemen-

I N D E X.

ter suspectus de hæresi, & vltalis punitur, num. 58. per multos annos an priuetur beneficijs, num. 67. & 63.

Infordeſcentia per annum ad inducendam leuem de fide ſuſpitionem extra caſum fidei, requirit præcedentes nominationes, q. 24. n. 59.

Inſtellectus capit. vlt. & cap. licet de ſponſa duorum, quaſt. 3. num. 2. & 19. cap. 1. de poſtulatione prælatorum, nu. 17. c. accuſatus, §. ſane de hæret. in 6. contra communē, quaſt. 5. à num. 47. l. cum vir C. ad l. Iuliam, de adulter. quaſt. 6. n. 2. 12. & 26. cap. 1. de Maledicis pro credit etiam contra laicos num. 10.

Clement. 2. de hæreticis circa denunciationem quaſt. 10. nu. 8. Clement. 1. verb. ſcienter de conſanguinit. quaſt. 11. num. 7. l. qui cum vno §. qui filium ff. de re milit. nu. 8. cap. vlt. de ſuceſ. ab inteſtat. q. 22. num. 30. l. qui ſententiam C. de pœnis, num. 3. 1. cap. cum contumacia, de hæret. in 6. quaſt. 24. num. 60. cap. poſtulati, de clerico excōmunicato, num. 61. capit. cum bona, de arate, & qualit. num. 63. c. vlt. de pœnis num. 64. cap. ſi quis ſacerdotum, 11. quaſt. 1. a nu. 79. & 86. cap. 2. de hæreticis, q. 18. nu. 15. & 44. vide verb. Tridentinum.

Interpres laicus ſi ſolicitet in confeſſione, an incidat in breuis pœnas, q. 13. num. 28.

D. Ioannæ regis Sebaſtiani matris memorandum exemplum. q. 22. num. 15. & 16.

Ioannes 3. Luſitania rex Inquiſitionem obtinuit, q. 22. num. 34.

Iudex inferior, cui cognitio arbitraria committitur, non imponit vltimum ſupplicium, quaſt. 2. numer. 35. & 43. Eccleſiaſticus, quem punire poteſt, relaxare non debet, n. 41. iudex, aut prælatus tenetur abſtinere à proceſſu, vbi primum noſuit crimen ex confeſſione proditum, quaſt. 13. num. 22. in arbitrando debet attendere ad caſus hodie nos ſimiles non ad antiquos, q. 24. num. 77. ſæcularis an, & quando ſtare teneatur ſententiæ Inquiſitorum, num. 105. facilior ad torquendum in exceptis, quam alijs, quaſt. 4. num. 29.

Iuriſdictio Episcoporum, & Inquiſitorum olim, & hodie in cauſa hæreſis, quaſt. 2. num. 1. & 24. iuriſdictio noua quando cenſeatur cumulatiua, vel priuatiua, nu. 3. 12. & 25. cumulatiua inter Inquiſitores, & ordinarios circa nefandum num. 19. iuriſdictionem alienam vſurpare peccatum, q. 5. numer. 5. non extenditur vltra commiſſionem. q. 16. num. 4.

L

Lachrymæ, & ſilentium aliquando plus ponderis, quam verba, quaſt. 7. num. 39.

Laicus exercens ſodomiam an relaxetur, quaſt. 2. num. 44. ſub ſacerdotis ſollicitate an incidat in breue, quaſt. 3. num. 1. & 5. ſub nomine ſacerdotis nuſquam venit nec illi committi poſſunt authoritate Pontificia ſacris ordinibus annexa num. 3. ſub ſacerdotis ſiſtione

I N D E X.

ne confessionem excipiens ad sigillum tenetur, num. 8. fingens se sacerdotē est suspectus de hæresi, Inquisitoribusq; subijcitur n. 10. audiens cōfessiones, sacra faciens curiæ seculari ex Pauli decreto traditur, quod tamen Romæ, non vero extra obligat, num. 11. 12. 29. & 30. confessiones audit non sacramentaliter num. 13. an subijciantur tamen Inquisitoribus, quando audit confessiones, & in simul absoluit, an audire sufficiat, si non absoluat, num. 14. & 31. interpres si sollicitus in confessione an incidat in brevis pœnas, num. 27. qui Missas celebrare, & audire solebat, per Inquisitores deprehensus Pinciar per plateas flagellatus ad triremes damnatur, num. 30. audiens confessionem sub sacerdotis fictione, licet non absoluat, incurrit irregularitatem, n. 33.

Lapsus in unam hæresis speciem, si post abiurationem indiuersam relabatur, relapsus est, quæst. 22. numer. 13. Adami an fuerit contra obedientiam q. 20. n. 3.

Laudantes feminam à pulchritudine tentant, audent, & volunt, q. 7. num. 16.

Legislator si velit potest præterita cōprehendere, quæst. 3. num. 16. & si potest præcipere actum in certa virtutis specie, vel prohibere in certa vicij specie, quæst. 20. num. 5. & 17.

Leno sollicitans punitur, licet effectus non sequatur, q. 5. num. 22.

Lex Castellæ punit insanos plæctus in defunctorū funeribus, quæst. 1.

num. 27. declaratoria comprehendit præterita, quæst. 3. num. 2. non extenditur ad præterita, num. 7. & 21. extenditur declaratoria etiam ad præterita, si verba ad futura, & præterita referri possunt, quæst. 3. num. 20. extenditur declaratoria, n. 22. & quid si pœnam contineat, n. 7. 8. & 23. cōprehendit præterita si legislator vult n. 35. legis extēso admittitur, ne frustratoria maneat, quæst. 5. num. 10. pœnalis extenditur ex identitate rationis in lege expressæ, quæst. 6. num. 7. & ad similia, numer. 10. explicans casum propter frequentiorē usum non excludit alios, num. 14. legis pœnalis extētio, & restrictio pertinet conclusiones, quæst. 7. n. 12. pœnalis in publicam utilitatē lata extenditur, num. 12. & 14. cōprehendit actum, per quem frustrari potest, num. 15. pœnalis extenditur in fidei, & animarum fauorem, num. 14. & 42. leges potius ad ea præferuntur, quæ frequentius contingunt, quæst. 16. num. 5. de hæretico denunciando absque fraterna correctione fieri potest, quæst. 18. num. 16. Evangelica continet præcepta moralia, sacramenta, & consilia, num. 22. Evangelica non continet præceptū quod non sit naturale, num. 23. leges Ecclesiasticæ non ligant ob graue periculum, quæst. 19. num. 2. obligat eum vitæ discrimine propter religionis, & potestatis Ecclesiasticæ contemplum, num. 4. & 14. humana aut vetat res indifferētes, aut ad alias virtutes spe-

ctan-

I N D E X.

stantes, quæst. 20. num. 2. humana potest actum de nouo prohibere, qui incipiat esse vitiosus, num. 6. vide verb. pœnalis lex, & verb. statutum.

Libido maxima intemperantia, q. 7. n. 16.

Locus, tempus, causa, persona, & qualitas augent, vel diminuunt. quæst. 7. num. 32.

Lusitanîa lex ad sodomîa persecutionem pœnis, & præmijs delatores inuitat, q. 6. num. 23.

M

Malum minus in dubio præsumendum q. 7. num. 4.

Manes nimio planctu offendeantur, & quare, q. 1. nu. 22. inter manes & lemures differentia nu. 23. sollicitare vide verb. sollicitare.

Manifestare tenetur quis crimen in tertij, & reip. damnum quæst. 10. num. 7.

Matrimonia inter mares & dotes assignatæ q. 6. num. 13.

Mari dicenti se tentatum, an sit credendum, q. 4. num. 19.

Medea ab manium sollicitationem exulat, q. 1. num. 19.

Mendicantes absoluunt tantum in foro conscientia, & à casibus Papæ referuatis, & excommunicatos nominatim, quæst. 21. num. 11. non possunt absoluerè à casu hæresis, n. 11. vide verbo, Monachus, & verbo religiosus.

Mens Pontificis in committendo sollicitationis casu, q. 7. n. 10.

Metus mortis in propria persona ex-

cusat à legis humanæ, diuinæ & naturalis transgressione, quæst. 19. n. 3. 5. & 13. & in persona liberorum num. 6. & in persona mariti, fratris, num. 7. in personis consanguineorum, affinium, & familiarum an, & quando, num. 8. amissionis honoris quando excuset, num. 9. vt excuset, ab aliquo incuti debet, num. 11. à senibus, & religiosi incuti nequit, numer. 12. hodie in causa hæresis non excusat, num. 15. infamiae an excuset, num. 10. & 17.

Milites, & Duces degradantur, q. 24. num. 99.

Minæ an excusent à legis obseruatione, q. 19. num. 9.

Ministri sacramentorum oportet vt securi agant q. 23. num. 8.

Minister tiremium flagellans sacer dotes remigantes non incurrit excommunicationem contra Viuald quæst. 24. num. 45.

Minus malum vnde verb. malum.

Monachi regem Sebastianum fingentes, illisque à cõfessionibus ad hærentes degradati & suspensi, quæst. 24. num. 74. ob sui prouincialis homicidium degradati, & suspensi, num. 75. & 92. ordinibus non insigniti quomodo exautorandi ante traditionem, num. 97. vide verb. mendicantes, & verb. religiosus.

Moniales in degradatione quomodo exautorandæ quæst. 24. numer. 97.

Mors omnium terribilium finis, q. 19. num. 5. mortis metus vide verbo. metus.

Mulie-

I N D E X.

Mulierum confessiones non audiantur ante solis ortum, nec post occasum, quæst. 7. num. 22. vide verbo, foemina, & verb. confessor.

Muros transcendenti poena imposita compræhendit & rumpentē, q. 6. num. 10.

N

Necessitas liberat à legis obseruatione, q. 19. n. 3.

Nectarius non obrogauit confessionem, quæst. 24 num. 17. & 51.

Nefanda contubernia instar matrimonij celebrata, quæst. 6. num. 13. & 27.

Nemo excusatur à legum poenis, si committat crimina persuadente altero, quæst. 11. num. 1.

Non proceditur contra generales, & magistratos ordinum eodem modo quo contra Episcopos, quæst. 12. num. 20.

Nullus tenetur ad denunciandum, nisi probare possit, quæst. 10. num. 2. & 8. vide verbo. denunciare.

O

Obedientiæ duplex species, alia generalis omne virtutis opus concommitans, alia specialis, q. 20. n. 7.

Obedire superioribus tenemur, q. 20 num. 4. quod declaratur num 13.

Obligatio denunciandi intra certum terminum, eo transacto etiam obligat, & intra quem terminum, q. 21. n. 4 5. & 74.

Ordinarius non potest cognoscere de sollicitationis crimine, quæst. 2.

numer. 7. cum sequentibus.

P

Parochus ad excipiendam foeminae ægrotantis confessionem socium procuret, quæst. 7. num. 24. suspensus à cura, quia foeminas tentauerat in confessione signis, & tactu, num 40.

Parte satisfacta, vt absolutio dari possit, non intelligitur de iudice, nec quando poena imponitur, quæst. 21. num. 29.

Particula, etiam, casum minus dubitabilem inuoluit, quæst. 2. numer. 10. & 29.

Pater filijs furtum, homicidium, & similia suadens non tam directe paternitatem offendit, quâ tum si carnaliter sese cum illis immisceat, quæst. 8. num. 15 iubens scindi venam filie ad abortum incidit in poenam excommunicationis, non vero filia consentiens contra Viualdo, q. 21. num. 33.

Predicatores sanctionibus sodomie persequerantur, quæst. 6. num. 28.

Pœna mortis in foro seculari succedit depositio, seu incarceration perpetua apud Ecclesiasticos, q. 21. n. 36. sollicitanti ad copulam imposita, à fortiori compræhendit copulam consumantem, quæst. 11. numer. 13. 17. & 20 imposita fractori vnus sacramenti, aliorum sacramentorum fractores amplectitur, quæst. 16. num. 3. poena ex poena non procedit, quæst. 24. num. 56. priuationis non imponitur, nisi in casibus iure expressis, nu. 78. poena

I N D E X.

- nae sollicitantibus imponendae, q. 24. num. 10.
- P**oenales leges inter praetatione molliendae, quaest. 7. num. 3. in publicam utilitatem edita extenditur, n. 4. 1. pro animarum favore extenditur, num. 42. *ide verb.*, lex poenalis.
- P**oenitentia quando liberet à culpa, quaest. 3. nu. 31. sacramentum constituitur ex materia, & forma, quaest. 13. num. 4. sacramentum est inferioris gradus, praesentiores tamen labandi occasiones praesertit, q. 16. num. 8. *vide confesio*, vel sacramentum confesio nis.
- P**eccat in legem, qui verba legis amplectens, mentem offendit q. 7. numer. 6.
- P**eccatur plus per castitatis, quam pudicitiae offensionem quaest. 11. num. 16.
- P**eccata in confessione commissa sub sigillum cadunt, quaest. 9. numer. 6.
- P**eccatum nefandum non spectat ad Inquisitores attento iure quaest. 2. num. 19.
- P**eccatum generaliter inobeditiam continet, quaest. 20. n. 12. in proximum non differt à peccato in Deum quoad correctionem fraternam, excepta haeresi, quaest. 8. nu. 39. *vide verb.* crimen, & verb. periculum.
- P**ericulum peccati saepe non fugere licebit ob vitandam mortem infamiam, vel aliud simile malum q. 19. num. 17. ubi maius, ibi plenius consuleudum quaest. 16. num. 6.
- P**er oratio operis in Dei laudem, & animarum salutem quaest. 24. numer. 36.
- P**ersona suspecta fraternae non corrigenda sed deferenda, quaest. 18. num. 39. personae ad secretam Inquisitionis aulam vocatae ad audiendam sententiam contra sollicitantem iubeantur sub poena, ne illud crimen praesentent quaest. 24. num. 49. personae illustres ad testificandum, & reuelandum in causa haeresis tenent ire ad sancti Officij Tribunal q. 22. n. 32.
- P**ius Quintus clericos nefandum exercentes relaxari iubet, quaest. 2. numer. 37.
- P**ontifex noluit agere in breui de abusu aliorum sacramentorum q. 16. num. 6.
- P**ossibilitatis latissimus campus, nec sufficit esse possibilem rationem ut praesumatur quaest. 15. num. 18.
- P**otentia proxima actu habetur pro actu quaest. 5. num. 7.
- P**reces, & blanditiae quasi furoris incitatrices q. 14. n. 4.
- P**raecepta alia negativa alia affirmatiua explicantur quaest. 18. nu. 3.
- P**raecepta adimplentur ex affectu, & amore, & non principaliter ob obedientiam quaest. 20. num. 14.
- P**raeceptum Euangelij de fraterna correctione procedit in peccatis, in quibus peccatoris honori consulti oportet, & data emendationis spe indeque cessat in peccatis contra bonum publicum quaest. 18. numer. 18. negativa, & affirmatiua altera sub alteris continentur, defenditurque distinctio contra Corras. num. 20. praecipuum correctionis fra-

I N D E X.

fraternæ est naturale, & à Domino renouatum num. 21. & 25. omnia moralia ad catalogum, reducuntur num. 24. moralia præcipua in decalogo continentur num. 25. fraternæ dilectionis quomodo Christus Dominus vocet suum num. 26. moralia fuerunt à Domino Christo renouata, & aucta, num. 26.

Prælatus à confessore admonitus vt vigilet tali nocte, subditum deprehendendum non potest punire quæst. 13. num. 23. non potest punire subditum, qui licentiam ab eo petit confitendi alij, quam de putato num. 24. debet esse facilis in concedenda ea licentia num. 25. tenetur ad sigillū, aut proprius prælatus, a quo petitur facultas confitendi casum reseruatum num. 26. libros suspectos ne permittat, q. 18. num. 44. prælati qui in depositione inte rueniunt, an sint iudices vel assessores q. 24. num. 114.

Presbyter in causa hæresis non est incarcerandus ex vnus dicto q. 4. num. 28. non approbatus audiens confessionem non est suspectus de hæresi quæst. 13. num. 15. rem habens cū filia spiritali ex confirmationis sacramento punitur de positione, qua punitur rem habes cum filia spiritali ex confessione quæst. 16. num. 3. vide verb. confessor, & ver. blasphemus.

Præsumptio vnica non sufficit ad torturam quæst. 4. num. 22. est minor, quam semiplena probatio num. 23. & minor, quam indicium num. 24. vide verb. suspectus, & verb. suspicio.

Priuatus statim debet consortium hæretici fugere quæst. 18. nu. 45.

Probatio quæ sufficit in quouis crimine sufficit, & in priuilegiatis q. 23. num. 3.

Proximi ratio consideranda quæst. 15. num. 9.

Prescripto bonorum non habet locum in crimine sollicitationis quæst. 24. num. 36.

Prouocans ad venerem, & alia flagitia in confessione æque punitur ex Pegna quæst. 8. nu. 2. & 9. contra à num. 3.

Publicus fauor inducit cumulationem iurisdictionis quæst. 2. num. 3. & 26.

Pudicitia per oscula, tactus, & signa venereorum læditur quæst. 11. num. 16.

Puerum aut fœminam ad stuprum prouocans æqualiter punitur q. 6. num. 9.

Purgare se recusans, aut in purificatione deficiens qua pœna puniendus, & an sit suspectus de hæresi, quæst. 24. num. 68.

Q

Qualitas testium qualis in sollicitationis materia q. 23. num. 11.

Quaternarum mulierum testimonio an sollicitatio sit pœna ordinaria puniendus quæst. 23. num. 11. & à num. 23. vide verb. famina, & verb. testes.

Qui casu non consulto crimen committit mitius punitur q. 11. n. 4.

Quilibet tenetur denunciare sollicitantes

I N D E X.

citantes etiam non diffimatos, q. 4. num. 2. & 9. vide verb. *foemina*.
 Quilibet potest cogi ab Ecclesia ad sanguinis effusionem q. 19. nu. 4.
 Qui frangit præceptum superioris, quam virtutem labefactat, quæst. 20. a num. 2.

R

Raptor puellæ non ex libidine non punitur raptoris pœnis, q. 8. n. 4.
 Ratio pro religione summa, q. 3. n. 4. rationis identitas maxime in illis rebus consideranda est, in quibus evidens aliqua fulget vtilitas, q. 16 num. 3.

Reclusiones, exilia & aliæ pœnæ posunt imponi confessarijs sollicitantibus, quæst. 24. num. 10.

Rebaptizans, irregularis sit acolitus, siue sacerdos, q. 6. num. 10.

Reg. de in firmis comprehendit etiã foeminas, quæst. 6. num. 10.

Relapsus an sit habendus confessor qui iterum sollicitauit, q. 24 n. 13.

Relaxatio vltimum supplicium importat, quæst. 2. num. 34. requirit incorrigibilitatem num. 38. est inuenta à posterioribus Pontificibus num. 42. vide verb. *degradatio*.

Religioforû crimina circa hæresim, hæresive suspicionē & sollicitationem pertinet priuatue ad Inquisitores quæst. 2. num. 10. & 28.

Religiosus sacramenta exercens sine parochi licentia incurrit excommunicationem, quam non incurrit fingens se religiosum in eo casu q. 23. num. 35. potestate sacramenta conficiendi carens, ea con

ferens est excommunicatus, q. 14. numer. 13. ad triremes damnatus exiit religionis habitu q. 24. nu. 101. religiosi clerici ve ordinibus initiati ad perpetuos carceres aut ad triremes damnati degradantur verbaliter, non vero actualiter n. 102 religioso infamato totus conventus infamatur, q. 24. nu. 18. & 52. vide verb. *monachus*.

Rescripta ad casus habentes rationē similem extenduntur, quæst. 15. n. 3. illud includunt, quod rescribens interrogatus includeret, num. 17.
 Reuelans confessionem quis dicatur & de pœna ac probatione q. 22. n. 10. & 21.

Reus an possit præuenire iudicem benigniorem q. 3. num. 14. & 25. dicitur fugiens num. 26. in causis capitalibus transigere potest num. 27. si plectatur pœna leui, aut redicula, iterum accusari potest numer. 28.

Rex semper censetur exceptus q. 12. num. 16. contra quem solus Papa cognoscit in causa hæresis nu. 17. subijcitur tamen Inquisitorum edictis quo ad denunciandum nu. 18. Sebastianus vide verb. *Sebastia* num.

S
 Sacerdotis nomine Episcopus comprehenditur quæst. 12. num. 2. & 13. nomine solus comprehendatur quis, & vnde diriuetur q. 13. num. 2. solus ad sigillum tenetur, de interprete controuertitur, q. 13. num. 20. frangens sigillum, iu

I N D E X.

ris poenas incurrit num. 21. absol-
uendi potestate carens an si solici-
tet in confessione, incidat in bre-
uis poenas q. 14. num. 1. & numer.
seqq. iurisdictionem habens, non
tamen ex causa absolvens, si solici-
tet, incidit in breuis poenas num.
7. sollicitans in actu confessioni an-
tecedenti, licet confessio non se-
quatur, vel ex poenitentis repug-
nantia, vel ipsius confessoris vo-
luntate, incidit in breue nu. 8. po-
testate carens si confessionem au-
diat, tenetur ad sigillum, validaque
erit confessio, si obtenta iurisdic-
tione absoluat num. 13. triremi-
bus non damnandus q. 24. nu. 44.
vide verb. confessor.

Sacramenta sancte, & non scurriliter
tractanda quaest. 7. num. 36. sacra-
mentum confessionis cum suavi-
tate reddendum quaest. 24. num.
16. a parato recipere quando pecca-
tum q. 11. num. 10. & 17.

Sacrilegium an detur in sollicitatione
ante, vel post confessionem q. 5.
num. 12. & a num. 25. & 30. in quo
consistat numer. 27. committitur
quando Sacramentum confici tenta-
tur ab eo, qui potestate caret q. 13.
num. 39. depositione dignum q.
24. num. 8.

Saliauedra nouella de Inquisitionis
introductione in Lusitaniam pate-
fit quaest. 22. a num. 33.

Samuelis animae vera apparitio q. 1.
num. 28.

Sapere haeresim manifeste, vel non
quid sit q. 3. num. 44.

Saulis & Adami peccata inobedi-
entiae q. 20. num. 3.

Scantineus vnus pueri a se stuprati
delatione condemnatus apud Ro-
manos q. 23. num. 21.

Scientia re scripti aequi pollet citatio-
ni quaest. 3. num. 29.

Sebastianum regem duo prestigiato-
res fingentes cum duobus mona-
chis, qui illis a confessionibus erat,
suspensi patibulo quaest. 24. n. 74.

Sertorij nobile factum ob sodomiae
crimen q. 6. num. 21.

Sigilli violatio non consideratur, nisi
de peccatis in confessione detectis
quaest. 5. num. 26. seruare tenentur
omnes, ad quos quoquomodo no-
titia peccatorum in confessione
exceptorum prouenit q. 13. num.
9. & a num. 20. sigillo sacerdos so-
lus astringitur, ceteri secreto natu-
rali num. 20. obseruare tenetur co-
fessor, quoties ex parte poenitentis
datur animus accusandi ad effe-
ctum absolutionis consequendae,
vel animus obsequendi praecipito
Ecclesiae quaest. 14. numer. 19. fra-
ctio probari nequit nisi per testes
singulares quaest. 22. num. 10. fra-
ctionem neganti confessario an
credendum n. 10. & 21. fractio per
testes singulares probatur, non ta-
men plene, & ideo ordinaria poe-
na non imponitur nu. 19. fractio
si in dubium reuocetur, an confes-
sario, an poenitenti. & an tertio sit
potius credendum num. 21.

Signa remota sufficiunt ad sollicita-
tionis praesumptionem q. 7. nu.
20. signa, & c. actus ex materia sub-
iecta venialia, & mortalia esse pos-
sunt num. 28.

Similium idem iudicium q. 16. nu. 1.

I N D E X.

Singularitas triplex quaest. 22. n. 7.
 Societatis Iesus constitutio, ne confessorij ad excipiendas confessiones in domos aegrotantium, à socijs discedant q. 7. num. 23.
 Socius criminis in casibus exceptis qui sub spe veniæ se se iudicio offert, & crimē de se, & de socio confitetur, nullum facit indicium contra nominatum quaest. 23. nu. 27.
 Sodomix ex aggeratio quaest. 6. nu. 1. Doctores de ea scribentes n. 16. auctor num. 17. poena num. 8. & 22. causa fit diuortium quaest. 6. num. 10.
 Sodomita etiam in volentem, puniatur quaest. 6. num. 27. resuscitatus iterum comburendus num. 16. sodomita de peccato contriti, miraculose beatitudinem adepti num. 20. etiam cum alliciente puniatur quaest. 11. num. 12. vide verb. praedicatores.
 Solicitata foemina vide verb. foemina solicitata.
 Solicitationis ethimologia, quaest. 1. n. 1. pro conatu ad labefactandum num. 7. diffinitio num. 14. explicatio quaest. 1. num. 35. venerea in confessionis sacramento praesertit heresis suspicionem quaest. 2. nu. 7. & 27. an semper, & per se haereticis suspicionem inducat num. 13. & 15. crimen enormae quaest. 4. nu. 34. ante, vel post confessionem immediate pertinet ad Inquisitores q. 5. num. 12. & à numer. 25. & 30. per epistolam, interuencios, & lenones, an subiaceat Inquisitoribus q. 5. num. 15. erga pueros Inquisitio an aliquo iure Fidei cen-

soribus competat q. 6. num. 5. Inquisitio an pertineat ad Inquisitores de iure, priuilegio, vel consuetudine q. 6. num. 5. & 15. fit verbis, nutibus, & tactibus quaest. 7. num. 27. scandalosa est materia iurisdictionis Inquisitorum quaest. 11. num. 4. si à foemina, vel confessario inuicem fiat, an breui locus sit quaest. 11. num. 11. & à num. 18. per oscula, amplexus, vel alias sunt praebula ad copulam nu. 16. ad turpia regulariter à maribus incipit num. 19. sufficit, licet effectus non sequatur num. 20. casus varij in sacramento praebulis referuntur quaest. 14. num. 15. circa tertias personas dupliciter consideratur, quaest. 17. num. 1. & 2. ad turpia indistincte vetatur, siue per se, siue per interpositas personas intētetur n. 6. ad turpia intelligitur tam respectu sui, quam alterius personae num. 13. crimen improbabile videtur quaest. 22. num. 1. crimen probari nequit, nisi ex foeminarum testimonio numer. 9. in confessione duabus foeminis singularibus probatur ex Paramo q. 23. num. 3. sed contra num. 4. & 9. quatuor ex Illustrissimo nu. 11. contra à num. 22. probatio impossibilis à communiter accidentibus indigetque Romani Pontificis declaratione quoad testium numerum num. 25. probatio pendet ex iudicis arbitrio quoad poenam extraordinariam num. 25. crimen includit incestum, sacrilegium, & suspicionem de haeresi, quaest. 24. num. 2. 37. & 38. licet leuem praese

I N D E X.

seferat suspicionem de fide, produ-
 cere tamen potest degradationem
 num. 95.
Solicitans in confessione raro infa-
 ma laborat quæst. 4 num. 3. soli-
 citans in confessione masculinum
 plus peccat, quam fœminam q. 6.
 nu. 8. solicitans ad molliem pue-
 ros in confessione an Inquisitori-
 bus subiaceat num. 11. nutibus, &
 signis incidit in bullam q. 7. nu. 8.
 solicitans ad diuersa peccata à car-
 ne, non incidit in breuis poenas q.
 8 num. 6. ad molliem, vel nefan-
 dum in confessione incidit num.
 7. ante crucis signum reiecta in
 aliud tempus confessione incidit
 quæst. 14. num. 16. solicitans, cum
 non esset paratus licet statim exci-
 piat confessionem, non incidit n.
 17. in alijs sacramentis an Inquisi-
 toribus subiaceat ex breui q. 16.
 à princip. in alterius gratiam in cõ-
 fessione incidit quæst. 17. num. 5.
 per tertiam personam in cõfessio-
 ne an incidat q. 17. à num. 7. statim
 deferendus absque fraterna corre-
 ctione q. 18. num. 28. absolui po-
 test absque obligatione se deferen-
 di quæst. 21. num. 7. 13 & 21. si ad
 impleat, committit incestum q. 24.
 num. 5. in confessione ad diuer-
 sum tempus & locum incurrit n.
 5. poenis subijcitur quibus suspen-
 di de hæresi num. 6. abiurat de le-
 ui num. 12. quo loco, & coram
 quibus abiurare debet nu. 14. 47.
 & 48. ratione delicti an crescente
 malitia relaxandus quæst. 24. nu.
 25. si incorrigibilis formaliter pro-
 ponatur, relaxabitur num. 30. & à

num. 84. parochus Neapoli per
 annum à cura suspensus num. 41.
 ad triemes an damnandi nu. 43.
 per multos annos quomodo Pin-
 cia fuerit pnnicus num. 50. an, &
 quando relaxandus num. 84. vt de-
 gradetur, non est opus procedere
 per gradus incorrigibilitatis atten-
 to iure num. 85. vt degradetur nõ
 requiritur, vt sit incorrigibilis nu-
 mer. 88.

Solicitare terram quæst. 1. num. 1. ma-
 re num. 2. pro inquietare num. 3.
 & 17. & perturbare num. 3. & 29.
 ostendere metum vel spem num. 4.
 pro tentare, an fores aperiri pos-
 sint num. 5. pacem num. 6. fœmi-
 nas ficto cœlibatu num. 9. seruos n.
 11. rogare, inducere nu. 12. cessare
 facere n. 13. pro manes euocare à
 num. 17. proprie est molestare, n.
 21. pro cõcitare ad seditionem n.
 10. & 33. pro allicere n. 12. & 34.

Solicitari ab alio qui patitur, veniam
 non meretur q. 11. num. 2. & 8.

Solicitatores alienarũ nuptiarum q.
 1. num. 8. & 32. litium num. 35.

Solicitudo q. 1. num. 7. & 31. diffini-
 tur num. 35.

Solum dicitur mare q. 1. n. 2. & 6.

Sostilegia vide verb. diuinationes.

Spes emendationis non deest in pec-
 cante contra naturam q. 2. nu. 39.

Statutũ comprehendit, quod statuen-
 tes si interrogati fuissent, statuis-
 sent quæstione 15. n. 5. 7. 6. idem
 in rescriptis, nu. 17. non compre-
 hendit decisa aut pendentia nego-
 tiis, q. 3. num. 14. vide verb. lex, &
 verb. breue.

Stultiloquium recedere debet à fa-

I N D E X.

- eramentorum administratione q.
 7. num. 37.
- Suarez** rejicitur distinguens inter re-
 uelationē confessionis in bonū
 vel in damnum quæst. 22. nu. 22.
 vide verb. Franciscus.
- Summus Pontifex** dispensat ex cau-
 sa in matrimonio rato quæst. 3. n.
 19. solus potest cognoscere con-
 tra regem hæreticum quæst. 12. n.
 17. solus cognoscit in causa hære-
 sis contra episcopos ex Trident.
 num. 33. iuste sollicitantes confes-
 sarios ad sanctæ Inquisitionis Tri-
 bunal deferre iubet q. 1. num. 15.
- Superior** potest sub excommunicatio-
 ne precipere, vt testificentur scien-
 tes intra certū terminū q. 21. n. 3.
- Suspectus** de hæresi leuiter, vel vehe-
 menter quis censeatur quæst. 5. n.
 38. leuiter de hæresi subijcitur In-
 quisitoribus, & quis talis sit q. 5. n.
 45. de hæresi, & de vehemēti abi-
 iurans non est inhabilis ad benefi-
 cia etiam cathedralia quæst. 24. n.
 70. de hæresi abiurat de leui, si abi-
 iurare recusat, excommunicatur,
 in excommunicatione infordef-
 cens per annum tanquam violen-
 ter suspectus pœna ordinaria pu-
 nitur quæst. 24. num. 20. de fide
 abiurat, & nisi abiuret, indicitur
 purgatio, in qua si deficiat, relaxa-
 tur num. 21. an teneatur solum ab-
 iurare crimen, de quo accusatur,
 an omnem hæresim num. 22. &
 69. abiurat num. 12. & 46. leuiter
 si reincident, non est tanquam relap-
 sus puniendus, & an de vehemēti
 abiuret q. 24. num. 13.
- Suspicio** hæresis an ex sollicitatione
 in confessione insurgat q. 2. num.
 num. 4. contra sollicitantes ex qui-
 bus insurgat num. 16. & 17. à lege
 consuetudine, vel legitimi iudicis
 arbitrio pendet num. 14. leuis quæ-
 dicatur q. 5. num. 37. differt à sus-
 picione facti quæst. 5. num. 46. nō
 reperitur in confessario sollicitato
 quæst. 11. num. 5. orta ex infordef-
 centia extra fidei causam leuemin-
 ducit suspicionem, beneficiorum
 priuatione non multandam n. 69.
- Synodus eliberina** & lex ciuilis pro-
 hibuit manium sollicitationē q. 1.
 num. 20.
- T
- Tactus** & signa in foro externo, & da-
 to scādalo mortalia quæst. 7. n. 31.
- Tempus**, & locus sacramenti rem de-
 siderant seriam quæst. 7. num. 7.
- Tentare** quid quæst. 7. num. 11.
- Testes** tres vel quatuor non euin-
 cunt infamiam quæst. 4. num. 33.
- Testes** singulares non probant ple-
 ne, etiam in causa heresis quæst. 22.
 num. 412 & 13. & à num. 24. nec
 in genere probant delictum n. 5.
 non probant iu causa hæresis etiā
 cum adminiculis, & fama nu. 24.
 omni exceptione maiores probāt
 ad pœnam extraordinariam n. 26.
 singulares, & infames non probāt
 licet statuto in habiles admittantur
 num. 27. plures defectus patiens
 non admittitur, licet inhabilis sta-
 tuto admittatur n. 27. singulares li-
 cet probent in alijs criminibus,
 nusquam tamen in crimine hære-
 sis num. 29. deponentes de eodem
 a&u loco, & tempore, per diuersa
 tamen verba plene probant, nec
 fin-

INDEX.

singularēs sunt, num. 31. Duo ad probationem sufficiūt, q. 13. n. 1. & 5. Duo probant hæresis crimen, n. 2. & 15. Dummodo sint mares, & omni exceptione maiores, n. 6. In crimine hæresis nunquam considerari possunt omni exceptione maiores, num 7. testium qualitas quæ, & qualis requiratur in sollicitationis materia, num. 11. testis in habilis, licet statuto admittatur, si alios patiatur defectus, non prodest ad probationem, præsumptionem, nec ad indicium, quod procedit etiam in fœmina, & incarcerato ex criminibus, num. 20. quot requiruntur ad sollicitationis materiam variatur, num. 22. singulares licet admittantur, non tamen integre, & plene probant, numer. 22.

Themistius capite punitur ob violatam citharistriã initijs Eleusinis, q. 3. num. 74.

D. Thom. 2. 2. q. 33. art. 7 explicatur contra omnes, quæst. 18. num. 35. & 36.

Timere culpam, vbi culpa non apparet, bonarum est mētium, quæst. 7. num. 5.

Torqueri possunt clerici, religiosi, & monachi in causa hæresis, q. 23. n. 13. an possit confessor Inquisitus de turpi sollicitatione, numer. 14. & 29.

Torturam legitima præcedūt indicia, etiam in exceptis, q. 4. num. 18. in caput alienum leuis, & moderata, nec repetenda, alias erit nullius effectus, quæst. 22. num. 28. grauis grauior est membri abscisione,

dict. num. 28.

Transgrediens superiorum edicta, an incurrat peccatum inobedientia, an etiam religionis, quæst. 20. num. 2. 9. & 16.

Trident. sess. 14. cap. 7. ad fin. in doctrina, quæst. 21. num. 20. sess. 25. capit. 3. de reformat. non inducit simpliciter suspicionem de hære- si ex infordescencia quæst. 24. numer. 66.

V

Venialia per se ex tempore, & loco possunt esse mortalia, quæst. 7. numer. 33.

Verba, quæ in hæreticum, & Catholicum sensum sonant, ad Catholicum sunt referenda, quæst. 7. numer. 4. præbent ad res ipsas ingressum, num. 37. primum locum occupant ad sollicitandos animos, postea nutus, & signa, numer. 38. scripta frequentioris vsus gratia non mutant in alijs dispositionem iuris, quæst. 9. num. 1. verba Bullæ in sollicitantes circa degradationē explicantur, quæstio. 24. numer. 24.

Veritas ignorata multipliciter exponitur, quæst. 7. num. 1.

Vicarius Episcopi potest proferre sententiam degradationis, actualiter vero degradat solus Episcopus, quæst. 24. num. 107.

Vicinitas actuum vnum facit, quæst. 5. num. 9. & 24.

B. Vicentius Ferrer litera B.

Viro bis nubenti pœna imposta includit & fœminam bis nubentē, quæst.

INDEX.

quæst. 6. numer. 10.
Vita periculum, & defensio excusat a legis humanæ, diuinæ, & naturalis transgressione, quæst. 19. num. 3. & 13.

Vtilitas publica præponderat priuata, quæst. 18. num. 12.

Vxor an propter viri hæretici metum excusetur ab illius delatione, quæst. 19. num. 16.

FINIS.

[Faint, illegible text from the reverse side of the page is visible through the paper.]

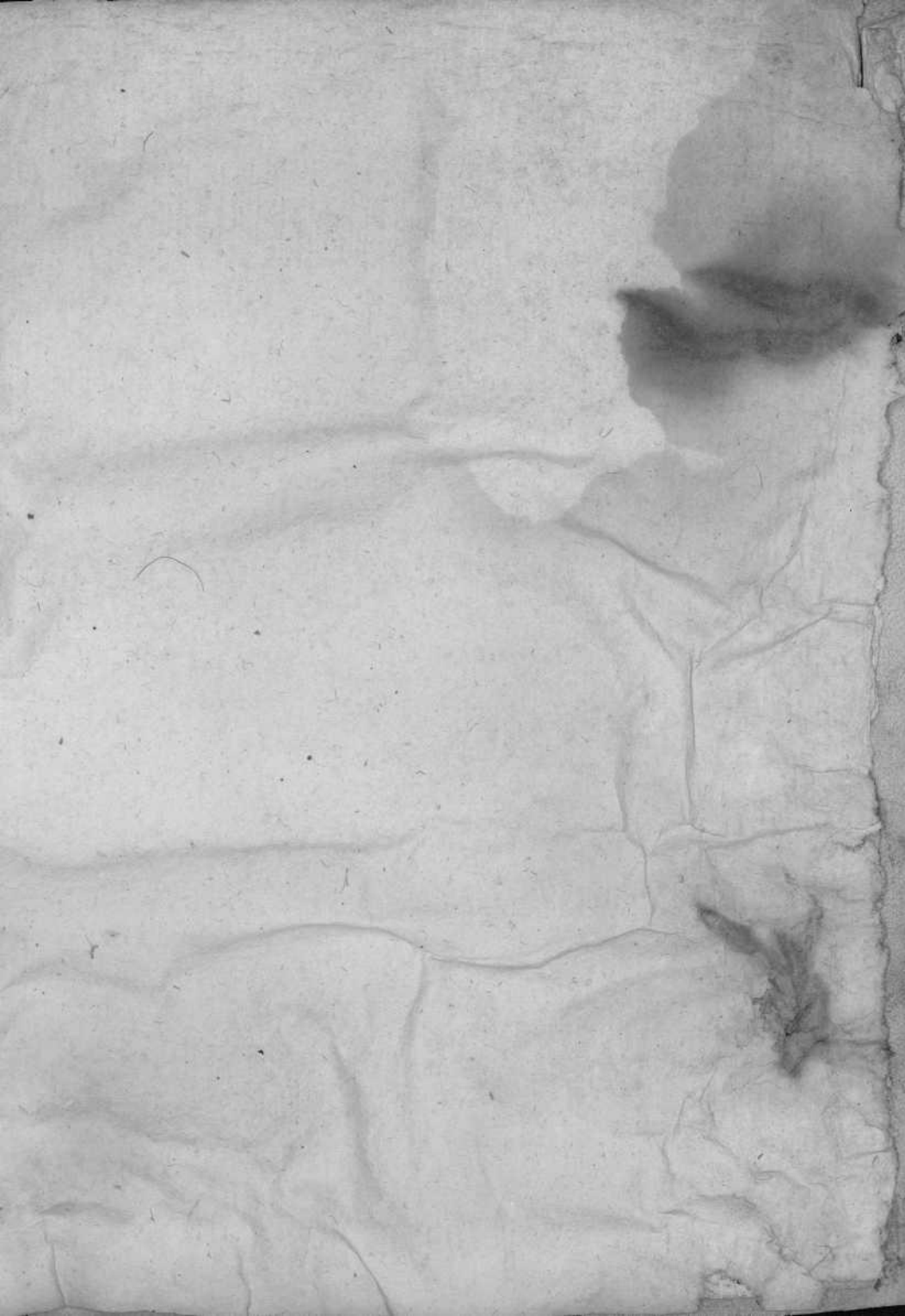
VALLISOLETI,
Ex Typographia Ioannis de Rueda,

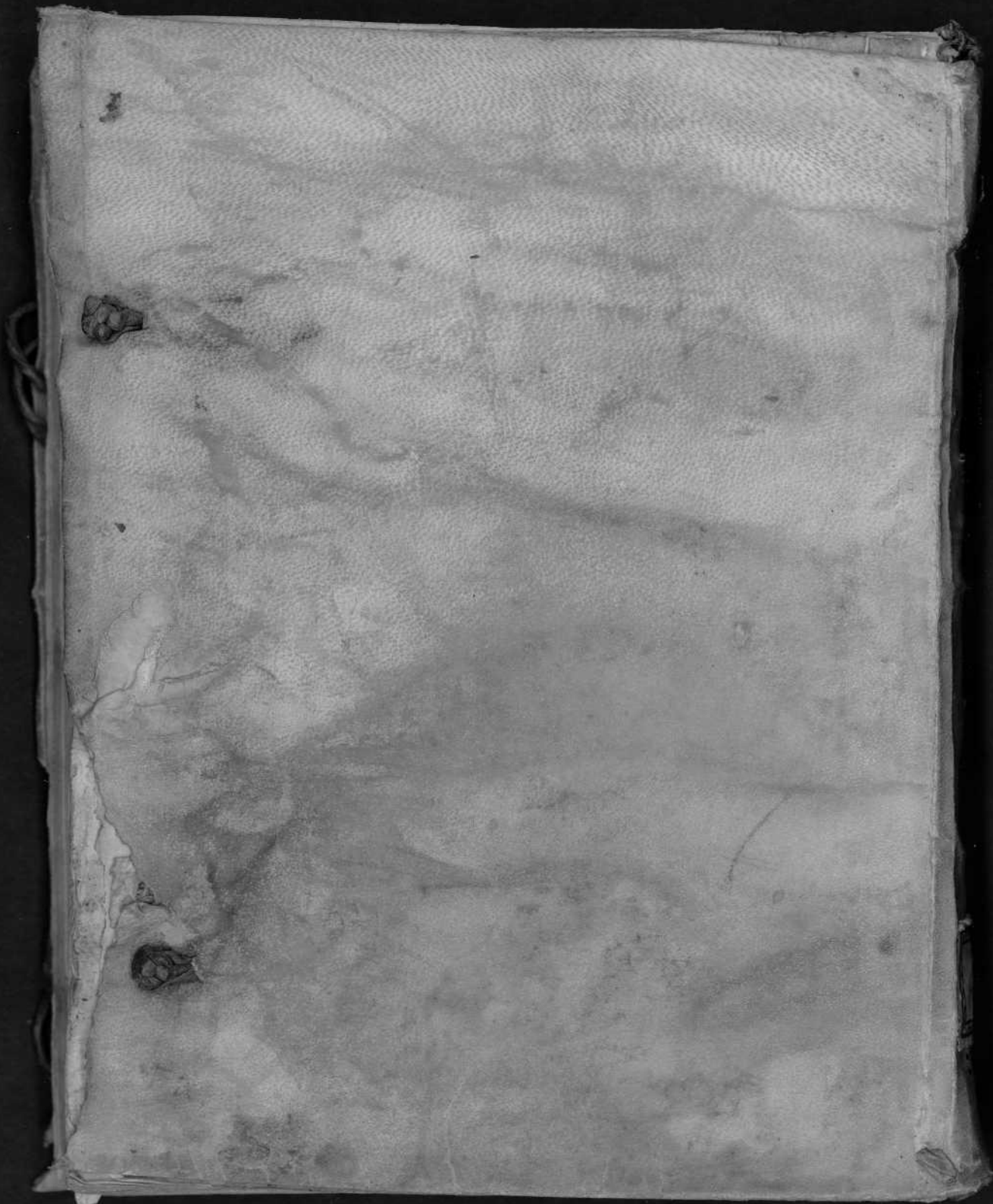
Anno 1620.

VALLISOLETTI.

Ex Typographia Joannis de Rueda.

Anno 1620.

Tab.

D

FREQUA
DE
Confesa
Solicitar

D

A-1620
313